ΕΤΟΣ Ε'

ΑΡ. 246

ΜΠΟΥΚΕΤΟ

ΒΑΦΕΤΕ ΤΑ ΦΟΡΕΜΑΤΑ ΣΑΣ ΜΟΝΑΙ ΣΑΣ ΜΕ ΓΕΡΜΑΝΙΚΑΣ ΒΑΦΑΣ

Μὴ Ἰντεῖτε
ἀπὸ τὰ ματαστήματα
ἄπρῶς „ἕνα φίλμ" — — —
Ἰντεῖτε ἕνα
Agfa-φίλμ

ΚΟΝΤΑΡΙΑ ΚΑΙ ΣΤΟΡ ΜΠΡΟΝΣ
εἰς μεγίστην συλλογὴν ἀπὸ 80 δραχμὰς καὶ ἄνω εἰς τὰ μεγέθη.

ΥΦΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙΠΛΩΣΕΩΣ
νελουτὲ διάφορα. Μουαρὲ μεταξωτὰ καὶ συμκλῆ, Πλεύ-ττοὺμπλ-φὰς καὶ σκέτα, Ζούτ, Κρετόν, Σατέν, Παρασ-άσματα ἐταμὴ χρωματιστά. Μαξιλαράκια, ὑφάσματα καλυμάτων, Στὸρ φιλλέ, Μπρὶζ-μπίζ, Τάπητες διαδρό-μων βελουτέ, ψάθες διὰ στόρ, ψάθες κοκὸ δωματίων καὶ διαδρόμων κ.τ.λ. Μουσαμάδες ἐπίπλων καὶ πατωμάτων (LINOLEUM) καὶ φελοτάπητες.

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ ΕΛΑΤΗΡΙΩΝ
ἅπαντα τὰ εἴδη ὑλικῶν ταπετσαρίας

ΠΕΤΡΟΣ Ι. ΣΙΦΑΛΑΚΗΣ
ΑΘΗΝΑΙ—ΟΔΟΣ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ ΑΡΙΘ. 55 γ' 8'

Ο ΓΝΩΣΤΟΣ
ΟΙΚΟΣ Κ. Τ ΣΟΠΑΝΕΛΛΗ
ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ 33
ἵδρυσεν ἰδιαίτερον τμῆμα
ΚΟΠΤΙΚΗΣ ΓΥΝΑΙΚΕΙΩΝ ΦΟΡΕΜΑΤΩΝ
Διδασκαλία παρὰ τοῦ ἰδίου. Ἡ τελεία ἐκμάθησις εἰς 40 μαθήματα. Ἀμοιβὴ 3.000 δρ. Εἰς τὴν αἰτοῦσαν ἀποστέλλονται λεπτομερεῖς ὁδηγίαι.

ΝΕΩΤΕΡΙΣΜΟΙ
Κάλτσες, Κυλόττες, Γάντια, Κομβία, Ἀγκράφ καὶ ὅλα τὰ τῆς μόδας εἰς πλουσίαν συλλογὴν καὶ μὲ πολὺ μικρὰς τιμὰς εἰς τὸ νεόδμητον κατάστημα «ΡΕΚΟΡ» Δ. ΚΟΡΑΚΗ Εὐαγγελιστρίας

ROUCE CAMELEON
Ὡς γνωστὸν ἡ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΜΟΔΑ ΤΗΣ ΚΟΜΨΟΤΗΤΟΣ ΑΠΑΙΤΕΙ, ὅπως κάθε κυρία μακιγιάρει τὸ πρόσωπό της, χωρὶς νὰ εἶνε ἐντόνως καταφανὲς τὸ βάψιμο. ΤΑ ΧΕΙΛΗ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΙΝΕ ΚΟΚΚΙΝΑ ΑΛΛΑ... ΦΥΣΙΚΑ. Πρὸ μηνῶν ΟΛΕΣ Η ΠΑΡΙΖΙΑΝΕΣ ἔλυσαν τὴν ἀπαίτησιν αὐτὴ τῆς μόδας!
ΑΝΕΚΑΛΥΨΑΝ ἕνα θαυμάσιο κόκκινο κρεγιὸν τῶν χειλέων τὸ ὁποῖον ἀλλάζει ἀποχρώσεις καὶ σκουραίνει ἀναλόγως τοῦ χρωματος ἑκάστου προσώπου, εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἐναρμονίζεται τελείως μὲ κάθε πρόσωπον καὶ νὰ κάνη τὰ χείλη βελούδινα καὶ κοράλλινα, ΜΕ ΕΜΦΑΝΙΣΙΝ ΝΕΟΤΗΤΟΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ.
Τὸ νέον αὐτὸ θαυματουργὸν καὶ ἀβλαβὲς κρεγιόν, εἶνε τὸ μοναδικὸν πλέον εἰς ὅλην τὴν Εὐρώπην.

CAMELEON
τὸ ὁποῖον δὲν ἐξαλείφεται παρὰ μόνον διὰ πλυσίματος.
Τὸ Caméléon (τῆς ἑταιρίας KEM-O-LITE τῶν Παρισίων) εὑρίσκεται εἰς ὅλα τὰ καλὰ κομμωτήρια καὶ μυροπωλεῖα
Γεν. Ἀντιπρόσωπος: ΑΡΤΕΜΙΣ ΠΟΛΙΤΟΥ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΝ ΚΑΛΛΟΝΗΣ Καρνεάδου 8α (Κολωνάκι) ΑΘΗΝΑΙ

ΡΩΣΣΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟΥ ΑΝΤ. ΤΣΕΧΩΦ

ΤΟ ΠΑΛΗΟ ΣΠΙΤΙ

(Ἀφήγησις ἑνὸς σπιτονοικοκύρη)

Ἐπρόκειτο νὰ καταδαφίσω ἕνα παληὸ μου σπῖτι καὶ νὰ χτίσω στὴ θέση του ἕνα καινούργιο. Καθὼς ὁδηγοῦσα τὸν ἀρχιτέκτονα ἀνάμεσα ἀπὸ τὶς ἀδειανὲς κάμαρες, τοῦ διηγούμουν ἕνα σωρὸ πράγματα. Τὰ ξεσκισμένα χαρτιὰ τῶν τοίχων, τ' ἀκάθαρτα τζάμια, τὰ σκοτεινὰ τζάκια, ὅλα ἐκεῖ μέσα, ἔφεραν τὰ ἴχνη μιᾶς πρόσφατης ζωῆς καὶ ζωντάνευαν ἕνα σωρὸ ἀναμνήσεις...

Μιὰ φορά, σ' αὐτὴ τὴ σκάλα, τοὔλεγα, μερικοὶ μεθυσμένοι κατέβαζαν ἕναν πεθαμένο. Τρέκλιζαν καὶ σωριάστηκαν κάτω μαζὺ μὲ τὸ φέρετρο. Οἱ ζωντανοὶ χτύπησαν καὶ πόνεσαν πέφτοντας, μὰ ὁ μακαρίτης, σὰν νὰ μὴν εἶχε συμβῆ τίποτε, ἔμεινε πολὺ σοβαρὸς καὶ κουνοῦσε τὸ κεφάλι του, καθὼς τὸν ξανάβαζαν στὸ φέρετρὸ του...

...Σ' αὐτὸ τὸ διαμέρισμα πάλι, μὲ τὶς τρεῖς πόρτες, καθόντουσαν τρεῖς δεσποινίδες ποὺ συνήθιζαν νὰ δέχωνται συχνὰ κόσμο. Γι' αὐτὸ ἦσαν καὶ πιὸ καλοντυμένες ἀπ' ὅλους τοὺς ἄλλους ἐνοικιαστάς. Πλήρωναν τὸ νοῖκι τους ταχτικά. Ἡ πόρτα αὐτὴ στὸ βάθος τοῦ διαδρόμου ἔβγαζε στὸ πλυσταριό, ὅπου, τὴν ἡμέρα, ἔπλεναν ροῦχα. Τὴ νύχτα ὅμως ἔπιναν μπύρα κ' ἔκαναν μεγάλη φασαρία.

Αὐτὸ τὸ διαμέρισμα μὲ τὰ τρία δωμάτια εἶνε μολυσμένο ἀπὸ βακτιρίδια καὶ βακίλλους. Σ' αὐτὸ πέθαναν πολλοὶ ἐνοικιασταί μου καὶ μπορῶ νὰ βεβαιώσω θετικὰ ὅτι κάποια κατάρα τὸ βαραίνει. Θυμᾶμαι μάλιστα ξεχωριστὰ τὴν τύχη μιᾶς οἰκογενείας ποὺ κατοίκησε σ' αὐτὰ τὰ τρία δωμάτια.

Φαντασθῆτε ἕναν ἄντρα, ὁ ὁποῖος δὲν εἶχε τίποτε τὸ ἔκτακτο ἐπάνω του, ποὺ ζοῦσε μὲ τὴ μητέρα του, τὴ γυναίκα του καὶ τὰ τέσσερα παιδιά του. Λεγόταν Πουτόκιν. Ἦταν γραφεὺς σὲ συμβολαιογραφεῖο καὶ κέρδιζε τριανταπέντε ρούβλια τὸ μῆνα. Δὲν ἔπινε, ἦταν σοβαρὸς καὶ θρῆσκος. Κάθε φορὰ ποὺ μοῦ ἔφερνε τὸ νοῖκι, μοῦ ζητοῦσε συγγνώμη, εἴτε γιατὶ τύχαινε νἄναι κακοντυμένος, εἴτε γιατὶ εἶχε καθυστερήσει μερικὲς ἡμέρες. Ὅταν ἐγὼ τοῦ ἔδινα τὴ σχετικὴ ἀπόδειξη χαμογελοῦσε μὲ ὕφος καλοκάγαθο καὶ μοῦ ἔλεγε: «Τί χρειάζεται ἡ ἀπόδειξη; Δὲ μ' ἀρέσουν ἐμένα αὐτά». Ζοῦσε μέτρια, βέβαια, ἀλλὰ καθαρά. Σ' αὐτὴ τὴν κάμαρη στὴ μέση ἔμεναν τὰ τέσσερα παιδιά του καὶ ἡ γιαγιά τους. Σ' αὐτὴν ἑτοίμαζαν τὸ φαΐ τους. Σ' αὐτὴν κοιμόντουσαν, σ' αὐτὴ δεχόντουσαν ἐπισκέψεις, σ' αὐτὴν ἀκόμα ἐχόρευαν. Ἡ πλαϊνὴ κάμαρη ἦταν τοῦ Πουτόκιν. Εἶχε σ' αὐτὴν ἕνα τραπέζι, ὅπου ἔκανε τὶς δουλειὲς ποὺ τοῦ ἐμπιστευόντουσαν, ἀντίγραφα, ἀναφορὲς κ.λ.π. Ἐδῶ, δεξιά, κατοικοῦσε ὁ ὑπενοικιαστὴς τους, ὁ κλειθροποιὸς Γιέγκοριτς, ἄνθρωπος σοβαρὸς κι' αὐτός, μὰ ποὺ τοῦ ἄρεσε νὰ πίνη. Ὁ Γιέγκοριτς ἦταν πάντα πολὺ ζεστός, γι' αὐτὸ περπατοῦσε πάντα ξυπόλητος, φορῶντας μονάχα τὸ γελέκο του. Ἐπιδιόρθωνε, ἐκτὸς ἀπὸ τὶς κλειδωνιές, πιστόλια, παιδικὰ ποδήλατα καὶ ἀκόμη καὶ ἐκκρεμῆ ὡρολόγια. Ἔφτιαχνε ἐπίσης καὶ πατίνια, ποὺ τὰ πουλοῦσε εἴκοσι κοπέκια, μὰ περιφρονοῦσε αὐτὴ τὴ δουλειά, θεωρῶντας τὸν ἑαυτὸ του εἰδικὸ στὰ μουσικὰ ὄργανα. Ἔβλεπε κανεὶς συχνά, ἀπάνω στὸν πάγκο του, ἀνάμεσα σὲ κομμάτια ἀτσαλιοῦ ἢ σίδερου' μιὰ ξεχαρβαλωμένη φυσαρμόνικα ἢ μιὰ σπασμένη σάλπιγγα. Πλήρωνε στὸν Πουτόκιν δυὸ ρούβλια γιὰ νοῖκι, ἦταν ταχτικὸς στὴ δουλειά του καὶ δὲν ἔβγαινε ἀπὸ τὴν κάμαρὴ του παρὰ κάθε φορὰ ποὺ ἤθελε νὰ πυρώση στὸ τζάκι κανένα κομμάτι σίδερο.

Ὅταν ἐρχόμουν σ' αὐτὸ τὸ διαμέρισμα—πρᾶγμα ποὺ γινόταν σπάνια—ἔβρισκα πάντα τὸν Πουτόκιν καθιστὸ ν' ἀντιγράφη κάτι. Ἡ μητέρα του καὶ ἡ σύζυγός του, μιὰ γυναῖκα ἀδύνατη μὲ κουρασμένο πρόσωπο, κουβέντιαζαν κοντὰ στὴ λάμπα. Ἡ λίμα τοῦ Γιέγκοριτς τριζοβολοῦσε μέσα. Τὸ τζάκι, φλογισμένο ἀκόμα, θέρμαινε ἀρκετά. Ὁ πυκνὸς ἀέρας τοῦ διαμερίσματος μύριζε κουνουπίδι βραστὸ καὶ φασκιές. Ἡ εἰκόνα ἦταν φτωχική, μά, ὡστόσο, ἡ φυσιογνωμίες τῶν ἀνδρῶν ποὺ δούλευαν, τὰ πανταλονάκια τῶν ποιδιῶν, κρεμασμένα πλάϊ στὸ τζάκι, τὰ σιδερικὰ τοῦ Γιέγκοριτς, ἔδιναν μιὰν ἐντύπωσι εἰρήνης, γλύκας καὶ αὐταρκείας. Στὴν αὐλή, κοντὰ στὸ σταῦλο, τὰ παιδιὰ ἔτρεχαν χαρούμενα καὶ γελαστά, βέβαια ὅτι ὅλα πηγαίνουν καλὰ σ' αὐτὸ τὸν κόσμο, ὅτι δὲν ὑπάρχει κανεὶς λόγος ν' ἀλλάξη αὐτὴ ἡ ἀμέριμνη ζωὴ καί, ὅτι γιὰ νὰ μὴ γίνη αὐτό, ἔφτανε νὰ προσεύχουνται στὸ Θεὸ μεσημέρι καὶ βράδυ.

Τὸν εὕρισκα πάντα καθιστὸν νὰ ἀντιγράφη κάτι

Τώρα φανταστῆτε, στὴ μέση αὐτῆς τῆς ἴδιας κάμαρης, σὲ δυὸ βημάτων ἀπόσταση ἀπὸ τὸ τζάκι, ἕνα φέρετρο μέσα στὸ ὁποῖο βρίσκεται ξαπλωμένη νεκρὴ ἡ γυναῖκα τοῦ Πουτόκιν. Δὲν ὑπάρχει βέβαια στὴ γῆ κανένας σύζυγος, τοῦ ὁποίου ἡ γυναῖκα ζῆ αἰώνια, μὰ αὐτὸς ὁ θάνατος, ἐδῶ, εἶχ' ἕνα ξεχωριστὸ χαρακτῆρα. Ὅταν εἶδα στὴν κηδεία τὸ σοβαρὸ πρόσωπο τοῦ συζύγου καὶ τὰ φοβισμένα βλέμματά του, εἶπα μέσα μου: «Πάει χάθηκες, φίλε μου!»

Μοῦ φάνηκε πὼς τὰ παιδιά του, πὼς ἡ γιαγιά του, πὼς ὁ Γιέγκοριτς κι' αὐτὸς ὁ ἴδιος ὁ Πουτόκιν, ἤτανε κιόλας σημαδεμένοι ἀπὸ τὴ σφραγίδα κάποιας τραγικῆς μοίρας, ποὺ θὰ τοὺς ἀφάνιζε σὲ λίγο... Αὐτὴ τὴν ἐντύπωσι μοῦ ἔδιναν τὰ πρόσωπά τους. Ἴσως εἶμαι πολὺ προληπτικός... Μὰ τί θέλετε: Ὅταν ἡ μοῖρα θέλει νὰ σᾶς σκουπίση ἀπὸ τὸ πρόσωπο τῆς γῆς, ἐσᾶς καὶ τὴν οἰκογένειά σας, θὰ μείνη ἀδυσώπητη ὡς τὸ τέλος· τὸ πρῶτο δυστύχημα ποὺ χτυπάει ἕνα σπίτι, δὲν εἶνε συνήθως παρὰ ἡ ἀρχὴ μιᾶς μακρυᾶς σειρᾶς δυστυχιῶν. Τὰ κακὸ ποὺ χτυποῦνε τὸν ἄνθρωπο μοιάζουνε μὲ τὶς πέτρες. Φτάνει μιὰ νὰ κατρακυλήση ἀπὸ τὸ ὕψος τῆς ἀκροποταμιᾶς, γιὰ νὰ τὴν ἀκολουθήσουν κ' ἡ ἄλλες... Γιὰ νὰ μὴ σᾶς τὰ πολυλογῶ, φεύγοντας ἀπὸ τὴν κηδεία τοῦ Πουτόκιν, ἤμουνα βέβαιος ὅτι ὅλη ἡ οἰκογένειά του θὰ τελείωνε ἄσχημα...

Καὶ πράγματι, δὲν ἐπέρασε μιὰ βδομάδα ἀπὸ τὴν κηδεία τῆς γυναίκας του καὶ ὁ συμβολαιογράφος, στὸν ὁποῖο δούλευε ὁ Πουτόκιν, τὸν ἔπαψε γιὰ νὰ βάλη στὴ θέση του μιὰ δεσποινιδοῦλα. Ἔ, λοιπόν, θὰ τὸ πιστέψετε; Δὲν ἤτανε τόσο τὸ χάσιμο τῆς δουλειᾶς του ποὺ ἀπογοήτευσε τὸν Πουτόκιν, ὅσο τὸ ὅτι τὸν ἀντικατάστησαν μὲ μιὰ δεσποινίδα καὶ ὄχι μ' ἕναν ἄνδρα. Γιατὶ μὲ μιὰ δεσποινίδα; Εἶχε πειραχτεῖ γι' αὐτὸ τόσο, ὥστε,

γυρίζοντας στὸ σπίτι του, ἔδειρε ὅλα τὰ παιδιά του τὸ ἕνα ὕστερα ἀπὸ τὸ ἄλλο, ἔβρισε τὴ μητέρα του καὶ μέθυσε γενναῖα. Ὁ Γιέγκοριτς μέθυσε κι' αὐτὸς γιὰ νὰ τοῦ κρατήση συντροφιά. Αὐτὸ ξανάγινε καὶ τὶς ἄλλες βραδυές.

Σὲ δυὸ - τρεῖς μέρες, ὁ Πουτόκιν φέρνοντάς μου τὸ νοῖκι, δὲν μοῦ ζήτησε συγγνώμη, ἂν καὶ τὸ καθυστεροῦσε δεκαοχτὼ ἡμέρες, καὶ ὅταν τοὔδωσα τὴν ἀπόδειξη, δὲν εἶπε τίποτε. Τὸν ἄλλο μῆνα, τὸ νοῖκι μοῦ τὸ ἔφερε ἡ μητέρα του. Μοῦ ἔφερε μονάχα τὰ μισὰ καὶ μοῦ ὑποσχέθηκε πὼς τἆλλα μισά, θὰ τὰ ἔφερνε στὸ τέλος τῆς ἑβδομάδος. Τὸν παράλλο μῆνα δὲν ἔλαβα οὔτε πεντάρα ἀπέναντι τοῦ ἐνοικίου καὶ ὁ θυρωρὸς ἄρχισε νὰ μοῦ παραπονιέται πὼς οἱ ἐνοικιασταὶ τοῦ διαμερίσματος αὐτοῦ ἐφέροντο πρόστυχα. Κακὰ συμπτώματα !

Φανταστῆτε τώρα μιὰ ἄλλη εἰκόνα. Ἕνα μουντὸ πρωῒ τῆς Πετρουπόλεως καθρεφτιζόταν στὰ θολὰ αὐτὰ τζάμια. Ἡ γιαγιὰ ἔδινε τὸ τσάϊ στὸ παιδιά, κοντὰ στὸ τζάκι. Μονάχα ὁ μεγαλείτερος, ὁ Βάσσιας, ἔπινε τὸ τσάϊ του σὲ φλυτζάνι. Ὅλα τ' ἄλλα τὸ ἔπιναν σὲ μικρὰ τενεκεδάκια. Ὁ Γιέγκοριτς, καθισμένος μπροστὰ στὴ φωτιά, πύρωνε ἕνα κομμάτι σίδερο. Ὕστερ' ἀπὸ τὸ μεθῦσι τῆς περασμένης βραδυᾶς, τὸ κεφάλι του ἦταν βαρὺ καὶ τὰ μάτια του γυάλιζαν. Στέναζε, ἔτρεμε, ἔβηχε.

— Μὲ χάλασε αὐτὸς ὁ διάβολος ὁ Πουτόκιν ! μουρμούριζε. Δὲ φτάνει ποὺ πίνει αὐτός, ἀλλὰ παρασύρει καὶ τοὺς ἄλλους.

Ὁ Πουτόκιν, καθισμένος στὴν κάμαρή του, ἀπάνω στὸ κρεββάτι του,—τὸ ὁποῖο, καιρὸ τώρα, δὲν ἔχει πειὰ οὔτε σκεπάσματα, οὔτε μαξιλάρι,—μὲ τὰ χέρια χωμένα στὰ μαλλιά του, κύτταζε στὸ πάτωμα μὲ μιὰ ἔκφραση ἠλίθια. Ἦταν ἄπλυτος, ἀξύριστος, ἄρρωστος.

Μόνη μέσα σ' ὅλο τὸ σπίτι, ἡ γρηὰ γιαγιὰ δὲν εἶχε χάσει τὸ θάρρος της. Εἶχε ξαναθυμηθῆ τοὺς παληοὺς καιροὺς κ' ἔκανε χοντροδουλειὲς γιὰ νὰ κερδίζη κάτι. Τὶς Παρασκευές, ἔπλενε πατώματα στὰ σπίτια τῶν Ἑβραίων. Τὰ Σάββατα πάλι ἔπλενε στὰ σπίτια τῶν ἐμπόρων. Τὶς Κυριακὲς ἔτρεχε ἀπ' τὸ πρωῒ ὥς τὸ βράδυ ζητῶντας βοηθήματα. Κάθε μέρα, εἶχε καὶ κάποια δουλειά. Ἔπλενε ροῦχα, βοηθοῦσε τὶς λεχῶνες, ἔκανε συνοικέσια, ζητιάνευε. Εἶνε ἀλήθεια ὅτι, μέσ' στὴ δυστυχία της, ἔπινε καὶ κανένα ποτηράκι, μά, ἀφοῦ ἔπινε, δὲν ξεχνοῦσε τὴ δουλειά της. Πόσες τάχα νὰ εἶνε σ' ὅλη τὴ Ρωσσία αὐτὲς ἡ θαρραλέες γρηὲς καὶ πόσοι ἄνθρωποι ζοῦν ἀπ' αὐτές ;

Ἀφοῦ ἤπιε τὸ τσάϊ του ὁ Βάσσιας, ἄρχισε νὰ τακτοποιῆ τὰ βιβλία του μέσ' στὴ σάκκα. Ἔπειτα τράβηξε πίσω ἀπὸ τὸ τζάκι, ὅπου πλάϊ στὰ φορέματα τῆς γιαγιᾶς του, ἔπρεπε νὰ εἶνε κρεμασμένο καὶ τὸ ἐπανωφόρι του. Σ' ἕνα λεπτὸ κατόπι ξαναφάνηκε καὶ ρώτησε :

— Ποῦ εἶνε λοιπὸν τὸ ἐπανωφόρι μου ;

Ἡ γιαγιὰ καὶ τὰ ἄλλα παιδιὰ ἄρχισαν ἀμέσως νὰ ψάχνουν, μὰ τὸ ἐπανωφόρι εἶχε χαθῆ, σὰ νὰ τὸ εἶχε καταπιῆ ἡ γῆ... Ποῦ ἦταν ; Ἡ γιαγιὰ καὶ ὁ Βάσσιας ἦταν χλωμοί, τρομαγμένοι. Μονάχα ὁ Πουτόκιν δὲν ἐσάλευε ἀπὸ τὴ θέση του καὶ σώπαινε. Αὐτός, ποὺ χάλαγε τὸν κόσμο γιὰ τὴν παραμικρὴ ἀταξία ποὺ θὰ γινόταν, αὐτὴ τὴ φορὰ φαινόταν σὰν νὰ μὴν ἔβλεπε, νὰ μὴν ἄκουγε τίποτε. Αὐτὸ ἦταν ὕποπτο.

Στὴν αὐλὴ τὰ παιδιὰ ἔπαιζαν χαρούμενα καὶ γελαστά.

— Τὸ πούλησε γιὰ νὰ πάρη κρασί, εἶπε ὁ Γιέγκοριτς.

Ὁ Πουτόκιν ἐξακολουθοῦσε νὰ σωπαίνη, ἄρα αὐτὸ ποὺ εἶχε πῆ ὁ Γιέγκοριτς ἦταν ἀληθινό. Ὁ Βάσσιας τὰ εἶχε χάσει. Τὸ ἐπανωφόρι του, τὸ ὑπέροχο ἐπανωφόρι του, ποὺ τὸ εἶχαν κάνει ἀπὸ ἕνα τσόχινο φόρεμα τῆς μακαρίτισσας μητέρας του, τὸ ἐπανωφόρι του τὸ φοδραρισμένο μὲ περκάλι, εἶχε πουληθῆ γιὰ νὰ πιῆ ὁ πατέρας του στὴν ταβέρνα. Καὶ μαζὺ μὲ τὸ πανωφόρι του, πάει καὶ τὸ ὡραῖο μπλὲ μολῦβι του ποὺ εἶχε στὴ μέσα τσέπη καὶ τὸ σημειωματάριο, τὸ ὁποῖο ἔγραφε μὲ χρυσᾶ γράμματα : Notes. Εἶχε ἀκόμα μέσα στὸ σημειωματάριο κ' ἕνα ἄλλο μολῦβι, μιὰ γομαλάστιχα καὶ μερικὲς χαλκομανίες.

Ὁ Βάσσιας θἄρχιζε εὐχαρίστως νὰ κλαίη, μὰ δὲν μποροῦσε. Ἂν ὁ πατέρας του ποὺ εἶχε πονοκέφαλο τὸν ἄκουγε νὰ κλαίη, θὰ θύμωνε, θὰ χτυποῦσε τὰ πόδια του καὶ θὰ τὸν ἄρχιζε στὰ χαστούκια. Καὶ ὅταν ἦταν πιωμένος ὁ πατέρας του, χτυποῦσε ἄσχημα. Ἡ γρηὰ θἄπαιρνε τὸ μέρος τοῦ Βάσσια καὶ ὁ πατέρας του θὰ τὴν χτυποῦσε κι' ἐκείνη. Καὶ ἡ φασαρία θὰ τελείωνε μὲ τὴν ἐπέμβαση τοῦ Γιέγκοριτς. Θἄρπαζόταν μὲ τὸν Πουτόκιν καὶ θὰ σωριαζόντουσαν κ' οἱ δυὸ κάτω. Θἀντηχοῦσαν γροθιές, φωνές, βλαστήμιες. Ἡ γιαγιὰ θἄκλαιγε καὶ οἱ γείτονες θὰ ἔστελναν νὰ φωνάξουν ἀστυφύλακα. Ὄχι ! Ἦταν καλύτερα νὰ μὴν κλάψη ὁ Βάσσιας.

Ἀφοῦ ὅμως δὲ μποροῦσε νὰ κλάψη οὔτε καὶ νὰ ξεσπάση μὲ φωνές, ὁ Βάσσιας ἄρχισε νὰ μουγκρίζη, νὰ στρέφη ἐδῶ κ' ἐκεῖ τὰ χέρια του, νὰ τινάζη τὰ πόδια του, ἢ δαγκώνοντας τὸ μανίκι του, νὰ τὸ τραβάη δυνατὰ μὲ τὰ δόντια του, ὅπως ἕνα σκῦλλος τραβάει ἕνα λαγό. Τὰ μάτια του βλοσυρὰ καὶ ἡ ἀπελπισία του ἔκανε τὸ πρόσωπό του νὰ συσπᾶται νευρικά. Βλέποντάς τον ἡ γιαγιά του ἄρχισε νὰ τοῦ κάνη σιωπηλὰ μὲ τὰ χέρια καὶ μὲ τὰ πόδια κινήσεις νὰ ἡσυχάση... Εἶμαι βέβαιος ὅτι ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἔννοιωσαν καθαρὰ καὶ μὲ βεβαιότητα ὅτι στὸ ἑξῆς ἡ ζωή τους ἦταν χαμένη καὶ δὲν εἶχαν πειὰ καμμιὰ ἐλπίδα.

Ὁ Πουτόκιν δὲν ἄκουσε κλάμματα ποὺ τὸν ἐνεύριαζαν, μὰ ἀπὸ τὴν κάμαρή του τὰ εἶδε ὅλα. Ὅταν, μισὴ ὥρα ἀργότερα, ὁ Βάσσιας ἔφυγε γιὰ τὸ σχολεῖο, τυλιγμένος στὸ σάλι τῆς γιαγιᾶς του, ὁ πατέρας του ἔτρεξε πίσω του μ' ἕνα ὕφος ποὺ δὲ μπορῶ νὰ σᾶς τὸ περιγράψω. Ἤθελε νὰ φωνάξη τὸ παιδί του, νὰ τὸ παρηγορήση, νὰ τοῦ ζητήση συγγνώμη, νὰ τοῦ δώση τὸ λόγο τῆς τιμῆς του ὅτι στὸ ἑξῆς θἄλλάξη. Μὰ δὲ μποροῦσε νὰ μιλήση, ἀπὸ τὸ στῆθος του ἔβγαιναν μόνο λυγμοί.

Τὸ πρωῒ ἦταν κρῦο, ὑγρό. Μόλις ἔφτασε στὸ σχολεῖο ὁ Βάσσιας, γιὰ νὰ μὴ λένε οἱ συμμαθηταί του πὼς ἔμοιαζε μὲ γρηά, ἔβγαλε τὸ σάλι τῆς γιαγιᾶς του καὶ μπῆκε μέσ' στὴν τάξη μὲ τὸ σακκάκι του μόνο. Ὁ Πουτόκιν πάλι, ὅταν ἐγύρισε σπίτι ρίχτηκε ὀλολύζοντας μπρὸς στὰ πόδια τῆς μητέρας του, στὰ πόδια τοῦ Γιέγκοριτς καθὼς καὶ στὰ πόδια τοῦ πάππου του ζητῶντας συγγνώμη. Ἔπειτα, συνερχόμενος σιγὰ-σιγά, ἔτρεξε σ' ἐμένα ἱκετεύοντάς με, ζητῶντας μου ἐν ὀνόματι τοῦ Θεοῦ νὰ τοῦ βρῶ καμμιὰ δουλειά. Ἐγὼ τοῦ ὑποσχέθηκα ὅτι θὰ φροντίσω.

— Ξαναβρίσκω τὸν ἑαυτό μου ἐπιτέλους ! μοῦ εἶπε. Ἦταν καιρὸς πειὰ νἄρθῶ στὰ λογικά μου ! Φτάνουν πειὰ ἡ κουταμάρες. Ἀρκετά !

Φεύγοντας μ' εὐχαρίστησε μὲ θέρμη. Μὰ ἐγὼ ποὺ ἀπ' τὸν καιρὸ ποὺ εἶμαι ἰδιοκτήτης αὐτοῦ τοῦ σπιτιοῦ ἔχω σπουδάσει πολὺ καλὰ τοὺς ἐνοικιαστάς, τὸν ἐκύτταξα. Κυττάζοντάς τον, μούρχόταν νὰ τοῦ πῶ :

— Πολὺ ἀργὰ τὸ ἀποφάσισες, φίλε μου. Εἶσαι πειὰ νεκρός !

Ἀπὸ τὸ σπίτι μου, ὁ Πουτόκιν ἔτρεξε πάλι στὸ σχολεῖο τοῦ γυιοῦ του. Ἄρχισε νὰ κόβη βόλτες ἀπέξω, περιμένοντας νὰ σχολάση ὁ Βάσσιας.

— Ἄκουσε Βάσσια, τοῦ εἶπε χαρούμενα ὅταν τὸ παιδὶ σχόλασε ἐπιτέλους, μοῦ ὑποσχέθηκαν πὼς θὰ μοῦ βροῦνε δουλειά. Κάνε λίγη ὑπομονὴ καὶ θὰ σοῦ ἀγοράσω ἕνα ὡραῖο ἐπανωφόρι μὲ γοῦνα... Θὰ σὲ στείλω στὸ Λύκειο... Ἀκοῦς, στό Λύκειο, καταλαβαίνεις ;... Ἐκεῖ ποὺ πᾶνε τὰ παιδιὰ τῶν πλουσίων... Δὲ θὰ πιῶ πειὰ ! Στὸ λόγο τῆς τιμῆς μου, δὲν θὰ πιῶ πειά !..

Καί, λέγοντας αὐτά, ἐπίστευε βαθειὰ καὶ ὁ ἴδιος σ' ἕνα μέλλον καλύτερο. Μὰ τὸ βράδυ ἦρθε. Ἡ γρηά, γυρίζοντας ἀπὸ τὰ σπίτια τῶν Ἑβραίων μὲ εἴκοσι κοπέκια ποὺ ἔβγαλε τὴν ἡμέρα ἐκείνη, κουρασμένη, συντριμμένη, ἄρχισε νὰ πλένη τ' ἀσπρόρρουχα τῶν παιδιῶν. Ὁ Βάσσιας ἔλυνε κἄποιο πρόβλημα. Ὁ Γιέγκοριτς δὲν ἐδούλευε. Χάρη στὰ λεπτὰ τοῦ Πουτόκιν εἶχε πιεῖ κι' ἔννοιωθε μιὰν ἀνατανίκητη ἐπιθυμία νὰ πιῆ ἀκόμα. Μέσ' στὰ δωμάτια ἔκανε ζέστη ἀποπνικτική. Ἀπὸ τὴ σκάφη, ὅπου ἡ γιαγιὰ ἔπλενε τ' ἀσπρόρρουχα, ἕνας ἀτμὸς ἀνέβαινε.

— Πᾶμε ; ρώτησε ἄξαφνα τὸν Πουτόκιν ὁ Γιέγκοριτς σκυθρωπός.

Ὁ νοικάρης μου δὲν τοῦ ἀπάντησε. Σώπαινε...Τοῦ εἶχε περάσει ὁ πρῶτος του ἐνθουσιασμὸς κ' ἔννοιωθε μιὰ πλήξη ἀνυπόφορη. Πάλευε μὲ τὴν ἐπιθυμία του νὰ πιῆ, μὲ τὴν ἀγωνία του...Καὶ φυσικὰ ἡ ἐπιθυμία του τὸν ἐνίκησε...Αὐτὸ εἶνε παληὰ ἱστορία...

Ὁ Γιέγκοριτς καὶ ὁ Πουτόκιν βγῆκαν ἔξω καὶ τράβηξαν γιὰ τὴν ταβέρνα. Τὸ πρωῒ ὁ Βάσσιας δὲ βρῆκε τὸ σάλι τῆς γιαγιᾶς του γιὰ νὰ τυλιχτῆ καὶ νὰ πάη στὸ σχολεῖο.

Καὶ νὰ τὶ γίνηκε κατόπιν σ' αὐτὸ τὸ διαμέρισμα.

Ἀφοῦ «ἤπιε» καὶ τὸ σάλι, ὁ Πουτόκιν δὲν ξαναγύρισε πειὰ σπίτι του. Τί ἔγινε ; Χάθηκε ; Πέθανε ; Δὲν ξέρω... Ὅταν ἐξαφανίστηκε ἐκεῖνος, ἡ γρηὰ ἄρχισε νὰ πίνη μὲ τὴ σειρά της... Σὲ λίγο σωριάστηκε κάτω ἄρρωστη. Τὴν πῆγαν στὸ νοσοκομεῖο. Μερικοὶ συγγενεῖς ἐπῆραν στὰ σπίτια τους τὰ παιδιὰ καὶ ὁ Βάσσιας ἔπιασε δουλειὰ στὸ πλυντήριο. Τὴν ἡμέρα πηγαίνει στοὺς ἐργάτες τὰ σίδερα καὶ τὴ νύχτα τρέχει καὶ τοὺς ἀγοράζει μπύρα. Ὅταν τὸν ἔδιωξαν ἀπ' τὸ πλυντήριο ἐν' ἀπὸ τὰ κορίτσια ποὺ δούλευαν ἐκεῖ, τὸν ἐπῆρε στὴν ὑπηρεσία της. Φαντάζεστε τώρα τί δουλειὲς τοῦ ἀνέθετε αὐτὴ νὰ κάνη. Τί ἀπέγινε δὲν ξέρω. Καὶ τώρα, ἂς συνεχίσουμε. Σ' αὐτὴ τὴν κάμαρη ἐδῶ κατοίκησε ἐπὶ δέκα χρόνια ἕνας μουσικός. Ὅταν πέθανε, βρῆκαν εἴκοσι χιλιάδες ρούβλια μέσ' στὸ στρῶμα του...

ΑΝΤ. ΤΣΕΧΩΦ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΖΩΗΝ ΤΩΝ ΑΤΘΙΔΩΝ

ΣΙΛΟΥΕΤΤΕΣ ΑΠΟ ΤΑ ΣΑΛΟΝΙΑ

Λ. Τ.

Μόλις πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἐπέστρεψεν ἀπὸ τὸ Παρίσι ἡ ὡραία Ἀθηναία μὲ τὰ ἐκφραστικὰ μεγάλα μάτια κ' ἕνα μειδίαμα ποὺ προσελκύει τὴν συμπάθεια. Σὲ ὅλας τὰς κοσμικὰς ἐμφανίσεις της χαριτωμένη, κομψή, τὸ ντύσιμό της διακρίνεται γιὰ τὴν ἄκραν ἐνημερότητα τοῦ παριζιανισμοῦ. Μεταξὺ τῶν πλέον φανατικῶν θιασώτιδων τοῦ μπρὶτζ, τῶν ὁποίων τὰ κομψὰ καρνὲ βρίθουν ἀπὸ ἀπογευματινὲς καὶ βραδυνὲς μπριτζιστικὲς δεξιώσεις. Ἰδιαίτερα χαρακτηριστικὰ τῆς ἀνωτέρω ἐκλεκτῆς κυρίας, εἶνε ἔμφυτος λεπτότης καὶ συμπαθητικότης, προσόντα διαφαινόμενα στὴν ἑλκυστικὴ φυσιογνωμία της.

Η ΜΟΝΤΑΙΝ

ΚΟΣΜΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

Ἀναγγέλλεται ὁ χορὸς τῆς Λέσχης Ὠτὸ—κλὸμπ διὰ τὴν 19ην Δεκεμβρίου εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ Καπρίς. Ἐκτάκτως ἐπιτυχὴς προμηνύεται ἡ ἀνωτέρω χορευτικὴ ἑσπερίς. Θὰ συμπεριλαμβάνη πληθώραν ἀττραξιὸν ἐξ ἐκείνων ποὺ δὲν λησμονοῦνται.

— Ἐπίσης ἀναγγέλλεται βραδυνὸς χορὸς παρὰ τῷ κ. καὶ τῇ κ. Μπραλλιόν, ὅπου θὰ ἐμφανισθῇ καὶ ἡ ἐσοδεία τῶν νεωτάτων «Μπαίν-φὶς».

— Τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα ἀρκεταὶ κοσμικαὶ δεξιώσεις ὑπὸ τύπον μπρὶτζ καὶ ὀλίγιστες ράουτ.

— Σ' ἕνα ὡραιότατον μέγαρον μὲ πολυτελέστατον διάκοσμον τὴν παρελθοῦσαν Τρίτην, παρετέθη τέϊον σὲ συγγενικὸν εὐρύτατον κύκλον.

— Τὴν παρελθοῦσαν Τρίτην δεξίωσις παρὰ τῇ κ. Χίλλ. Εὐχάριστες αἴθουσες φιλοξένησαν ἀρκετὲς ἐκ τῶν πλέον γνωστῶν κυριῶν καὶ Δεσποινίδων κατὰ τὴν ὥρα τοῦ τσαγιοῦ. Μεταξὺ ἄλλων κ. καὶ Δὶς Ν. Μακκᾶ, σπιριτουὸζα, χαριτωμένη φυσιογνωμία, μὲ κομψὸ φόρεμα πράσινο καὶ ὡραῖο μαντὼ ἀπὸ γοῦνα, κ. καὶ κ. Β. Μπρέντη, κ. καὶ κ. Ἀργυροπούλου.

— Σειρὰ ἀτελεύτητος μπρὶτζ. Θὰ δοθοῦν ἀπογευματινὲς καὶ βραδυνές, κατὰ μικρὲς φιλικὲς συντροφιές. Μεταξὺ αὐτῶν θὰ εἶνε παρὰ τῇ κ. Λ. Τ. ὑπὸ τύπον μπριτζιδικῶν ἑσπερίδων. Καὶ ἀπογευματινὲς παρὰ τῇ κ. Ν. Φ. καὶ Κ. Λ.

— Τὴν παρελθοῦσαν Τετάρτην γεῦμα παρὰ τῇ κ. Τέρλ.

— Τὴν παρελθοῦσαν Τρίτην τσάϊ—χορὸς παρὰ τῷ κ. καὶ τῇ κ. Δ. Χαρισιάδη.

— Ἐθαυμάσθη τὸ ἐλεγκάντικο φόρεμα τῆς οἰκοδεσποίνης ἀπὸ βελοῦδο σιφφὸν μαῦρο καὶ μία φόρμα ποὺ τὴν διέκρινεν σπανία μαεστρία.

— Μία ἔξυπνη σκέψις ἦτο τὸ κυλικεῖον, διευθετημένον σὲ μπὰρ μὲ ἀκαταγώνιστον «Μπάρ-Μὰν» τὸν κ. Σ. Κ.

— Ἕνα γκροὺπ ἀπὸ κομψὲς καὶ εὔμορφες Δεσποινίδες, Γ. Κωνσταντινίδη μὲ μπλὲ-λαβάντ, κρέπ-σατὲν γυαλιστερὸ καὶ θαμπό, Δὶς Λούση, Κ. Χαρισιάδη μὲ βελοῦδο-σιφφὸν ἀρζὰν ἐμπριμὲ μὲ «πουὰ» γκρὶ-μπλέ, Δὶς Λίζα Ν. Φορέστη πολὺ χαριτωμένη ἐμφάνισις ὡς σιλουέττα μὲ κόκκινο μαροκαίν, Δὶς Ἀλ. Ταμβάκη μὲ μαῦρο καὶ γκρὸς φόρεμα.

— Ὡραιόταται ἐμφανίσεις : κ. Δ. Βικιώτη ἐκ Τεργέστης μὲ θαυμασία τουαλέττα μπλὲ καὶ μαντὼ—ρεντικόττα στὸ ἴδιο χρῶμα γαρνιρισμένη μὲ ἀστρακὰν γκρί.

— Τὴν παρελθοῦσαν Τρίτην τέϊον παρὰ τῷ Διευθυντῇ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Σχολῆς καὶ τῇ κ. Ρὴς Κάρπεντε. Παρευρέθησαν μεταξὺ ἄλλων ὁ ἐμπορικὸς ἀκόλουθος τῆς Ἀμερικανικῆς Πρεσβείας καὶ ἡ κ. Ρίτσαρουν, ὁ κ. Οὐΐλλιαμ Μύλλερ, ὁ Πρόξενος τῆς Ἀμερικῆς κ. Μόρτον, κ. καὶ κ. Πλίτ, κ. Γ. Κάρπς, κ. καὶ κ. Τόμπσον κλπ.

Η ΜΟΝΤΑΙΝ

Ἀγοράζονται εἰς καλὴν τιμὴν παλαιὰ βιβλία καὶ ὁλόκληροι βιβλιοθῆκαι. Οἱ διαθέτοντες τοιαῦτα παρακαλοῦνται νὰ μᾶς ἀποστείλουν κατάλογον τῶν πρὸς πώλησιν βιβλίων των, ὁδὸς Λέκα 7.

"ΜΠΟΥΚΕΤΟ,,
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΟΜΕΝΗ ΥΠΟ ΟΜΑΔΟΣ ΛΟΓΙΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΑ : ΟΔΟΣ ΛΕΚΑ 7
ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ "ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ,,
Ἐσωτερικοῦ δι' ἓν ἔτος... Δρχ. 130 || Ἐξωτερικοῦ Λίρ. Ἀγγλίας Μία
Αἱ ἐπιστολαὶ καὶ τὰ χρηματικὰ ἐμβάσματα δέον ν' ἀπευθύνωνται πρὸς τὸν Ἰδιοκτήτην τοῦ «Μπουκέτου» κ. ΚΩΝΣΤ. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΝ
Τὰ προηγούμενα τεύχη τιμῶνται δραχ. 3.
ΓΕΝΙΚΟΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΣ ΤΟΥ "ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ,, ΕΝ ΑΜΕΡΙΚΗ
Mr D. Stroumbos 261 w. 85th Str New-York City U. S. A

ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

Ο ΑΛΚΟΟΛΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΑΓΓΛΙΑ

Τὸν μεσαίωνα στὴν Ἀγγλία ὁ λαὸς ἔκανε ὑπερβολικὴ κατανάλωσι κρασιοῦ καὶ γενικῶς οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν. Γι' αὐτὸ οἱ βασιλεῖς εἶχαν ἐκδώσει αὐστηρότατα διατάγματα γιὰ τὴν καταπολέμησι τοῦ ἀλκοολισμοῦ. Τὸν 12ον αἰῶνα, σύμφωνα μ' ἕνα βασιλικὸ διάταγμα τῆς ἐποχῆς, ὅταν ἡ περιπολίες ἔβρισκαν στὸ δρόμο κανένα μεθυσμένον τὸν ἔπιαναν καὶ τὸν πήγαιναν στὸ κρατητήριο. Τὸν κρατοῦσαν ἐκεῖ ὅλη τὴν νύχτα καὶ τὴν ἄλλη μέρα τὸν περιέφεραν στοὺς δρόμους τῆς πόλεως γυμνὸν καὶ μὲ μόνο φόρεμα ἕνα...βαρέλι, τοῦ ὁποίου εἶχαν βγάλει τὸν κάτω πάτο ἐνῶ στὸν ἐπάνω εἶχαν κάνει τρεῖς τρύπες γιὰ νὰ περνᾶν τὸ κεφάλι καὶ τὰ χέρια. Ἔτσι τὸν περιέφεραν γιὰ νὰ τὸν γιουχαΐζη ὁ κόσμος.

Ἐὰν καὶ μετὰ τὴν πρώτη ἐκείνη τιμωρία τὸν ἔβρισκαν ἡ περιπολίες καὶ ἄλλη φορὰ μεθυσμένον τότε τοῦ ἐπέβαλαν ἀκόμη χειρότερη τιμωρία.

Τὸν ἔδεναν μ' ἕνα σχοινὶ καὶ τὸν βουτοῦσαν μέσα στοὺς ὀχετοὺς τῆς πόλεως.

Ἡ τιμωρίες αὐτὲς ἐφαρμοζόνταν ἐπὶ δύο αἰῶνες μέχρι τοῦ 1400 ὁπότε τὶς κατήργησε ἕνα νέο βασιλικὸ διάταγμα ποὺ ὥριζε ἁπλῶς : ὅταν βρεθῇ κανεὶς μεθυσμένος στὸν δρόμο νὰ τὸν πηγαίνουν στὴν φυλακὴ καὶ ἐκεῖ «νὰ τὸν ξυλοκοποῦν γενναῖα» κατὰ τὴν φράσι τοῦ διατάγματος.

Ἀργότερα καταργήθηκε καὶ αὐτὴ ἡ τιμωρία καὶ ἡ κατανάλωσις τῶν οἰνοπνευματωδῶν ἀφέθηκε ἐλεύθερη, καὶ φυσικὰ μεγάλωσε τεραστίως.

Τὸ 1900 στὴν Ἀγγλία ἐξοδευόντουσαν 30 ἑκατομμύρια γαλόνια, δηλαδὴ 135 ἑκατομμύρια λίτρες κρασὶ καὶ οἰνοπνευματώδη, τὸ ἔτος. Ἐν τῷ μεταξὺ ὅμως ἐλαττώθηκε σημαντικὰ καὶ πέρυσι ἔφθασε μόνο στὰ 10 ἑκατομμύρια γαλόνια, δηλαδὴ 45 ἑκατομμύρια λίτρες.

Ἡ ἐλάττωσις αὐτὴ ὀφείλεται στὴν ἀκρίβεια τῆς ζωῆς καὶ τῶν οἰνοπνευματωδῶν, στὰ σπόρ, καὶ στὴν ἀφθονία τῶν τρόπων διασκεδάσεως, ὅπως λόγου χάριν τὸ φωνογράφο, τὸ ραδιόφωνο κ.λ.π.

ΕΝΑ ΚΑΤΑΠΛΗΚΤΙΚΟ ΠΑΙΔΑΚΙ

Τὸ 1922 ἀναστάτωσε τὸ Παρίσι ὁ ὀκταετὴς Πολωνὸς Σαμουὲλ Ρτζεστσέβσκυ, ὁ ὁποῖος ἦταν μοναδικὸ φαινόμενο σκακιστοῦ. Ὁ μικρὸς Σαμουὲλ ἔπαιζε σκάκι μὲ τοὺς πιὸ δυνατοὺς σκακιστὰς τῶν Παρισίων καὶ τοὺς νίκησε ὅλους !

Ὅταν ὁ Σαμουὲλ ἦταν πέντε ἐτῶν, ὁ πατέρας του μανιώδης σκακιστής, τοῦ ἔμαθε τὸ σκάκι καὶ σιγὰ-σιγὰ ἄρχισε νὰ παίζη μαζύ του, χωρὶς βέβαια μελλοντικὲς βλέψεις, ἀλλὰ μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ τὸν διασκεδάζη καὶ γιὰ νὰ περνάη κι' ὁ ἴδιος τὸν καιρό του. Σὲ λίγους μῆνες ὅμως ὁ Σαμουὲλ ἔδειξε καταπληκτικὴ ἱκανότητα καὶ κέρδιζε τὸν πατέρα του, ὁ ὁποῖος καμαρώνοντας γιὰ τὴν μοναδικὴ ἐπίδοσι τοῦ γυιοῦ του, τὸν πῆρε καὶ τὸν πῆγε στὸ Βερολῖνο, ὅπου τὸν ἔβαλε νὰ παίξη μὲ τοὺς καλυτέρους Βερολινέζους σκακιστάς. Ἀπ' ἐκεῖ τὸν πῆγε στὴν Ἀμβέρσα, στὶς Βρυξέλλες καὶ στὸ Ἄμστερνταμ. Καὶ στὶς τρεῖς αὐτὲς πόλεις ὁ μικροσκοπικὸς σκακιστής, ἔπαιξε διακόσες παρτίδες μὲ τοὺς μεγαλειτέρους σκακιστάς, κι' ἀπ' τὶς διακόσες παρτίδες κέρδισε τὶς ἑκατὸν ἐννενῆντα ἑφτὰ καὶ ἔχασε μόνο τρεῖς !

Σημειωτέον ὅτι κατὰ τὰ ἄλλα ὁ τρομερὸς μικρὸς σκακιστὴς δὲν διέφερε καθόλου ἀπ' τὰ συνομήλικά του παιδιά. Στὰ γράμματα δὲν ἔδειχνε καμμιὰ ἐξαιρετικὴ ἐπίδοσι καὶ ἤξερε μόνο γραφὴ καὶ ἀνάγνωσι. Ἐκτὸς αὐτοῦ μόλις ἔφευγε ἀπ' τὸ σκάκι ξαναγινότανε μικρὸ παιδάκι, ὅπως κάθε ἄλλο παιδί, κι' ἔβγαινε νὰ τρέξη καὶ νὰ παίξη μὲ τοὺς συνομήλικούς του στοὺς δρόμους.

Ἀπ' τὸ Παρίσι ὁ Σαμουὲλ πῆγε στὸ Λονδῖνο, ὅπου ἐπίσης κατέπληξε μὲ τὴν τέχνη του τοὺς Λονδρέζους σκακιστάς. Ἔκτοτε ὅμως κλείσθηκε σ' ἕνα Λύκειο γιὰ νὰ τελειοποιήση τὶς σπουδές του κι' ἐγκατέλειψε ἐντελῶς τὸ σκάκι.

ΑΓΟΡΑΣΑΤΕ ΟΛΟΙ ΤΗΝ
"ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΝ,,
ΠΟΥ ΚΥΚΛΟΦΟΡΕΙ ΑΥΡΙΟΝ ΜΕ ΕΚΛΕΚΤΗΝ ΥΛΗΝ ΚΑΙ ΘΑΥΜΑΣΙΑΣ ΕΙΚΟΝΑΣ
Μεταξὺ τῶν ἐκλεκτῶν περιεχομένων της εἶνε καὶ τὰ ἑξῆς : «*Οἱ Γιατροὶ τοῦ Ἀννάμ*», «*Ἄγνωστα ἀνέκδοτα τοῦ Μουσουργοῦ Ροσσίνι*», «*Γόητες καὶ Τσαρλατάνοι στὴν Τσαρικὴν αὐλήν*», «*Μαρία Φελιτσιάνα*» Βραζιλιανὸ διήγημα, «*Μοντμὸρ καὶ Κρουὰ-Ντιέ*» μιὰ φριχτὴ Γαλλικὴ παράδοσις. Ἐπίσης εἰς τὴν σειρὰν τῶν Μεγάλων Ἐρώτων «*Ἡ πυργοδέσποινα Γαβριέλλα ντὲ Φαγιέλ*» κ.τ.λ.

ΤΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΟΥ ΤΡΟΜΟΥ

ΤΟΥ ΤΖΕΪΜΣ ΣΜΙΘ

ΤΟ ΦΑΝΤΑΣΜΑ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ὁ παραμικρὸς δισταγμὸς θἆταν γιὰ μᾶς ὀλέθριος, γιατὶ ἂν ὁ καθηγητὴς ἐξηντλεῖτο ἀπ' τὴν αἱμορραγία κι' ἂν ὁ κακοῦργος ἐλευθέρωνε τὸ χέρι του, θὰ μᾶς σκότωνε ἀσφαλῶς σὰν σκύλλους...

Γι' αὐτὸ δὲν ἔχασα καθόλου καιρό, δὲν δίστασα καθόλου.

Σήκωσα τὸ μισαναμμένο κούτσουρο ψηλὰ καὶ χτύπησα μ' αὐτὸ δυνατὰ στὸ κεφάλι τὸν κακοῦργο τὴ στιγμὴ ἀκριβῶς, ποὺ ξανατοιμαζότανε νὰ δαγκάση τὸν καθηγητὴ στὸ λαιμό.

Ὁ κακοῦργος ἄφησε ἕνα ἄγριο οὐρλιαχτό, τίναξε τὸ κεφάλι του σὰν φρενιασμένο λιοντάρι, χτύπησε μιὰ δυνατὴ κουτουλιὰ τὸν καθηγητὴ στὸ σαγόνι, τὸν ζάλισε, ἐλευθέρωσε τὸ χέρι του μὲ τὸ πιστόλι καὶ μὴ ἔχοντας τὴν εὐκολία, ἔτσι ποὺ τὸ κρατοῦσε νὰ πυροβολήση, τὸ σήκωσε ψηλὰ καὶ τοιμάστηκε νὰ συντρίψη μὲ τὴ λαβή του τὸ κρανίο τοῦ Οὐΐλλιαμ. Δὲν τοὔδωσα ὅμως καιρὸ νὰ τὸ κάμη. Πρόφτασα καὶ τὸν ξαναχτύπησα μὲ τὸ κούτσουρο στὸ κεφάλι. Τὸ χτύπημα τὸν πῆρε στὸν κρόταφο. Μούγγρισε σὰν ζῶο καὶ σωριάστηκε κάτω!

Ἦταν καιρός...

Ὁ καθηγητὴς εἶχε ἀπαυδήσει. Ἐξαντλημένος ὅπως ἦταν δὲν θὰ μποροῦσε νὰ παλαίση περισσότερο μὲ τὸν γίγαντα αὐτόν. Γι' αὐτὸ καταλαβαίνοντας ἀπὸ τὶ κίνδυνο τὸν γλύτωσα, μ' ἅπλωσε καὶ τὰ δυό του χέρια, μ' ἔσυρε στὴν ἀγκαλιά του καὶ μοὖπε μὲ βαθειὰ συγκίνησι:

— Τζώρτζ, μοὖσωσες τὴ ζωή! Σοῦ εἶμαι εὐγνώμων, παιδί μου!..

Κατόπιν πρὶν προφτάσω νὰ τοῦ ἀπαντήσω, πρὶν προφτάσω νὰ τοῦ πῶ λέξι ὥρμησε πρὸς τὴν Ντόλλυ, ποὺ ὁ τρόμος τὴν εἶχε καρφώσει στὴ θέση της, τὴν ἅρπαξε στὴν ἀγκαλιά του, τὴν ἔσφιξε μὲ λαχτάρα κι' ἄρχισε νὰ τῆς μιλάη μὲ πατρικὴ στοργή:

— Μικροῦλα μου, παιδί μου, δεσποινὶς Ντόλλυ, κόρη μου, καλό μου παιδί, εἶσαι ζωντανή, σ' εὑρίσκω ζωντανή, παιδί μου, μικρή μου Ντόλλυ!...

Ἡ Ντόλλυ εἶχε ἀκουμπήσει τὸ κεφάλι της στὸν ὦμο του καὶ τὸν κύτταζε μ' εὐγνωμοσύνη. Τὰ μάτια της εἶχαν βουρκώσει. Μόλις μπόρεσε νὰ τραυλίση:

— Εὐχαριστῶ! Σᾶς εὐχαριστῶ!...

— Μᾶς εὐχαριστεῖς; Γιατί, παιδί μου; Νόμισες λοιπὸν πὼς θὰ σ' ἀφήναμε στὰ χέρια αὐτοῦ τοῦ κακούργου; Εἶχα ὁρκιστεῖ νά μὴν βγῶ ζωντανὸς ἀπὸ δῶ μέσα, ἂν δὲν σὲ ξαναβρῶ, παιδί μου, ἂν δὲν σ' ἐλευθερώσω. Ὁ Θεὸς ἄκουσε τὶς ἱκεσίες μου. Νά μας πάλι καὶ οἱ τρεῖς μαζύ. Κανεὶς πειὰ δὲν θὰ μᾶς χωρίση. Θὰ βγοῦμε ἀπὸ δῶ καὶ οἱ τρεῖς κι' αὐτὸ τὸ κτῆνος—κ' ἔδειξε τὸν κακοῦργο—θὰ μᾶς δείξη τὸ δρόμο θέλοντας καὶ μή...

Ἔξαφνα ὅμως, καθὼς ὁ καθηγητὴς μιλοῦσε γεμᾶτος συγκίνησι, ἡ Ντόλλυ γονάτισε κάτω! Ἡ ἐξάντλησίς της ἦταν μεγάλη, εἶχε ἀποκάμει, τὸ ντελικάτο της κορμὶ ἦταν πειὰ πτῶμα σχεδόν. Τὰ ἄκρα της ἦσαν παγωμένα, τὰ δόντια της χτυποῦσαν ἀπὸ τὸ δυνατὸ ρῖγος ποὺ τὴν συνετάρασσε, ἡ χλωμάδα της ἦταν ἐντελῶς νεκρική!...

Ὁ καθηγητὴς γονάτισε πλάϊ της καὶ τῆς ἔδωσε νὰ μυρίση αἰθέρα.

— Κόρη μου, τῆς εἶπε μὲ φωνὴ γεμάτη ἀγωνία, ἔχε θάρρος. Σὲ λίγα λεπτὰ θὰ εἴμαστε μακρυὰ ἀπ' τὸ καταραμένο αὐτὸ μέρος.

Μὰ ἡ ἐξάντλησις τῆς νέας ἦταν πιὸ μεγάλη ἀπ' ὅτι φανταζόμαστε. Σὲ μιὰ στιγμὴ μάλιστα ἄνοιξε τὰ μάτια της καὶ ψιθύρισε:

— Εἶνε ἀργὰ πειά...Μὴ φροντίζετε γιὰ μένα...Ἀφῆστε με νὰ πεθάνω!...Ἀφῆστε με... Εὐχαριστῶ...Ναί, σᾶς εὐχαριστῶ γιὰ ὅ,τι κάματε γιὰ μένα...Μόνον...ἤθελα...νὰ μάθη τὸ φρικτό μου τέλος ἡ μητέρα μου...Φτωχή μου μητέρα...Μητεροῦλα!...

Ὁ καθηγητὴς ἔγινε ἔξω φρενῶν. Τὸν ἄκουσα νὰ βλαστημάη, αὐτὸν ποὺ ποτέ του δὲν βλαστημοῦσε. Ἂν καὶ ἡ νέα δὲν τὸν ἄκουγε ἄρχισε νὰ τῆς μιλάη μὲ ζέσι, μὲ ἔξαψι:

— Παιδί μου...Τὶ λές...Τὶ ἦταν αὐτὸ ποὺ εἶπες;... Τὶ λόγια εἶν' αὐτά; Νὰ σ' ἀφήσουμε ἐδῶ καὶ νὰ φύγουμε; Ποτέ, διάβολε!... Δὲν θἄκανα ποτέ μου μιὰ τέτοια ἀτιμία...Θὰ σὲ σώσουμε, θὰ σέ πάρουμε μαζύ μας, ἢ θὰ πεθάνουμε κι' οἱ τρεῖς ἐδῶ μέσα...

Κατόπιν γύρισε σὲ μένα καὶ μοῦ εἶπε:

— Γρήγορα Τζώρτζ... Ἂς μὴ χάνουμε καιρό... Χρησιμοποίησε ὅ,τι βρῆς ἀντὶς γιὰ σκοινιὰ καὶ δέσε καλά, πισθάγκωνα, αὐτὸν τὸν ἀχρεῖο...

Ἅρπαξα ὅ,τι βρῆκα μπροστά μου,τὰ κουρέλλια μὲ τὰ ὁποῖα εἶχαν δέσει πρὶν τὴν νέα, ἕνωσα μ' αὐτὰ τὸ μαντῆλι μου καὶ τὸ μαντῆλι τοῦ καθηγητοῦ, ἔφτιασα ἔτσι ἕνα καλὸ σκοινὶ κ' ἔδεσα γερὰ τὸν κακοῦργο.

Πῆγα κατόπιν καὶ κράτησα στὴν ἀγκαλιά μου τὴν Ντόλλυ γιὰ νὰ δώσω καιρὸ στὸν Οὐΐλλιαμ νὰ φέρη στὶς αἰσθήσεις του τὸν ἀχρεῖο ἐκεῖνο, ποὺ θὰ μᾶς χρησίμευε ὡς ὁδηγός.

Ἡ διατύπωσις αὐτὴ δὲν κράτησε καὶ πολύ. Ὁ καθηγητὴς ἔτριψε τὸν κακοῦργο μὲ αἰθέρα, τὸν μπάτσισε δυνατὰ στὰ μάγουλα γιὰ νὰ τὸν φέρη στὶς αἰσθήσεις του καὶ ὁ ἄθλιος, χάρις στὴ γερή του κράσι, ὀρθάνοιξε γρήγορα τὰ μάτια του καὶ κύτταξε γύρω. Μόλις μᾶς ἀντίκρυσε, θυμήθηκε τὶ εἶχε συμβεῖ κ' ἔκαμε νὰ τιναχτῆ ἀπάνω. Μὰ κατάλαβε γρήγορα πὼς τὰ χέρια του ἦσαν στεριὰ δεμένα. Τὸν εἴχαμε ἐπίσης ἀφοπλίσει. Ἄνοιξε τότε τὸ στόμα του γιὰ νὰ μᾶς ἀπειλήση, μὰ δὲν εἴχαμε καιρὸ γιὰ φλυαρίες κι' ὁ καθηγητὴς τοῦ κόλλησε τὴν κάνη τοῦ πιστολιοῦ του στ' αὐτὶ καὶ τοῦ εἶπε ὀρθὰ-κοφτά:

— Ἂν δὲν κάνης φρόνιμα σὲ σκοτώνω σὰν σκύλλο!... Σὲ σκοτώνω, χωρὶς νὰ δώσω ἐξηγήσεις σὲ κανένα... Εἶσαι ἕνας κακοῦργος, ἀπεπειράθης νὰ κλέψης μιὰ ἔντιμη κόρη, θέλησες νὰ μᾶς δολοφονήσης!..Πρόσεξε...Ἂν κάμης ὅτι σοῦ πῶ θὰ σ' ἀφήσουμε κατόπιν ἐλεύθερο, νὰ πᾶς ὅπου στὸ διάβολο θέλεις. Ἂν ὅμως θελήσης νὰ μᾶς ἐξαπατήσης, ἂν φέρης τὴν παραμικρὴ ἀντίστασι, σοῦ ὁρκίζουμαι στὴ ζωὴ τῆς κόρης αὐτῆς, ποὺ τόσο τὴν βασάνισες, ἄθλιε, σοῦ ὁρκίζουμαι στ' ὄνομα τοῦ ἐπουρανίου Θεοῦ, πὼς θὰ σοῦ φυτέψω μιὰ σφαῖρα στὸ κρανίο ἢ τὸ λιγώτερο, θὰ σὲ παραδώσω στὴν ἀστυνομία. Διάλεξε...Τὶ προτιμᾶς;...

— Θά σᾶς ὑπακούσω, μούγγρισε μὲ πεῖσμα ὁ κακοῦργος.

— Πολύ καλά. Αὐτὸ σημαίνει πὼς δὲν εἶσαι καὶ τόσο κτῆνος. Ἐμπρὸς λοιπόν. Τζώρτζ, πάρε τὴν νέα στὴν ἀγκαλιά σου καὶ ἀκολούθησέ μας. Ἐγὼ κι' ὁ φίλος μου ἀπὸ δῶ θὰ πηγαίνουμε μπρὸς καὶ θὰ σοῦ δείχνουμε τὸ δρόμο.

Ἔπειτα γύρισε πάλι στὸν κακοῦργο καὶ τὸν πρόσταξε:

— Σήκω ἀπάνω! Τὰ πόδια σου εἶνε ἐλεύθερα. Βάδιζε ἐμπρός. Θὰ σ' ἀκολουθῶ μὲ τὸ πιστόλι στὸ χέρι. Ἂν ὑποψιαστῶ τὸ παραμικρὸ θὰ ρίξω... Βάδιζε...

— Ποῦ θὰ πᾶμε; ρώτησε ὁ κακοῦργος.

— Θέλουμε νὰ βγοῦμε ἀπὸ δῶ μέσα. Ὁδήγησέ μας στὴν πιὸ κοντινὴ ἔξοδο, ἀπ' τὴν πιὸ σύντομη στοά...

Ὁ κακοῦργος τράβηξε μπρός.

— Στάσου! τοῦ φώναξε ἄξαφνα ὁ καθηγητής. Δὲν μοῦ λές, βρίσκουνται ἄλλοι σύντροφοί σου ἐδῶ κάτω;

— Ὄχι.

— Λὲς ἀλήθεια;

— Ναί.

— Καλά, προχώρει. Ὅταν φτάσουμε στὴν ἔξοδο θὰ μοῦ πῆς μερικὰ πράγματα ποῦ θέλω νὰ μάθω ἀκόμα καί... ποιός ξέρει;...Ἴσως νὰ κάμουμε μαζὶ μιὰ δουλειά, ἀπ' τὴν ὁποία δὲν θὰ βγῆς ζημιωμένος...

Ὁ κακοῦργος τράβηξε μπρός. Ὁ καθηγητὴς τὸν ἀκολούθησε μὲ τὸ πιστόλι προτεταμένο, ἕτοιμος νὰ πυροβολήση στὸ παραμικρὸ ὕποπτο κίνημά του...

Ἀκολουθοῦσα ξοπίσω τους κρατῶντας τὴν Ντόλλυ στὰ χέρια μου. Ἡ νέα φαινόταν βυθισμένη σὲ βαρύ, μολύβδινο ὕπνο. Ἂν δὲν ἔννοιωθα τὴν ἀλαφριὰ πνοή της στὸ μάγουλό μου, θὰ τὴν νόμιζα πεθαμμένη.

— Ἀφῆστε με νὰ πεθάνω!...

Ἡ στοὰ τὴν ὁποία εἴχαμε πάρει τώρα καὶ στὴν ὁποία μᾶς ὁδηγοῦσε ὁ κακοῦργος, ἦταν στεγνή, δὲν εἶχε οὔτε λάκκους, οὔτε νερά...

Προχωρούσαμε ἀρκετὴ ὥρα ὅταν ἀκούσαμε ξαφνικὰ βήματα ἀνθρώπων, ἐρχομένων ἀπ' τὴν ἀντίθετη διεύθυνση.

— Στόπ!...φώναξε ὁ καθηγητής. Καὶ βάζοντας τὴν κάνη τοῦ πιστολιοῦ του κάτω ἀπ' τὴν μύτη τοῦ κακούργου τοῦ εἶπε:

— Ποιοὶ ἔρχουνται;

Ἐκεῖνος σήκωσε τοὺς ὤμους του.

— Εἶνε σύντροφοί σου; ξαναρώτησε ὁ καθηγητής. Μίλα...Ἔχεις δέκα δευτερολέπτων καιρό.

— Ναί, εἶπε τώρα ὁ κακοῦργος.

— Ἔρχονται γιὰ σένα;

— Ναι.

— Θὰ περάσουν ἀπ' τὴ στοὰ αὐτή;

— Ναί.

— Σὲ πόση ὥρα θἆναι ἐδῶ;

— Σ' ἕνα-δυὸ λεφτά.

— Ὑπάρχει μέρος νὰ κρυφτοῦμε ὅσο νὰ περάσουν; Μίλα εἰλικρινῶς, γιατὶ διαφορετικὰ εἶσαι χαμένος.

— Πρέπει νὰ γυρίσουμε πενῆντα-ἑξῆντα βήματα πίσω...

— Ἐμπρός! Καὶ πρόσεξε!...Τσιμουδιά!...

Ὁ κακοῦργος προηγήθη καὶ τὸν ἀκολουθήσαμε σιγολατῶντας, προσπαθῶντας νὰ μὴν κάνουμε θόρυβο. (Ἀκολουθεῖ)

ΕΛΛΗΝΕΣ ΔΙΗΓΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΙ

ΤΟΥ κ. ΑΝΤ. ΤΡΑΥΛΑΝΤΩΝΗ

Ο ΠΟΛΥΕΛΕΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΡΒΟΝΩΝ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου καὶ τέλος)

Ἦταν ἕνας θαλασσινὸς μεσόκοπος, ἀλλὰ στερεὸς σὰν βράχος, ποὺ μέσα σὲ μιὰ ταβέρνα εἶχε βγάλει τὸ ψηλὸ τριγωνικό του φέσι, εἶχε ἀκουμπήσει στὸ χέρι τὸ βαρὺ κεφάλι του μὲ τὸ ψηλὸ καὶ στενὸ μέτωπό του, καὶ ἐξακολούθησε τὸ παθητικὸ τραγοῦδι τῆς ἐλαφίνας.

«...κι' ὅπου εὕρη γάργαρο νερό, θολώνει το καὶ πίνει...»

Κάποιος ποὺ βρέθηκε κοντά του τὸν ἔσυρε ἀπὸ τὸ μανίκι.

— Καπετὰν Ἀνδρέα, οὐρούς κὺρ Λάζαρι.

— Τσὶ λὶ ἴστ μωρέ; εἶπε ἐκεῖνος καὶ τὸν ἐκοίταξε ἀγριωπὰ ἕτοιμος νὰ τοῦ καταφέρη τὴν τρομερὴ γροθιά του.

— Κὺρ Λάζαρι, οὐρούς κὺρ Λάζαρι.

Σὰν νὰ ξύπνησε ἀπὸ ὄνειρο ὁ καπετὰν Ἀνδρέας, φόρεσε ἀμέσως τὸ φέσι του, σιάστηκε μὲ τὰ χέρια του, στυλώθηκε στὰ χονδρά του πόδια καὶ χαιρέτισε κι' αὐτὸς μὲ τὸ δεξὶ χέρι στὸ στῆθος του.

Ὁ Κουντουριώτης, ποὺ ὅλους τοὺς ἄλλους τοὺς εἶχε χαιρετίση καλοκάγαθα, ἔρριξε στὸν ἄνθρωπον αὐτὸν μιὰ ματιὰ γεμάτη παράπονο καὶ ἐπίπληξι, γιατὶ τὸν ἤξερε ἐξαιρετικόν, ὑπέροχον καὶ ἀπαιτοῦσε ἀπὸ αὐτὸν περισσότερο σεβασμὸ στὸν ἑαυτό του.

Σὰν νὰ ξεμέθυσε ἀπὸ τὴ ματιὰ ἐκείνη ὁ ἄνθρωπος, ἔτρεξε νὰ ἀκολουθήση τὸν Κουντουριώτη καὶ τὸν Σαργόση.

Βλέποντας ὅμως ὅτι ἔστρεψαν κατὰ τὴν ἐκκλησία, ὅπου τοὺς ἐπερίμενε ὁ παπᾶ - Γιάννης μὲ κάμποσους καλογήρους στὴ γραμμή, ἄλλαξε δρόμο, τράβηξε κατὰ τὰ Καμίνια, μὲ σκυφτὸ τὸ κεφάλι μουρμουρίζοντας τὲς βλασφήμιες ποὺ συνείθιζε, ὅταν τὸν ἔπιαναν οἱ ἄγριοι θυμοί του—τὰ μπουρίνια του.

Δὲν ἀγαποῦσε, δὲν ἀγάπησε ποτέ του τὰ ράσα ὁ Θεμιστοκλῆς τῆς Νέας Ἑλλάδος.

***

Ἄσπρα, χιονᾶτα ἀπὸ τὸ φρέσκο ἀφρᾶτο ἀσβέστωμα λαμποκοποῦσαν τὰ κελλιά, τὸ μακρὺ χαγιάτι, οἱ τοῖχοι τῆς ἐκκλησίας, ἡ αὐλὴ τοῦ μοναστηριοῦ· λίγες λεϊμονίτσες καὶ δυὸ - τρεῖς ροδοδάφνες χάϊδευαν μὲ τὸ τρυφερό τους πράσινο τὰ μάτια τὰ θαμπωμένα ἀπὸ τὴν ἀσπράδα. Μέσα ὁ ναὸς ὁλόφωτος μὲ ὅλα τὰ μανουάλια καὶ τοὺς πολυελέους ἀναμμένους ἂν καὶ εἶχε τελειώσει ὁ ἑσπερινός.

Ἀπόρησε λίγο γιὰ τοῦτο ὁ καπετὰν Σαργόσης, ἀλλὰ χωρὶς νὰ πῆ τίποτε ἀκολούθησε τὸν Κουντουριώτη καὶ τὸν παπᾶ - Γιάννη ποὺ λίγο σκυφτὸ; ἀπὸ εὐλάβεια τοὺς ὡδηγοῦσε.

Ἄναψαν δυὸ μεγάλες λαμπάδες, προσκύνησαν τὶς ἀσημένιες καὶ μαλαμοκαπνισμένες εἰκόνες καὶ τότε ὁ ναυτικὸς ἔφερε ἕνα γύρω τὰ μάτια του καὶ τἄρριξε ὕστερα ἐπάνω ἀπὸ τὸ κεφάλι του σὲ κἄτι ποὺ δὲν ἐγνώριζε, σὲ κἄτι ποὺ δὲν ἐπερίμενε, ἕναν μικρὸν ἀλλὰ βαρὺν πολυέλεον κατακίτρινον, ποὺ κρέμοταν ἀπὸ μιὰ βαρειὰ ἁλυσσίδα μπροστὰ στὸ κόνισμα τῆς Παναγίας.

Ὁ Κουντουριώτης ἀκολούθησε τὴ ματιά του καὶ γιὰ μιὰ στιγμὴ τὰ τρία μάτια καρφώθηκαν μαζὶ στὸν κατακίτρινον πολυέλεο.

Ὕστερα ὁ Σαργόσης ἐζήτησε μὲ τὴ ματιά του τὸν παπᾶ - Γιάννη· αὐτοῦ ὅμως τὸ ψηλὸ ξηραγκιανὸ κορμὶ ἦταν μισοκρυμμένο πίσω ἀπὸ τὸ μανουάλι, καὶ ὁ Σαργόσης γυρίζοντας τὰ μάτια στὸν κὺρ Λάζαρο, μουρμούρισε.

— Μὰ αὐτός... μοιάζει... αὐτός.... εἶνε...

— Ναὶ καπετὰν Μανώλη, εἶπε ὁ Κουντουριώτης, μὲ τὴ μαλακὴ φωνή του, αὐτὸς εἶνε ὁ πολυέλεος ποὺ πήγαινες τάμμα στὸν Ἅϊ-Ταξιάρχη στὴν Σύμη· ἀλλὰ πέρασε, βλέπεις, ἀπὸ τὴν Ὕδρα καὶ ἡ δική μας ἡ Παναγία τὸν ζήτησε· ἡ χάρη της θὰ σ' ἀξιώση νὰ πᾶς ἄλλο τάμμα στὸν Ἅϊ - Ταξιάρχη σου.

— Καὶ πάλι, ἐπρόσθεσε σὲ λίγο ὁ κὺρ Λάζαρος, ἂν ἡ ψυχή σου τὸ λέη νὰ τὸν ξεκρεμάσης ἀπὸ τὴν Παναγία μας, δικαίωμά σου εἶνε καπετὰν Μανώλη.

Σὰν ἀστραπὴ ἐπέρασαν τότε ἀπὸ τὸ νοῦ τοῦ ναυτικοῦ, οἱ χθεσινὲς κουβέντες τοῦ παπᾶ - Γιάννη ἀπάνω στὴ σκούνα, ἡ σημερινὴ ὑπερβολικὴ φιλοφροσύνη τοῦ Κουντουριώτη, τὰ παράξενα ἔμπα - ἔβγα του, τὸ πάρσιμο, τὸ χάσιμο καὶ ὕστερα τὸ δόσιμο τοῦ κομπολογιοῦ του, καὶ ἔννοιωσε ἀμέσως τὸ δίχτυ ποὺ εἶχε γύρω του στηθῆ.

Τὸ πρόσωπό του ἄναψε, ἐθύμωσε μὲ τὴν κουταμάρα τοῦ Γκίκα Μπήκου τοῦ λοστρόμου του, τὴν πονηρία τοῦ παπᾶ - Γιάννη, τοῦ Κουντουριώτη τὸ τέχνασμα.

Ἐχτύπησε πολλὲς φορὲς τὸ πόδι του στὸ πλακόστρωτο, ἐφύσιξε βαθειὰ καὶ κρέμασε τὸ κεφάλι του.

— Καὶ πάλι, εἶπε ξανὰ ὁ κὺρ Λάζαρος, ἂν σοῦ τὸ λέη ἡ ψυχή σου νὰ τὸν πάρης ἀπὸ τὴν Παναγία μας...

Ὁ Σαργόσης ἔκαμε μιὰ ἀποφασιστικὴ χειρονομία, ἐσήκωσε τὸ κεφάλι του καὶ μὲ φωνὴ παραπονεμένη εἶπε:

— Ἂς εἶνε· κ' ἐδῶ καλὰ εἶνε κρεμασμένος. Καὶ πάλι σταυροκοπήθηκε καὶ προσκύνησε τὴν Παναγία ποὺ τοῦ φάνηκε ὅτι τὸν κοίταζε μὲ τὰ μεγάλα μαῦρα μάτια της καὶ τὸν εὐχαριστοῦσε γιὰ τὴν προτίμησι.

Ἕνας αἰῶνας καὶ ἕνα τέταρτο τοῦ αἰῶνος ἐπέρασεν ἀπὸ τότε. Στὸ μακρὺ αὐτὸ διάστημα πολλὰ πράγματα ἄλλαξαν στὸ ἡρωϊκὸ νησί. Τώρα ἡ «μικρὴ Ἀγγλία» εἶνε φτωχή, ἀσήμαντη ἐπαρχία. Τὰ παιδιά της τὰ ἀτρόμητα, ἀγαποῦν πάντα τὴ θάλασσα—καὶ μόνο τὴ θάλασσα ἀγαποῦν—ἀλλὰ δὲν καβαλλικεύουν πειὰ κυρίαρχοι στὰ κύματά της τὰ πελώρια· σφουγγαράδες ταπεινοὶ καὶ βασανισμένοι βουτοῦν στὰ βάθη τὰ ἀπρόσιτα, κυνηγῶντας τὸ ζωόφυτο τὸ πλουτοφόρο· καὶ ἂν κανένας δὲν γυρίζη στὴν πατρίδα του τὸ φθινόπωρο, κι' ἂν μερικοὶ γυρίζουν λαβωμένοι, δὲν εἶνε σκοτωμένοι, δὲν εἶνε πληγωμένοι ἀπὸ τὸ Ἀλτζερίνικο κανόνι, εἶνε ***«χτυπημένοι»*** μόνον ἀπὸ τὸ ἀπαίσιο σκάφανδρο.

Τώρα τοῦ τρομεροῦ ζαμπίτη τὸ παλάτι τὸ φρουριακὸ δὲν ὑπάρχει πειά· γιὰ 640 ψωροδραχμὲς πουλήθηκε σ' ἕναν πληβεῖο, καὶ ὁ ἀγοραστὴς ὁ ἀπειρόκαλος τὸ γκρέμισε καὶ πούλησε στὸν Πειραιᾶ τὰ οἰκοδομικά του ὑλικά. Ἡ σκοπιά του ἡ πυργωτὴ εἶν' ἕτοιμη νὰ γκρεμιστῆ κι' αὐτή, κι' ἀπὸ τὴν πολεμίστρα του δὲν ἀστράφτει πειὰ ἀγριωπὸ τὸ μάτι τοῦ σκοποῦ, ἀλλὰ κάποιο πλουμιστὸ σαμαμύθι ρίχνει στὸ σπάνιο διαβάτη τὴ ματιά του τὴν περίτρομη. Λίγα δενδράκια γηρασμένα μοναχά, μένουν μάρτυρες μελλοθάνατοι τοῦ παληοῦ τρομεροῦ μεγαλείου ποὺ τόσο ἄδοξα ἔχει πεθάνει.

Τοῦ Λαζάρου Κουντουριώτη τὸ ἀρχοντικὸ μένει πάντα ὁλόρθο, στερεό, καὶ τὸ πλατὺ χαγιάτι του κυριαρχεῖ περήφανα στὴν Ὕδρα, ποὺ φαίνεται σὰν νἆνε χτισμένη γιὰ χατῆρι του.

Ὁ ἀξιόλογος ὅμως ἄνθρωπος ποὺ ἀπολαύει ἀτάραχος τὴ θέα του, χωρὶς νὰ εἶνε ἀπόγονος τοῦ κτήτορά του, μάταια ρίχνει καὶ ξαναρίχνει στὴ στέρνα τὸν κουβᾶ του, καὶ κάνει νὰ βουΐζη τὸ ὑπόγειο· ὁ κουβᾶς ἀνεβάζει βρόχινο νερό, καλόπιοτο καὶ διάφανο, ἀλλὰ ποτέ του δὲν ἀνέβασε ὁ τωρινὸς κουβᾶς οὔτε ἕνα φλωρὶ βενέτικο ἢ ὁλλανδέζικο, οὔτε ἕνα δίστηλο ἱσπανικό.

Τὸ μοναστῆρι εἶνε τώρα μιὰ ἁπλῆ ἐκκλησία καὶ τὰ κελλιά του, ἄσπρα πάντα, χιονᾶτα, λαμπερά, χρησιμεύουν μόνον γιὰ γραφεῖα τῆς κοινότητος· καὶ τὸ χαριτωμένο του καμπαναρειὸ τὸ δαντελλένιο ὁλομάρμαρο καμπαναρειό, γηρασμένο τώρα κι' αὐτό, τρεμάμενο δὲ μπορεῖ πειὰ νὰ κρατήση τὶς καμπάνες ποὺ τόσες σήμαναν ὧρες μεγάλες τὸν καιρὸ τῆς δόξας του.

Κρέμεται ὅμως, πάντα ἀκατάλυτος, μπροστὰ στὴν ἀσημένια Παναγιὰ ὁ βαρὺς καὶ ὁλοκίτρινος πολυέλεος τοῦ καπετὰν Σαργόση κι' ὁ ξένος ὅπου προσκυνεῖ τὴ χάρι της, ἀκούει πάντα τὴν περίεργη καὶ χαρακτηριστικὴ τῶν καιρῶν ἐκείνων ἱστορία του.

Καμμιὰ φορὰ Συμαῖος ναύτης, σφουγγαρᾶς, γυρίζοντας ἀπὸ τῆς Βεγγάζας τὰ ἄξενα παράλια (γιατὶ ὁ Ὑδραῖος καπετάνιος *τσουρμάρει* ὅπου βρῆ γερὰ κορμιά), πατάει τῆς Ὕδρας τὰ ἱστορικὰ λιθάρια, καὶ μὲ τὴ συντροφιὰ Ὑδραίου συναγωνιστῆ μπαίνει νὰ προσκυνήση τὴ Φανερωμένη.

Καὶ τότε ὁ σύντροφος κουτσὰ στραβὰ τοῦ λέει τὴν ἱστορία τοῦ πολυέλεου, πῶς τὸν ἐπῆραν ἀπὸ τὸν Ταξιάρχη τῆς πατρίδος του.

Κι' ὁ ναύτης ὁ Συμαῖος προσκυνάει τὴν Ὑδραία Παναγιὰ καὶ ἀπαντάει.

— Κ' ἐδῶ καλὰ εἶνε κρεμασμένος.

Κι' ἀλήθεια. Ποῦ καλύτερα ἀπὸ τὸν ἀθάνατο βράχο τῆς Ἐλευθερίας θὰ εἶχε τὴ θέση του ὁ πολυέλεος ποὺ ἅρπαξε μιὰ φορὰ ἡ ἀχαλίνωτη ἐλευθερία ἀπὸ τὰ τυραννικὰ παλάτια τῶν Βουρβόνων!

ΑΝΤ. ΤΡΑΥΛΑΝΤΩΝΗΣ

ΠΕΡΙΕΡΓΟ ΚΥΝΗΓΙ ΠΕΡΔΙΚΙΩΝ

Ξέρετε πῶς κυνηγοῦσαν τὶς πέρδικες σὲ πολλὰ μέρη πρoτοῦ ἀκόμη ἀνακαλυφθῆ ἡ μπαρούτη καὶ τὰ σχετικὰ κυνηγετικὰ ὅπλα;

Ἀκοῦστε νὰ μάθετε:

Σ' ἕνα ὡρισμένο μέρος συγκεντρώσεως μαζεύοντουσαν σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις ὅλοι οἱ κάτοικοι τῆς περιφερείας, ὅπου ὑπῆρχαν πέρδικες. Ἐκεῖ, συνεννοούμενοι ἐκύκλωναν τὴν περιοχὴ τῶν δυστυχισμένων αὐτῶν πουλιῶν καὶ ἄρχιζαν ὅλοι μαζὺ νὰ οὐρλιάζουν ἀπ' ὁλόγυρα, νὰ φωνάζουν, νὰ σφυρίζουν, νὰ κάνουν κάθε λογῆς θόρυβο, ἔτσι ποὺ οἱ πέρδικες πετῶντας ἀπὸ δῶ, πετῶντας ἀπ' ἐκεῖ καὶ μὴ βρίσκοντας διέξοδο, ζαλίζονταν ἀπὸ τὸ πανδαιμόνιο τῶν πρωτοτύπων αὐτῶν κυνηγῶν καὶ ἔπεφταν κατὰ γῆς ἢ μέσα στοὺς θάμνους.

Ἀπ' ὁλόγυρα ὅμως τὰ οὐρλιάζοντα πλήθη τὶς ἔβλεπαν καὶ ἀμέσως ἔστελναν τοὺς πιὸ καλὰ γυμνασμένους κυνηγούς, ἢ καὶ τὰ λαγωνικὰ ποὺ εἶχαν μαζύ τους καὶ τὶς μάζευαν. Τὸ περίεργο εἶνε ποὺ τὰ κυνήγια τοῦ εἴδους αὐτοῦ ἀπέφεραν περισσότερες πέρδικες ἀπὸ τὰ σημερινά.

ΑΓΝΩΣΤΑ ΚΑΙ ΠΕΡΑΣΜΕΝΑ

Ο ΜΩΑΜΕΘ ΚΑΙ Η ΘΡΗΣΚΕΙΑ ΤΟΥ

Ποιὸς ἦταν ὁ Μωάμεθ ἀπὸ μικρός ; Ἔμπορος καὶ ἀσκητής. Ἕνας Ἕλληνας καλόγηρος ποὺ τὸν εἰσαγάγει στὰ θρησκευτικὰ μυστήρια. Ἡ προῖκα μιᾶς χήρας. Ὅπου ὁ Ἀρχάγγελος Γαβριὴλ κάνει θαύματα. Ὁ Μωάμεθ κινδυνεύει νὰ κομματιαστῆ ! Πῶς παρηγορήθηκε σὰν χήρεψε. Ἡ Ἱερουσαλὴμ ἡ πόλις ποὺ πρέπει νὰ προσκυνοῦν οἱ... Μουσουλμάνοι. Νέον εἶδος θρησκευτικῆς διδασκαλίας. Ὅπου δὲν πίπτει λόγος πίπτει.... γιαταγάνι. Τί λέγει ὁ Μωάμεθ γιὰ τὸν Χριστὸν καὶ γιὰ τὴν Παναγία. Ἡ τέσσερες τέλειες γυναῖκες στὸν κόσμο. Τί ἀξίζει μιὰ σταλαγματιά αἷμα ποὺ πέφτει στὸν πόλεμο. Πῶς δημιουργήθηκε καὶ θέριεψε ὁ Μουσουλμανισμός.

Ὅλοι, βέβαια, καὶ περισσότερο ἡμεῖς οἱ Ἕλληνες, γνωρίζουμε καλὰ τοὺς Μωαμεθανούς.

Πολὺ λίγοι ὅμως θὰ εἶνε ἐκεῖνοι ποὺ ξέρουν τὴν ἱστορία τοῦ Μωάμεθ, τοῦ ἱδρυτοῦ τῆς θρησκείας τῶν Μουσουλμάνων καὶ αἰτίου τῆς μετατροπῆς τῆς ὄψεως καὶ τῆς διανοητικῆς καταστάσεως ἑνὸς μεγάλου μέρους τῆς γῆς. Γιατὶ ἂν δὲν ὑπῆρχεν ὁ Μωάμεθ δὲν θὰ ὑπῆρχε καὶ ἡ φανατικὴ θρησκεία τῶν Ὀθωμανῶν καὶ κατὰ συνέπειαν τόσες κατακτήσεις καὶ καταστροφὲς κόσμων ὁλοκλήρων καὶ πολιτισμῶν.

Ὁ Μωάμεθ ἦταν Ἄραψ καὶ ὄχι Τοῦρκος, ὡς νομίζουνε πολλοί, καὶ γεννήθηκε στὴ Μέκκα τῆς Ἀραβίας στὰ 471 μ. Χ. Σὰν πέθανε ὁ πατέρας του, δὲν τοῦ ἄφησε καὶ μεγάλη περιουσία καὶ γιὰ τοῦτο τὸν πῆρε ὑπὸ τὴν προστασία του ὁ θεῖος του Ἀββοῦ—Ταλίβ, ὁ ὁποῖος σὲ ἡλικία 12 ἐτῶν, τὸν ἔβαλε στὶς ἐμπορικές του ὑποθέσεις.

Στὸ ἐμπόριο ὁ Μωάμεθ γνωρίστηκε μὲ ἕναν Ἕλληνα καλόγηρο, ποὺ τὸν ἔλεγαν Γεώργιο καὶ αὐτὸς τὸν ἔμαθε τὰ τῆς Χριστιανικῆς θρησκείας. Σὰν πέθανε ὅμως ὁ θεῖος του, ὁ Μωάμεθ, ἔζησε ἐντελῶς τυχοδιωκτικὴ ζωή, κ' ἔκαμε ἀκόμα καὶ τσοπάνος !

***

Σὲ ἡλικία 25 ἐτῶν παντρεύτηκε μιὰ πλουσία χήρα ποὺ τὴν ἔλεγανΧαδιτζᾶ, κι' ἀπόχτησε πολλὰ παιδιά. Ἀπὸ αὐτὰ μόνον ἡ κόρη του Φατμὲ τοῦ ἄφησε ἀπογόνους.

Σὰν πῆρε τὴν προῖκα τῆς Χαδιτζᾶς ὁ Μωάμεθ, ξαναεπιδόθηκε στὸ ἐμπόριο, ὅπου ὅμως ἔχασε ὅλα τὰ χρήματά του καὶ ὅλην τὴν περιουσία του. Γι' αὐτὸ ἀπελπισμένος πειά, ἀποτραβήχτηκε ἀπὸ τὸν κόσμο κ' ἔζησε ἀρκετὸ χρονικὸ διάστημα σ' ἕνα σπήλαιο τοῦ ὄρους Χιρᾶ, ὅπου ἀφιερώθηκε σὲ θρησκευτικὲς μελέτες. Ἐκεῖ ἀναλογισθεὶς ὅτι ἡ θρησκεία ποὺ ὑπῆρχε μεταξὺ τῶν ὁμοφύλων του εἶχε καταπέσει, ἀποφάσισε νὰ ἱδρύση μιὰ νέα θρησκεία καὶ μὲ αὐτὴν νὰ καταλάβη τὴν ἀνώτατη πολιτικὴ ἐξουσία.

Διέδοσε λοιπὸν ὅτι ὁ ἄγγελος Γαβριήλ, παρουσιάστηκε καὶ τοῦ ἀποκάλυψε ὅλην τὴν ἀλήθεια καὶ τὸν διέταξε νὰ κηρύξη νέα θρησκεία στοὺς ὁμοεθνεῖς του. Ἔτσι, ἀφοῦ ἀπόχτησε καμμιὰ σαρανταριὰ ὀπαδούς, συγγενεῖς του ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ἄρχισε νὰ διδάσκη τὴν νέα θρησκεία στὸν λαό. Ἀλλὰ τὸ πλῆθος ὄχι μόνον δὲν ἤθελε ν' ἀκούση τὰ νέα αὐτὰ κηρύγματα, ἀλλὰ πολλὲς φορὲς λίγο ἔλειψε νὰ τὸν σκοτώση. Καὶ σίγουρα θὰ τὸν ἔκανε κομμάτια ὁ λαός, ἐὰν δὲν ἐπρόφτανε νὰ φύγη στὴ Μέκκα καὶ νὰ σωθῆ ἐκεῖ.

Εἴσοδος τοῦ Μωάμεθ στὴ Μέκκα
(Ἀπὸ παληὸν Περσικὸν τάπητα)

Στὰ 621 πέθανεν ἡ Χαδιτζᾶ καὶ ὁ Μωάμεθ πῆρε στὴ σειρὰ τόσες γυναῖκες, ὥστε μετὰ τὸν θάνατό του, ἄφησε 9 χῆρες !...

***

Στὴ Μέκκα ὑπῆρχε τότε ἕνα μεγάλο μαῦρο λιθάρι, τὸ ὁποῖο ἡ Ἀραβικὲς φυλές, πήγαιναν ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου καὶ τὸ προσκυνοῦσαν. Τὸ λιθάρι αὐτὸ λέγεται «Κααβᾶ» καὶ «Χατζὰρ» ποὺ σημαίνει λιθάρι κρεμασμένο.

Ὁ Μωάμεθ ἐπειδὴ εἶχε παρεξηγηθεῖ καὶ μισηθεῖ πολὺ στὴ Μέκκα ἀναγκάστηκε νὰ φύγη ἀπ' ἐκεῖ, καὶ νὰ καταφύγη μὲ μερικοὺς ὀπαδούς του στὴ Μεδίνα, κατὰ τὸν Ἰούλιον 622 μ. Χ.

Ἀλλὰ καὶ στὴν Μεδίνα ὁ Μωάμεθ ἀπέτυχε, καὶ τότε προσπάθησε νὰ προσηλυτίση μερικοὺς Ἰουδαίους. Γιὰ νὰ τὸ κατορθώση αὐτὸ παρέλαβε στὴ θρησκεία ποὺ δίδασκε καὶ διατάξεις ἀπὸ τὸν Μωσαϊκὸν Νόμο, ὅπως π.χ. τὴν περιτομή. Γιὰ νὰ βλάψη δὲ τὴν Μέκκαν ποὺ τὸν περιφρόνησε, καθώρησεν ἀντ' αὐτῆς, ὡς ἱερὰν πόλιν προσκυνήσεως τὴν Ἱερουσαλήμ.

Καὶ ἡ προσπάθειές του ὅμως αὐτὲς ἀπέτυχαν καὶ ὁ Μωάμεθ ἐμίσησε σφοδρῶς τοὺς Ἰουδαίους. Ἀνακάλεσε τότε τὴν πρώτη του ἀπόφαση, καὶ ὥρισε πάλιν ὡς ἱερὰν πόλιν προσκυνήσεως τὴν Μέκκα. Τότε ἄλλαξε καὶ σύστημα διδασκαλίας. Παράτησε τὸ μέσον τῆς διὰ κηρυγμάτων διδασκαλίας, ὡς ἄγονον, καὶ ἄρχισε νὰ μεταχειρίζεται ὡς μέσον προσηλυτισμοῦ τὸ σπαθί του, τὴ βία καὶ τὸν τρόμο. Μὲ τὸ μέσο αὐτὸ ἅρπαξε ἀπὸ δῶ κι' ἀπὸ κεῖ πολλὰ λάφυρα κι' ὅταν πειὰ ἔγινε πλούσιος ἀπὸ τὶς ἁρπαγές, ἐδωροδόκησε τοὺς ἄρχοντας τῆς Μέκκας καὶ τοὺς ἔπεισε νὰ τὸν προσκυνήσουν κι' αὐτοὶ κι' ὁ λαός.

Ἔτσι, ἀφοῦ μὲ τὸ μέσον αὐτό, ἀπόχτησε πολλοὺς ὀπαδούς, ἄρχισε νὰ ἐκστρατεύη κατὰ τῶν γειτόνων του ἡγεμόνων. Δημιούργησε ἔπειτα μιὰ ψευτοεπανάστασι στὴ Μέκκα... ἐναντίον του, καὶ βρῆκε ἀφορμὴ νὰ καταλάβη τὴν πόλι διὰ τῆς βίας. Μόλις τὴν κατέλαβε δὲν ἐπείραξε κανένα ἀπὸ τοὺς κατοίκους της. Τὴν ἐκήρυξε πόλιν ἱεράν, διετήρησε τὴν προσκύνησι τοῦ λίθου Κααβᾶ,ἀλλὰ κατέστρεψε τὰ παλαιὰ εἴδωλα, ποὺ βρισκόντουσαν μέσα στὴν πόλι αὐτή.

Στὰ 532 ἀσθενήσας στὴ Μεδίνα, πέθανε ἐκεῖ, καὶ ἐτάφη μέσα στὸ σπίτι του.

Ἀπὸ τότε ὁ τόπος ἐκεῖνος χαρακτηρίστηκε ὡς ἱερὸς καὶ ἐπάνω ἀπὸ τὸν τάφο του χτίστηκε ἕνα μεγάλο τέμενος.

***

Τὸ «Κοράνιο» δὲν τὸ ἔγραψε ὁ ἴδιος ὁ Μωάμεθ, καθὼς πιστεύουνε πολλοί, ἀλλὰ οἱ ὀπαδοί του καὶ οἱ συγγενεῖς του. Δὲν εἶνε δὲ τίποτε ἄλλο παρὰ ἀποκαλύψεις τοῦ Μωάμεθ, λόγια του, γνῶμες, κρίσεις καὶ χαρακτηρισμοί του.

***

Ἡ Μωαμεθανικὴ θρησκεία σχηματίσθηκε ἀπὸ ὅλες τὶς τότε θρησκεῖες καὶ ἔχει ὡς βάσιν, τὴν παραδοχὴν ἑνὸς μόνον Θεοῦ καὶ ἑνὸς Προφήτου του, τοῦ Μωάμεθ.

— Ὁ Χριστός, λέγει ὁ Μωάμεθ, καὶ ὁ Μωϋσῆς εἶνε προφῆται καὶ διδάσκαλοι ἀτελεῖς, καὶ γιὰ τοῦτο ἐστάλη αὐτὸς ἀπὸ τὸν Θεό, γιὰ νὰ τοὺς συμπληρώση. Καὶ ὁ Μωϋσῆς καὶ ὁ Ἰησοῦς, λέγει,χαιρόντουσαν γιατὶ ἔμελλε ν' ἀναφανῆ αὐτός, ὡς ὁ μέγιστος καὶ τελευταῖος τῶν ἀπεσταλμένων τοῦ Θεοῦ.

Τὸν Ἰησοῦν τὸν ἐγκωμιάζει, ἀλλὰ παραδέχεται καὶ τὴν μητέρα του τὴν Παναγία, ὡς Θεοτόκον, παραδέχεται ὅμως ὅτι σ' αὐτὸν τὸν κόσμο τέσσερες γυναῖκες φανῆκαν τέλειες, ἡ μητέρα τοῦ Ἰησοῦ Μαρία, ἡ ἀδελφὴ τοῦ Μωϋσέως Μαριάμ, ἡ σύζυγός του Χαδιτζᾶ καὶ ἡ θυγατέρα του Φατμέ.

Ἀπὸ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, ποὺ ζοῦνε στὴ γῆ, μόνον ἐκείνους ποὺ πιστεύουν σ' ἕνα Θεό, Χριστιανούς, Ἰουδαίους καὶ Μωαμεθανούς, θεωρεῖ ὡς δυναμένους νὰ σωθοῦνε μετὰ θάνατον.Προσθέτει δὲ ὅτι : « ὁ μὴ δεχόμενος νὰ πιστέψη στὸν Ἰσλαμισμό, εἶνε πιὸ ἄθλιος καὶ ἀπὸ τό κτῆνος, ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ !

Γι' αὐτὸ συμβουλεύει ὅλους τοὺς ἀλλοδόξους νὰ προσέλθουν στὸν Ἰσλαμισμό, στοὺς δὲ Μουσουλμάνους συνιστᾶ νὰ ἀναγκάζουν, ἔστω καὶ διὰ τῆς βίας, τοὺς ἀπίστους νὰ προσέρχωνται στὴν πίστι τὴν ἀληθινή. Συνιστοῦσε ἐπίσης ὁ Μωάμεθ στοὺς ὀπαδούς του τὴν περιτομή, τὸν καθαρισμὸ τοῦ σώματος, τὴν προσευχὴ καὶ τὴ νηστεία, τὴν ἀποχὴ ἀπὸ κρέας χοιρινὸ καὶ ποτὰ οἰνοπνευματώδη.

***

Μετὰ θάνατον, ὑπόσχεται ὁ Μωάμεθ στοὺς πιστούς του, ἀπολαύσεις μᾶλλον ὑλικάς.

Παρορμάει τοὺς Μουσουλμάνους στὸν πόλεμο, λέγοντας :

— Τὸ σπαθὶ εἶνε τὸ κλειδὶ τοῦ οὐρανοῦ. Μιὰ σταλαγματιὰ αἷμα, ποὺ θὰ χυθῆ στὸν πόλεμο ὑπὲρ τοῦ Ἰσλάμ, ἰσοδυναμεῖ μὲ πολλῶν μηνῶν προσευχὲς καὶ νηστεῖες. Καὶ ὁ πιὸ χειρότερος τῶν κακούργων μπορεῖ νὰ ἐξασφαλίση ἐπίζηλο θέσι στὸν Παράδεισο, ἂν σκοτωθῆ σὲ ἱερὸ πόλεμο.

Ἂν ὁ πιστὸς Μουσουλμάνος χάση κανένα μέλος τοῦ σώματός του στὸν πόλεμο, θὰ τοῦ τὸ ἀποδώσουν μετὰ θάνατον, ἄγγελοι μὲ χρυσὲς φτεροῦγες. Ἡ πληγὲς ποὺ πέρνει κανεὶς στὸν πόλεμο, θὰ γίνουν μετὰ θάνατον λαμπρὰ μαργαριτάρια καὶ εὐωδίες θὰ ἀναδίδωνται ἀπὸ τὰ σώματα τῶν πληγωμένων. Οὐράνιες δὲ ἐμορφιές, τὰ οὐρί, θὰ παρέχουν στὸν πιστὸν, χιλίων—δυὸ εἰδῶν περιποιήσεις, θωπεῖες μέσα σὲ μιὰ ποικιλία τρυφῆς καὶ ἡδονῶν.

Κάθε κινητὴ καὶ ἀκίνητη περιουσία, καὶ αὐτὴ ἡ ζωὴ τῶν ἀπίστων, ποὺ νικῶνται στὸν πόλεμο,εἶνε κτῆμα τῶν πιστῶν, ἐπίσης δὲ καὶ ἡ γυναῖκες των, τὰ παιδιά των, τὰ κορίτσια των, καὶ οἱ δοῦλοι των. Τὰ ζωντανὰ αὐτὰ λάφυρα τοῦ πολέμου μποροῦνε νὰ τὰ κάνουν οἱ πιστοὶ Μουσουλμάνοι ὅ,τι ἐπιθυμοῦν.

Ἐπίσης μποροῦνε νά πάρουν, ὡς συζύγους, καὶ ὅσες γυναῖκες θέλουνε.

***

Οἱ νεοφώτιστοι στὸν Ἰσλαμισμό, ἀπολαμβάνουν ὅλα τὰ δικαιώματα ποὺ ἔχουν καὶ οἱ παλαιοὶ πιστοί.

Ἡ ἰδέα τοῦ πεπρωμένου εἶνε μιὰ ἀπὸ τὶς κεντρικὲς ἰδέες τοῦ Κορανίου.

Ἐὰν ἦταν πεπρωμένο στὸν πιστὸ νὰ σκοτωθῆ στὸν πόλεμο θὰ σκοτωνότανε, χωρὶς νὰ μπορῆ νὰ τὸν σώση τίποτε. Ἂν πάλι σκοτωνότανε, τὶ εὐδαιμονία τὸν περίμενε στὸν Μουσουλμανικὸν παράδεισον !...Ἂν πάλιν δὲν τοῦ ἦτανε γραφτὸ νὰ σκοτωθῆ, τὶ λάφυρα ποὺ εἶχε νὰ καρπωθῆ ἀπὸ τὸν πόλεμο !...

Γιὰ τοῦτο οἱ Μουσουλμάνοι διαμορφώθηκαν σὲ ἕνα ἐξαιρετικὰ πολεμικὸ ἔθνος, καὶ λίγο ἔλειψε νὰ καταλάβουν ὅλην τὴν γῆ !

Ἂν ὅμως τὸ Κοράνιο ἔκαμε τοὺς Μουσουλμάνους τόσο πολεμικούς, μὲ τὰ διδάγματά του, συγχρόνως ἀνέκοψε κάθε πρόοδο τεχνῶν καὶ ἐπιστημῶν. «Κάθε σοφία, λέγει, παρέχεται ἀπὸ τὸ Κοράνιο. Κατὰ συνέπειαν καμμιὰ ἄλλη σοφία δὲν χρειάζεται !...» Ἐπίσης εἶνε ἄγνωστος, στὸ Κοράνιο, ἡ ἀνεξιθρησκεία, ἡ ἰσότης, ἡ ἀγάπη πρὸς τὸν πλησίον καὶ ἡ ἐλευθερία. Τὸ πεπρωμένον, (τὸ κισμέτ), εἶνε ὁ δεύτερος Θεὸς τῶν Μουσουλμάνων !

Ο ΚΑΤΕΨΥΓΜΕΝΟΣ

Ο ΕΥΘΥΜΟΣ ΚΟΣΜΟΣ

ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ

(Ἀπὸ τὰ σατυρικὰ φύλλα ὅλου τοῦ κόσμου)

Ἡ οἰκοδέσποινα σ' ἕναν ἀνυπόφορο ἐπισκέπτη ποὺ τὸν φιλοξενοῦν ἐπὶ δέκα πέντε ἡμέρας.

—Ἡ οἰκογένειά σας, θὰ σᾶς ἐπόθησε πολύ. Ἀρκετὸ καιρό, πειά, εἶνε μόνη...

Ἀλήθεια, ἔχετε δίκαιο. Θὰ γράψω στὴ γυναίκα μου νὰ ρθῆ κι' αὐτὴ μὲ τὰ παιδιά !...

***

Ὁ κ. Μαγκάκης βγάζει λόγο ἐπιτάφιο :

—«Τοιοῦτος ὁ ἀνθρώπινος βίος...Τὴν ἑσπέραν κοιμᾶται μὲ ὑγείαν καὶ τὴν πρωΐαν ἐξυπνᾶ... νεκρός !»

***

Ἕνας χωρικὸς βλέπει ἕνα παραφορτωμένο καΐκι,τὸ ὁποῖο,ἀπὸ τὸ βάρος του ἐξέχει μιὰ σπιθαμὴ μονάχα ἀπὸ τὸ νερὸ καὶ μονολογεῖ :

—Ἂν τὸ νερό, ἦταν μιὰ σπιθαμὴ ψηλώτερα, χωρὶς ἄλλο, θὰ τὸ σκέπαζε τὸ καραβάκι...

***

Ὁ καθηγητὴς πρὸς τὸν φοιτητὴ κατὰ τὰς ἐξετάσεις :

Καθηγητής : —Πόσα χιλιόγραμμα αἷμα περιέχει τὸ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου ;

Φοιτητής : —Δὲν σᾶς ἐννοῶ.

Καθηγητής : —Ἐξηγοῦμαι : ἂν σᾶς ἀνοίξω τὶς φλέβες καὶ βγάλω τὸ αἷμα σας, πόσον θὰ ἔχω ;

Φοιτητής : —Τουλάχιστον... δέκα χρόνια φυλακή !

***

—Σεῖς εἶσθε, ὁ τρίτος ἄνδρας τῆς γυναίκας σας. Δὲν εἶνε ἀλήθεια ;

—Ὄχι, εἶμαι ὁ τέταρτος.

—Διάβολε. Τότε δὲν εἶσθε πλέον σύζυγος ἀλλά... συνήθεια !

***

Ὁ πατέρας:— Γιὰ ἔλα ἐδῶ Τοτὸ καὶ πές μου τί θὰ προτιμοῦσες νὰ σοῦ κάνη ἡ μαμά : ἕναν ἀδελφὸ ἢ μιὰν ἀδελφοῦλα ;

Ὁ Τοτός : —Ἂν δὲν τῆς ἔδινε κόπο τῆς μαμᾶς, θὰ προτιμοῦσα ἕνα μηχανικὸ ἀλογάκι.

ΠΟΛΛΑ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΑ

ΑΠ' ΟΣΑ ΔΙΑΒΑΖΩ

Ἄνθρωποι ποὺ τρῶνε... κουταλοπήρουνα

Στὴν φυλακὴ τῆς Διέππης, στὴν Ἀγγλία, πρὸ ἡμερῶν, κάποιος φυλακισμένος λωποδύτης, ὀνόματι Οὐΐλλιαμ Οὔντσον, ἐνῶ ἐγευμάτιζε μαζὺ μὲ τοὺς ἄλλους φυλακισμένους, ἀφοῦ ἔφαγε τὴν σοῦπα του ἐκατάπιε καί...τὸ κουτάλι του !

Φώναξαν τότε τὸν γιατρὸ τῆς φυλακῆς γιὰ νὰ τὸν ἐξετάση. Φαντασθῆτε ὅμως τὴν ἔκπληξη τοῦ γιατροῦ ὅταν μὲ τὴν βοήθειαν τῶν ἀκτίνων Χ... εἶδε πῶς μέσα στὸ στομάχι τοῦ Οὔντσον βρισκόταν ὄχι μόνον ἕνα κουτάλι, ἀλλὰ κι' ἕνα πηροῦνι, τὸ ὁποῖο ὁ κατάδικος εἶχε κατόπιν πρὸ πολλῶν ἡμερῶν, καὶ τὸ ὁποῖο, σημειωτέον, δὲν τοῦ ἔφερνε καμμιὰ στομαχικὴ ἐνόχλησι.

Κάτι παρόμοιο ἔκαμε πρὸ πολλῶν ἐτῶν, ἕνας νεαρὸς Παρισινὸς ὑπάλληλος, στὰ μεγάλα ἐμπορικὰ καταστήματα «Πρεντάν». Ὁ ὑπάλληλος αὐτὸς συνήθιζε νὰ διασκεδάζη τοὺς συναδέλφους του μὲ διάφορα ταχυδακτυλουργικὰ παιχνίδια. Ἕνα ἀπὸ τὰ παιχνίδια του ἦταν καὶ τὸ ἑξῆς : Ἐκεῖ ποὺ ἔτρωγε μαζὺ μὲ τοὺς συναδέλφους του ἐκατάπιε ἔξαφνα... ἕνα πηροῦνι ! Ἐννοεῖται ὅμως ὅτι δὲν τὸ κατάπιε πραγματικῶς. Τὸ ἔχωσε στὸ λαρῦγγι του,τὸ κρατοῦσε ἐκεῖ ἀρκετὰ λεπτὰ τῆς ὥρας κι' ἔπειτα τὄβγαζε πάλι.

Μιὰ μέρα ὅμως, ἐκεῖ ποὺ ἔκανε τὸ συνηθισμένο του αὐτὸ παιχνίδι, θέλησε ν' ἀνασάνη καὶ κατάπιε στ' ἀλήθεια αὐτὴ τὴ φορὰ τὸ πηροῦνι ! Τὶς πρῶτες ἡμέρες τὸ πηροῦνι δὲν τοῦ ἔφερνε καμμιὰ ἐνόχλησι. Κι' ἔτσι ὁ περίεργος αὐτὸς ἄνθρωπος ἦταν κι' εὐχαριστημένος γιὰ τὸν ἆθλο του, ὁ ὁποῖος τὸν ἔκανε ὀνομαστὸν στὸ Παρίσι. Ἡ ἐφημερίδες ἀνέγραψαν τὸ γεγονός, καὶ ὅλος ὁ κόσμος ἤθελε νὰ ἰδῆ τὸν «*Ἄνθρωπο μὲ τὸ πηροῦνι*», ὅπως τὸν ἔλεγαν. Ἔγραψαν χρονογραφήματα γι' αὐτόν, τοῦ δημοσίευσαν συνεντεύξεις, τὸν ἔκαναν νούμερο σὲ διάφορες ἐπιθεωρήσεις καὶ στὸ δρόμο ὅλοι τὸν ἔδειχναν μὲ θαυμασμὸ καὶ παραμέριζαν γιὰ νὰ περάση. Ἀλλὰ ἔπειτα ἀπὸ μερικὲς βδομάδες ἄρχισε νὰ αἰσθάνεται στὸ στομάχι πόνους ποὺ γινόντουσαν κάθε μέρα πιὸ ἀνυπόφοροι, ὥσπου ἔπεσε στὸ κρεββάτι. Τότε οἱ φίλοι του τὸν πῆραν καὶ τὸν πῆγαν σ' ἕναν ἀπ' τοὺς μεγαλειτέρους χειρούργους τοῦ Παρισιοῦ, τὸν δόκτορα Λεὸν Λαμπέ, ὁ ὁποῖος τοῦ ἔκανε ἐγχείρησι στὸ στομάχι καὶ τοῦ ἔβγαλε τὸ πηροῦνι. Ἡ ἐγχείρησις αὐτή, ἦταν ἡ πρώτη, ποὺ ἔκανε γιατρὸς σὲ στομάχι ἀνθρώπου ! ὁ ὑπάλληλος ἔζησε 25 χρόνια ἀκόμη. Ἀπὸ τότε ὅμως ξεθάρρεψαν οἱ χειροῦργοι καὶ ἄρχισαν σιγὰ-σιγὰ νὰ κάνουν, ὁσάκις παρίστατο ἀνάγκη, ἐγχειρήσεις στὸ στομάχι, ἐνῶ πρὶν δὲν τολμοῦσαν οὔτε νὰ διανοηθοῦν τέτοιο πρᾶγμα.

***

Ὁ Λιονταροφάγος

Ὁ Μάριος—ἕνα τέκνον τῆς εὐάνδρου Μασσαλίας, ἡ ὁποία βγάζει ὡς γνωστὸν διαπρεπεῖς ψεῦτες—διηγεῖται σ' ἕνα κύκλο γνωστῶν του τὶς ἀναμνήσεις του ἀπὸ ἕνα μακρυνὸ καὶ γεμάτο κινδύνους ταξεῖδι στὰ παρθένα δάση τῆς Ἀφρικῆς.

—Μιὰ μέρα, ποὺ λέτε, πῆρα τὸ τουφέκι μου καὶ βγῆκα νὰ κυνηγήσω λιοντάρια. Ἐκεῖ ποὺ περπατοῦσα στὸ δάσος, βλέπω ξαφνικὰ μπροστά μου ἕνα λιοντάρι ! Δὲ χάνω καιρό, σηκώνω τὸ ὅπλο μου, τὸ σημαδεύω, τὸ σκοτώνω,τὸ βάζω στὸ σάκκο μου καὶ συνεχίζω τὸ δρόμο μου !

Ὅλοι τὸν ἄκουγαν μὲ θαυμασμό. Ὡστόσο, κάποιος ἀπὸ τὴν παρέα στραβοκύτταζε τὸν Μάριο πολὺ ὕποπτα.

—Ἐκεῖ ποὺ προχωροῦσα, ἐξακολούθησε ὁ Μάριος, βλέπω μπροστά μου ἀκόμα ἕνα λιοντάρι. Σηκώνω τότε τὸ ὅπλο μου, τὸ σημαδεύω, πυροβολῶ, τὸ σκοτώνω, τὸ βάζω στὸ σάκκο μου καὶ συνεχίζω τὸ δρόμο μου. Παρακάτω, βλέπω ἀκόμα ἕνα λιοντάρι χωρὶς νὰ χάσω τότε καιρὸ σηκώνω τὸ ὅπλο μου, τὸ σημαδεύω...

—Ἄκου νὰ σοῦ πῶ, τὸν διέκοψε τὴν στιγμὴν ἐκείνη ὁ ἄπιστος Θωμᾶς τῆς παρέας. Ἂν σκοτώσης κι' αὐτὸ τὸ λιοντάρι καὶ τὸ βάλης στὸ σάκκο σου, θὰ σοῦ δώσω μιὰ γροθιά, ποὺ θὰ τὴ θυμᾶσαι σ' ὅλα σου τὰ χρόνια!...

Ἡ ἀπειλὴ αὐτὴ στάθηκε πραγματικὴ γιὰ τὸ δυστυχῆ τὸ Μάριο. Χαμήλωσε τὸν τόνο τῆς φωνῆς του καὶ ξακολούθησε :

—Τὸ σημαδεύω, ποὺ λέτε κι' αὐτὸ τὸ λιοντάρι,καὶ πυροβολῶ. Μὰ δυστυχῶς, δὲν μπόρεσα νὰ τὸ ἐπιτύχω. Τόσο, τὸ καλύτερο ὅμως, προσέθεσε σὲ λίγο, γιατί ὁ σάκκος μου ἤτανε γεμάτος καὶ δὲν εἶχα ποῦ νὰ τὸ βάλω !...

ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑΙ, ΜΥΣΤΗΡΙΟΝ, ΓΟΗΤΕΙΑ...

ΤΟΥ ΑΛΕΞ. ΔΟΥΜΑ

Ο ΚΡΕΜΑΣΜΕΝΟΣ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ὕστερα τινάχτηκε ἀπάνου ξαφνικὰ καὶ ὑψώνοντας τὰ μάτια εἶδε στὸ φόντο τοῦ οὐρανοῦ τὸ πτῶμα τοῦ Κανδάλ, ποὺ κουνιῶνταν ἐλαφρά.

— Ἆ! ἐκραύγασε τότε, μοῦ τὸν πῆραν! Παιδί μου, καλέ μου αὐθέντα, περίμενέ με...ἔρχουμαι...

Καὶ τὸ κορμὶ τοῦ δυστυχισμένου γέρου στριφογύρισε καὶ σωριάστηκε κάτου. Ἦταν νεκρὸς πειά!

Ὁ Χαιρεμαρίας, σκύβοντας, ἀκούμπησε τὸ χέρι του στὴν καρδιά του.

— Ἡ κρεμάλα αὐτὴ σκότωσε δυὸ ἀνθρώπους! εἶπε καὶ σταυροκοπήθηκε.

Ἡ νύχτα εἶχε προχωρήσει ἀρκετά. Σκοτεινὴ Νοεμβριανὴ νύχτα. Κατάμαυρα σύγνεφα κρέμουνταν ἀπὸ τὸν οὐρανὸ καὶ πίσω τους πότε - πότε φαίνονταν τὸ φεγγάρι ποὺ κατρακυλοῦσε σἂν κομμένο κεφάλι...

Ἡ Βάζα ἔμοιαζε σἂν νεκροταφεῖο στὴ μέση τοῦ κάμπου. Ὁ ἀέρας φυσοῦσε λυσσασμένα καὶ ἕνας ἀπαίσιος βόγγος καὶ θρῆνος ἔρχονταν πέρα ἀπὸ τὸ δάσος τῶν βαλανιδιῶν.

Δυὸ χωροφύλακες τυλιγμένοι σφιχτὰ στὶς μαντύες τους, κάθονταν κοντὰ στὴν ἀγχόνη καὶ κουβέντιαζαν σιγανά.

— Πρώτη φορὰ στὴ ζωή μου, ἔλεγε ὁ ἕνας στὸν ἄλλον, μ' ἔβαλαν σκοπὸ σὲ κρεμασμένον. Καὶ νὰ σοῦ πῶ, δὲ μοῦ ἀρέσει καθόλου αὐτὴ ἡ ὑπηρεσία. Μοῦ φαίνεται ὅτι ἀκούω τὸν δυστυχισμένον αὐτὸν νὰ στενάζῃ ἀδιάκοπα.

— Μπᾶ...εἶνε τὸ σκοινὶ ποὺ τρίβεται στὸ σιδερένιο κρῖκο καὶ φαίνεται σἂν κλάμα καὶ σὰ στεναγμὸς ἀνθρώπου, τοῦ εἶπε ὁ ἄλλος.

— Δὲν ἀκοῦς ἀδερφέ μου, τὸ μουγκρητὸ τοῦ βορριᾶ στὰ δέντρα πῶς μοιάζει σὰ μουγκρητὸ βαρειολαβωμένου ἀνθρώπου;

— Ἆ! δὲ μοῦ κάνει ἐντύπωση πειά, ἀπάντησε ὁ ἄλλος. Εἴκοσι χρόνια τώρα ὅλο κρεμασμένους καὶ ἀποκεφαλιζομένους βλέπω. Ἐσυνήθισα...

— Φρικαλέα ὑπηρεσία, εἶπε πάλι ὁ πρῶτος, νὰ εἶνε φρουρὸς κανεὶς σ' ἕνα πτῶμα!

— Τί θἄλεγες λοιπόν, φίλε μου, ἂν ἔβλεπες, ὅπως εἶδα ἐγώ, τὰ βασανιστήρια τοῦ Ἰωάννη Πασχάλη.

— Ποιὸς ἦταν ὁ Ἰωάννης Πασχάλης; ρώτησε ὁ ἄλλος.

Σωροκυλίστηκαν κάτω...

— Ἦταν ἕνας τρομερὸς καὶ γιγαντόσωμος ληστής. Τόσο γιγαντόσωμος ποὺ ἀπὸ τὸ βάρος του, ὅταν τὸν κρέμασαν, ἐκόπηκε τὸ σκοινὶ καὶ μόλις ἔπεσε κάτου ρίχτηκε καὶ σκότωσε στὴ στιγμὴ τρεῖς χωροφύλακες μὲ τὶς γροθιές του! Σίγουρα θὰ σκότωνε κι' ἄλλους καὶ θἄφευγε, ἂν δὲν πρόφτανε κἄποιος νέος, ποὺ ὁ Πασχάλης τοῦ εἶχε σκοτώσει τὸν πατέρα, νὰ τὸν μαχαιρώσῃ καὶ νὰ τὸν ξαπλώσῃ κάτου ἀναίσθητο.

— Ὁ κόμης ποὺ κρέμασαν σήμερα, εἶπε ὁ ἄλλος, ἦταν πολὺ ἤρεμος καὶ μαλακός, ὁ φτωχός. Δὲν ἔκαμε καμμιὰ ἀντίσταση καὶ τὸ λεπτὸ κορμί του τὸ βαστάει καλὰ τὸ σκοινί!

Στὸ σημεῖο αὐτὸ ἀκούστηκαν πατήματα ἀνθρώπων ποὺ πλησίαζαν. Ὁ γεροντότερος ἀπὸ τοὺς δύο σκοποὺς ξαφνίστηκε καὶ τινάχτηκε ὄρθιος.

— Ἄλτ! φώναξε...Τίς εἶ;

— Βοηθοὶ τοῦ Ἱεροεξεταστῆ! ἀπάντησε μιὰ φωνή.

Ἦσαν πραγματικὰ οἱ δυὸ βοηθοὶ τοῦ Λαζάρου Δεστραδές. Μόλις πλησίασαν τοὺς δυὸ σκοποὺς τοὺς εἶπαν:

— Βοηθῆστε μας νὰ ξεκρεμάσουμε τὸ πτῶμα, ἀνδρεῖοι μου.

— Δὲν εἶνε δική μας δουλειὰ αὐτή, ἀπάντησε ὁ μεγαλείτερος χωροφύλακας. Ἂς σᾶς βοηθήσουν οἱ βοηθοὶ τοῦ δημίου.

— Καλά, ἀπάντησαν οἱ βοηθοὶ τοῦ Ἱεροεξεταστῆ, τὸν ξεκρεμοῦμε μόνοι μας.

Καὶ ἀφοῦ πλησίασαν στὴν ἀγχόνη, ἔσκυψε λίγο ὁ ἕνας, ἀνέβηκε ὁ ἄλλος στὶς πλάτες του κι' ἄρχισε νὰ κόβῃ μ' ἕνα μαχαῖρι τὸ σκοινί. Σὲ λίγο τὸ πτῶμα τοῦ κρεμασμένου ἔπεσε καταγῆς μ' ἕναν ἀπαίσιο δοῦπο. Ὕστερα ὁ βοηθὸς τοῦ Ἱεροεξεταστῆ κατεβαίνοντας εἶπε στὸ σύντροφό του;

— Πλησίασε τὸ φανάρι νὰ χώσω τὸ μαχαῖρι μου στὸ πτῶμα γιὰ νὰ δοῦμε τί χρῶμα θἄχῃ τὸ αἷμα ποὺ θὰ βγῇ ἀπ' τὴν πληγή.

Δὲν πρόφτασε ὅμως ὁ βοηθὸς τοῦ Ἱεροεξεταστῆ νὰ βυθίσῃ τὸ μαχαῖρι στὸ πτῶμα, γιατὶ ἀμέσως ἄφησε μιὰ τρομερὴ κραυγὴ πόνου. Κἄποιος εἶχε πλησιάσει μέσα στὸ σκοτάδι καὶ ἀφοῦ τὸν ἅρπαξε μὲ δύναμη ἀπὸ τὴν πλάτη τοὔκοψε μ' ἕνα μαχαῖρι τὸ δεξὶ αὐτί. Ἀμέσως κατόπιν ὁ ἄνθρωπος αὐτός, μὲ διαβολεμένη γρηγοράδα ἁρπάζοντας ἀπὸ τὸν τράχηλο καὶ τὸν δεύτερο βοηθὸ τοῦ Ἱεροεξεταστῆ τὸν ὑπέβαλε στὴν ἴδια τρομερὴ ἐγχείρηση, κόβοντάς του κι' αὐτοῦ τὸ αὐτὶ πέρα-πέρα!...

Οἱ βοηθοὶ τοῦ Ἱεροεξεταστῆ ἄρχισαν νὰ οὐρλιάζουν, σωροκυλίστηκαν κάτω κ' ὕστερα τὄβαλαν στὰ πόδια, γεμᾶτοι αἵματα, χωρὶς νὰ ζητήσουν νὰ μάθουν ποιὸς ἦταν ἐκεῖνος ποὺ τοὺς ἔκοψε τὰ αὐτιά.

Ὁ μυστηριώδης αὐτὸς ἄνθρωπος ἦταν ὁ δήμιος τῆς Βάζας. Ὁ δήμιος ἀφοῦ κάρφωσε τὰ δύο αὐτιά τῶν βοηθῶν τοῦ Ἱεροεξεταστῆ στὸ στύλο τῆς κρεμάλας, γυρίζοντας πρὸς τοὺς φρουροὺς τοὺς εἶπε:

— Ἡ ὑπηρεσία σας ἐτελείωσε. Μπορεῖτε νὰ πηγαίνετε.

Ὅταν ὁ δήμιος ἔμεινε μονάχος, ἔλυσε τὸ σκοινὶ ἀπὸ τὸ λαιμὸ τοῦ Ράλφ Κανδάλ, κ' ὕστερα ἀφοῦ ἔβαλε τὸ πτῶμα μέσα σ' ἕνα τσουβάλι τὸ φορτώθηκε στὴν πλάτη του κ' ἔφυγε πρὸς τὸν πύργο.

Φτάνοντας στὸν πῦργο ὁ δήμιος μὲ τὸ φορτίο του δὲ μπῆκε ἀπὸ τὴ μεγάλη πόρτα. Προχώρησε πιὸ πέρα κ' ἐσταμάτησε μπροστὰ σὲ μιὰ μικρὴ πορτίτσα. Ὕστερα ἀφήνοντας κάτου τὸ φορτίο του, σφύριξε συνθηματικά. Ἀμέσως τότε ἡ πορτίτσα ἄνοιξε καὶ κάποιος ἀπὸ μέσα ρώτησε:

— Λοιπόν, τὸν ἔφερες;

— Νάτος ἐδῶ μέσα στὸ σακκί εἶνε, διδάσκαλε, ἀπάντησε ὁ δήμιος.

— Πάρε αὐτὸ τὸ σακκουλάκι, τοῦ εἶπε ὁ ἄλλος, ἔχει μέσα δέκα χρυσᾶ σκοῦδα.

— Τί νὰ τὰ κάμω τὰ χρήματα αὐτά, διδάσκαλε; ρώτησε ὁ δήμιος. Ἂν νομίζετε ὅτι μοῦ χρωστᾶτε κἄτι, ἐπιτρέψατέ μου νὰ φιλήσω τὸ χέρι σας.

— Σοῦ σφίγγω εὐχαρίστως τὸ χέρι, τοῦ εἶπε ὁ ἄλλος, ὁ ὁποῖος ἦταν ὁ χειροῦργος Ἀμβρόσιος Παρέ. Ἐγὼ δὲν εἶμαι προληπτικὸς ἄνθρωπος καὶ κατὰ τὴ γνώμη μου, ὁ δήμιος εἶνε ἀπαραίτητο ὄργανο τῆς Δικαιοσύνης.

— Εἶσθε μεγάλος σὰν τό Θεό, διδάσκαλε, φώναξε χαρούμενα ὁ δήμιος καὶ φίλησε τὸ χέρι τοῦ χειρούργου.

Σὲ λίγο, ὅταν ὁ δήμιος ἔφυγε, ὁ Ἀμβρόσιος Παρὲ φορτώθηκε τὸ πτῶμα τοῦ κόμητος Κανδὰλ καὶ ἀνέβηκε μὲ κόπο τὴ σκάλα τοῦ πύργου. Στὸν πῦργο αὐτὸ ὁ χειροῦργος κατοικοῦσε μονάχος. Στὴ μέση τῆς μεγάλης σάλας ἦταν ἕνα μεγάλο δρύϊνο τραπέζι, τὸ ὁποῖο ὁ Ἀμβρόσιος Παρὲ τὸ χρησιμοποιοῦσε γιὰ τὴν ἐργασία του. Ἐπάνω στὸ τραπέζι αὐτὸ ἀφῆκε τὸ πτῶμα κοντὰ σὲ διάφορα χειρουργικὰ ἐργαλεῖα. Ὕστερα, ἀφοῦ κλείδωσε τὴν πόρτα καλὰ ἔλυσε τὸ σακκί.

Ο ΝΕΚΡΟΣ ΠΟΥ ΖΩΝΤΑΝΕΨΕ!...

Γιὰ κάμποση ὥρα ὁ Ἀμβρόσιος Παρέ στέκονταν μὲ σταυρωμένα χέρια καὶ κύτταζε τὸ πτῶμα, τοῦ ὁποίου ἡ χλωμὴ λάμψη τῶν δύο λυχναριῶν διπλασίαζε τὴ χλωμάδα.

— Σκοτεινὸ αἴνιγμα ὁ ἄνθρωπος! μουρμούρισε κατόπιν ὁ Ἀμβρόσιος Παρέ. Σκοτεινὸ πρᾶγμα καὶ ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ τοῦ κόσμου. Νὰ ἕνα πλάσμα τοῦ Θεοῦ, ποὺ τρεῖς ὧρες προτήτερα ζοῦσε, κινιόταν, πάλευε καὶ ἴσως ἀκόμα ἀγαποῦσε. Ἀπὸ τὸ πλάσμα αὐτὸ τώρα μένει ἕνας σωρὸς σάρκες ποὺ θὰ σαπίσουν, θὰ λυώσουν καὶ μερικὰ κόκκαλα, ποὺ θὰ γυμνωθοῦν καὶ θ' ἀσπρίσουν. Ἕνα σκοινὶ γύρω στὸ λαιμὸ καὶ νά...μιὰ ψυχὴ πέταξε!...

Ὕστερα σκύβοντας πιὸ κάτου, κύτταξε ἀπὸ κοντὰ τὸ πρόσωπο τοῦ κόμητος, ποὺ τὸ εἶχε παγώσει ἡ πνοὴ τοῦ θανάτου.

— Ὁ ἄνθρωπος αὐτός, ἄρχισε νὰ λέῃ πάλι ὁ χειροῦργος, ἦταν πολὺ ἔξυπνος, ἂν κρίνῃ κανεὶς ἀπὸ τὸ μέτωπό του. Εἶχε ὑψηλὲς καὶ εὐγενικὲς ἰδέες καὶ ὅμως ἄνθρωποι μορφωμένοι τὸν καταδίκασαν νὰ πεθάνῃ!

Ὕστερα, ἀφοῦ ἔπαψε γιὰ μερικὰ λεπτὰ νὰ μονολογῇ, ἄρχισε πάλι:

— Ἔχω τὸ δικαίωμα νὰ βυθίσω τὸ νυστέρι μου σ' αὐτὴ τὴ σάρκα, ποὺ ἔζησε; Δὲν εἶνε τάχα βεβήλωσις αὐτό;

Καὶ ἀπαντῶντας ὁ ἴδιος πάλι στὴν ἐρώτησή του, εἶπε:

— Ὄχι! Ἡ ἐπιστήμη μᾶς ὑποχρεώνει νά ξεσχίζουμε τὶς σάρκες αὐτὲς γιά νὰ μελετοῦμε στὸ θάνατο τὴ ζωή...Ἐμπρὸς λοιπόν.

Καὶ ὁ χειροῦργος ἄρχισε νὰ γδύνῃ τὸ πτῶμα.

— Θεέ μου, μουρμούρισε πάλι, ἦταν νεώτατος! Καὶ βρῆκε τέτοιον οἰκτρὸ θάνατο! Αὐτὰ τὰ πλατειὰ στήθεια ἦσαν πλασμένα γιὰ νὰ δέχουνται σφαῖρες στὴ μάχη! Ὢ! αὐτὲς ἡ κρεμάλες, τὰ σκοινιά, τὰ τσεκούρια τί ἀπαίσια ἐργαλεῖα!

Ὕστερα, ἀφοῦ ἀκόνισε τὸ νυστέρι του, χάραξε λιγάκι τὸ λαιμὸ τοῦ πτώματος. Καὶ τότε κἄτι τὸ παράδοξο, τὸ τρομερό, τὸ ἀφάνταστο συνέβη. Αἷμα θερμὸ καὶ κατακόκκινο ἔτρεξε ἀπ' τὴ μικρὴ αὐτὴ πληγή! Συγχρόνως μιὰ ἐλαφρὴ φρικίαση τάραξε τὴν ἐπιδερμίδα τοῦ πτώματος!...

Ὁ χειροῦργος ὀπισθοχώρησε ἔντρομος καὶ πιὸ χλωμὸς ἀπὸ τὸ πτῶμα.

— Ἆ! φώναξε...Ὄχι! Ὄχι! εἶνε ἀδύνατο! Εἶνε ὀπτικὴ ἀπάτη, παιχνίδισμα τοῦ φωτός!

Ὕστερα, πέρνοντας λίγο θάρρος, ἔσκυψε καὶ ἀκούμπησε τὸ μάγουλό του στὰ χείλη τοῦ Κανδάλ. Κ' ἔννοιωσε μιὰ ἐλαφρότατη, μόλις αἰσθητὴ πνοή, νὰ βγαίνῃ ἀπὸ κεῖ. Κατόπι ἀκούμπησε τὸ χέρι του στὴν καρδιά!...Χτυποῦσε!...

—Ζῆ! κραύγασε ὁ χειροῦργος, ζῆ, Θεέ μου, ἔκαμες λοιπὸν θαῦμα!

Τὰ βλέφαρα τοῦ κόμητος σάλεψαν, ἄνοιξαν σιγὰ-σιγὰ καὶ τὰ μάτια του φάνηκαν ἀκίνητα, γυάλινα, σὰ νἄβλεπαν στὸ ἄπειρο, σὰ νὰ εἶχαν καρφωθεῖ σὲ κἄποια σελίδα τοῦ βιβλίου τῆς αἰωνιότητος!

('Ακολουθεῖ)

ΓΑΛΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟΥ ΑΛΕΞ. ΔΟΥΜΑ

ΑΓΑΠΑΤΕ ΤΟΥΣ ΕΧΘΡΟΥΣ ΥΜΩΝ...

ΤΗΝ ἱστορία αὐτὴ μοῦ τὴν διηγήθηκε ἕνας γέρος Ἑλβετός, ποὺ κρατοῦσε ἕνα μικρὸ πανδοχεῖο στὶς Ἄλπεις. Σᾶς τὴ μεταδίδω ὅπως τὴν ἄκουσα ἀπ' τὸ στόμα του:

— «Ἦταν ὁ πόλεμος τότε. Τὸ θυμᾶμαι σὰν νἄτανε χτές, καὶ ὅμως ἔχουν περάσει τριάντα τέσσαρα ὁλόκληρα χρόνια. Μόλις εἶχα ὀχτὼ μέρες παντρεμμένος. Εἶχα κοιμηθεῖ κάτω, στὸ χωριό, ὅταν τὸ πρωΐ, βγαίνοντας ἀπ' τὸ πανδοχεῖο ὅπου ἔμεινα, βλέπω τέσσερους γρεναδιέρους νἄρχωνται πρὸς τὸ μέρος μου. Μὲ σταμάτησαν καὶ μ' ἀνάγκασαν νὰ τοὺς ἀκολουθήσω, χωρὶς πολλὲς διατυπώσεις, καὶ μὲ πῆγαν στὸ συνταγματάρχη τους.

— Ἔχεις πολὺν καιρὸ ποὺ μένεις ἐδῶ σ' αὐτὸν τὸν τόπο; μὲ ρώτησε αὐτός.

— Κάπου δέκα χρόνια, ἀποκρίθηκα.

— Καὶ τὸν ξέρεις καλά;

— Μά, μοῦ φαίνεται πὼς τὸν ξέρω ἀρκετὰ καλά.

— Πολὺ καλά, ἔκανε ὁ συνταγματάρχης. Λοχαγέ, εἶπε ἔπειτα σ' ἕναν ἀξιωματικὸ ποὺ στεκότανε παραπέρα, νὰ ὁ ἄνθρωπος ποὺ σοῦ χρειάζεται. Ἂν φερθῇ καλά, δός του κάτι γιὰ ἀνταμοιβή. Ἂν σὲ προδώσῃ, σκότωσέ τον...

— Ἀκοῦς; μοῦ εἶπε ὁ λοχαγός.

— Μάλιστα, ἀξιωματικέ μου, ἀπάντησα.

— Ἐμπρός! διέταξε τότε ὁ λοχαγός.

»Κατεβήκαμε στὴν κοιλάδα καὶ σὲ λίγο ἐφτάσαμε στὶς γαλλικὲς προφυλακές.

— Πρόσεχε τώρα, μοῦ εἶπε τότε ὁ λοχαγός. Πρέπει νὰ προχωρήσουμε, σὲ τρόπο ποὺ νὰ μὴ μᾶς ἀντιληφθῇ ὁ ἐχθρός. Σὲ προειδοποιῶ πὼς θὰ σοῦ φυτέψω μιὰ σφαῖρα στὸ κεφάλι στὸν πρῶτο προβολισμὸ ποὺ θὰ ρίξουν ἐναντίον μας. Ἐμπρός!

»Ἀρχίσαμε ν' ἀνεβαίνουμε στὸ βουνό. Σὲ λίγο βρισκόμαστε κοντὰ στὸ πανδοχεῖο μου, νά, ἐκεῖ πέρα.

— Λοχαγέ μου, τοῦ εἶπα τότε, ἐδῶ εἶνε τὸ σπίτι μου. Μπορῶ νὰ πεταχτῶ μιὰ στιγμὴ νὰ εἰδοποιήσω τὴ γυναίκα μου;

»Αὐτὸς ἀντὶ νὰ μοῦ ἀποκριθῇ μ' ἐχτύπησε στὴν πλάτη μὲ τὸ μαστίγιό του.

— Σιωπή, καὶ ἐμπρός! μουρμούρισε ἔπειτα.

Ἦταν ὁ πόλεμος τότε...

»Καθὼς βλέπετε, δὲν μποροῦσα νὰ πῶ καὶ τίποτε. Κ' ἔτσι προσπεράσαμε, χωρὶς νὰ μπορέσω νὰ πῶ δυὸ λόγια στὴ γυναίκα μου. Ἔπειτα ἀπὸ λίγο διακρίναμε τὶς ρωσσικὲς γραμμές. Τίς ἔδειξα μὲ τὸ δάχτυλο στό λοχαγό. Δὲν ἐτολμοῦσα νὰ μιλήσω.

— Πολὺ καλά, εἶπε ἐκεῖνος. Καὶ τώρα πρέπει νὰ μᾶς ὁδηγήσῃς, χωρὶς νὰ φαινόμαστε, ὅσο μπορεῖς πιὸ κοντὰ σ' αὐτοὺς τοὺς σκύλλους. Καὶ πρόσεχε μὴ μᾶς πάρουν εἴδησι, γιατὶ θὰ σὲ σκοτώσω ἀλύπητα!

»Ἀρχίσαμε νὰ προχωροῦμε καὶ πάλι. Σὲ λίγο κατεβαίναμε τὴ βουνοπλαγιά. Ὅλα φαινότανε ἥσυχα γύρω μας. Ἐπροχωρούσαμε ὁλοένα ἀπὸ ἕνα μονοπάτι ποὺ ἤξερα, καὶ ὅλα ἐπήγαιναν καλά. Ἐκοντεύαμε νὰ μποῦμε στὸ μικρὸ δάσος, ὅταν ξαφνα ἀπὸ τὴν ἀπέναντι μεριὰ ἀκούσθηκαν τρεῖς πυροβολισμοί!

»Γύρισα τότε καὶ κύτταξα μὲ ἀμηχανία τὸ λοχαγό.

»Ἀλλά τὴν ἴδια στιγμὴ ἔννοιωσα κἄτι σὰν ὁλόκληρο βουνὸ νὰ πέφτῃ ἐπάνω στὸ κεφάλι μου! Εἶδα τὸ πιστόλι τοῦ λοχαγοῦ νὰ στρέφεται πρὸς τὸ στῆθος μου, εἶδα μιὰ φλόγα, πόνεσα κ' ἔπειτα δὲν εἶδα τίποτα πειὰ κ' ἔπεσα χάμου.

»Ὅταν ξανάρθα στὸν ἑαυτό μου, εἶδα πὼς ἦτανε νύχτα. Δὲν ἐθυμόμουνα τίποτα.. Ἔννοιωθα ὅμως πολὺ βαρὺ τὸ κεφάλι μου. Ἔφερα ἐκεῖ τὸ χέρι μου, καὶ ἔννοιωσα τὰ μαλλιά μου κολλημένα στὸ μέτωπό μου. Εἶδα τὸ πουκάμισό μου γεμᾶτο αἵματα. Καὶ τότε τὰ θυμήθηκα ὅλα.

»Θέλησα νὰ σηκωθῶ, ἀλλὰ μοῦ φάνηκε πὼς τὸ ἔδαφος ἔτρεμε καὶ ἀναγκάσθηκα νὰ στηριχθῶ. Θυμᾶμαι πὼς μιὰ βρύση ἔτρεχε λίγα βήματα πιὸ πέρα. Ἐσύρθηκα ὡς ἐκεῖ, ἔπλυνα τὴν πληγή μου καὶ ἤπια μερικὲς σταγόνες νερὸ ποὺ μοῦ ἔκαναν πολύ καλό... Τότε συλλογίστηκα τὴ φτωχή μου γυναίκα, τὴν ἀνησυχία ποὺ θὰ εἶχε, καὶ ἡ σκέψη αὐτὴ μοῦ ξανάδωσε τὸ θάρρος μου. Καὶ ἄρχισα νὰ περπατῶ τρικλοποδίζοντας, σὰν μεθυσμένος...

»Φαίνεται πὼς ἡ ὁμάδα τῶν στρατιωτῶν ποὺ ὡδηγοῦσε ὁ λοχαγὸς εἶχε νικηθεῖ καὶ ὀπισθοχωρήσει. Πέρα ὡς πέρα στό δρόμο συναντοῦσα πτώματα, περισσότερα στὴν ἀρχή, λιγώτερα ἔπειτα, ὅσο προχωροῦσα. Πιὸ πέρα πειὰ δὲν ἔβρισκα κανένα πτῶμα, εἴτε γιατὶ ἡ μικρὴ φάλαγγα εἶχε ἀλλάξει διεύθυνση, εἴτε γιατὶ εἶχα φθάσει στὸ μέρος ποὺ ὁ ἐχθρὸς ἔπαψε νὰ τὴν καταδιώκῃ.

»Ἐβάδισα ἕνα τέταρτο τῆς ὥρας ἀκόμη. Καὶ σὲ λίγο διέκρινα τό πανδοχεῖο μου. Ἔξω ἀπὸ τὸ σπίτι ὑπῆρχε ἕνα ἀνοιχτὸ χορταριασμένο μέρος, ὅπου ἐβοσκούσαμε τὰ ζῶα μας. Ἤτανε πειὰ νύχτα, ἀλλὰ τὸ φεγγάρι ἦταν γεμᾶτο.

»Ἔξαφνα, στὸ σεληνόφωτο, διέκρινα κάτι μαῦρο νὰ κοίτεται ἐκεῖ δά χάμου. Φαινόταν σὰν ξαπλωμένος ἄνθρωπος. Ἐπλησίασα, καὶ εἶδα ὅτι δὲν εἶχα ἄδικο. Ἦταν ἕνας ἀξιωματικός! Ἔβλεπα τώρα νὰ λάμπουν τὰ γαλόνια του. Ἔσκυψα ἐπάνω του καὶ τί νὰ ἰδῶ; Ἦταν ὁ λοχαγός μου!

»Ἐφώναξα τότε τὴ γυναίκα μου. Ἐκείνη ἀνεγνώρισε ἀπὸ μέσα τὴ φωνή μου καὶ ἔτρεξε. Ἔκανα δυὸ βήματα πρὸς τὸ μέρος της καὶ ἐκείνη ἔπεσε στὴν ἀγκαλιά μου θρηνῶντας:

— Θεέ μου! Τί ἔγινες; Πῶς εἶσαι ἔτσι;

»Καὶ ἔκλαιγε, ἔκλαιγε ὁλοένα... Εἶχε περάσει, ὅπως μοὖπε, μιὰ φοβερὴ νύχτα, γεμάτη ἀπὸ ἀνησυχία. Ἡ μάχη εἶχε γίνει γύρω ἀπὸ τὸ σπίτι. Ὁλόκληρη τὴν ἡμέρα, κατάμονη μέσα στὸ σπίτι ἄκουε τὶς σφαῖρες νὰ σφυρίζουν ἐπάνω ἀπὸ τὴ στέγη. Καὶ ἄρχισε νὰ μοῦ τὰ διηγεῖται ὅλα αὐτά, ἀνάμεσα στὰ κλάμματά της.

»Τὴν διέκοψα τότε καὶ τῆς ἔδειξα τὸ πτῶμα τοῦ λοχαγοῦ.

— Εἶνε νεκρός; ἐφώναξε.

— Εἴτε νεκρὸς εἶνε εἴτε ζωντανός, τῆς εἶπα, πρέπει νὰ τόν πᾶμε μέσα. Ἂν ζῇ ἀκόμα, ἴσως μπορέσουμε καὶ τὸν γλυτώσουμε. Ἂν πάλι πέθανε, τότε θὰ στείλουμε τὰ χαρτιά του στὸ σύνταγμά του καὶ τίποτα λεφτὰ ἂν ἔχῃ ἐπάνω του. Ἄϊντε τρέχα νὰ τοιμάσῃς ἕνα κρεββάτι.

»Ἡ γυναῖκα μου ἔτρεξε στὸ σπίτι. Ἐγὼ ἐφορτώθηκα τὸ λοχαγὸ καὶ τὸν ἐπῆγα μέσα· ἀλλ' ἀναγκάσθηκα νὰ σταθῶ ἀρκετὲς φορὲς γιὰ νὰ ξεκουραστῶ, γιατὶ οὔτ' ἐγὼ δὲν ἤμουνα καὶ τόσο καλά, λόγῳ τοῦ τραύματος ποὖχα στὸ στῆθος. Τὸν ἐγδύσαμε ὡστόσο καὶ εἴδαμε πὼς εἶχε τρεῖς πληγὲς στὸ στῆθος του μὲ λόγχη, ἀλλὰ ἀνέπνεε ἀκόμα.

»Δὲν εἶμαι καὶ γιατρός, αἴ; Ἀλλὰ σκέφθηκα πὼς τὸ κρασὶ δὲν θὰ τὸν ἔβλαφτε, καὶ τοῦ ἔρριξα μερικὲς στάλες στὸ στόμα. Ἔπειτα ἔπλυνα τὶς πληγές του. Ἡ γυναῖκα μου εἶχε κι' αὐτὴ κρυμμένα μερικὰ βοτάνια καὶ τά ἐχρησιμοποιήσαμε.

»Νά μὴ σοῦ τὰ πολυλογῶ, φαίνεται πὼς τὰ πρόχειρα γιατρικά μας ἔκαναν καλὸ στὸ λοχαγό. Γιατί, ἔπειτα ἀπὸ δέκα λεπτά, ἔβγαλε ἕναν ἀναστεναγμό καὶ σὲ λίγο ἄνοιξε τὰ μάτια του. Ἐπὶ τέλους, τὰ βλέμματά του ξαναπῆραν τὴ ζωηρότητά τους, καὶ ἀφοῦ ἐπλανήθηκαν γύρω-γύρω στὴν κάμαρα, ἐσταμάτησαν σὲ μένανε.

»Εἶδα πὼς μὲ ἀνεγνώριζε.

— Λοιπόν, λοχαγέ μου, τοῦ εἶπα χαρούμενος...καὶ ἂν μὲ σκοτώνατε, τί θὰ γινόσαστε τώρα;...»

. . . .

Ὁ γέρος ἐσταμάτησε ἐδῶ τὴ διήγησή του. Ὅταν ἐπρόφερε τὰ τελευταῖα του, τὰ ἀληθινὰ εὐαγγελικὰ αὐτὰ λόγια, δὲν μπόρεσα νὰ συγκρατήσω τὸ θαυμασμό μου.

— Καὶ πῶς λεγότανε ὁ λοχαγὸς αὐτός; τοῦ εἶπα.

— Χμ...ἔκανε ὁ γέρος. Μὰ δὲν ρώτησα, ξέρετε, τ' ὄνομά του!

Ἔμεινα καὶ πάλι κατάπληκτος. Ὁ γέρος αὐτὸς εἶχε δολοφονηθεῖ ἀπὸ ἕναν ἄνθρωπο. Ἔπειτα ἔσωσε τὸ δολοφόνο του, καὶ τοῦ ἀρκοῦσε ἡ ὑπερηφάνεια πὼς ἔκανε κάτι καλό, χωρὶς νὰ θελήσῃ νὰ ρωτήσῃ τὸ ὄνομα ἐκείνου, ὁ ὁποῖος τοῦ χρωστοῦσε τὴ ζωή του καὶ ὁ ὁποῖος λίγο ἔλειψε νὰ τὸν σκοτώσῃ!...

Ὁμολογῆστε πὼς ὁ γέρος αὐτὸς δὲν ἦταν ἀπὸ τοὺς συνηθισμένους ἀνθρώπους στὸν κόσμο!...

ΑΛΕΞ. ΔΟΥΜΑΣ

ΠΩΣ ΕΞΕΔΙΚΕΙΤΟ Ο ΚΙΚΕΡΩΝ

Ὁ Κικέρων εἶχε ἕναν θαυμάσιο τρόπο νὰ τιμωρῇ καὶ νὰ ἐκδικῆται τοὺς κακοὺς καὶ πονηρούς:

Ὅταν συναντοῦσε κατὰ τύχη τέτοιους ἀνθρώπους δὲν τοὺς ἐπετίθετο ἐκδηλώνοντας τὴν ἀγανάκτησή του καὶ τὸ μῖσος του. Δὲν ἔλεγε τίποτα, ἀλλὰ ἀποτραβιόταν στὸ σπίτι του καὶ ἐκεῖ ἔχοντας ὅλη του τὴν ἄνεση καὶ ὅλα του τά... κομφόρ, ἄφηνε τὸ μῖσος του νὰ ἐκδηλωθῇ ἀκράτητα στὸ... χαρτί. Ἁπλούστατα, ἔγραφε λόγους ἐναντίον τῶν κακῶν καὶ πονηρῶν.

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

ΤΟΥ κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

Ο ΝΤΟΥΛΑΜΑΣ

Ἐκείνη τὴν ἡμέρα, ὁ καπετάν-Κίσσαβος, ἀπόστρατος ἀξιωματικὸς τοῦ πεζικοῦ, ἔχασε καὶ τὸ τελευταῖο λείψανο τῆς περιουσίας του στὸ «τζόγο». Ἦταν δὲ τὸ λείψανο αὐτὸ ἕνας φοῦρνος, ὁ ὁποῖος τοὖχε ἀπομείνει, ἀπὸ ὅλη τὴ μεγάλη του περιουσία.

Μανιακὸς χαρτοπαίκτης καὶ πολιτικὸς συζητητὴς ὁ Κίσσαβος, διημέρευε στὰ καφενεῖα, παίζοντας πρέφα καὶ τάς... τύχας τῆς Εὐρώπης!

Ἦταν παληὸς ἀξιωματικὸς τοῦ 1862, ἀπὸ τὴν ἡρωϊκὴ ἐκείνη ὁμάδα τῶν ληστῶν, μὲ τοὺς ὁποίους ἀναγκάστηκε νὰ συνθηκολογήσῃ τότε ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις (1), πείθοντάς τους νὰ κατεβοῦν ἀπὸ τὰ ἀπάτητα λημέρια τους, μὲ τὴν ὑπόσχεσι νὰ τοὺς κατατάξῃ ὡς... ἀνθυπασπιστὰς στὸν Ἑλληνικὸ στρατό!

Ἔγινε καὶ λοχαγός.

Καὶ κατέβηκε πλῆθος τότε ἀπὸ αὐτούς. Ἦσαν ἄγριοι καὶ ἀρειμάνιοι, νόμιζε κανεὶς ὅτι τοὺς γέννησαν τὰ ψηλὰ βουνὰ τὰ ἐλατοσκεπασμένα, τὰ ψηλὰ βουνὰ ποὺ κρατοῦν τὸ χιόνι καὶ τὸν Αὔγουστο καὶ χαίρονται τοὺς σταυραετοὺς στὶς κορφές τους. Ἄνδρες ὅλοι τους, σὰν κάστρα ψηλοί, μὲ δασιὰ τὰ στήθη, μὲ γένεια μαῦρα καὶ μακρυὰ μαλλιά, λερὲς τὶς φουστανέλλες κι' ἀσημένια τὰ τσαπράζια, μαλαματένια τὰ ὅπλα τους!...

Γέμισαν ἀπὸ αὐτοὺς οἱ δρόμοι τῆς Ἀθήνας, πλημμύρισαν ἀπὸ λεβεντιά, ἀπὸ ψηλὲς κορμοστασιὲς καὶ μακρυὰ καὶ μαῦρα γένεια... Τριγύριζαν ἐδῶ κ' ἐκεῖ, στὰ κέντρα καὶ χάζευαν μὲ τὸ καθετὶ ποὺ βλέπανε.

Μ' ἐκείνους ὅμως, μὲ τοὺς ὁποίους ἦσαν πάντοτε ἀχώριστοι, ἦσαν οἱ φοιτηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου. Ἡ νεανικὴ τρέλλα καὶ ἡ χωρὶς φρόνησι παλληκαριὰ κάνουν κ' ἡ δυὸ καλὴ παρέα κ' οἱ συνθηκολογήσαντες λησταί, οἱ μέλλοντες ἀνθυπασπισταὶ καὶ οἱ μέλλοντες Ἀκαδημαϊκοὶ πολῖται, μαζὺ ἔτρωγαν κ' ἔπιναν καὶ μαζὺ τούς... καθηγητὰς ἐφοβέριζαν!

Οἱ πονηροὶ οἱ φοιτηταὶ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης εἶχαν σκεφθεῖ νὰ χρησιμοποιήσουν τοὺς προσκυνήσαντας ληστὰς στὶς ἐξετάσεις των καὶ νὰ πάρουν, μὲ τὸ φόβο καὶ τὴν ἀπειλή, τὸ δίπλωμα ἀπὸ τοὺς καθηγητάς των.

Κι' ὅταν ἐξεταζότανε κανένας φοιτητής, ὅλη ἡ λεροφορεμένη κλεφτουριά, ἐγέμιζε τὴν αἴθουσα τοῦ Πανεπιστημίου, διώχνοντας τοὺς ἄλλους ἀκροατὰς κι' αὐτοὺς ἀκόμα τοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους τοῦ ἐξεταζομένου. Οἱ καπετανέοι καθόντανε στὰ ἑδώλια καὶ στρίβανε τὰ μουστάκια τους καὶ ἐπενέβαινάν στῶν... καθηγητῶν τὶς ἐρωτήσεις. (2)

Ὁσάκις δηλαδὴ ρωτοῦσε ὁ καθηγητής, ὁ μακαρίτης Κόκκινος, τὸν φοιτητή:

— Ἔλα, πές μας Νικολακοπουλόπουλε, τί ξέρεις περὶ Ἀκουϊλίου Νόμου;

Ὁ φοιτητὴς ἀπαντοῦσε μὲ μιὰ ἀνοησία, ἢ τὶς περισσότερες φορές, μ' ὅ,τι ἔφθανε, μ' ὅ,τι τοὔρχονταν στὸ κεφάλι. Καὶ ἡ κλεφτουριά, δασκαλεμένη ἀπὸ πρίν, ἐβρυχᾶτο ἐνθουσιωδῶς, βροντοχτυπῶντας πάνω στὰ θρανία τὰ ἀσημοκούμπουρα, τὶς ἀργυρὲς παλάσκες καὶ τὰ γιαταγάνια τὰ καμαρωτά:

— Ἄ, μπράβο! Μπράβο! Εὖγε! Ἰέξουχουν! Οὐραῖα, οὐραῖα!..

— Πές μας ἐσὺ Χριστοδουλοπουλόπουλε, τί εἶνε Χρησιδάνειον;

Ὁ Χριστοδουλοπουλόπουλος ἀπαντοῦσε ἄλλ' ἀντ' ἄλλων, ἐνῶ τὸ λεροφορεμένο πλῆθος τῆς κλεφτουριᾶς, ἐβούϊζε πάλι:

— Πολὺ οὐραῖα! Πολὺ οὐραῖα! Ἰέξουχα κὶ φίνα! Μπράβου πιδί!..

— Ἀφερίμ!... Οὐραῖα τὰ λέει οὐ ἀφιλότιμους!...

Στὴν κοινὴ αὐτὴ γνώμη κ' ἐπιδοκιμασία τῶν ἀπροόπτων κλεφτο - νομομαθῶν, οἱ καθηγηταὶ καὶ μάλιστα ὁ Κόκκινος, φοβούμενοι καὶ μὴ τολμῶντας νὰ διαφωνήσουν ἔδιναν βαθμὸ καὶ δίπλωμα καὶ μάλιστα «μετὰ πολλῶν ἐπαίνων», στοὺς φοιτητάς.

***

Ὅλοι γινῆκαν ἀνθυπασπισταί...

Ἀπὸ αὐτοὺς λοιπὸν τοὺς λεροφορεμένους ληστὰς ἦταν κι' ὁ Κίσσαβος ὁ ὁποῖος, ἐπὶ τέλους, φόρεσε μιὰ μέρα τὴ χρυσῆ τοῦ ἀνθυπασπιστοῦ στολή. Ἀπὸ τοὺς ἄλλους, ἄλλοι τὴ φόρεσαν κι' ἄλλοι προτίμησαν νὰ πάρουν τὸν βαθμὸ καὶ τὴ μισθοδοσία τοῦ ἀνθυπασπιστοῦ, χωρὶς ὅμως νὰ βγάλουν καὶ τὰ ληστρικά τους. Ἐπειδὴ ὅμως στενοχωριόντουσαν στὴ «μαραζάρικη» ζωὴ τῶν πόλεων κ' ἐπειδὴ δὲν μποροῦσαν νὰ εἶνε ἀνθυπασπισταὶ καὶ νὰ φοροῦν καὶ λερωμένες φουστανέλλες, σηκώθηκαν οἱ περισσότεροι μιὰ μέρα κ' ἐπῆγαν στὰ σύνορα, περιμένοντας νὰ κηρυχθῇ ὁ κατὰ τῆς Τουρκίας πόλεμος καὶ νὰ μποῦν νὰ πάρουνε τήν... Πόλη!...

Καὶ περιμέναν χρόνια, μέσα σὲ μιὰ φάραγγα τῆς Ὄθρυος, μαζὺ μὲ τὰ θηρία, στέλνοντας κάθε μῆνα στὴν Λαμία κανέναν ... νέα νὰ πέρνῃ τοὺς μισθούς τους γιὰ νὰ συντηροῦνται, ἕως ὅτου ἕνας - ἕνας, πέθαιναν κι' ἄφηναν τὰ κόκκαλά τους, χωρὶς νὰ δοῦν τὴν ἡμέρα, τὴ δόξα καὶ τὴν εὐτυχία, γιὰ τὴν ὁποία θυσίασαν τὴ σκληρὴ κι' ἄγρια ζωή τους...

***

Μὲ πιὸ κοσμικὴ ψυχή, ὁ Κίσσαβος ἀπὸ τοὺς ἄλλους, προτίμησε τὴν πόλη, «μπαϊλντίσας τὴν ἀγριοζωή». Φόρεσε λοιπὸν τὴ στολὴ τοῦ ἀνθυπασπιστοῦ καὶ προβιβάστηκε, μὲ τὸν καιρό, εἰς λοχαγό, ὡς ποὺ τὸν πῆρε τὸ ὅριο τῆς ἡλικίας. Συνταξιοῦχος πειὰ ἀποτραβήχτηκε σὲ μιὰ πόλη τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος, μὲ μιὰ γυναικοῦλα, ἡ ὁποία θαμπώθηκε ἀπ' τὰ γαλόνια του καὶ τὸν πῆρε, δίδοντάς του πρoῖκα ἐκτὸς ἀπ' τὰ σαρκώδη κάλη της καὶ ἀρκετὴ κτηματικὴ περιουσία.

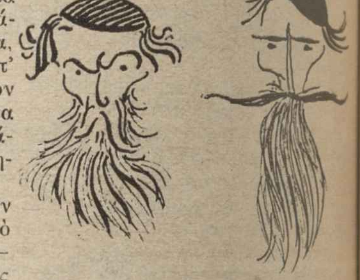

Ὅλοι αὐτοὶ ἐκεῖ ἀπάνω πέθαναν...

Ἡ πόλις αὐτὴ εἶχεν οὖζο ἀρκετὸ καὶ ἐκλεκτὸ —ντόπιο, ματαψημένο,— εἶχε καφενεῖα, εἶχε γέρους γιὰ συζήτησι, ἐφημερίδες πήγαιναν κάθε μέρα, κι' ὁ Κίσσαβος ἦταν πλήρης πολεμικῶν, στρατιωτικῶν καὶ ληστρικῶν ἀναμνήσεων, ὥστε νὰ εἶνε εὐχαριστημένος. Πολλὲς φορὲς ἔκανε τοὺς ἄλλους γέρους νὰ σαστίζουν μὲ τὶς ὑψηλὲς σχέσεις του.

— ...ὁ ***πρεσβύτης*** (πρεσβευτὴς) τῆς Ἀγγλίας καὶ ὁ Πασσᾶς Ἰμβραὴμ - Μεχμὲτ - Σαλλαλεδίν, τὸν γνωρίσατε; Ὄχι! Λαμπρὸς ἄνθρωπος ὁ καϋμένος, μοῦ ἔλεγε καϋμένε Κίσσαβε!..

Τοὺς διηγόταν ἐπίσης τὰ στρατιωτικὰ τὰ κατορθώματά του, τονίζοντας τὶς ἑλληνικοῦρες, τὶς ὁποῖες καλὰ - καλὰ δὲν καταλάβαινε οὔτε ὁ ἴδιος καὶ σέρνοντας ἐπὶ τὸ πολεμικώτερον τὸ ρ καὶ κροταλίζοντας αὐτό, σὰν νὰ περνοῦσε ὕλη πυροβολικοῦ.

— ...περὶ τὸ ***χά - ρα - βγὲς*** τὰ στρρρρρρρρατεύματα ἐκίνησαν...

***

Μιὰ κ' εἶχε σχέσεις μιὰ φορά, μὲ προσώπατα ὑψηλά, μὲ τὸν ***πρεσβύτην*** τῆς Ἀούστριας κ. τ. λ., ὁ Καπετὰν Κίσσαβος δὲν μποροῦσε παρὰ νὰ ξέρῃ καί... Γαλλικά.

Πόσα ἤξερε, κανένας δὲν εὐτύχησε νὰ μάθῃ. Τὴν μόνη λέξι τὴν ὁποίαν μεταχειριζότανε ἦταν τὸ «***Νό***», κι' αὐτὴ σ' ἐκτάκτους περιστάσεις, ὅταν π. χ. παίζοντας «τζόγο» «συντροφικό», σὲ νόημα τοῦ συντρόφου του ἂν θέλῃ νὰ παίξῃ «ρήγα» ἢ «φάντε» αὐτὸς ἀπαντοῦσε Γαλλιστί, διὰ νὰ μή... τὸν καταλάβουνε οἱ ἄλλοι.

— Νό! Νό! Νό! Νὸ!

Ἄλλη μιὰ φορὰ εἶπεν ἄλλο ἕνα Γαλλικό, ἀλλὰ οἱ ἀκροαταὶ δὲν ἐκατάλαβαν ἂν ἐσήμαινε βομβαρδισμὸ ἢ τυμπανοκρουσία:

Μπὸν - μπόν!

Ὅλα αὐτὰ ἦσαν καλὰ καὶ ἅγια, μὰ ἐκεῖνος ὁ ἀναθεματισμένος ὁ «τζόγος» τοῦ πῆρε καὶ τοῦ σάρωσε ὅλη τὴν περιουσία του. Κάτι σπιτάκια, κἄτι χωραφάκια «πὰν' κατὰ καπνοῦ»! Δὲν τοῦ ἔμεινε παρὰ ἕνας μισοχαλασμένος φοῦρνος. Ἐπάλαιψε πολὺ γιὰ νὰ τὸν κρατήσῃ καὶ νὰ μὴν τὸν παίξῃ κι' αὐτὸν στὰ χαρτιά, μὰ μιὰ ἐκτακτη ἡμέρα—Πρωτοχρονιὰ θὰ ἦτανε—κάθησε στὸ τραπέζι, ἅρπαξε τὴν τράπουλα καὶ προσκάλεσε τὸν ἀντίπαλό του.

— ***Ἔλα κάτσε ρὲ καὶ φοῦρνος μὴν καπνίσῃ!...***

Καὶ φοῦρνος... δὲν ἐκάπνισε!

Τὸν ἔχασε κι' αὐτὸν μαζὺ μὲ τ' ἄλλα. Κι' ἀπόμεινε ὁ Κίσσαβος μ' ἕνα ξηρὸ μιστὸ καὶ μ' ἕνα φάρμακο πρὸς θεραπείαν τῆς... ἐντεροκήλης—δική του ἀνακάλυψις, ἀπὸ τὴν ἐποχὴ ποὺ ἦτανε ἁρματωλὸς—καὶ τὸ ὁποῖον μάλιστα ἐρεκλαμάριζε στὴν ἐγχώριο ἐφημερίδα, ἡ ὁποία ἔβγαινε γιὰ νὰ δημοσιεύῃ τὶς προκηρύξεις τῶν πλειστηριασμῶν καὶ τὰς περιλήψεις τῶν δικαστικῶν κλητήρων.

«Πρώην ἀξιωματικός, πεπειραμένος, γνωρίζει φάρμακον κατὰ τῆς ἐντεροκήλης καὶ πῶς... θὰ πάρουμε τὴν Μακεδονία κτλ. κτλ.»

Ἡ Μακεδονία ἦταν ἡ ψύχωσίς του!

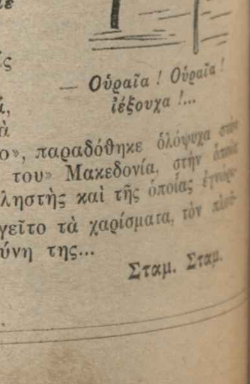

— Οὐραῖα! Οὐραῖα! ἰέξουχα!...

Μιὰ καὶ φτώχεψε ἀπ' τὰ χαρτιά, μὴ ἔχοντας πλέον οὔτε φοῦρνο γιὰ νὰ χάσῃ, οὔτε κεραμίδι, οὔτε «κούρβουλο», παραδόθηκε ὁλόψυχα στὸν πατριωτισμὸ καὶ στὴν «πεφιλημένην του» Μακεδονία, στὴν ὁποία —καθὼς ἔλεγε—ἔδρασεν ἄλλοτε ὡς ληστὴς καὶ τῆς ὁποίας ἐγνώριζε καταλεπτῶς τὰ κατατόπια καὶ διηγεῖτο τὰ χαρίσματα, τὸν κλίμα, τὶς ὠμορφιές της καὶ τὴν καλωσύνη της...

Σταμ. Σταμ.

(Τὸ τέλος στὸ προσεχές)

(1) Ἱστορικόν.
(2) Ἱστορικόν.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ

ΟΙ ΑΡΧΑΙΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΑΣΤΡΟΝΟΜΟΙ

Τὰ θαύματα τῶν ἀρχαίων σοφῶν. Τὰ δεμένα ἀστέρια τοῦ Ἀριστοτέλη. Ὁ κρυσταλλένιος οὐρανός. Τί ἔλεγεν ὁ Πλάτων γιὰ τὰ ἄστρα. Μία μεγάλη ἀλήθεια τῶν ὀπαδῶν τοῦ Πυθαγόρα. Οἱ μεγάλοι πύρινοι ὄγκοι τοῦ Ὠριγένους. Ὁ Γαλαξίας καὶ οἱ Ἄραβες. Τὸ γάλα τῆς Ἥρας καὶ τῆς Παναγίας. Εἰδωλολατρικὲς δοξασίες ποὺ τὶς πέρνουν οἱ Χριστιανοί. Ἕνας ἀστρονόμος... ποιητής. Ἡ Σχολὴ τῶν Ἀλεξανδρινῶν κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Τελευταῖα, ἔχει πιάσει τὸν κόσμο μιὰ περίεργη μανία μὲ τὴν ἀστρονομία. Γι' αὐτὸ δὲν θὰ ἦταν ἄσκοπο νὰ μιλήσουμε γιὰ τὶς ἀστρονομικὲς γνώσεις τῶν ἀρχαίων ἑλλήνων. Ἦτανε τάχα ἀρκετὰ προοδευμένη ἡ ἀστρονομία στὴν ἐποχὴ τῶν προγόνων μας; Καὶ μέχρι ποίου σημείου εἶχε προοδεύσει;

Οἱ παλαιοὶ συγγραφεῖς ἀναφέρουν ὅτι ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους ὁ Ἀρχιμήδης καὶ ὁ Ἀρίσταρχος ὁ Σάμιος, εἶχαν κατορθώσει νὰ καταμετρήσουν τὴν διάμετρο τοῦ Ἡλίου καὶ τὴν ὑπολόγισαν εἰς 32′ 55′, καταμέτρησις δηλαδή, ποὺ λίγο διαφέρει ἀπὸ τὴν σημερινή.

Ἐπίσης ὁ Θαλῆς ὁ Μιλήσιος, ὁ θεμελιωτὴς τῆς Ἰωνικῆς Σχολῆς, ὁ ὁποῖος κατεμέτρησε καὶ αὐτὸς τὸν Ἥλιο κατέληξε στὸ ἴδιο ἀποτέλεσμα.

***

Ὁ Θεὼν λέγει ὅτι ὁ Ἐρατοσθένης κατεμέτρησε τὸ ὕψος ἑνὸς βουνοῦ, μὲ κάποιο ἐργαλεῖο, ἄγνωστο σήμερα, τὸ ὁποῖο αὐτὸς τὸ ἔλεγε «διόπτρας», καὶ ποὺ εἶχε τὸ σχῆμα ἑνὸς τετάρτου τοῦ κύκλου.

Ὁ ἴδιος κατεμέτρησε καὶ τὴν ἀπόσταση τῆς Σελήνης ἀπὸ τὴν Γῆ. Τὸ ἴδιο ἔκανεν καὶ ὁ Ἐρατοσθένης καὶ ἡ ἀπόσταση τὴν ὁποία εὑρῆκαν οἱ δύο αὐτοὶ ἀρχαῖοι σοφοὶ εἶνε ἡ ἴδια μ' ἐκείνη ποὺ βρῆκαν κατόπιν οἱ ἀστρονόμοι Κασσίνι καὶ ὁ ντὲ λὰ Καΐλ, πρὸ ἑνὸς αἰῶνος.

***

Καὶ ἄλλοι σοφοὶ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ὅπως ὁ Ἀρίσταρχος, κατεμέτρησαν τὴν ἀπόστασι τοῦ φεγγαριοῦ ἀπὸ τῆς Γῆς καὶ τὴν ὑπολόγισαν σὲ 56 ἡμιδιαμέτρους τῆς Γῆς, πρᾶγμα ποὺ συμφωνεῖ, σχεδόν, μὲ τὶς ἀκριβέστερες σημερινὲς καταμετρήσεις.

***

Ὁ Ἀριστοτέλης ὠνόμαζε τὰ ἄστρα «ἐνδεδυμένα». Μὲ αὐτὸ δὲν ἤθελε νὰ πῇ ὅτι ἦσαν... δεμένα, ἀλλὰ ὅτι διατηροῦσαν πάντοτε τὴν ἴδια ἀπόστασι τὸ ἕνα ἀπὸ τὸ ἄλλο.

Ὁ ἴδιος ἀπέφευγε πάντοτε στὰ συγγράμματά του νὰ ἀναφέρῃ τὴν ἔκφρασι ποὺ ἦταν κοινὴ τότε στὸν λαὸ «κρυστάλλινος οὐρανός». Γιατὶ ὁ λαὸς τότε νόμιζεν ὅτι ὁ οὐρανὸς ἦταν ἕνας κρυστάλλινος θόλος, ἐπάνω στὸν ὁποῖον ἦταν προσηλωμένα τὰ ἀστέρια.

Ὁ δὲ Πλάτων ρητῶς λέγει ὅτι ὅλα τὰ ἀστέρια τοῦ οὐρανοῦ ἔχουν κίνησι περιστροφική.

***

Ὅπως ἐμεῖς, ἔτσι καὶ οἱ ἀρχαῖοι, προσπαθοῦσαν νὰ εἰσδύσουν στὰ μυστήρια τοῦ οὐρανοῦ, τοῦ ὁποίου τὸ ἄπειρο συγχίζει τὴν διάνοιά μας.

Ὁ Ἡρακλείδης καὶ ὅλοι οἱ Πυθαγορικοί, ἐδίδασκαν ὅτι, κάθε ἀστέρι ἦταν ἕνας ὁλόκληρος κόσμος, ὅπως καὶ ὁ δικός μας.

«Ἕκαστον τῶν ἀστέρων κόσμον ὑπάρχειν, γῆν περιέχοντα, ἄστρα τε καὶ αἰθέρα, ἐν τῷ ἀπείρῳ αἰθέρι», γράφει ὁ Πλούταρχος.

Ὁ Ἄρατος στὰ «φαινόμενα» του, γράφει γιὰ τὰ σχήματα καὶ τὶς σχετικὲς θέσεις τῶν «πολυάστρων», καθὼς καὶ γιὰ τὴν ὥρα τῆς ἀνατολῆς καὶ τῆς δύσεως τῶν ἀστέρων.

Ὁ Ἀνιξαμένης πάλι, ἔλεγε ὅτι τὰ ἀστέρια ἦσαν παμμέγιστοι πύρινοι ὄγκοι, γύρω ἀπὸ τοὺς ὁποίους γήϊνα σώματα ἀόρατα, ἐκτελοῦσαν περιοδικὲς περιστροφές.

Νά, πῶς ἀναφέρει τὴν δοξασία αὐτὴ ὁ Στωβαῖος.

«Ἀναξιμένης πυρίνην μὲν τὴν φύσιν τῶν ἄστρων, παρέχειν δὲ τινα καὶ γαιώδη σώματα, συμπεριφερόμενα τούτοις ἀόρατα».

***

Κατὰ τοὺς σοφοὺς ἐπιστήμονας τῶν νεωτέρων χρόνων Λαμπλάς, Πέτερ, Λαμπέρ, Μάντηρ, Lambert καὶ Μπεσσέλ, ὑπάρχουν στοὺς αἰθέρας «ἀποσβυσμένοι ἥλιοι», ἢ μᾶλλον καταπληκτικοῦ μεγέθους σκοτεινὰ σώματα, ἐπίσης πολυάριθμα ὅσο καὶ οἱ φωτεινοὶ ἀστέρες. Τὴν γνώμη ὅμως αὐτὴ εἶχαν καὶ οἱ ἀρχαῖοι ἀστρονόμοι.

Ὁ Ὠριγένης μάλιστα, γράφει σχετικῶς ὅτι «οἱ πύρινοι ἀστέρες στρέφονται πέριξ σκοτεινῶν καὶ ἀοράτων σωμάτων».

***

Ὁ Γαλαξίας, τὸν ὁποῖον οἱ Ἄραβες θεωροῦσαν ὡς ἕνα «ποταμὸ οὐράνιο», ἐνέπνευσε, μὲ τὸ ὑπόλευκὸ του φῶς, παράδοξες μυθολογικὲς παραδόσεις.

Λέγαν π.χ. ὅτι ἡ φωτεινὴ αὐτὴ ταινία, ποὺ ζώνει τὸν οὐρανὸ ἀπὸ τὸν βορρᾶ ὡς τὸν νότον, σχηματίσθηκε ἀπὸ τὶς σταλαγματιὲς τοῦ γάλακτος ποὺ ἔπεφταν ἀπὸ τοὺς μαστοὺς τῆς Ἥρας, ὅταν ἐθήλαζε τὸν Ἡρακλέα.

Τὸ περίεργο ὅμως εἶνε, ὅτι ἡ γνώμη αὐτή, ἡ ὁποία καμμιὰ σχέσι δὲν ἔχει μὲ τὴν ἐπιστήμη, πέρασε ἀπὸ τὴν εἰδωλολατρία στὸν Χριστιανισμό.

Ἔτσι οἱ Χριστιανοὶ τῶν πρώτων αἰώνων, πίστευαν ὅτι ἀπὸ τὸ γάλα τῆς Παρθένου, ὅταν αὐτὴ θήλαζε τὸν Ἰησοῦ Χριστό, σχηματίσθηκε ὁ Γαλαξίας.

Ἄλλοι πάλιν, πιὸ ρωμαντικοί, τὴν ἀρχαία ἐκείνη ἐποχή, διετείνοντο ὅτι ἡ «ἔναστρος ζώνη ἦτο ἡ ὁδὸς ἣν ἠκολούθησεν ὁ Φαέθων, ὅταν ἐξέκλινε τῆς εὐθείας, ὁδηγῶν τὸ ἅρμα τοῦ Ἡλίου».

Ἄλλοι δὲ ὅτι ὁ Γαλαξίας ἦταν ὁ δρόμος, ποὺ ἔκαναν τὸν περίπατό τους οἱ Θεοί.

Κι' αὐτὰ μὲν πρέσβευεν ὁ λαός, οἱ σοφοὶ ὅμως τῆς ἀρχαιότητος ἄλλη ἰδέαν εἶχαν γιὰ τὸν «γαλακτώδη» αὐτὸ δρόμο.

Ὁ Δημόκριτος, ἰδίως, ἐπρέσβευεν ὅτι ὁ Γαλαξίας ἀποτελεῖτο ἀπὸ ἀναρίθμητα ἀστέρια, συμπεπυκνωμένα, τῶν ὁποίων ἡ εἰκόνες συγχέονται ἕνεκα τοῦ μεγάλου πλήθους αὐτῶν καὶ τῆς ἀπείρου ἀπὸ τῆς γῆς ἀποστάσεώς των.

Τὴν γνώμη αὐτὴ τοῦ Δημοκρίτου, νὰ πῶς τὴν διατυπώνει ὁ Πλούταρχος μὲ λίγα λόγια καὶ ἀκριβῆ.

«Δημόκριτος πολλῶν καὶ μικρῶν καὶ συνεχῶν συμφωτιζομένων ἀλλήλοις, συναυγασμὸν διὰ τὴν πύκνωσιν ἀπεκάλει».

Ἡ ἄποψις αὐτὴ τοῦ Δημοκρίτου, εἶνε ἐκείνη τὴν ὁποία παραδέχονται καὶ σήμερα οἱ ἀστρονόμοι.

***

Τὰ ἄλλα «πολύαστρα», τὰ ὁποῖα διακρίνονται μέσα στὸ χάος, σὰν συγκεχυμένες κηλῖδες καὶ μοιάζουν σὰν ὑπόλευκα συννεφάκια, οἱ ἀρχαῖοι τὰ ὠνόμαζαν «νεφελοειδῆ».

Ὁ δὲ ποιητὴς καὶ ἀστρονόμος Ἄρατος, τὰ ἔλεγε «***ὕδατος χύσιν***».

Χάρις στὰ ἰσχυρὰ σημερινὰ τηλεσκόπια, ἐξηκριβώθη ὅτι τὰ φωτεινὰ αὐτὰ νεφελώματα, εἶνε σωροὶ ἀπὸ ἀστέρια, τὸ δὲ φῶς των, τὸ ὁποῖον διατρέχει 77 χιλιάδες λεῦγες κάθε δευτερόλεπτο γιὰ νὰ φθάσῃ ὡς ἐμᾶς χρειάζεται μερικές... χιλιάδες αἰώνων!...

***

Αὐτὰ μὲ λίγα λόγια ἠθέλαμε νὰ ποῦμε γιὰ νὰ ἀποδείξουμε ὅτι οἱ ἀρχαῖοι ἕλληνες σοφοί, ἀναλόγως τῶν μέσων τὰ ὁποῖα εἶχαν τότε, ἐρεύνησαν τὸν ἔναστρο οὐρανὸ καὶ βρῆκαν σχεδὸν τὰ ἴδια ποὺ καὶ οἱ νεώτεροι ἀστρονόμοι παραδέχονται.

Καὶ στὴν παλαιοτέρα μὲν ἐποχή, οἱ ἕλληνες ἀστρονόμοι ἔκαγαν τολμηρὲς ὑποθέσεις καὶ μὲ τὴν δύναμι τοῦ μυαλοῦ τους, κατώρθωναν ν' ἀνακαλύπτουν τοὺς νόμους ποὺ διευθύνουν τοὺς κόσμους τοῦ ἀπείρου.

Στὴν Ἀλεξανδρινὴ ὅμως ἐποχή, οἱ ἕλληνες δημιούργησαν ἐπιστημονικὴ ἀστρονομία, ἡ ὁποία στηριζομένη στὶς παρατηρήσεις τῶν προγόνων των, κανόνισε ἀκριβέστερα καὶ ἀξιοθαυμασιώτερα τὶς θέσεις τῶν ἀπλανῶν ἀστέρων, τὶς ἀποστάσεις καὶ τὶς περιστροφικὲς τῶν πλανητῶν κινήσεις...

ΑΝΕΚΔΟΤΑΚΙΑ

ΑΠΛΟΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΟΥ

Ὁ Τουρέν, ἕνας ἀπὸ τοὺς πιὸ διακεκριμένους Γάλλους στρατηγοὺς τοῦ περασμένου αἰῶνος, ἦταν ὡς ἄνθρωπος ἀγαθότατος, ἐξαιρετικὰ ἁπλὸς στοὺς τρόπους του καὶ ἀποστρέφονταν κάθε ἐπίδειξη, παρὰ τὴν ὑψηλὴ θέση ποὺ κατεῖχε.

Κάποτε σὲ μιὰ πλατεία τοῦ Παρισιοῦ παρακολουθοῦσε μερικοὺς ἐργατικοὺς ἀνθρώπους, ποὺ ἔρριχναν σφαῖρα. Ἔξαφνα δύο ἀπ' αὐτοὺς ἄρχισαν νὰ φιλονεικοῦν, ἐπιμένοντας ὁ καθένας τους ὅτι εἶχε περάσει τὸν ἄλλο. Τότε κάλεσαν τὸν Τουρέν, ὁ ὁποῖος πορούσε πολιτικὰ καὶ δὲν τὸν ἐγνώρισαν, νὰ τοὺς λύσῃ τὴ διαφορά. Ὁ στρατηγὸς δέχτηκε πρόθυμα, ἔσκυψε κάτου, ἄρχισε νὰ μετρᾷ μὲ τὸ μπαστοῦνι του τὴν ἀπόσταση καὶ τέλος ἀπεφάνθη ὑπὲρ τοῦ ἑνὸς τῶν ἀντιπάλων. Τότε ὁ ἄλλος ἐθύμωσε καὶ ἄρχισε νὰ βρίζῃ τὸ στρατηγό. Ὁ Τουρέν, χωρὶς νὰ θυμώσῃ καθόλου γιὰ τὴ συμπεριφορά του, ἔσκυψε πάλη ὑπομονητικὰ καὶ ἄρχισε νὰ μετρᾷ μὲ τὸ μπαστοῦνι του γιὰ δεύτερη φορά. Τότε μερικοὶ ἀξιωματικοὶ ποὺ περνοῦσαν ἀπὸ κεῖ κοντὰ καὶ τὸν εἶδαν, πλησίασαν καὶ τὸν ρώτησαν μὲ σεβασμὸ τί συνέβαινε. Ὁ ἐργάτης ποὺ τὸν εἶχε βρίσει προτήτερα, ἑτοιμάζονταν νὰ γονατίσῃ καὶ νὰ τοῦ ζητήσῃ συγγνώμη, ἀλλὰ ὁ Τουρὲν τὸν σταμάτησε:

— Φίλε μου, τοῦ εἶπε, εἴχατε ἄδικο νὰ ὑποθέσετε ὅτι σᾶς γελοῦσα.

Καὶ ἔφυγε χαιρετῶντας εὐγενικώτατα τοὺς ἄλλους ἐργάτες.

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΟΥ ΟΝΕΙΡΟΥ

ΛΟΥΔΟΒΙΚΟΣ Ο Β΄ ΤΗΣ ΒΑΥΑΡΙΑΣ

Εἰς ἀναζήτησιν τοῦ Βάγνερ. Ἡ ἀπελπισία τοῦ μεγάλου συνθέτου. Ἡ πρώτη συνάντησις τοῦ Λουδοβίκου ΙΙ καὶ τοῦ Βάγνερ. Τιμές, δῶρα, εὔνοιες. Ἕνας βασιλεὺς ποὺ περιστοιχίζεται ἀπὸ καλλιτέχνας. Τὸ θέατρο τοῦ Βάγνερ. Ὁ λαὸς ἀγανακτεῖ καὶ ἐξεγείρεται. Μιὰ τραγωδία στὴν καρδιὰ ἑνὸς βασιλέως. Ἡ ἀπομάκρυνσις τοῦ μεγάλου μουσικοῦ. Πρὸς τὴν ἐξορία, κλπ.

II

Στὰ 1863, ὁ Λουδοβῖκος ἔφτασε στὸ δέκατο ὄγδοο ἔτος τῆς ἡλικίας του. Ἐθεωρεῖτο ἐνήλικος πειά. Τὸ ἴδιο ἐκεῖνο ἔτος δημιουργήθηκε καὶ ἡ ὑπόθεσις τοῦ Χολστάϊν, ἡ ὁποία ἀναστάτωσε ὁλόκληρη τὴ Βαυαρία. Λίγο καιρὸ πρίν, ὁ βασιλεύς Μαξιμιλιανός, ἄρρωστος καὶ κουρασμένος, εἶχε φύγει γιὰ τὴν Ἰταλία, ὅπου λογάριαζε νἀναπαυθῆ. Μὰ γρήγορα, κατόπι προσκλήσεως τῆς κυβερνήσεώς του, ἀναγκάστηκε νὰ γυρίση στὴν πρωτεύουσά του, ὅπου ὁ λαὸς σύσσωμος ἀξίωσε ἀπ' αὐτὸν νὰ διαχειριστῆ μόνος του τὸ ζήτημα τοῦ Σλέσβιγχ, τοῦ ὁποίου τὴν ἀνεξαρτησία νὰ περιφρουρήση ἀπὸ τὰ ἁρπακτικὰ νύχια τῆς Πρωσσίας καὶ τῆς Αὐστρίας. Μὰ ὁ Μαξιμιλιανός δὲ μπόρεσε οὔτε μὲ τὸ Βίσμαρκ νὰ τὰ βάλη, οὔτε καὶ μὲ τὴν Αὐστρία, ἡ δὲ πάλη τὴν ὁποία ἔκανε κατὰ τοῦ ἴδιου τοῦ ἑαυτοῦ του καὶ τῆς συνειδήσεώς του, σύντριψε γρήγορα τὴν εὔθραυστη αὐτὴ μεγαλειότητα. Ὕστερ' ἀπὸ τρεῖς ἡμέρες ἀρρώστιας, στὶς 10 Μαρτίου 1864, ὁ Μαξιμιλιανὸς ξεψύχησε ἥσυχα - ἥσυχα.

Τὴν εἴδηση τοῦ θανάτου τὴν ἄκουσε μὲ κατάπληξη ὁλόκληρη ἡ Γερμανία. Στὸ Μόναχο, τὸ πλῆθος, ἀπερίγραπτα συγκινημένο, κατέκλυζε τοὺς δρόμους γύρω ἀπὸ τὸ παλάτι. Οἱ καμπάνες τῆς πόλεως χτυποῦσαν ὅλες πένθιμα.

Στὶς 14 Μαρτίου ἔγινε ἡ κηδεία. Ὁ λαὸς ὁλόκληρος εἶδε νά περνάη μπροστά του ἡ νεκρικὴ πομπή: πρίγκηπες, πρεσβευταί, ἀπεσταλμένοι ξένων κρατῶν, στρατηγοί, στρατὸς, ἱππικό... Ἔπειτα ἀκολουθοῦσε τὸ φέρετρο... Καὶ ὅλων τὰ κεφάλια ἔστρεψαν τότε γιὰ νὰ δοῦν τὸ νέο βασιλέα ποὺ περνοῦσε, αὐτὸ τὸ παιδί γιά τὸ ὁποῖο διεδίδετο πὼς ἦταν ἄγριο, μυστηριῶδες, αἰνιγματικό...

....Καὶ τότε, μέσα στὴν ἀπέραντη σιωπή, εἶδαν νὰ προχωρῆ, πίσω ἀπὸ τὸ φέρετρο, ἕνας νεαρὸς θεός, μὲ τὸ κεφάλι ψηλά, σοβαρός, ἐπίσημος, μὰ ποὺ φαινόταν σὰ νὰ χαμογελάη... Ἦταν σὲ ὅλους ἄγνωστος, μὰ ὅλοι θυμόντουσαν ὅτι τὸν εἴχανε δῆ κάπου... Ποῦ; .. Πότε;... Τοῦ κάκου προσπαθοῦσαν νὰ θυμηθοῦν... Μὰ ἄξαφνα, χτύπησαν τὸ μέτωπό τους... Εἴχανε θυμηθῆ καὶ ἦσαν χαρούμενοι γι' αὐτό... Ὄχι, δὲν ἦτανε βασιληᾶς ἀληθινός, βασιληᾶς μὲ σάρκα καὶ ὀστᾶ, σὰν τοὺς ἄλλους... Ἦταν πριγκηπόπουλο τῶν παραμυθιῶν, ἕνας βασιληᾶς τῶν θρύλων, ἕνας ποιητὴς ποὺ οἱ θεοὶ τοῦ Ὀλύμπου τὸν εἶχανε στείλει στὴ γῆ εἰς ἔνδειξιν φιλίας πρὸς τὸν πιστὸ στὶς ἑλληνικὲς παραδόσεις λαὸ τοῦ Μονάχου... Καὶ τότε ὅλες οἱ καρδιὲς τῶν ἀνδρῶν, ὅλων τῶν γυναικῶν τὰ βλέμματα ἀχτινοβολοῦσαν ἀπὸ ἀγάπη πρὸς τὸ νεαρὸ βασιλέα..

Ἕνα μῆνα ἀκριβῶς μετὰ τὸ θάνατο τοῦ βασιλέως Μαξιμιλιανοῦ, στὶς 14 Ἀπριλίου 1864, ὁ κ. ντὲ Πφίστερμεϊστερ, αὐλικὸς σύμβουλος τῆς Λ. Μ., ξεκίνησε γιὰ τὴ Βιέννη, μὲ ἐντολὴ τοῦ νέου βασιλέως νὰ τοῦ φέρη στὸ παλάτι του τὸ Βάγνερ, τὸ μόνο ζωντανὸ ἄνθρωπο τὸν ὁποῖο ὁ Λουδοβῖκος ΙΙ θεωροῦσε ὡς διδάσκαλό του. Καθὼς βλέπετε, μέσα σὲ τέσσερες βδομάδες τὸ δειλὸ καὶ φοβισμένο παιδὶ εἶχε γίνει βασιλεὺς ποὺ διατάζει. Καὶ κάτι παραπάνω μάλιστα, εἶχε γίνει ἄντρας. Ἄντρας ἀποφασιστικὸς καὶ ἀνυπόμονος! Ὡστόσο πέρασε κάμποσος καιρός, ὥς ὅτου ὁ αὐλικὸς σύμβουλος νὰ συναντήση τὸ μεγάλο μουσικό. Ὁ Βάγνερ, κυνηγημένος ἀπὸ τὶς θλίψεις του καὶ τοὺς δανειστάς του, ἔφευγε διαρκῶς πηγαίνοντας ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος στὸ ἄλλο. «Εἶμαι κατεστραμένος—ἔγραφε τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ὁ δημιουργὸς τοῦ «Πάρσιφαλ»—μονάχα ἕνα θαῦμα μπορεῖ νὰ μὲ σώση». Καὶ τὸ θαῦμα αὐτὸ ἔγινε. Ὁ κ. ντὲ Πφίστερμεϊστερ τὸν βρῆκε, ἀφοῦ τοῦ κάκου ἔψαξε στὴ Βιέννη καὶ στὴ Ζυρίχη, σ' ἕνα ξενοδοχεῖο τῆς Στουτγκάρτης. Δίνει ἀμέσως στὸν ἀπελπισμένο συνθέτη ἕνα δαχτυλίδι καὶ ἕνα γράμμα ἐκ μέρους τοῦ βασιλέως μαζὺ μὲ τὴ φωτογραφία του. Σὲ τρεῖς μέρες κατόπιν, ὁ Βάγνερ βρισκότανε στὸ Μόναχο καὶ παρουσιαζότανε στὸ βασιλέα.

Ὁ Λουδοβῖκος, ὄρθιος, εἶχε ξαναγίνει μπρὸς στὸ μουσικὸ ἕνα παιδί. Δὲν ἐτολμοῦσε νὰ σηκώση τὰ μάτια του πρὸς τὸν ἀνθρωπάκο αὐτὸ μὲ τὰ κοντὰ πόδια καὶ τὸ μεγάλο κεφάλι. Τέλος τοῦ ἔτεινε τὸ χέρι. Ὁ Βάγνερ προχώρησε καὶ τὸ ἔσφιξε μὲ θέρμη, ὑποκλινόμενος. Ἦταν μιὰ στιγμὴ ἀπὸ κεῖνες πού, καθὼς λέει ὁ Γκαῖτε, «μεθάει κανεὶς χωρὶς κρασί». Ὁ Βάγνερ ἐξακολουθοῦσε νὰ παραμένη στὴ στάση τῆς ὑποκλίσεως, ἀμίλητος. Μὰ ἄξαφνα ὁ βασιλεὺς τὸν ἀγκάλιασε, καὶ σφίγγοντάς τον ἀπάνω στὴν καρδιά του, τοῦ ὡρκίστηκε αἰώνια φιλία καὶ πίστη...

«*Χωρὶς νὰ τὸ ξέρω*—τοῦ ἔγραφε τὴν ἄλλη μέρα τῆς συναντήσεώς των ὁ Λουδοβῖκος—*σεῖς εἴσαστε ἡ μοναδικὴ πηγὴ κάθε μου χαρᾶς καὶ ἀπὸ τὴν παιδική μου ἡλικία εἴσαστε ὁ διδάσκαλός μου, ὁδηγητής μου καὶ ἕνας φίλος ἀπὸ τόν ὁποῖο κανεὶς ἄλλος δὲ μποροῦσε νά μιλήση καλλίτερα στὴν καρδιά μου*».

Μπρὸς σὲ μιὰ τόση εὐτυχία, ὁ Βάγνερ στεκόταν σὰ νὰ δίσταζε νὰ τὴν πιστέψη, γιατὶ οἱ ἄνθρωποι ποὺ σ' ὅλη τους τὴ ζωὴ ὀνειρεύονται τὴν εὐτυχία, ὅταν τέλος τὴν κρατοῦν στὰ χέρια τους εἶνε πολύ δύσπιστοι. Φοβοῦνται τὴν μεγάλη τους εὐτυχία!...

Ὁ βασιλεὺς ἐντωμεταξὺ πλήρωσε τὰ χρέη τοῦ Βάγνερ, τοῦ ὥρισε ἕνα γενναῖο εἰσόδημα καὶ νοίκιασε γι' αὐτὸν τὴ βίλλα τοῦ κόμητος Πελλὲτ στὴ λίμνη τοῦ Στάρνμπεργκ, σ' ἑνὸς τετάρτου ἀπόσταση μὲ ἁμάξι ἀπὸ τὸ βασιλικὸ πύργο τοῦ Μπέργκ. Βρίσκονται ἔτσι τόσο κοντὰ ὁ ἕνας στὸν ἄλλο, οἱ δυὸ αὐτοὶ ποιηταί, ὥστε ἀνταλλάσσουν διαρκῶς ἐπισκέψεις σὲ κάθε ὥρα τῆς ἡμέρας, βυθιζόμενοι σ' ἀτέλειωτες ὀνειροπολήσεις καὶ κάνοντας μεγαλοπρεπῆ σχέδια γιὰ τὸ μέλλον. Ὁ νεαρὸς βασιλεὺς εἶχε βρεῖ πειὰ στὸ πρόσωπο τοῦ Βάγνερ τὸν ἀληθινό του πατέρα, τὸ μοναδικό του φίλο. Ἡ φιλία τους τοὺς ἔχει κάνει καὶ ἐνεργητικοὺς καὶ δραστηρίους. Λίγο μετὰ τὴ γνωριμία τους, ὁ Λουδοβῖκος, ἀποτινάσσοντας τὴ δειλία του, ἐπῆγε στὸ Κίσσιγκεν, ὅπου συνάντησε καὶ γοήτευσε τον Τσάρο, τὴν Τσαρίνα, τὸν Αὐτοκράτορα Φραγκῖσκο Ἰωσὴφ καὶ τὴν Αὐτοκράτειρα Ἐλισσάβετ τὴν ἐξαδέλφη του, μὲ τὴν ὁποία εἶχε μεγάλες ψυχικὲς συγγένειες. Μὰ κ' οἱ δυό τους τότε ἦσαν ἀκόμα νέοι καὶ δὲν εἶχαν γνωρίσει ἀκόμα τὴν ἀπόγνωση. Ἐπίστευαν ἀκόμα στὴ ζωή, στὴν καλοσύνη, στὶς γλυκειὲς γοητεῖες τῆς ἐξουσίας...

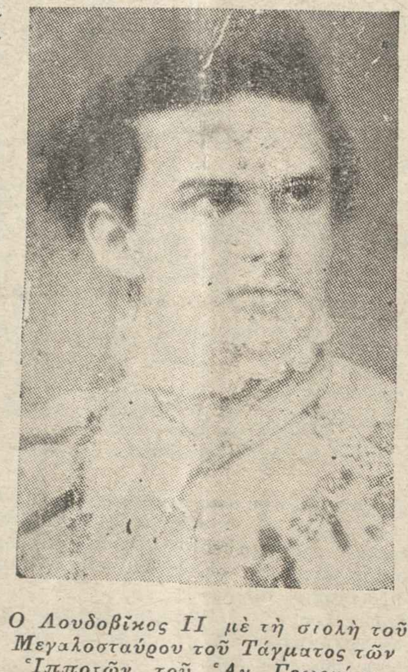

Ο Λουδοβῖκος ΙΙ μὲ τὴ στολὴ τοῦ Μεγαλοσταύρου τοῦ Τάγματος τῶν Ἱπποτῶν τοῦ Ἁγ. Γεωργίου.

Ὁ Βάγνερ πάλι ἀπὸ μέρους του συγκέντρωσε γύρω τους ὅλους ὅσους εἶχαν πιστέψει στὴ μεγαλοφυΐα του: Τὸ μεγάλο Λίστ, ὁ ὁποῖος ἔτρεξε κοντά του ἐνθουσιασμένος γιὰ τὴ δόξα τοῦ φίλου του, τὸ συνθέτη Κορνέλιους καὶ τὸν περίφημο μαέστρο καὶ πιανίστα Χὰνς ντὲ Μπύλωφ. Μαζὺ μ' αὐτοὺς ἔφτασε στὴ βίλλα τοῦ Βάγνερ, ἡ Κοζίμα, κόρη τοῦ Λὶστ καὶ γυναῖκα τοῦ Μπύλωφ, γιὰ τὴν ὁποία ὁ συνθέτης ἔννοιωθε ἀπὸ ἑνὸς ἔτους ἕνα ἀνώτερο ἐρωτικὸ πάθος... Ἔτσι ἡ καρδιὰ τοῦ Βάγνερ, ἐμοιράστηκε στὰ τρία, στὴν ἀγάπη του πρὸς τὸ ἔργο του, στὸν ἔρωτά του πρὸς τὴν Κοζίμα καὶ τὴν φιλία του πρὸς τὸ Λουδοβῖκο. Ἡ καρδιὰ ὅμως τοῦ βασιλέως δὲν ἦταν καθόλου μοιρασμένη, τὴν εἶχε ὁλόκληρη ὁ Βάγνερ... Καὶ ἰδοὺ οἱ ἀποδείξεις: τοῦ ὥρισε καὶ δευτέρα ἐπιχορήγηση, τοῦ νοίκιασε, ἐκτὸς τῆς βίλλας καὶ μέγαρο στὸ Μόναχο, καὶ ἀγόρασε ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸ Βάγνερ ἀντὶ τριάντα χιλιάδων φλορινίων (ποσὸ τεράστιό γιὰ τὴν ἐποχὴ) τὸ δικαίωμα τῶν παραστάσεων τῶν ἔργων του. Συγχρόνως ἀπεφάσισε νὰ χτίση καὶ ἕνα εἰδικὸ θέατρο, στὸ ὁποῖο νὰ παίζωνται ἀποκλειστικῶς τὰ μελοδράματα τοῦ Βάγνερ καὶ μετακάλεσε γιὰ τὸ σκοπὸ αὐτὸ ἀπ' ὅλη τὴν Εὐρώπη εἰδικοὺς καλλιτέχνας καὶ ἀρχιτέκτονας. Κάθε βράδυ, γύρω ἀπ' τὸ τραπέζι τοῦ βασιλέως, ἔβλεπε κανεὶς ὅλους αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους ν' ἀναπτύσσουν σχέδια καὶ γνῶμες, γιὰ τὸ θέατρο, ποὺ ἄρχισε νὰ χτίζεται σὲ λίγο.

Μὰ ἐντωμεταξὺ ὁ λαὸς ἔβλεπε τὰ κολοσσιαῖα αὐτὰ ποσὰ ποὺ ἐδαπανῶντο γιὰ «καλλιτεχνικοὺς σκοποὺς» καὶ εἶχε ἀρχίσει νὰ δυσανασχετῆ, σιγομουρμουρίζοντας κατὰ τοῦ Βάγνερ, τὸν ὁποῖο θεωροῦσε ὡς αἰτία ὅλων αὐτῶν τῶν κακῶν. Σὲ λίγο, ἡ ἀγανάκτησις αὐτὴ μεγάλωσε περισσότερο, μὰ ὁ βασιλεὺς οὔτε τὴ λαβαίνει καθόλου ὑπ' ὄψει του καὶ γράφει στὸ φίλο του: «**Ἡ σκέψις σου μοῦ κάνει πιὸ ἐλαφρὸ τὸ φορτίο τῆς ἐξουσίας μου. Ὅσο ζῆτε ἐσεῖς, ἡ ζωὴ θά εἶνε γιὰ μένα ὡραία καὶ πλουσία. Ὤ, ἐσεῖς δὲν πρέπει νὰ πεθάνετε!**»... Ἡ ἀγανάκτησις τοῦ λαοῦ δὲν ἄργησε νὰ ἐκδηλωθῆ καὶ διὰ τοῦ τύπου, ὁ ὁποῖος, μὴ τολμῶντας νὰ γράψη τίποτε γιὰ τὸ βασιλέα, ριχνόταν ἄγρια κατὰ τοῦ Βάγνερ. Ὁ ἴδιος ὁ πρωθυπουργὸς τῆς Βαυαρίας σηκώνει ἐναντίον του καὶ ὅλους τοὺς ἄλλους ὑπουργούς. Παντοῦ εἰρωνεύονται τὸν Βάγνερ, ὅλοι τὸν μισοῦν. Ὡστόσο, ὁ βασιλεὺς τὴν ἴδια ἐποχὴ κρέμασε μέσα στὸ σαλόνι του, πλάϊ στὸ πορτραῖτο τῶν προγόνων του καὶ τὴν εἰκόνα τοῦ Βάγνερ. Σκάνδαλον μέγα! Συγχρόνως διάταξε νὰ παιχθοῦν στὴν Αὐτοκρατορικὴ Ὄπερα τὰ ἔργα τοῦ μεγάλου φίλου του. Ὅ,τι καὶ νὰ πῆ κανεὶς γιὰ τὶς θριαμβευτικὲς αὐτὲς παραστάσεις τῶν βαγνερείων μεγαλουργημάτων, θὰ εἶνε λίγο. Ἦσαν ἀνώτερες καὶ ἀπὸ τὸ τέλειο! Ὁ Βάγνερ βρισκόταν πειὰ σὲ ὄνειρα εὐτυχίας.

Ὁ ἐνθουσιασμὸς τοῦ βασιλέως πάλι εἶνε τόσος, ὥστε βγάζει τὸ ὄνομα τοῦ πατέρα του ἀπὸ τὸ γιὼτ του «Μαξιμιλιανὸς» καὶ τὸ βαφτίζει «Τριστάνο» πρὸς τιμὴν τοῦ ἀριστουργήματος τοῦ φίλου του. Ἄλλο μεγάλο σκάνδαλο γιὰ τὰ πλήθη! Καὶ ἡ ἐπιθέσεις κατὰ τοῦ Βάγνερ ξαναρχίζουν δριμύτερες. Τὰ σατυρικὰ φύλλα τὸν ἀποκαλοῦν Λόλο—τὸ ἀρσενικὸ τῆς Λόλας, τῆς εὐνοουμένης τοῦ Λουδοβίκου Ι. Κυκλοφοροῦν μάλιστα ψεύτικες φῆμες ὅτι ὁ Βάγνερ θέλει νὰ μεταβάλη τὸ σύνταγμα ἐπὶ τὸ δημοκρατικώτερο. Αὐτὸ ἀνησυχεῖ τοὺς συντηρητικοὺς Βαυαροὺς καὶ προμηνύεται ἐξέγερσις. Ἡ κυβέρνησις συνέρχεται καὶ ὑποστηριζομένη ἀπὸ τὴ βασιλομήτορα ὑποβάλλει στὸ βασιλέα τελεσίγραφο, στὸ ὁποῖο ἔγραφε μεταξὺ ἄλλων: «**Ἡ Α. Μεγαλειότης ὀφείλει νὰ ἐκλέξη μεταξὺ τῆς ἀγάπης καὶ τῆς εὐτυχίας τοῦ λαοῦ του καὶ τῆς φιλίας ἑνὸς ἀνθρώπου περιφρονημένου ἀπὸ τὴν ὑγιᾶ καὶ καλὴ κοινωνία τῆς Βαυαρίας**».

Τότε γιὰ πρώτη φορὰ ὁ εἰκοσαετὴς βασιλεὺς τῆς Βαυαρίας, κατάλαβε ὅτι τὸ στέμμα του κινδυνεύει. Ἔπρεπε νὰ διαλέξη αὐτὸ ἢ τὴν ἀγάπη τοῦ φίλου του—καί, καλλίτερα, τήν πραγματικότητα ἢ τὸ ὄνειρο. Μὰ ὁ Λουδοβῖκος δὲν ἔχει τὴ δύναμη νὰ παραιτηθῆ καί, παίρνοντας τὴν πέννα του, ἀρχίζει νὰ γράφη στὸ Βάγνερ.

«**Ἀγαπητέ μου, πολυαγαπημένε μου φίλε. Οἱ λέξεις δέν μποροῦν νὰ σοῦ περιγράψουν τὸν πόνο μου...**»

Αὐτὸ φτάνει. Τὸ ὑπόλοιπο τῆς ἐπιστολῆς, οἱ ἐξηγήσεις καὶ οἱ δικαιολογίες τοῦ βασιλέως δὲν ἔχουν καμμιὰ σημασία. Ὁ Βάγνερ, μόλις διάβασε αὐτὲς τὶς πρῶτες φράσεις, κατάλαβε: Ὁ βασιλεύς, πιεζόμενος ἀπὸ τὴν κοινὴ γνώμη καὶ τούς πολιτικούς, τὸν εἶχε ἐγκαταλείψει... Μά, τὸ περίμενε αὐτό, γιατὶ τέτοια ἦταν πάντοτε ἡ μοῖρα του.

Καὶ ἔτσι, στὶς 10 Δεκεμβρίου 1865, ξεκίνησε μόνος μαζὺ μὲ ἕναν ἑτοιμοθάνατο καὶ ἀγαπημένο του σκύλο γιὰ τὴν ἐξορία!...

***

Ἕνας χρόνος καὶ πλέον ἐπέρασε. Ὁ Βάγνερ εἶχε πειὰ λησμονηθεῖ ἀπὸ τὸ βαυαρικὸ λαὸ καὶ μάλιστα πολλοὶ εἶχαν ἀρχίσει νὰ ἐκφράζωνται εὐνοϊκὰ γι' αὐτόν. Τότε ὁ βασιλεὺς διέταξε νὰ παιχθῆ ὁ «Λόεγκριν» στὴν αὐτοκρατορικὴ Ὄπερα, μὲ τὴν κρυφὴ ἐλπίδα ὅτι θὰ ρχόταν ὁ ἀποδιωγμένος φίλος του γιὰ νὰ παρακολουθήση τὴν παράσταση τοῦ ἔργου του. Ἀπογοήτευσις ὅμως. Ὁ Βάγνερ δὲ φάνηκε πουθενά. Τότε, γεμᾶτος λαχτάρα ὁ Λουδοβῖκος ἀποφάσισε νὰ πάη νὰ τὸν συναντήση μόνος του. Καὶ ἕνα πρωΐ, ἀφοῦ προηγουμένως ἄκουσε τὶς ἀναφορὲς τῶν ὑπουργῶν του, καβάλλησε τὸ ἄλογό του, σὰ νὰ ἐπρόκειτο νὰ κάνη τὸν καθημερινό του περίπατο καί, ἀκολουθούμενος ἀπὸ τὸν αὐλικὸ Βόλκ, ἔτρεξε πρὸς τὸ σιδηροδρομικὸ σταθμό. Ἐκεῖ πῆρε τὸ τραῖνο γιὰ τὸ Λίντο. Πολλοὶ ἐπιβάται τὸν ἀναγνώρισαν, καθὼς ἦταν τυλιγμένος μέσα στὸ μεγάλο ρωμαντικό του μανδύα καὶ ρώτησαν σχετικῶς τὸν ἀκόλουθό του. Μὰ αὐτὸς τοὺς ἀπαντοῦσε ὅτι εἶνε ὁ κόμης τοῦ Μπέργκ...

Τέλος ὁ Λουδοβῖκος ἔφτασε στὸ Τρίμπσεν τῆς λίμνης τῆς Λουκέρνης, ὅπου ὁ Βάγνερ εἶχε καταφύγει σὲ μιὰ ἀπόμερη βίλλα. Εὐτυχία κ' εὐδαιμονία. Ὁ μουσικὸς παίζει στὸ πιάνο τὰ τελευταῖα του ἔργα, ὁ Λουδοβῖκος ἀναπνέει πάλι ἐλεύθερα καὶ μεθάει καὶ βυθίζονται πάλι κ' οἱ δυὸ στὰ ὄνειρά τους, ὄνειρα τέχνης κι' ἀγάπης...

(Ἡ συνέχεια στὸ προσεχὲς) Μ

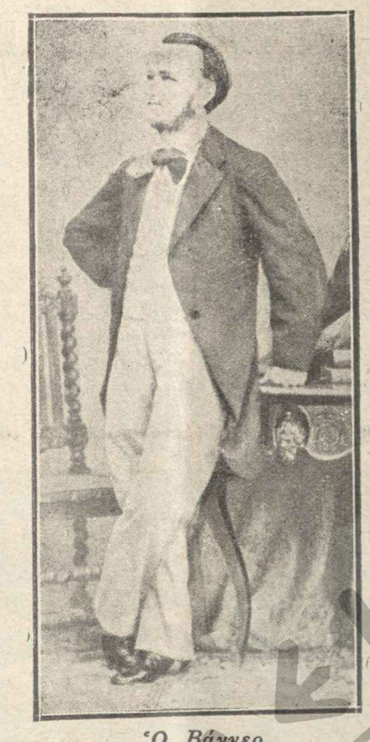

Ὁ Βάγνερ

ΑΝΕΚΔΟΤΑΚΙΑ

ΤΑ ΜΑΧΑΙΡΟΠΗΡΟΥΝΑ

Σήμερα, εἴμεθα ἕτοιμοι νὰ γελάσουμε ἂν δοῦμε κανένα ἄνθρωπο νὰ τρώη χωρὶς πηροῦνι, καὶ νὰ χρησιμοποιῆ γιὰ τὴν δουλειὰ αὐτὴ τὰ δάχτυλά του. Καὶ ὅμως: πρὸ τριακοσίων καὶ πλέον ἐτῶν, τὰ πηρούνια ἦταν ἄγνωστο πρᾶγμα στὸν κόσμο. Οἱ ἄνθρωποι χρησιμοποιούσανε τότε μονάχα μαχαίρια, καὶ ἀφοῦ ἔκοβαν τὸ κρέας τὸ ἔπιαναν μὲ τὰ δάχτυλα καὶ τὸ ἔφεραν στὸ στόμα τους. Μέχρι πρὸ πενῆντα ἀκόμη ἐτῶν, σὲ πολλὲς πόλεις τῆς Ἱσπανίας καὶ τῆς Γαλλίας δὲν χρησιμοποιούσανε καθόλου πηρούνια.

Κανεὶς ἀπὸ τοὺς βασιλεῖς τῆς Ἀγγλίας δὲν ἔτρωγε μὲ πηροῦνι, μέχρι τοῦ Ἐρρίκου Η΄. Ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ἀπὸ τοὺς ἀνωτέρους μεγιστάνας ὥς τοὺς ζητιάνους, ἔτρωγαν μὲ τὰ δάχτυλα. Τότε καθιερώθηκε στὴν ὑπηρεσία τῆς αὐλῆς καὶ τὸ ἀξίωμα τοῦ χειροπλύτου. Ὁ χειροπλύτης αὐτὸς ἦταν ἕνας ἄνθρωπος ὁ ὁποῖος γυρνοῦσε στὸ τραπέζι φέρνοντας μαζύ του λεκάνη, νερὸ καὶ προσόψια, γιὰ νὰ πλένουν οἱ συνδαιτημόνες τὰ λερωμένα χέρια τους. Ἡ ἱστορία μᾶς λέει πὼς ὅταν ὁ Ἰάκωβος Α΄ τῆς Ἀγγλίας ἐστέφθη βασιλεύς, ἐκάλεσε στὴν τελετὴ καὶ τὸν πρέσβυ τῆς Ἱσπανίας, ὁ ὁποῖος ἀφοῦ ἔφαγε, ἔπλυνε τὰ χέρια του στὸ ἴδιο νερὸ ποὺ χρησιμοποίησε καὶ ὁ βασιλεύς... τιμῆς ἕνεκεν!

Τὸ πρῶτο βασιλικὸ πρόσωπο στὴν Ἀγγλία τὸ ὁποῖον ἔκαμε χρῆσιν πηρουνίου, ἦταν ἡ βασίλισσα Ἐλισσάβετ, σ' ἐπίσημο ὅμως γεῦμα, γιατὶ ὅταν ἔτρωγε μόνη της συνήθιζε νὰ χρησιμοποιῆ πάντοτε τὰ κρινόλευκα δάχτυλά της.

Ἀπὸ μιὰ περίεργο στατιστικὴ τοῦ 1688, πληροφορούμεθα πὼς σ' ὅλη τὴν Ἀγγλία ὑπήρχανε, τότε, μονάχα... δώδεκα χρυσᾶ πηρούνια καὶ μερικὰ ἄλλα σιδερένια...

Οἱ κάτοχοι δὲ τῶν πηρουνιῶν ἐθαυμάζοντο ἀπ' ὅλους διὰ τὴν ἀσυνήθιστον αὐτὴν πολυτέλειαν!...

ΓΙΑ ΝΑ ΜΑΝΘΑΝΕΤΕ ΚΑΙ ΝΑ ΔΙΑΣΚΕΔΑΖΕΤΕ

Σ' ἕνα χωριὸ τῆς ἐπαρχίας Νόρφολκ τῆς Ἀγγλίας, φύτεψαν τελευταῖα κουκιὰ παρμένα ἀπὸ τὸ σεντοῦκι μιᾶς αἰγυπτιακῆς μούμιας. Τὰ κουκιὰ αὐτὰ εἶνε 2400 ἐτῶν.

— Τὰ χελιδόνια, ἡ ἀγριόπαπιες καὶ ἄλλα ἀκόμη ἀποδημητικὰ πουλιά, ὅταν ταξειδεύουν σὲ μακρυνὲς ἀποστάσεις, πετοῦν σὲ ὕψος 1000—2500 μέτρα.

— Οἱ Γερανοὶ πετοῦν 5.000 μ. ἐπάνω ἀπὸ τὴ γῆ καὶ διατηροῦνται σ' αὐτὸ τὸ ὕψος σ' ὅλη τὴ διάρκεια τοῦ ταξειδιοῦ τους.

— Τὰ Περσικὰ χαλιὰ εἶνε ἀποκλειστικῶς χειροποίητα. Σ' ἕνα καλὸ Περσικὸ χαλί, ὑπάρχουν, τὸ λιγώτερο, χίλιες βελονιὲς σὲ κάθε τετραγωνικὸ πόδα. Κάθε βελονιὰ γίνεται χωριστὰ καὶ κατόπιν κόβεται μὲ τὸ ψαλίδι καὶ χτυπιέται γιὰ ν' ἀνοίξη.

— Οἱ σαλίγκαροι σκάβουν τὴ γῆ τὸν χειμῶνα καὶ κρύβονται μέσα στὸ χῶμα. Ἐκεῖ μένουν ναρκωμένοι ὅλο τὸν χειμῶνα κλείνοντας μὲ μιὰ τσίπα τὸ κέλυφός τους. Κατάκλειστοι, ὅπως εἶνε, κατορθώνουν μολαταῦτα ν' ἀναπνέουν ἀνάμεσα ἀπὸ μιά ἀδιόρατη τρυπίτσα ποὺ σκοπίμως ἀφήνουν στὴν τσίπα αὐτή.

— Ἡ τρυπίτσα εἶνε τόσο μικρή, ὥστε δὲν μποροῦν νὰ περάσουν τὰ νερὰ τῆς βροχῆς καὶ τοὺς ἐνοχλήσουν.

— Τό βαθύτερο πηγάδι πετρελαίου στὸν κόσμο, βρίσκεται στὸ Ροὺς Κράνζ τῆς Καλλιφορνίας, καὶ ἔχει βάθος 7590 πόδας.

— Τώρα ὅμως σκάβουν στὴν Ὀλίντα τῆς Καλλιφορνίας ἕνα ἄλλο πηγάδι καὶ τὸ βάθος του ἔφτασε σὲ βάθος 8046 πόδας χωρὶς νὰ βροῦν ἀκόμα τὴ φλέβα τοῦ πετρελαίου.

— Οἱ Ρωμαῖοι τὰ σπασμένα ἢ ραγισμένα βάζα τὰ συγκολοῦσαν μὲ κερί. Ἕνα βάζο, ποὺ δὲν εἶχε συγκολλήματα κεριοῦ, λεγόταν sine cera, δηλαδὴ χωρὶς κερί. Ἀπ' αὐτὴν τὴν ἔκφρασι βγῆκε κι' ἡ λατινικὴ λέξις «sincera» ποὺ σημαίνει εἰλικρινής.

— Τὰ μεγαλείτερα δάση τοῦ κόσμου, βρίσκονται στὴ Βόρειο Ἀμερικὴ. Ἐκεῖ ὑπάρχει ἕνα δάσος μήκους 3 300 καὶ πλάτους 2000 χιλιομέτρων.

— Στὴ Βόρειο ἐπίσης Ἀμερικὴ ὑπάρχουν ἄλλα δυὸ δάση· τὸ ἕνα στὴν ἐπαρχία Κουέβεκ καὶ τὸ ἄλλο στὴν ἐπαρχία Ὀντάριο, ποὺ ἔχουν μῆκος 2700 χιλ. μ. καὶ πλάτος 1000 χιλιομέτρων.

— Στὴν Ἀφρικὴ ὑπάρχει ἕνα ἀπέραντο δάσος μήκους 4.800 χιλιομέτρων ἀλλ' ἀγνώστου ἀκόμη πλάτους. Ὅταν γνωσθῆ καὶ τὸ πλάτος του, αὐτὸ θὰ εἶνε τὸ μεγαλείτερο δάσος τοῦ κόσμου.

— Ἐπίσης καὶ στὴ Σιβηρία ὑπάρχει ἕνα ἀπέραντο δάσος ἀλλ' ἀγνοεῖται κι' αὐτοῦ ἡ ἔκτασις.

— Τὰ δένδρα μεγαλώνουν κυρίως κατὰ τὴ νύχτα καὶ μάλιστα ἀπὸ τὰ μεσάνυχτα ὥς στὶς 6 τὸ πρωΐ.

— Ἕνας Αὐστραλὸς βοτανολόγος, ποὺ ἀσχολεῖται μὲ τὸ ζήτημα αὐτό, ἔκανε τὶς ἀκόλουθες παρατηρήσεις:

— Ἂν ὑποτεθῆ ὅτι ἕνα δένδρο μεγαλώνει 100 ο)ο σὲ 24 ὧρες ἀπὸ τὰ μεσάνυχτα ὥς στὶς 6 τὸ πρωΐ, αὐξάνει κατὰ 85 ο)ο ἀπὸ τὶς 6 ὥς τὶς 9 τὸ πρωΐ, 8 3]8 ο)ο καὶ 1 1]2 ο)ο ἀπὸ τὶς 9 τὸ πρωΐ ὥς τὸ μεσημέρι.

— Ἡ ἀνάπτυξι τοῦ δένδρου σταματᾶ ἀπὸ τὸ μεσημέρι ὥς τὶς 6 τὸ ἀπόγευμα. Ἀπὸ τὶς 6 τὸ ἀπόγευμα ὥς τὶς 9 τὸ βράδυ τὸ δένδρο μεγαλώνει 1 1]3 ο)ο κι' ἀπὸ τὶς 9 τὸ βράδυ ὥς τὰ μεσάνυχτα τὸ ἴδιο.

— Τὶς παρατηρήσεις αὐτὲς ὁ Αὐστραλὸς βοτανολόγος τὶς ἔκαμε ἐπὶ ἀπειραρίθμων δένδρων. Ἐξακρίβωσε δὲ ὅτι ἡ ἀνάπτυξι ποικίλει καὶ ἀναλόγως τοῦ εἴδους τῶν δένδρων. Ἡ ροδιὲς λ.χ. σὲ 24 ὧρες μεγαλώνουν κατὰ 9 ὑφεκατοστόμετρα καὶ τὰ γεράνια κατὰ 11 ὑφεκατοστόμετρα.

Ο ΣΥΛΛΕΚΤΗΣ

ΤΑ ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ ΤΟΥ ΛΟΟΥΒΣ

ΟΙ ΤΙΜΙΟΙ... ΚΑΚΟΥΡΓΟΙ!...

Ὁ διευθυντὴς τῆς περίφημης φυλακῆς Σὶγκ-Σίγκ τῆς Νέας Ὑόρκης, κύριος Λέβις Λόουβς, ἐξέδοσε τελευταίως ἕνα βιβλίο μὲ τὸν τίτλο «Ἡ ζωὴ καὶ ὁ θάνατος στὸ Σὶγκ-Σίγκ».

Ὁ κ. Λόουβς στὸ βιβλίο του αὐτὸ γράφει τὶς ἀναμνήσεις του ὡς διευθυντοῦ τῆς κοσμοξακουσμένης αὐτῆς ἀμερικανικῆς φυλακῆς.

«**Κατὰ τὸ μακροχρόνιο διάστημα ποὺ ὑπηρέτησα ὡς διευθυντὴς τοῦ Σὶγκ-Σὶγκ,** γράφει ὁ μίστερ Λόουβς, **ἐγνώρισα καὶ παρηκολούθησα 10.000 ἐγκληματίες. Αἴ λοιπόν, κατέληξα στὸ συμπέρασμα ὅτι, οἱ περισσότεροι ἀπ' τοὺς φυλακισμένους τοῦ Σὶγκ-Σίγκ, δὲν διαφέρουν καθόλου ἀπ' τοὺς λεγομένους τιμίους καὶ ἠθικοὺς ἀνθρώπους!...**

»**Ἐπὶ ἀρκετὰ χρόνια χρησιμοποιοῦσα ὡς μάγειρο ἕναν κατάδικο, ὁ ὁποῖος εἶχε καταδικασθῆ γιατὶ εἶχε δηλητηριάσει δυὸ ἄτομα. Ὁ κουρεύς μου ἦταν ἐπίσης ἕνας κατάδικος ποὺ φημιζόταν ὡς τρομερὸς στραγγαλιστής. Καὶ τέλος, ἡ κόρη μου εἶχε ὡς σωματοφύλακά της ἕνα τρομερὸ ληστὴ ποὖχε καταδικασθῆ σὲ εἱρκτὴ 25 ἐτῶν. Ὅλοι αὐτοὶ μᾶς ὑπηρετοῦσαν πιστά**».

Ὁ μίστερ Λόουβς ἔχει παρευρεθῆ, ὅπως γράφει, σὲ 114 θανατικὲς ἐκτελέσεις καὶ εἶνε ὑπὲρ τῆς καταργήσεως τῆς θανατικῆς ποινῆς.

ΓΕΡΜΑΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΗΣ ΑΓΝΗΣ ΧΑΡΔΕΡ

ΕΝΑΣ ΠΑΡΑΞΕΝΟΣ ΔΙΑΒΑΤΗΣ

Ἡ μητέρα εἶχε κατέβη στὸν κῆπο μὲ τὰ παιδάκια της, γιὰ νὰ τρυγήσουν τὴ μονάκριβη μηλιά τους ποὺ ἦταν ἐκεῖ, πίσω ἀπὸ τὸ σπιτάκι ποὺ καθόντουσαν. Ἦταν ἡμέρα μεγάλης χαρᾶς αὐτή. Τὰ μικρὰ κόκκινα μῆλα κρεμόντουσαν λαχταριστὰ ἀνάμεσα στὸ πράσινο φύλλωμα. Οἱ τρεῖς μικροὶ ἀνέβηκαν στὰ κλαριὰ καὶ πετοῦσαν τοὺς ὡραίους καρποὺς στὴν ποδιὰ τῆς ἀδελφούλας τους, ποὺ περίμενε ἀπὸ κάτω. Καὶ ὁ μικρότερος μπεμπές, ποὺ δὲν μποροῦσε νὰ σκαρφαλώση πάνω στὴ μηλιά,χοροπηδοῦσε ἀπ' τὴ χαρά του ὅταν ἅρπαζε μὲ τὰ χεράκια του κανένα μῆλο, ἔτσι καθὼς ἔπεφτε κάτω.

Ἡ μητέρα ἐκύτταζε πέρα, στὸ δρόμο ποὺ ἔφερνε στὸ χωριὸ καὶ μακρύτερα ἀκόμη. Ἕνας ἄνθρωπος ἐρχόταν ἀπ' ἐκεῖ. Ἕνας ἄνθρωπος ποὺ δὲν τὸν ἔβλεπε γιὰ πρώτη φορά. Τὸν εἶχε ἰδεῖ νἄρχεται ἄλλη μιὰ φορά, μὲ τὸ μαῦρο σκοῦφο στὸ κεφάλι, μὲ τὸ μαῦρο του μανδύα, μὲ τὰ ξεθωριασμένα του ροῦχα, στὶς βαρύτερες στιγμὲς τῆς ζωῆς της, ὅταν εἶχε πεθάνει ὁ ἄντρας της. Τὸν εἶχε ἰδεῖ τότε νὰ τρέχη μέσα στὸ χιόνι, νὰ μπαίνη σπίτι καὶ νὰ στέκη δίπλα στὸ κρεββάτι τοῦ μακαρίτη, μὲ τὸ σκουφί του χωμένο βαθειὰ στὸ κεφάλι του.

Κ' ἔτσι σὰν τὸν ξαναντίκρυσε τώρα, τὴν ἐκυρίεψε μιὰ ξαφνικὴ ἀμηχανία καὶ ἔτρεξε πρὸς τὴν πόρτα τοῦ κήπου. Στάθηκε ἐκεῖ καὶ πρόσμενε μὲ χτυποκάρδι. Θὰ προσπερνοῦσε τάχα ὁ παράξενος, ὁ τρομερὸς ἐκεῖνος ἄνθρωπος ἢ θὰ στέκοταν μπρὸς στὸ σπίτι της ;

Ἐκεῖνος προχώρησε, στάθηκε μπρὸς στὴν πόρτα καὶ ἔπειτα μπῆκε μέσα. Ἡ μητέρα ἄρχισε τότε νὰ τρέμη σὰν τὸ καλάμι καὶ ἔρριξε μὲ ἀγωνία τὸ βλέμμα της ἐπάνω στὰ παιδιά της. Τὰ παιδιὰ ὅμως δὲν φάνηκαν νά πρόσεξαν τὸν ὁδοιπόρο μὲ τὰ ξεθωριασμένα φορέματα. Ἐξακολουθοῦσαν νὰ γελοῦν καὶ νὰ παίζουν, τρυγῶντας τὴ μηλιά.

— Τί θέλεις ; ρώτησε τότε τὸν ἄνθρωπο ἐκεῖνον ἡ μητέρα. Γιατὶ ξανάρχεσαι στὸ σπίτι μου ; Δὲν πέρασε οὔτε ἕνας χρόνος ἀκόμη ποὺ ὁ ἄντρας μου ἔκλεισε γιὰ πάντα τὰ μάτια του...

Ὁ ἄνθρωπος δέν ἀποκρίθηκε. Ἀλλὰ τὰ βλέμματά του ἐκαρφώθηκαν παγωμένα πάνω σ' ἕνα ἀπὸ τὰ παιδιὰ ποὺ ἔπαιζαν καὶ γελοῦσαν.

— Γιατὶ τὸ κυττάζεις ἔτσι τὸ παιδί μου ; ξαναρώτησε μὲ ἀνατριχίλα ἡ μητέρα.

Ὁ ἄνθρωπος τὴν ἐκύτταξε κατάμματα.

— Ἔχεις ἔξη παιδιά !...ἐμουρμούρισε ἀνάμεσα στὰ δόντια του. Καὶ εἶσαι τόσο φτωχή !...Ἂν σοῦ ἔπαιρνα τὸ ἕνα...θὰ μποροῦσα νὰ τὸ κυττάξω καλύτερα ἀπὸ σένα !

— Ψέμματα ! φώναξε ἡ μητέρα καὶ δάκρυα τῆς ἦρθαν στὰ μάτια. Κανεὶς δὲν θὰ μποροῦσε νὰ κυττάξη καλύτερα ἀπὸ μένα τὰ παιδιά μου, κι' ἂς εἶμαι φτωχή !

Ὁ ἄνθρωπος ἐκούνησε τὸ κεφάλι του :

— Πρέπει ὡστόσο νὰ μοῦ δώσης ἕνα παιδί σου ! τῆς εἶπε. Ὤ ! ὅποιο θέλεις ἐσύ ! Δὲν μπορῶ νὰ σοῦ πάρω χωρὶς τὴ θέλησί σου κάτι ποὺ εἶνε δικό σου. Διάλεξε μοναχή σου ποιὸ θὰ μοῦ δώσης...

Ἡ μητέρα ἐκύτταξε τότε τὰ παιδιά της, τὸ ἕνα ὕστερ' ἀπὸ τὸ ἄλλο. Μιὰ ἄγρια ἀπελπισία ἦταν ζωγραφισμένη στὸ πρόσωπό της, στὸ βλέμμα της.

— Μοῦ χρειάζονται ὅλα...εἶπε στὸ τέλος. Καὶ σ' ὅλα χρειάζομαι ἐγώ. Δὲν μπορῶ νὰ ἀποχωριστῶ ἀπὸ κανένα !

Μὰ ὁ παράδοξος ἄνθρωπος ἐξακολουθοῦσε νὰ μένη ἐκεῖ, καρφωμένος, μπροστά της.

— Δός μου αὐτὸ τὸ ἀγοράκι σου, ποὺ εἶνε σκαρφαλωμένο ἐκεῖ πάνω, στὰ κλαδιά, τῆς εἶπε.

— Ὄχι ! Ὄχι !... φώναξε ἡ μητέρα. Εἶνε τὸ μεγαλείτερό μου... Εἶνε τὸ καλύτερο στὴν τάξη του !... Ὄχι !

— Δός μου τὸ ἄλλο τότε... ἐκεῖνο ἐκεῖ τὸ ξανθὸ παιδάκι... Δὲν πάει ἴσως τόσο καλὰ στὰ μαθήματά του αὐτό !

— Ναί, μὰ εἶνε τόσο χαρούμενο ! Καὶ μὲ κάνει νὰ ξεχνῶ τὴ θλίψη μου μὲ τὰ γέλια του...

— Ἂς εἶνε. Δόσμου τότε τὸ κοριτσάκι αὐτό...

— Ὢ ! τὴ μικρούλα μου !... ἐκραύγασε ἡ μητέρα. Τὴ μικρούλα μου ποὖχει τὸ ὄνομα τῆς μητέρας μου ! Αὐτὴ ξεποδαριάζεται ὅλη τὴ μέρα τρέχοντας στὶς δουλειές μου Αὐτὴ περιποιεῖται τὸ μικρό. Ὄχι, ποτέ ! ποτέ !...

— Μὰ δός μου λοιπὸν ἕνα ὁποιοδήποτε παιδί σου, αὐτό... ἐκεῖνο...

Καὶ ὁ ἄνθρωπος ἔδειξε μὲ τὴ σειρὰ δυὸ παιδάκια ποὺ ἔπαιζαν παραπέρα στὴ χλόη.

Μὰ ἡ μητέρα οὔρλιαζε μὲ παραφορά :

— Ὄχι, ὄχι !... Μὴν ἀγγίζης τὰ δίδυμά μου... εἶνε δυὸ λουλουδάκια στὸ ἴδιο κλαδί. Μή !... Φεῦγα, φεῦγα, μακρυὰ ἀπ' ἐδῶ !...

Εἶχε ὀρθωθεῖ μπροστά του τώρα καὶ τὸ στῆθος της ἔπαλλε μὲ ὁρμή. Ἦταν ἀποφασισμένη νὰ παλαίψη μὲ τὴν κρύα ἐπιμονὴ αὐτοῦ τοῦ σατανικοῦ ὁδοιπόρου. Καὶ νὰ νικήση !

Ὁ ἄνθρωπος τὴν ἐκύτταξε γιὰ μιὰ στιγμή, κι' ἔπειτα τράβηξε ἀργὰ πρὸς τὴν πόρτα. Ὅταν ἐπάτησε τὸ πόδι του στὸ κατῶφλι, ξαναγύρισε τὸ κεφάλι του :

— Καλά, εἶπε, θὰ ξανάρθω ὕστερ' ἀπὸ ἕνα χρόνο. Σκέψου ! ..Θέλω ἕνα παιδί σου. Ἂν καὶ τότε μοῦ ἀρνηθῇς, θὰ σοῦ τὰ πάρω καὶ τὰ ἔξη. Φεύγω τώρα, γιατὶ ἔχω κι' ἄλλη δουλειά.

Κ' ἔκλεισε τὴν πόρτα καὶ ἐχάθηκε στὴν ἀγκωνὴ τοῦ δρόμου, ποὺ ἔφερνε πρὸς τὸ χωριό.

Ἦρθε ὁ χειμώνας κι' ἔπειτα τὸ καλοκαῖρι. Ἡ μηλιὰ στὸν κῆπο ἐφορτώθηκε καὶ πάλι μὲ μῆλα. Ἡ μητέρα ἦταν πολὺ πικραμένη καὶ ὁλοένα ἐκύτταζε στὸ δρόμο. Τὰ παιδιὰ ἔπαιζαν καὶ γελοῦσαν. Ὅμως, ἕνα βράδυ τὸ ξανθὸ κοριτσάκι ἐπλησίασε τὴ μητέρα του καὶ τῆς εἶπε :

— Μητέρα, πές μου, γιατὶ εἶσαι θλιμμένη, καλή μου μητερούλα ; ἀπὸ τότε ποὺ ἦρθε ἐκεῖνος ὁ παράξενος διαβάτης, οὔτε μιλᾶς πειὰ ὅπως πρῶτα, οὔτε γελᾶς.

Ἡ μητέρα ἀνεπήδησε ἔντρομη.

— Μὰ τὸν εἶδες ἐσὺ τὸ διαβάτη ἐκεῖνον ; ρώτησε ταραγμένη.

— Καὶ βέβαια τὸν εἶδα...Μὰ κ' ἐκεῖνος μὲ εἶδε, μητέρα... Μοῦ ἔρριξε μιὰ ματιὰ ποὺ δὲν μπορῶ ἀκόμα νὰ τὴν ξεχάσω...Τί ἤθελε ;...

Ἡ μητέρα δὲν ἀποκρίθηκε. Ἀνασήκωσε μονάχα τοὺς ὤμους, καὶ τὰ δάκρυα πλημμύρισαν τὰ μάτια της.

Τὸ ξανθὸ κοριτσάκι τὴν ἐχάϊδεψε ἀρκετὴ ὥρα. Ἔπειτα ἐνύσταξε, πῆγε στὸ κρεββατάκι του, καὶ ὅταν, ὕστερ' ἀπὸ λίγο, ἡ μητέρα τὸ ἐπλησίασε, εἶδε πὼς ἐκοιμότανε. Ἔσκυψε τότε ἀπάνω του, τὸ πῆρε στὴν ἀγκαλιά της καὶ τὸ πῆγε στὸ δικό της κρεββάτι...

Ἀπὸ τότε δὲν ἤθελε νὰ τὸ ἀφήση ἀπὸ κοντά της. Τὰ μῆλα ἦσαν ὥριμα πειά, καὶ ὅλοι βγῆκαν στὸν κῆπο γιὰ νὰ τρυγήσουν τὴ μηλιά. Ὅμως ἄξαφνα εἶδαν πὼς τὸ κοριτσάκι δὲν ἦταν ἐκεῖ. Καὶ ἡ μητέρα βγῆκε ταραγμένη στὴν πόρτα.

Ρώτησε διαβάτες πολλούς, ὅμως κανείς τους δὲν εἶχε ἰδῆ τὸ κοριτσάκι μὲ τὰ ξανθὰ μαλλιά. Ἄξαφνα, στὴν ἀγκωνὴ τοῦ δρόμου, ἐπρόβαλε ἀργὰ ὁ ἴδιος παράξενος ἄνθρωπος. Ἔκανε νὰ προσπεράση, ἀλλ' ἡ μητέρα τὸν κράτησε :

— Εἶδες τὸ κοριτσάκι μου ; τὸν ρώτησε.

— Τί μ' ἐρωτᾶς ; ἔκανε ἐκεῖνος. Ἐγύριζα κάτω ἐκεῖ, κατὰ τὴ ρεματιά, καὶ ἐκεῖνο μὲ εἶδε. Μὲ ἐπλησίασε τότε καὶ μοῦ εἶπε : — «Πήγαινέ με στὸν πατέρα μου !». Ἐγὼ τὸ πῆρα στὴν ἀγκαλιά μου κ' ἐκεῖνο κοιμήθηκε. Κατάλαβες τώρα ;

Καὶ ὁ Χάρος — γιατὶ αὐτὸς ἦταν — ἀπομακρύνθηκε καὶ πάλι ἀργά, χωρὶς νὰ γυρίση νὰ κυττάξη τὰ παιδιὰ ποὺ ἔπαιζαν καὶ γελοῦσαν τρυγῶντας τὴ μηλιά.

Μὰ ἡ χαροκαμένη μητέρα εἶχε ξεσπάσει ἐκεῖ παράμερα σ' ἕνα κλάμα πικρό, ἀπελπισμένο, ἀτελείωτο...

ΑΓΝΗ ΧΑΡΔΕΡ

ΤΙ ΓΙΝΕΤΑΙ ΣΤΟ ΝΕΟ ΚΟΣΜΟ

Τὸ δεῖπνο τῶν μελλοθανάτων

Στὶς φυλακὲς τῆς Ἀμερικανικῆς πόλεως Κολόμπους τῆς Πολιτείας Ὄχιο, κρατεῖται ἕνας διάσημος δολοφόνος ὁ Τζὸν Σάμπο, τὸν ὁποῖον οἱ συνάδελφοί του ὀνομάζουν «The Kid» (τὸ παιδὶ) ἐπειδὴ εἶνε νεαρώτατος καὶ ὁ ὁποῖος ἔχει καταδικασθεῖ εἰς θάνατον γιὰ τοὺς φόνους ποὺ ἔχει διαπράξει.

Πρὸ δύο ἑβδομάδων ὁ Τζὸν Σάμπο γιόρταζε τὴν 20η ἐπέτειο τῶν γενεθλίων του καί ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ, προσέφερε ἕνα πλούσιο δεῖπνο σὲ ἕξ συγκρατουμένους συναδέλφους του, ἀπ' τοὺς ὁποίους οἱ πέντε, εἶνε ὅπως καὶ αὐτός, καταδικασμένοι εἰς θάνατον. Γιὰ τὸ δεῖπνο αὐτὸ ὁ Σάμπο ἐσήκωσε 10 δολλάρια ἀπ' τὰ 25 τὰ ὁποῖα ἔχει καταθέσει στὸν ταμία τῆς φυλακῆς καὶ τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦν τὶς τελευταῖες οἰκονομίες ἀπ' τὸ ἔντιμο ἐπάγγελμά του.

Τὸ δεῖπνο τῶν μελλοθανάτων, ὅπως ἀναφέρουν οἱ Ἀμερικανοὶ δημοσιογράφοι ποὺ τὸ παρακολούθησαν, διεξήχθη μὲ ἀδιάκοπη εὐθυμία. Βλέποντάς τους κανένας δὲν θὰ ὑπέθετε, ἂν δὲν τὸ ἤξερε, ὅτι οἱ ἔξη ἀπὸ τοὺς συνδαιτημόνας πρόκειται σὲ λίγους μῆνες νὰ καθήσουν ἐπάνω στὸ τρομερὸ καὶ ἀμείλικτο ἠλεκτρικὸ ἑδώλιο.

Τὸ μενοῦ ἀπετελεῖτο ἀπὸ κοτόπουλο μὲ πουρὲ πατάτες, ἀπὸ ψάρια μαγιονέζα, ἀπὸ πατάτες ζαχαρωμένες, ἀπὸ κόκκινες πιπεριὲς τῶν Ἰνδιῶν ὠμές, ἀχλάδια σαλάτα, μῆλα παραγεμιστά, καὶ ἀπὸ μπομπόν. Ἀπέναντι στὸν Σαμπὸ ἦταν τοποθετημένη μιὰ μεγάλη τούρτα ποὺ τὴν φώτιζαν εἰκοσιένα ἠλεκτρικὰ κεριά.

Μετὰ τὸ δεῖπνο οἱ συνδαιτημόνες κάπνισαν θαυμάσια ποῦρα τῆς Ἀβάνας, ἐκτὸς τοῦ ἀμφιτρύονος, ὁ ὁποῖος σημειωτέον εἶνε φανατικὸς ἐχθρὸς τοῦ ἀλκοολισμοῦ καὶ τοῦ καπνοῦ.

—Οἱ συνδαιτημόνες ἀνεκήρυξαν τὸν Σάμπο «ἀμφιτρύονα πρώτης τάξεως» καὶ τοῦ εὐχήθηκαν βίο σύντομο—ἀφοῦ πρόκειται νὰ θανατωθῇ σὲ λίγες βδομάδες—ἀλλὰ εὐχάριστον καὶ εὔθυμον... Ἀμήν !

***

Ἕνας πρακτικὸς δικαστὴς

Στὸ Σικάγο τῆς Ἀμερικῆς, πρὸ δύο ἑβδομάδων,εἶχε συλληφθῆ ἐπ' αὐτοφώρῳ κάποιος λωποδύτης, πορτοφολᾶς, τὴν στιγμὴ ἀκριβῶς ποὺ ἐπιχειροῦσε νὰ κλέψη τὸ πορτοφόλι κάποιου διαβάτη.

Ὁ Γάλλος διηγηματογράφος Ζ. Ροσνύ.

Οἱ ἀστυφύλακες, σύμφωνα μὲ τὸν Ἀμερικανικὸ νόμο, τὸν ὡδήγησαν στὸ Αὐτόφωρο Πλημμελειοδικεῖο, τὸ ὁποῖο συνεδριάζει διαρκῶς καὶ τὸ ὁποῖο κατεδίκασε τὸν λωποδύτη μόνο σὲ πρόστιμο 25 δολλαρίων, ἀφοῦ δὲν κατηγορεῖτο γιὰ τίποτε ἄλλο, παρὰ μόνο γιὰ ἀπόπειρα κλοπῆς.

Ἀλλὰ τὰ εἰκοσιπέντε δολλάρια ἔπρεπε νὰ τὰ πληρώση ἀμέσως ὁ λωποδύτης.

— Δὲν ἔχω τόσα λεφτὰ ἀπάνω μου, εἶπε στὸν δικαστή.

Οἱ ἀστυφύλακες ἔψαξαν τὶς τσέπες του καὶ πραγματικὰ τοῦ βρῆκαν μόνον πέντε δολλάρια.

— Δὲν σημαίνει τίποτε, τοὺς εἶπε τότε ὁ δικαστής. Ἀφῆστε τον ἐλεύθερο καὶ πάρτε τον ἀπὸ πίσω. Σὲ λίγη ὥρα θὰ ἔχη βρῆ μέσα σὲ κάποια ξένη τσέπη τὰ εἴκοσι δολλάρια ποὺ τοῦ χρειάζουνται...

Ἔτσι καὶ ἔγινε...

ΓΙΑΤΙ ΠΙΝΟΥΝ

ΛΙΓΟ ΝΕΡΟ ΤΑ ΓΑΪΔΟΥΡΙΑ

Ξέρετε ὅτι τὰ γαϊδούρια πίνουν ἐλάχιστο νερό, λιγώτερο ἀπὸ κάθε ἄλλο ζῶο, κι' ἀπ' αὐτὰ τὰ πουλιὰ ἀκόμη ; Καὶ ξέρετε γιατί ; Τὴν ἐξήγησι τοῦ παραδόξου αὐτοῦ φαινομένου τὴν ἔδωσε κάποιος Ἰταλὸς γιατρὸς τοῦ 16ου αἰῶνος, ὁ Ἱερώνυμος Κάρντανους, σ' ἕνα βιβλίο του, τὸ ὁποῖο ἐξέδωκε λατινιστὶ τὸ 1578 στὸ Μιλάνο καὶ στὸ ὁποῖο γράφει τὰ ἑξῆς :

«Ὁ Θεός, γιὰ νὰ εἶνε τὰ γαϊδούρια ὑπομονετικὰ τὰ ἔπλασε κουτά καὶ ἠλίθια σὲ ὑπερβολικὸν βαθμό. Πίνουν ἐλάχιστο νερό, ὅσο φτάνει νὰ βρέξουν τὰ χείλη τους. Καὶ τοῦτο ἐπειδὴ βλέπουν μέσα στὸ νερὸ τὴν σκιὰ ποὺ ρίχνουν τὰ αὐτιά τους Ἐπειδὴ δὲ φοβοῦνται μήπως...τοὺς βραχοῦν τ' αὐτιά, πίνουν γρήγορα-γρήγορα λιγοστὸ νερὸ καὶ τραβοῦν τὸ δρόμο τους !...»

Πῶς σᾶς φαίνεται ἡ ἐξήγησι αὐτή ;... Λιγάκι δυσκολοχώνευτη βέβαια.

ΜΙΚΡΑ ΓΕΡΜΑΝΙΚΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ

ΤΟ ΘΑΥΜΑΤΟΥΡΓΟ ΦΥΛΑΧΤΟ

Κάποτε ζοῦσαν δυὸ ἔμποροι, φίλοι μεταξύ τους, ποὺ ἔκαναν τὸ ἴδιο ἐμπόριο καὶ οἱ δυὸ καὶ ποὺ τὰ μαγαζιά τους ἦσαν τὸ ἕνα κοντὰ στὸ ἄλλο. Ἐνῶ ὅμως ὁ ἕνας ἀπ' αὐτοὺς πλούτιζε ὁλοένα καὶ περισσότερο, ὁ ἄλλος εἶχε ζημίες ὁλοένα καὶ μεγαλείτερες, καὶ μὲ λύπη ἔβλεπε νὰ πλησιάζη ἡ οἰκονομικὴ καταστροφή του.

Κι' αὐτὸ γινόταν γιατὶ ὁ μὲν πρῶτος ἀφοσιωνόταν στὶς δουλειές του μὲ ζῆλο καὶ μὲ δραστηριότητα, ἐνῶ ὁ ἄλλος τὸ εἶχε ρίξει στὰ γλέντια καὶ εἶχε ἐμπιστευθῆ στοὺς ὑπαλλήλους του τὴν διεύθυνσι τοῦ μαγαζιοῦ καὶ τοῦ σπιτιοῦ του. Δὲν μποροῦσε δὲ νά καταλάβη, πὼς αὐτὸ ἦταν ἡ αἰτία τῆς οἰκονομικῆς καταστροφῆς του.

Μιὰ μέρα λοιπὸν πῆγε στὸ μαγαζὶ τοῦ φίλου του καὶ τοῦ εἶπε :

— Σὲ παρακαλῶ, φίλε μου, γιὰ ἐξήγησέ μου, γιατὶ ἡ τύχη φέρεται τόσο διαφορετικὰ σὲ μᾶς τοὺς δυό, γιατὶ εὐνοεῖ ἐσένα, ἐνῶ ἐμένα μὲ πολεμάει ; Κάνουμε κι' οἱ δυὸ τὸ ἴδιο ἐμπόριο, τὰ μαγαζιὰ εἶνε κοντὰ-κοντὰ καὶ μοῦ φαίνεται πὼς ἐγὼ δὲν ὑστερῶ σὲ ἐξυπνάδα.Καὶ ὅμως ἐσένα ἡ δουλειές σου πᾶνε ὁλοένα καλύτερα καὶ τὰ κέρδη σου αὐξάνουν,ἐνῶ ἡ δικές μου δουλειὲς πᾶν χείρου-χειρότερα καὶ δὲν ἔχω παρὰ μόνο ζημίες. Μήπως ἔχεις κανένα μαγικὸ φυλαχτὸ ποὺ σοῦ φέρνει τύχη ;

Ὁ ἄλλος ἤξερε τὴν αἰτία τῆς κακοριζικιᾶς τοῦ φίλου του, μὰ ἀπὸ λεπτότητα δὲν ἤθελε νὰ τοῦ τὸ πῇ ὀρθὰ-κοφτὰ καὶ τοῦ ἀποκρίθηκε :

— Λοιπὸν φίλε μου, καλὰ τὸ σκέφτηκες. Ἔχω κληρονομήσει ἀπ' τὸν πατέρα μου ἕνα φυλαχτὸ ἀτίμητο. Τὸ φορῶ στὸ λαιμό μου κ' ἔτσι τὸ περιφέρω καθημερινῶς σ' ὅλες τὶς γωνιὲς τοῦ σπιτιοῦ μου καὶ τοῦ μαγαζιοῦ μου, ἀπ' τὸν σιτοβολῶνα στὴν κρασαποθήκη κι' ἀπ' τὴν κρασαποθήκη στὸ περιβόλι. Καὶ φαίνεται πὼς ὁ περίπατος αὐτὸς τοῦ φυλαχτοῦ μου μοῦ φέρνει εὐτυχία καὶ καλὴ τύχη.

— Ἄχ, ἀγαπητὲ μου φίλε, θἄχης τὴν καλωσύνη νὰ μοῦ δανείσης γιὰ λίγον καιρὸ τὸ θαυματουργὸ φυλαχτὸ σου ; Ἔχε ἐμπιστοσύνη σὲ μένα... Θὰ σοῦ τὸ γυρίσω γρήγορα.

— Πολὺ εὐχαρίσιως, ἀποκρίθηκε ὁ ἄλλος. Ἔλα νὰ μὲ ξαναϊδῇς αὔριο τὸ πρωΐ, γιὰ νὰ σοῦ τὸ δώσω.

Ὅταν τὴν ἄλλη μέρα πῆγε στὸ μαγαζὶ τοῦ φίλου του ὁ κακορίζικος ἔμπορος, ἐκεῖνος τοῦ παρέδωσε ἕνα φουντοῦκι τυλιγμένο σ' ἕνα κομμάτι παληὸ μεταξωτὸ ὕφασμα.

Ὁ ἄνθρωπός μας τὸ πῆρε μὲ χαρά, τὸ πέρασε γρήγορα-γρήγορα στὸν λαιμὸ του κι' ἀπὸ κείνη τὴν ἡμέρα ἄρχισε νά τὸ περιφέρη σ' ὅλες τὶς γωνίες τοῦ σπιτιοῦ του καὶ τοῦ μαγαζιοῦ του.

Ἔτσι ἀντελήφθη ἀμέσως τὴν ἀκαταστασία ποὺ βασίλευε παντοῦ, τὴν ἀμέλεια καὶ τὴ σπατάλη ποὺ ἔκαναν οἱ ὑπάλληλοί του, στοὺς ὁποίους εἶχε ἐμπιστευθῆ νὰ διευθύνουν τὶς δουλειὲς του, τὸ μαγαζί του καὶ τὸ σπίτι του.

Στὸ κελάρι εἶδε χυμένο, ἐδῶ κ' ἐκεῖ, κρασί, λάδι καὶ μπῦρα ! Στὴν κουζίνα πεταγμένα κομάτια κρέας, ψωμιὰ καὶ ὄσπρια ! Στὸν σιτοβολῶνα εἶδε σκορπισμένο καταγῆς καὶ τσαλαπατημένο ἕνα σωρὸ στάρι ! Πίσω ἀπ' τὸν σταῦλο βρῆκε μεγάλες στίβες χόρτο καὶ κριθάρι, τὸ ὁποῖο ἔκλεβαν οἱ ἱπποκόμοι καὶ οἱ γελαδάρηδες ἀπ' τὶς φάτνες τῶν ζώων, γιὰ νὰ τὸ πουλοῦν κρυφὰ γιὰ λογαριασμό τους.

Τέλος εἶδε ὅτι τὰ κατάστιχά του καὶ τὰ βιβλία τῶν δοσοληψιῶν του ἦσαν σὲ φρικτὴ ἀκαταστασία, ὅτι τὰ χρέη του ἦσαν γραμμένα μὲ τὸ παραπάνω, ἐνῶ διάφορα ποσὰ ποὺ τοῦ χρωστοῦσαν δὲν ἦσαν καθόλου περασμένα στὰ βιβλία. Μ' ἄλλους λόγους, εἶδε ἐκεῖνο ποὺ ἔπρεπε νὰ εἶχε ἰδῆ ἀπὸ καιρὸ καὶ τὸ ὁποῖο ἦταν ἡ αἰτία τῶν ζημιῶν του καὶ τῆς κακοριζικιᾶς του. Κατάλαβε πὼς ἐκεῖνο ποὺ τοῦ ἔλειπε δὲν ἦταν ἡ εὔνοια τῆς τύχης, ἀλλὰ τὸ **«μάτι τοῦ ἀφέντη»** ποὺ ἐπιβλέπει τὰ πάντα μὲσ' στὸ σπίτι, μὲσ' στὸ μαγαζὶ καὶ στὶς ἀποθῆκες, καὶ τὸ ὁποῖο ὅταν οἱ ὑπάλληλοι τὸ νοιώθουν καρφωμένο ἐπάνω τους νὰ τοὺς ἐπιβλέπῃ, τότε δουλεύουν μὲ περισσότερο ζῆλο, μὲ περισσότερη εὐσυνειδησία καὶ μεγαλείτερη δραστηριότητα.

Ἀπὸ τότε ἄφησε τὰ γλέντια κι' ὅλες τὶς ὧρες τῆς ἡμέρας τὶς περνοῦσε γυρίζοντας ἐδῶ κι' ἐκεῖ στὸ μαγαζί του, στὶς ἀποθῆκες καὶ στὸ σπίτι του, ἐπιβλέποντας τὰ πάντα. Ἀπὸ τότε ἄρχισαν καὶ ἡ δουλειές του νὰ πηγαίνουν πολὺ καλὰ καὶ γλύτωσε ἀπ' τὴν οἰκονομικὴ καταστροφή.

Ὅταν ἔπειτα ἀπὸ λίγες μέρες πῆγε νὰ ἐπιστρέψῃ στὸ φίλο του τὸ φυλαχτό, τὸν εὐχαρίστησε διπλᾶ. Πρῶτα γιὰ τὴν πολύτιμη συμβουλή του καὶ δεύτερο γιὰ τὸν λεπτὸ καὶ διακριτικὸ τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο τοῦ εἶχε δώσει τὴν πολύτιμη ἐκείνη συμβουλή.

Η ΓΙΑΓΙΑ

ΚΑΤΑ ΤΟ ΗΜΙΣΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΕΣ

Ὅσες χριστιανὲς ἐπὶ Τουρκοκρατίας παντρεύονταν Τούρκους—εἴτε μὲ τὴ θέλησή τους, εἴτε χωρὶς τὴ θέλησή τους—δὲν ἀπεκλείοντο ἀπὸ ὅλα τὰ ἀγαθὰ τῆς ἐκκλησίας.

Τὰ ἀποπλανηθέντα αὐτὰ πρόβατα ἐπειδὴ ἐθεωροῦντο ὅτι μετὰ τὸ γάμο τους μὲ Τούρκους, ἔμεναν κατὰ τὸ ἥμισυ... χριστιανές, ἀπήλαυαν καὶ τῶν μισῶν... ἐκκλησιαστικῶν δικαιωμάτων. Τοὺς ἐπετρέπετο νὰ μπαίνουν στὴν ἐκκλησία ἀλλὰ μόνον νὰ πέρνουν ἀντίδωρο, ὄχι ὅμως καὶ νὰ κοινωνοῦν.

ΞΕΝΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Η ΑΓΑΠΗ ΜΙΑΣ ΔΕΙΛΗΣ

ΤΟΥ LEONARD MERRICK

Κάθε Κυριακὴ ἡ νεαρὰ κυρία Φίντον μαζὺ μὲ τὶς δυὸ πρόγονές της πήγαιναν στὸ νεκροταφεῖο γιὰ ν' ἀποθέσουν ἕνα μπουκέτο λουλούδια στὸν τάφο τοῦ μακαρίτη κ. Φίντον. Τέσσερα χρόνια τώρα ἀπ' τὸν καιρὸ ποὺ πέθανε ὁ ἄντρας της ἔκανε ταχτικὰ αὐτὴ τὴν ἐπίσκεψη στὸ νεκροταφεῖο, ἐκτὸς ἀπὸ τὶς Κυριακὲς τοῦ Αὐγούστου, ὁπότε ἦταν ἀναγκασμένη νὰ παραθερίζη σ' ἕνα πληκτικὸ χωριό, στὸ σπίτι τῆς ἀδελφῆς τοῦ συζύγου της.

Ὅταν ἐπέστρεφεν ἀπὸ τὸ μελαγχολικὸ αὐτὸ προσκύνημα, ἡ δυὸ δεσποινίδες Φίντον κάθονταν κοντὰ στὴ φωτιά, ἡ νεαρὴ μητρυιά τους κολλοῦσε τὴ μύτη της στὸ τζάμι καὶ συλλογιζόταν μὲ ἀπελπισία ὅτι ὅλη ἡ ζωή της θὰ περνοῦσε σὲ πένθος γιὰ ἕνα ἄντρα ποὺ δὲν τὸν εἶχε ἀγαπήσει ποτέ.

Ὅταν ἦταν εἴκοσι χρονῶν ὁ πατέρας της, τῆς εἶπε μιὰ μέρα: «Μπέλλα, ὁ κ. Φίντον θέλει νὰ σὲ παντρευτῆ. Εἶνε πολὺ μεγαλείτερός σου καὶ δὲν εἶνε βέβαια ὁ ἰδανικὸς σύζυγος γιὰ σένα. Τὸ ξέρω. Ἀλλὰ πρέπει νὰ τὸν παντρευτῆς. Δὲν ἔχουμε περιουσία, κι' ὅταν αὔριο, μεθαύριο κλείσω τὰ μάτια μου θὰ μείνης στοὺς δρόμους».

Καὶ ἔτσι τὸν παντρεύτηκε. Ἡ ζωή τους ἦταν πληκτικὴ καὶ μονότονη. Μὰ τὸ πιὸ πληκτικὸ ἀπ' ὅλα ἦταν ἡ δυὸ κόρες ποὺ εἶχε ὁ Φίντον ἀπ' τὸν πρῶτο γάμο του: ἡ Ἔμμη, δεκατεσσάρων ἐτῶν καὶ ἡ Μίλντρεκ δεκάξη. Ἦταν ἀδύνατες, χλωμὲς καὶ ἄσχημες. Ἀπὸ μικρὲς ἔμοιαζαν μὲ γεροντοκόρες. Τὰ χείλη τους δὲν εἶχαν γνωρίσει τὸ ἄνθισμα τοῦ χαμόγελου. Ψυχρὲς κι' ἀποκρουστικές, δὲν ἔδειχναν καμμιὰ ἀγάπη γιὰ τὸν πατέρα τους, ὥς τὴν ἡμέρα ποὺ ἐκεῖνος πέθανε, πέντε χρόνια μετὰ τὸν δεύτερο γάμο του. Τότε ὅμως ἄξαφνα τὶς κυρίευσε μιὰ νοσηρὰ λατρεία πρὸς τὴν μνήμη τοῦ νεκροῦ. Ἡ κ. Φίντον θυμόταν ἀκόμη τὸ αὐστηρὸ βλέμμα τῆς Ἔμμη, ὅταν κάποτε τόλμησε νὰ προτείνη νὰ μεταφέρουν τὴ φωτογραφία τῆς πεθερᾶς της, ποὺ ἦταν κρεμασμένη στὸν τοῖχο, ἀπ' τὸ ἕνα δωμάτιο στὸ ἄλλο.

— Δὲν θὰ εὐχαριστοῦσε αὐτὸ τὸ μπαμπᾶ, εἶπε ἡ Μίλντρεκ, δίχως νὰ κρύψη τὸ θυμό της.

Ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποὺ πέθανε ὁ κ. Φίντον τίποτε δὲν εἶχε ἀλλάξει μέσα στὸ πένθιμο σπίτι. Ἕνα βιβλίο ποὺ τὸ διάβαζε ἐκεῖνος πρὸ τοῦ θανάτου του βρισκόταν ἀνοιγμένο ἀκόμη στὴ σελίδα ποὺ διάβαζε ὁ μακαρίτης, ἡ πίπα του ἦταν πάνω στὸ τραπεζάκι, ὁ νυκτικός του σκοῦφος στὸ κομμοδῖνο, ὅλα τελοσπάντων εἶχαν μείνη ἀκίνητα, ὅπως τἄφησε τὴ μέρα ποὺ πέθανε. Ἀκόμη καὶ ἡ παντοῦφλες του βρίσκονταν τέσσερα χρόνια τώρα μπρὸς στὸ κρεββάτι, σὰν νὰ περίμεναν τὸν κύριό τους νὰ τὶς φορέση.

Κάθε πρωΐ, μόλις ξυπνοῦσε ἡ κ. Φίντον, συνώδευε τὶς δυὸ πρόγονές της ἡ ὁποῖες πήγαιναν πανηγυρικὰ στὸ δωμάτιο τοῦ μακαρίτη. Ἔμεναν ἐκεῖ δυὸ λεπτὰ σιωπηλὲς μὲ τὰ χέρια σταυρωμένα, σὲ στάσι προσοχῆς, μὲ τὰ μάτια προσηλωμένα στὸ βιβλίο, στὴν πίπα, στὶς παντοῦφλες, σ' ἕνα τελοσπάντων ἀπ' τὰ πράγματα τοῦ πατέρα τους. Ὕστερ' ἀπὸ τὴν καθημερινὴ αὐτὴ ἱεροτελεστία, κατέβαιναν γιὰ τὸ πρόγευμα.

Τὴν κύτταξε στὰ μάτια καὶ τῆς εἶπε...

Στὴν ἀρχὴ ἡ κ. Φίντον σκέφθηκε νὰ ὁμολογήση στὶς πρόγονές της ὅτι μιὰ τέτοια ὑποκρισία τῆς ἦταν ἀνυπόφορη· μὲ τὸν καιρὸ ὅμως συνήθισε, καὶ τώρα, σὲ ἡλικία εἰκοσιεννέα ἐτῶν, τὸ εἶχε πάρει ἀπόφασι ὅτι ἂν δὲν παντρεύοταν ἡ δεσποινίδες Φίντον, ἦταν καταδικασμένη νὰ περάση ὅλη της τὴ ζωὴ μέσα στὸ ψέμμα καὶ τὴν ὑποκρισία.

Νὰ παντρευτοῦν!...Κακοντυμένες, κακοφτιασμένες, μακρυὰ ἀπ' τὸν κόσμο, κλεισμένες μέσα στὴ μονοτονία τοῦ Μπέκενχαμτον ποιοὺς θἄβρισκαν γιὰ συζύγους;

— Δὲν σᾶς φαίνεται ὅτι θὰ ζούσαμε καλύτερα στὸ Λονδῖνον; τοὺς εἶπε μιὰ μέρα ἡ μητρυιά τους.

— Δὲν μοῦ ἀρέσει καθόλου τὸ Λονδῖνο, ἀπάντησε ἡ Μίλντρεκ. Κι' ἔπειτα θὰ ἦταν φοβερὸ ν' ἀφήσουμε τὸ σπίτι ποὺ πέθανε ὁ πατέρας...

Καὶ ἡ κ. Φίντον χαμήλωνε τὸ κεφάλι. Δὲν εἶχε τὴ δύναμι ν' ἀντισταθῆ, δὲν εἶχε τὴ θέλησι νὰ ἐπιμείνη...

***

Ἐκεῖνον τὸ χειμῶνα ἡ Μίλντρεκ εἶχε προσβληθεῖ ἀπὸ γρίππη κι' ὁ γιατρὸς συνέστησε ν' ἀλλάξουν ἐξοχή. Δὲν θὰ πήγαιναν ἐκεῖνο τὸ χρόνο στὸ πληκτικὸ σπίτι τῆς θείας Ἐρριέτης. Θὰ πήγαιναν στὸ Χάρεγκετ. Σκίρτησε ἡ καρδιὰ τῆς κ. Φίντον. Θὰ βοηθοῦσε ἄραγε ὁ Θεὸς νὰ βροῦν ἡ πρόγονές της σύζυγο στὴν κοσμικὴ ἐκείνη πλάζ;

Φρόντισε νὰ τοὺς ράψη κομψὲς τουαλέττες, νὰ τοὺς φορέση μοντέρνα καπέλλα, νὰ τὶς μάθη τέννυς, γκόλφ, χορό. Ἦταν ἀπεριόριστη ἡ χαρά της ὅταν τὶς ἔβλεπε στὸ τερραὶν νὰ παίζουν τέννυς μὲ τὸν ἴδιο σύντροφο, ἢ νὰ χορεύουν δυὸ χοροὺς μὲ τὸν ἴδιο καβαλιέρο...

Τοῦ κάκου ὅμως! οὔτε στὸ Χάρεγκετ βρέθηκε ἄνθρωπος στὸν ὁποῖο νὰ κάμουν ἐντύπωσι ἡ δεσποινίδες Φίντον.

Ὡστόσο κάτι ἀπρόοπτο συνέβη. Ἕνας κύριος ἔδειξε μεγάλο ἐνδιαφέρον γιὰ τὴν κ. Φίντον. Τὸν ἐγνώρισε ἕνα πρωΐ στὸ τερραίν, ἐνῶ ἡ πρόγονές της ἔπαιζαν τέννυς. Μίλησαν γιὰ διάφορα θέματα. Ἐκεῖνος τῆς διηγήθηκε τὴ ζωή του στὰς Ἰνδίας, τῆς μίλησε γιὰ τὴν ἀγάπη του στὸ κυνῆγι τῶν ἀγριοχοίρων...

Τὸ ἄλλο πρωΐ τὸν ξαναεῖδε στὸ ἴδιο μέρος καὶ ξαναμίλησαν ὥς ποὺ νὰ τελειώση ἡ παρτίδα τοῦ τέννυς. Ἀπὸ τότε τὸν ἔβλεπε σχεδὸν κάθε πρωΐ καὶ καταλάβαινε ὅτι τῆς ἔκανε μεγάλη εὐχαρίστησι ἡ συντροφιά του. Σιγὰ-σιγὰ ἐξοικειώνονταν ὁ ἕνας μὲ τὸν ἄλλον καὶ ὁ κ. Μυραὶκ—αὐτὸ ἦταν τὄνομά του—τῆς μιλοῦσε μὲ εἰλικρίνεια γιὰ τὴ ζωή, τὶς σκέψεις, τὶς ἀνησυχίες του...

Ἕνα πρωΐ τῆς εἶπε μὲ θάρρος.

— Δὲν εἶστε εὐτυχής, κ. Φίντον.

Ἡ κ. Φίντον χαμήλωσε τὰ μάτια, ἀναστέναξε καὶ ἀπάντησε:

— Ὄχι, κ. Μυραίκ, δὲν εἶμαι εὐτυχής.

Ἀπὸ κείνη τὴν στιγμὴ ἔγιναν φίλοι. Ἐκεῖνος ἔμαθε τὴν ἱστορία της, τὴν ἀδυναμία τοῦ χαρακτῆρος της, τὴ μονότονη ζωή της.

Ἕνα τηλεγράφημα ἔφθασε τὶς ἡμέρες ἐκεῖνες ἀπὸ τὴ θειὰ Ἐρριέτη. Καλοῦσε τὶς ἀνεψιές της νὰ παρευρεθοῦν στὴν τελετὴ τῆς ἀπονομῆς βραβείου στὸ γυιό της καὶ νὰ περάσουν μιὰ ἑβδομάδα μαζύ της. Ἔτσι ἡ δεσποινίδες Φίντον ἔφυγαν καὶ ἡ συναντήσεις τῆς μητρυιᾶς τους μὲ τὸν κ. Μυραὶκ ἔγιναν συχνότερες. Δὲν ἦταν κανένα σημεῖο τῆς ζωῆς της ποὺ νὰ τοῦ εἶχε κρύψει. Τὸν ἔβλεπε πρωΐ καὶ βράδυ, κι' ὅταν ἐκεῖνος ἀργοῦσε νἄρθη ἔννοιωθε νὰ τὴν κυριεύη μιὰ ἀκατανίκητη ἀνησυχία. Ἦταν ἐρωτευμένη ἡ Μπέλλα. Σὲ ἡλικία τριάντα χρονῶν αἰσθανόταν τὸν πρῶτο ἐρωτικὸ παλμὸ νὰ θερμαίνη τὰ στήθη της. Ὅταν ἦταν κοντά του μεθοῦσε ἀπ' τὴ φωνή του κι' ὅταν ἐκεῖνος ἔφευγε ζοῦσε μὲ τὴν ἀνάμνησί του. Ἦταν τὸ πρῶτο ρωμάντζο της καὶ ὅλη ἐκείνη τὴν ἑβδομάδα ποὺ ἔλειπαν ἡ πρόγονές της πέρασε τὶς πιὸ εὐτυχισμένες στιγμὲς τῆς ζωῆς της.

***

Ἦταν ἕνα χλιαρὸ δειλινό. Κάθονταν ὁ ἕνας κοντὰ στὸν ἄλλο σ' ἕνα κέντρο. Ἡ ὀρχήστρα στὸ βάθος ἔπαιζε τὴ Βαρκαρόλα ἀπ' τὰ «Παραμύθια τοῦ Ὄφμανν».

Ὁ κ. Μυραὶκ κύτταξε τὴν κ. Φίντον στὰ μάτια καὶ τῆς εἶπε ξαφνικά:

— Θέλετε νὰ γίνετε γυναῖκα μου;

— Δὲν μπορῶ!.. ἀπάντησε ἐκείνη ἀναστενάζοντας.

— Μπέλλα, δὲν μ' ἀγαπᾶτε λοιπόν;

Ἐκείνη στράφηκε πρὸς τὸ μέρος του. Κανεὶς δὲν τοὺς ἔβλεπε. Καὶ ἀντήλλαξαν τὸ πρῶτο ἐρωτικὸ φίλημα.

— Δὲν μπορῶ! ξανὰεἶπε. Νὰ ξαναπαντρευτῶ!... Πῶς νὰ πῶ στὶς πρόγονές μου ἕνα τέτοιο πρᾶγμα;...

— Δὲν καταλαβαίνω. Δὲν θέλετε νὰ παντρευτῆτε γιατὶ δὲν μπορεῖτε νὰ τὸ πῆτε στὶς πρόγονές σας, ἢ γιατὶ δὲν θέλετε νὰ τὶς ἀφήσετε;

— Καὶ τὰ δυό.

— Μὰ εἶνε τρέλλα αὐτό. Θ' ἀφήσετε ἔτσι νὰ μαραθοῦν τὰ ὡραῖα νειᾶτα σας; Ἐλᾶτε νὰ ζήσουμε μαζύ. Θὰ κάμω εὐτυχισμένη τὴ ζωή σας. Θὰ προλαβαίνω κάθε ἐπιθυμία σας. Θὰ εἶμαι ὁ φίλος, ὁ σύζυγος, ὁ σύντροφός σας... Ἐλᾶτε, Μπέλλα.

Ἐκείνη τὸν κύτταξε παθητικά.

— Δὲν τὰ ξέρετε ἀκόμη ὅλα, τοῦ εἶπε. Δὲν ξέρετε ὅτι τόσα χρόνια τώρα δὲν κάνω τίποτε ἄλλο ἀπὸ τὸ νὰ ὑποκρίνουμαι. Κάθε μέρα, κάθε στιγμὴ ὑποκρίνομαι. Ὅταν ξυπνῶ τὸ πρωΐ καὶ στέκομαι μὲ σταυρωμένα χέρια ἐμπρὸς στὴν πίπα τοῦ μακαρίτη, ὅταν πηγαίνω ἄνθη στὸν τάφο του, σὲ κάθε κίνησί μου ὑποκρίνομαι. Πῶς τώρα νὰ τοὺς ἀποκαλύψω ὅτι ὅλα αὐτὰ ἦταν ὑποκρισία, ὅτι ἔλεγα ψέμματα, ὅτι θέλω νὰ ξαναπαντρευτῶ...

Τῆς πῆρε τὰ χέρια καὶ τὴν παρηγοροῦσε.

— Μπέλλα μου, μικρή, δειλὴ ψυχοῦλα!.... Σοῦ δίνω ὅλη τὴν ἀγάπη μου καὶ σὺ διστάζεις νὰ τὴν δεχθῆς;

Ἀλλὰ ὄχι, ἡ Μπέλλα δὲν θὰ ἐδίσταζε πειά. Θἄπαιρνε τὴν ἀπόφασί της, θὰ τἄλεγε ὅλα στὶς πρόγονές της. Θἄλεγε ὅτι ἀγαποῦσε ἄλλον, ὅτι θὰ τὸν παντρευτῆ, ὅτι δὲν μποροῦσε νὰ μαράνη τὴ ζωή της στὴν ἀνάμνησι τοῦ πατέρα τους. Θὰ τἄλεγε ὅλα ὅταν ἐκεῖνες θὰ ἐπέστρεφαν...

Δὲν ἐπέστρεψαν ὅμως! Τὴν ἑπομένη ἔλαβε ἕνα γράμμα τους. Τῆς ἔγραφαν ὅτι εἶχαν βαρεθεῖ τὸ Χάρεγκετ καὶ ὅτι θὰ πήγαιναν στὸ σπίτι τους στὸ Μπέκεχαμπτον.

— Πρέπει νὰ φύγω ἀμέσως, εἶπε, ὅταν εἶδε τὸ ἀπόγευμα τὸν κ. Μυραὶκ καὶ τοῦ ἔδειξε τὸ γράμμα.

Ἐκεῖνος προσπάθησε νὰ τὴν κρατήση κοντά του. Ἀδύνατον ὅμως. Ἡ Μπέλλα ἔπρεπε νὰ φύγη. Κι' ὅταν τὶς ἔβλεπε, θὰ τοὺς μιλοῦσε. Θὰ ὁμολογοῦσε τὸν ἔρωτά της καὶ τότε θὰ τηλεγραφοῦσε στὸν κ. Μυραὶκ νὰ πάη νὰ τὴν πάρη νὰ κάμουν τοὺς γάμους τους.

Τὴ συνώδευσε στὸ σταθμό. Τοῦ ἐπανέλαβε τὴν ὑπόσχεσί της. Χωρίστηκαν μὲ χαμόγελο καὶ ὥς τὴν ὥρα ποὺ χάθηκε τὸ τραῖνο, τὸ μαντηλάκι της τοῦ ἔστελνε γλυκειὲς ἐλπίδες...

***

Ὅταν ἔφτασε σπίτι της, βρῆκε τὶς δεσποινίδες Φίντον καὶ τὴ θειά τους. Μίλησαν γιὰ τὸ βραβεῖο τοῦ γυιοῦ της καὶ στὸ τραπέζι ἡ θειὰ Ἐρριέτη θυμήθηκε «τὰ παληὰ καλὰ χρόνια ὅταν ζοῦσε ὁ μακαρίτης ὁ ἀδελφός της».

— Ἦταν φοβερὸ αὐτὸ γιὰ σένα, Μπέλλα, εἶπε στὴ νύφη της. Ἀλλὰ λίγα χρόνια ἀκόμη θὰ εἶσαι μακρυά του. Θὰ ξαναβρεθῆτε στὸν ἄλλο κόσμο. Αὐτὴ ἡ σκέψη πρέπει νὰ σὲ παρηγορῆ...

Καὶ ἡ Μπέλλα γεμάτη ὑποκρισία, ἀπάντησε:

— Ὤ βέβαια, βέβαια...

Ἡ ἑπομένη ἦταν Κυριακή. Πῆγαν ὅλες μαζὺ στὸ νεκροταφεῖο καὶ γονάτισαν μπρὸς στὸν τάφο τοῦ μακαρίτη. Γονατισμένη ἐκεῖ ἡ Μπέλλα θυμόταν τὸ κέντρο τοῦ Χάρεγκετ, ὅπου πρωτοφιλήθηκαν, τὴ Βαρκαρόλλα τῆς ὀρχήστρας καὶ ἀναστέναξε βαθειά.

Ὅταν ἐπέστρεψαν σπίτι, ἡ δειλὴ ἀποφάσισε νὰ ρίξη ὅλα τὰ προσχήματα καὶ νὰ μιλήση. Ἐνῶ κάθονταν ὅλοι σιωπηλοὶ γύρω στὸ τραπέζι μὲ τὸ τσάϊ εἶπε μὲ ἀδιαφορία:

— Μόλις φύγατε ἀπ' τὸ Χάρεγκετ, ὁ κ. Μυραὶκ μὲ ζήτησε σὲ γάμο.

— Σὲ τί; ψιθύρισε ἡ Ἔμμη.

— Θὰ τὸν βάλατε στὴ θέση του, ἐλπίζω, συμπλήρωσε ἡ Μίλντρεκ.

— Μὴ στενοχωριέσαι, Μπέλλα, εἶπε παρηγορητικὰ καὶ ἡ θεία Ἐρριέτη. Ναί ξέρω, ὑπάρχουν μερικοὶ θρασεῖς... Ἀλλὰ δὲν πρέπει μέσα στὰ καλὰ σπίτια νὰ γίνεται λόγος γι' αὐτούς.

Καὶ σώπασαν.

***

Τὴν ἄλλη μέρα τὸ πρωΐ, ἐνῶ ἡ Μπέλλα καθόταν μελαγχολικὴ στὸ παράθυρό της, εἶδε τὸν διανομέα νὰ πλησιάζη. Κατέβηκε βιαστικὴ τὶς σκάλες καὶ πρὶν ἀκόμα προφτάσει νὰ χτυπήση τὸ κουδοῦνι, πῆρε ἕνα τηλεγράφημα ποὺ κρατοῦσε γι' αὐτήν. Ἦταν τοῦ κ. Μυραὶκ καὶ τῆς ἔλεγε: «*Ἔρχομαι μὲ τὸ τραῖνο τῶν ἑπτὰ αὔριο τὸ πρωΐ*».

Ἔρχεται! Καιρὸς γιὰ χάσιμο δὲν ὑπῆρχε. Ἔπρεπε νὰ μιλήση. Νὰ τὰ πῆ καθαρὰ καὶ ξάστερα κι' ὅ,τι θέλει ἂς γίνη. Κι' ὕστερα —τί χαρά— θἄτρεχε στὸ σταθμό, θἄπεφτε στὴν ἀγκαλιά του καὶ θὰ τοῦ ἔλεγε: «τέλειωσαν ὅλα! εἶμαι δική σου!».

Εἶχαν μαζευτεῖ ὅλες στὴν τραπεζαρία γιὰ τὸ πρωϊνὸ τσάϊ. Ἡ θεία Ἐρριέτη κρατοῦσε στὰ χέρια τὸ προσευχητάριό της. Ἡ δεσποινίδες Φίντον χαιρέτισαν αὐστηρὰ καὶ πῆραν τὶς θέσεις τους. Ἡ Μπέλλα ἦταν ἕτοιμη νὰ μιλήση. Ἀλλὰ ἐκείνη τὴν ὥρα μπῆκε ἡ ὑπηρέτρια μὲ τὸν δίσκο. Ἡ φωνὴ πνίγηκε στὸ λάρυγγά της. Ἡ δειλία τὴν κυρίευσε πάλι, καὶ γυρίζοντας στὴν ὑπηρέτρια εἶπε μὲ σοβαρότητα:

— Ντόρα, ἂν μὲ ζητήση κανεὶς κύριος θὰ τοῦ πῆς ὅτι λείπουμε γιὰ μερικὲς μέρες. Κατάλαβες; Κι' ἂν ρωτήση ποῦ εἴμαστε θὰ πῆς ὅτι δὲν ξέρεις.

***

Περισσότερα ἀπὸ ἔξη χρόνια πέρασαν ἀπὸ τότε. Ἡ κ. Φίντον συχνὰ διαβάζει στὶς ἐφημερίδες τὸ ὄνομα τοῦ κ. Μυραίκ, ποὺ ἀπελπισμένος γιὰ τὸν ἀτυχῆ του ἔρωτα πῆγε στὶς ἀποικίες κι' ἔκαμε μεγάλη περιουσία.

Κάθε Κυριακὴ ἡ Μπέλλα πηγαίνει μὲ τὶς δυὸ πρόγονές της στὸ νεκροταφεῖο κι' ὅταν ἐπιστρέφη κολλᾶ τὴ μύτη της στὸ τζάμι, στυλώνει τὰ μάτια της στὸ μεγάλο δρόμο καὶ θυμᾶται τὸ παληό της ἐρωτικὸ ρωμάντζο—ἕνα ρωμάντζο ποὺ τὸ σκότωσε ἡ δειλία της.

LEONARD MERRICK

ΜΙΚΡΑ-ΜΙΚΡΑ

Η ΚΗΔΕΙΑ ΤΟΥ ΜΟΛΙΕΡΟΥ

Ὁ ἀθάνατος γάλλος κωμικὸς Μολιέρος, πέθανε, ὡς γνωστόν, τὴν 17 Φεβρουαρίου 1673. Σὲ μιὰ παράσταση τῆς γνωστῆς κωμωδίας του «Ὁ κατὰ φαντασίαν ἀσθενὴς» κατελήφθη ἐπὶ τῆς σκηνῆς τοῦ θεάτρου—ὁ Μολιέρος ἦταν, ὡς γνωστόν, συγγραφεὺς καὶ ἠθοποιὸς μαζὺ—ἀπὸ δυνατοὺς σπασμούς. Ἀναίσθητο τὸν μετέφεραν σπίτι του, καὶ ξεψύχησε ὕστερ' ἀπὸ λίγες ὧρες.

Ὅταν ὅμως οἱ δικοί του ζήτησαν τὴν ἄδεια νὰ τὸν θάψουν στὸ νεκροταφεῖο, ὁ ἀρχιεπίσκοπος τῶν Παρισίων ἀρνήθηκε νὰ τὴν παραχωρήση, διότι, κατὰ τὰς ἐπικρατούσας τότε δοξασίας, κάθε ἠθοποιὸς ἀνῆκε τότε εἰς τὸν διάβολο, ἦταν ἀφωρισμένος καὶ δὲν μποροῦσε νὰ ταφῆ σὲ τόπο ἁγιασμένο.

Μὰ ὁ φιλόμουσος βασιλεὺς Λουδοβῖκος ΙΔ΄, ὁ ὁποῖος ἀγαποῦσε καὶ ἐκτιμοῦσε ἰδιαιτέρως τὸν ἀποθανόντα μεγάλο κωμικό, ἐνήργησε νὰ γίνη ἐξαίρεση προκειμένου περὶ ἑνὸς μεγάλου ἀνδρός, κι' ἔτσι ὁ Μολιέρος μπόρεσε νὰ ταφῆ, τὴν Τρίτη 21 Φεβρουαρίου 1673, ἡ ὥρα 9 τὸ βράδυ, στὸ νεκροταφεῖο τοῦ Ἁγ. Ἰωσήφ, τὸ ὁποῖον ἦταν τότε τὸ μόνο κοιμητήριον τῶν Παρισίων.

Τέσσερες ἄνδρες κρατοῦσαν τὸ φέρετρο, ἀκολουθοῦσαν δὲ ἔξη παιδιά, τὰ ὁποῖα φοροῦσαν μπλὲ ροῦχα καὶ κρατοῦσαν χρυσᾶ κηροπήγια. Τὴν κηδεία τὴν παρακολουθοῦσε πολὺς κόσμος, ὅλοι δὲ αὐτοὶ ἐπῆραν κατόπιν 25 λεπτὰ ἕκαστος, σύμφωνα μὲ τὴν συνήθεια ποὺ ἐπικρατοῦσε τότε. Κανένας παππᾶς δὲν συνώδευσε ὥς τόσο τὴν κηδεία τοῦ μεγάλου Μολιέρου, γιὰ νὰ τοῦ ψάλλη τὴ νεκρώσιμο ἀκολουθία. Τὸ εἶχε ἀπαγορεύση ρητῶς ὁ ἀρχιεπίσκοπος τῶν Παρισίων!...

ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΑΣΤΕΙΑ ΚΑΙ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Τὸ Μαμοὺθ τῆς «Ἀκροπόλεως» καὶ ὁ Χαρίλαος Τρικούπης. Ὁ μικροσκοπικὸς πιεστὴς καὶ τὸ σιδερένιο θηρίο. —«Ἀλλοίμονο στὸν κολοσσό!...» Ὁ Σπανδωνῆς στρατιώτης... στὰ γηρατειά του!... Ἡ περιέργεια τοῦ βασιλέως Γεωργίου. Ἀχθοφόρος τῆς... ὑπηρεσίας! Ὁ Παπαδιαμάντης κι' ὁ καρροτσιέρης. Ἡ σεμνότης τοῦ ντροπαλοῦ Σκιαθίτη διηγηματογράφου.

Ὅταν ὁ Γαβριηλίδης ἔφερε ἀπ' τὴν Εὐρώπη τὸ περίφημο μεγάλο πιεστήριό του, τὸ «Μαμούθ», τὸ πρῶτο κυλινδρικὸ πιεστήριο ποὺ ἦρθε στὴν Ἑλλάδα, ἐχάλασε τὸν κόσμο διαφημίζων τὸ γεγονός, τὸ ὁποῖον ἦταν πράγματι κάτι τὸ νεοφανές, τότε, γιὰ τὴν Ἀθήνα.

Ἀπὸ τὴ μεγάλη διαφήμησι ποὺ γινόταν παρεσύρθη καὶ ὁ πρωθυπουργὸς Χ. Τρικούπης καὶ ξεκίνησε νὰ πάη νὰ τὸ δῆ.

Καθὼς λοιπὸν ἐπεξεργάζετο τὸ σιδερένιο ἐκεῖνο βουνό, εἶδεν ἔξαφνα ἕναν ἄνθρωπο κοντό, τὸν ἀρχιπιεστή, νὰ ἀνακατεύεται μέσα στοὺς κυλίνδρους καὶ τὶς μηχανὲς καὶ νὰ διευθύνη τὸν κολοσσὸ ἐκεῖνον.

— Τί εἶνε αὐτός; Ρώτησε τὸν μηχανικὸν τῶν πιεστηρίων κ. Παπαδοῦκαν.

— Ὁ κινῶν ὅλον αὐτὸν τὸν κολοσσόν! ἀπάντησε ὁ Παπαδοῦκας.

Ὁ Τρικούπης ἐκύτταξε τότε τὸ τεράστιο σιδερένιο «Μαμούθ», μὲ τοὺς τρομεροὺς κυλίνδρους του, τὶς ρόδες, τοὺς γάντζους, τοὺς ὀδοντωτοὺς τροχούς, τοὺς στρόφιγγάς του τοὺς χαλύβδινους, ἐκύτταξε καὶ τὴν ἀνθρώπινη ἐκείνη μυῖγα, ἡ ὁποία τὸ εἶχε καβαλλικέψει, τὸ εἶχε τιθασσεύσει καὶ τὸ διηύθυνε, ξανακύτταξε τὸ φοβερὸ θηρίο, ξανακύτταξε τὸν ἄνθρωπο, ἐκούνησε τὸ κεφάλι του καὶ εἶπε:

— Ἀλλοίμονο στὸν κολοσσό!...

***

Ο ΧΑΡ. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ

(Μονοκονδυλιὰ Θέμου Ἀννίνου)

Ὁ μακαρίτης Σπανδωνῆς, ἄγνωστον πῶς, εἶχεν ἀποφύγει τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσία ὅταν ἦταν νέος.

Εἶχε γεράσει ὅμως πειά, ὅταν μιὰ ἡμέρα τὸν πιάσαν ὡς φυγόστρατο καὶ τὸν πῆγαν ἐν πομπῇ καὶ παρατάξει στὸν στρατῶνα.

Ἐκεῖ τὸν ἔντυσαν καὶ τοῦ ἔδωσαν ὅλα ὅσα ἔδιδαν τότε στοὺς στρατιῶτες, βοῦρτσες γιὰ νὰ μαυρίζουν τὶς ἀρβύλες τους, κλωστές, βελόνες, παγούρια, ἕνα ξύλο γιὰ νὰ γυαλίζει τὰ κουμπιὰ τῆς στολῆς του, μιὰ καραβάνα, κουτάλι καὶ μαχαιροπήρουνο.

Ὁ Σπανδωνῆς τὰ φορτώθηκε ὅλα αὐτὰ καὶ κατέβηκε στὰ δημοσιογραφικὰ γραφεῖα, δείχνοντάς τα καὶ παραπονούμενος:

— Κυττάξτε ἡ πατρίδα τί μοῦ χάρισε!...

Ἔγινε τότε θόρυβος στὰ φύλλα, καὶ τόσος μάλιστα, ὥστε τράβηξε τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ βασιλέως Γεωργίου, ὅστις ἐζήτησε νὰ δῆ τὸν Σπανδωνῆ.

Ὁ Σπανδωνῆς ἐφόρεσε ἀμέσως τὴ κοντοκομμένη στρατιωτικὴ στολή του καὶ φορτωμένος μὲ τὰ στρατιωτικὰ σύνεργά του παρουσιάστηκε στὸν βασιλέα.

Ὁ βασιλεὺς βλέποντας ἕναν γέροντα στρατιώτη νὰ ἔρχεται φορτωμένος βοῦρτσες καὶ λουρίδια ρώτησε:

— Τί εἶνε... αὐτό;

— *Αὐτό*, τοῦ εἶπεν ὁ ὑπασπιστής, Μεγαλειότατε εἶνε ὁ... Σπανδωνῆς!...

— Καλά, ἀπάντησε ὁ βασιλεύς, ἐγὼ ἐζήτησα τὸν Σπανδωνῆν στρατιώτη, ὄχι τὸν Σπανδωνῆν ἀχθοφόρο.

— Ὁ ἴδιος εἶμαι, Μεγαλειότατε, ἀπάντησε ὁ Σπανδωνῆς. Ἐγὼ εἶμαι κι' ὁ στρατιώτης, κι' ὁ ἀχθοφόρος τῆς... ὑπηρεσίας!...

***

Ὁ Παπαδιαμάντης ἦταν πάντοτε ἀτημέλητα ντυμένος. Ἂν δὲν τὸν ἤξερε κανείς, δὲν μποροῦσε νὰ φαντασθῆ ὅτι αὐτὸς εἶνε ὁ μέγας Ἕλλην διηγηματογράφος.

Μιὰ φορὰ μετέφραζε στὴν «Ἀκρόπολι» τὸ «Βίο τοῦ Χριστοῦ» τοῦ Φαράρ, καθισμένος δειλὰ στὴν ἄκρη ἑνὸς τραπεζιοῦ καὶ τυλιγμένος μὲ τὸ παληὸ του ἐπανωφόρι.

Ἦταν πολὺ πρωῒ καὶ κανεὶς δὲν ἦταν στὸ γραφεῖο.

Ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἔφτασε κάτω ἕνα κάρρο φορτωμένο τὸ χαρτὶ τῆς «Ἀκροπόλεως». Ὁ καρροτσέρης φώναξε-φώναξε νὰ πᾶνε νὰ τὸ παραλάβουν, μὰ δὲν τὸν ἄκουγε κανείς. Θυμωμένος τότε ἀνεβαίνει ἀπάνω στὰ γραφεῖα, μὲ τὸ καμουτσίκι στὸ χέρι, ψάχνει στὰ γραφεῖα ζητῶντας ἄνθρωπο καὶ τέλος βλέπει τὸν Παπαδιαμάντη σὲ μιὰ ἄκρη νὰ γράφη:

— Βρέ σύ, τοῦ λέγει, βγάζοντάς του μιὰ ἀγριοφωνάρα, τὸ κορόϊδο κάνεις!... Δὲν ἔρχεσαι νὰ κουβαλήσης τὸ χαρτὶ ἀπάνω!

Ὁ Παπαδιαμάντης στὸ ἄκουσμα αὐτὸ τόσο πικράθηκε ποὺ σηκώθηκε κ' ἔφυγε δειλὰ-δειλά, ἔκανε δὲ μέρες νὰ φανῆ στὴν «Ἀκρόπολι».

Ἔτσι ἡ μέρες περνοῦσαν καὶ τὸ ἔργο ποὺ μετέφραζε ἦταν ἀνάγκη νὰ συνεχισθῆ.

Ἔστειλε τότε ὁ Γαβριηλίδης γιὰ νὰ τὸν ζητήση καὶ μετὰ πολλὰς ἐρεύνας ποὺ ἔκαναν ὅλα τὰ λαγωνικὰ τῆς «Ἀκροπόλεως» κατώρθωσαν νὰ τὸν βροῦν τρυπωμένο μέσα σ' ἕνα δωμάτιο, ποὺ εἶχε νοικιάσει ἐκεῖ κάτω στοῦ Χριστοκοπίδη, κοντὰ στὴν ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, στὴ γειτονιὰ ποὺ λεγότανε τότε «Ἑβραϊκα». Μ' ὅλο ὅμως ποὺ τὸν βρῆκαν, τρόμαξαν νὰ τὸν ξαναφέρουν στὴν «Ἀκρόπολι». Ντρεπότανε ὕστερα ἀπὸ κεῖνο ποὔπαθε, ὁ δειλὸς Σκιαθίτης.

Ο ΠΑΛΗΟΣ

ΣΤΟ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Ο ΤΡΟΜΕΡΟΣ ΠΕΙΡΑΤΗΣ ΦΑΤΣΟΛΗΣ

Ἕνας τρομερὸς πειρατὴς ἀπὸ τὴ Ζάκυνθο. Ἡ ἀλλεπάλληλες ἐπιδρομὲς τοῦ Φατσόλη κατὰ τῆς Σύρου. Ἡ ἀφορμὲς τῶν ἐπιδρομῶν. Ἀρειμάνιοι φουστανελλοφόροι ἀπὸ τὸ Μωρηᾶ καὶ ἀπὸ τὴ Ρούμελη ποὺ γίνονται ληστοπειραταί. Ὁ Δεριγνὺ σώζει τὴν Σῦρο ἀπὸ τὴν τελευταία ἐπιδρομή. Μιὰ περίφημη δίκη κλπ. κλπ.

«....Στὰ μαγαζιὰ 'ν' ὁ πόλεμος κ' ἐκεῖνος ἐκεῖ τρέχει
Φατσόλης χώρα πάτησε καὶ κάστρα πολεμοῦμε,
Καὶ τοῦ κοράκου τὴ φωλιὰ θὰ τὴν ἐφοβηθοῦμε;
Κλαῖνε πουλιὰ στὰ μαγαζιά, στὴν Παναγιὰν ἀηδόνια,
Στοῦ Βαμπακάρη τὴν αὐλή δυὸ μαῦρα χελιδόνια».

Οἱ παραπάνω στῖχοι εἶνε ἀπόσπασμα ἀπὸ ἕνα μεγάλο δημοτικὸ τραγοῦδι ποὺ τραγουδιέται ἀκόμα ἀπὸ τὸ λαὸ τῆς Σύρου. Ἀλλὰ ποιὸς εἶνε ὁ τρομερὸς αὐτὸς Φατσόλης, ποὺ «πάτησε τὴ χώρα» καὶ σκόρπισε τὸ θρῆνο στὰ μαγαζιὰ καὶ στοῦ Βαμπακάρη τὴν αὐλή; Ποιὸς εἶνε ὁ Φατσόλης, ποὺ ὁ ἄγνωστος τραγουδιστὴς τοῦ λαοῦ παράδωκε τὄνομά του στὴν ἀθανασία; Ἦταν ἁπλούστατα ἕνας Ζακυνθινὸς πειρατής, ὁ ὁποῖος ἔδρασε στὴν ἐπανάσταση τοῦ 1821 κατὰ τῆς Σύρου, ὅταν οἱ ἄλλοι Ἕλληνες πολεμοῦσαν κατά τῶν Τούρκων. Καὶ δὲν ἦταν τυχαῖος πειρατὴς ὁ Νέστωρ Φατσόλης. Ἀπὸ τὸν ἕκτο ἀκόμη αἰῶνα, ὅταν ἡ Βυζαντινὴ αὐτοκρατορία ἦταν πανίσχυρη, τὰ νησιὰ τοῦ Αἰγαίου καὶ ἀπὸ τὶς Κυκλάδες κυρίως ἡ Σῦρος ἐγνώρισαν τὶς τρομερώτερες ἐπιδρομὲς ὅλων τῶν θαλασσινῶν κακοποιῶν τῆς Μεσογείου: Σαρακηνῶν, Μπερμπερίνων, Τούρκων Βενετσάνων, Φράγκων καὶ Ρωμηῶν. Κανένας ὅμως ἀπ' αὐτοὺς δὲν στάθηκε τόσο τρομερὸς καὶ πρὸ παντὸς κανένας δὲν κατώρθωσε νὰ συγκεντρώση ὑπὸ τὰς διαταγάς του τόσους κακοποιούς, ὅσους ὁ Φατσόλης.

Τὴν πρώτη ἐπιδρομὴ τοῦ φοβεροῦ αὐτοῦ Ζακυνθινοῦ τυχοδιώκτη τὴν ἐπροκάλεσε μιὰ συμπλοκὴ στὴ Σῦρο μερικῶν Κεφαλλωνιτῶν, ποὺ εἶχαν ἐγκατασταθῆ ἐκεῖ, καὶ ἐντοπίων. Τὴ συμπλοκὴ αὐτὴ τὴν εἶχε ἀποθανατίσει στὸ ἴδιο τραγοῦδι ὁ ἴδιος λαϊκὸς ποιητὴς μὲ τοὺς ἑξῆς στίχους:

«Κ' ἠπατρωνάραν τὸ γιαλὸ τὰ Κεφαλλωνητάκια
Τρεῖς Συριανοὶ σκοτώθηκαν, σαράντα ἀπὸ τοὺς ἄλλους.
Ἡ μιὰ κλαίγει τὸν ἄντρα της, κι' ἡ ἄλλη τόν υἱγιό της,
Καὶ ἡ τρίτη ἡ πιὸ μικρότερη τὸν ἀγαπητικό της».

Ὅταν ἡ εἴδηση τῆς αἱματηρῆς αὐτῆς συμπλοκῆς ἔφτασε στὴν Ἑπτάνησο, οἱ κύκλοι τῶν Ἑπτανησίων κακοποιῶν κατεταράχθηκαν. Ἡ φιλοτιμία τους εἶχε θιγῆ κυρίως καὶ ἀφοῦ βρῆκαν καὶ μερικοὺς ἄλλους φουστανελλοφόρους ἀπὸ τὴν Πελοπόννησο καὶ τὴ Στερεὰ Ἑλλάδα, ἐπεχείρησαν τὴν πρώτη ἐπιδρομὴ κατὰ τῆς Σύρου τὸ Δεκέμβριο τοῦ 1821, μὲ ἀρχηγὸ τὸ Νέστορα Φατσόλη. Ἤθελαν νὰ ἐκδικηθοῦν τὰ σκοτωμένα «Κεφαλλωνητάκια» καθὼς ἔλεγαν, ἀλλὰ πραγματικὰ ἤθελαν νὰ πλιατσικολογήσουν. Τὸ πλιάτσικο ἄλλωστε εἶχε παρασύρει στὴν ἡρωϊκὴ αὐτὴ ἐπιδρομὴ καὶ τοὺς ἀρειμάνιους φουστανελλοφόρους τῆς Ρούμελης καὶ τοῦ Μωρηᾶ, οἱ ὁποῖοι δὲν ἐνδιαφέρονταν καὶ πολὺ γιὰ τὶς διαφορὲς τῶν Ἑπτανησίων καὶ τῶν Συριανῶν.

Μόλις ὅμως ὁ Φατσόλης μὲ τοὺς κακοποιούς του καὶ τὰ δύο πλοιάριά του ἔφτασε στὴ Σῦρο, οἱ Συριανοὶ μὲ ὅλες τὶς διαφορὲς ποὺ εἶχαν μεταξύ τους καὶ τὶς θρησκευτικὲς διαιρέσεις Καθολικῶν καὶ Ὀρθοδόξων, ἑνώθηκαν καὶ κατέβηκαν στὴν παραλία. Ἔγινε τότε ἐκεῖ τρομερὴ συμπλοκὴ, κατὰ τὴν ὁποία σκοτώθηκαν ἀπὸ τὸ ἕνα καὶ τὸ ἄλλο μέρος τριάντα καὶ ἐπληγώθηκαν πολλοί. Τέλος οἱ Συριανοὶ κατώρθωσαν ν' ἀποκρούσουν τοὺς πειρατές, οἱ ὁποῖοι ἐπιβιβάστηκαν στὰ δύο καράβια τους κ' ἔφυγαν.

Ἀλλὰ ἡ πρώτη αὐτὴ ἀποτυχία δὲν ἀποθάρρυνε τὸ Φατσόλη. Ἀφοῦ ἀποτραβήχτηκε στὶς γνώριμές του θάλασσες, ἄρχισε νὰ σχεδιάζη νέα ἐπιδρομὴ κατὰ τῆς Σύρου. Ἐπειδὴ ὅμως τὸ πρῶτο του ἐπιχείρημα, γιὰ νὰ ἐκδικηθῆ τάχα τὰ «Κεφαλλωνητάκια», δὲν εἶχε πειὰ πέραση, γιατὶ καὶ τὰ «Κεφαλλωνητάκια» ποὺ ἦσαν ἐγκαταστημένα στὴ Σῦρο, εἶχαν ἑνωθῆ μὲ τοὺς ἄλλους Συριανοὺς καὶ τὸν εἶχαν χτυπήσει, ἐφεῦρε ἕνα ἄλλο ἐπιχείρημα πιὸ... ἐθνικό: Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη, ὅπως ἀναφέρουμε καὶ πιὸ πάνω, εἶχε ἐκραγῆ πρὸ πολλῶν μηνῶν ἤδη ἡ ἐπανάσταση τοῦ 1821. Οἱ Συριανοὶ ἀπομονωμένοι ὅπως ἦσαν στὸ νησί τους, δὲν ἦταν εὔκολο νὰ ἐξεγερθοῦν καὶ αὐτοί. Ὁ Φατσόλης λοιπὸν τοὺς κατηγόρησε ὡς... φιλότουρκους καὶ τὸ πρᾶγμα σιγὰ-σιγὰ ἔγινε πιστευτὸ ἀπὸ πολλούς. Ἀλλὰ τὸ μέσο, μὲ τὸ ὁποῖον ὁ Φατσόλης κατώρθωσε καὶ τὴ φορὰ αὐτὴ νὰ συγκεντρώση ἕνα πλῆθος ληστῶν καὶ πειρατῶν καὶ φυγοπολέμων φουστανελλοφόρων ἀπὸ τὴν ἐπαναστατημένη Ἑλλάδα, ἦταν πιὸ δυνατὸ καὶ πιὸ οὐσιαστικὸ ἀπὸ ὅλες αὐτὲς τὶς ἠθικοπατριωτικὲς ἀερολογίες του.

Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη εἶχαν καταφύγει στὴ Σῦρο ἀπὸ πολλὰ ἄλλα νησιὰ τῆς Ἑλλάδος πλούσιοι ὁμογενεῖς, ἐπειδὴ ἐκεῖ ἐπικρατοῦσε σχετικὴ ἡσυχία. Ἐκτὸς αὐτοῦ ὅμως, καὶ ἕνα πλῆθος πολυτιμώτατα κειμήλια τῆς ἀγωνιζομένης τότε Ἑλλάδος εἶχαν μεταφερθῆ στὴ Σῦρο, τὴν ὁποία ἂν παρουσιαζόταν ἀνάγκη θὰ ἐπροστάτευαν καὶ οἱ Εὐρωπαϊκοὶ στόλοι, ποὺ περιπολοῦσαν στὸ Αἰγαῖο. Ὁ πλοῦτος τῶν ὁμογενῶν λοιπόν, ποὺ εἶχαν ζητήσει ἄσυλο ἐκεῖ καὶ οἱ τόσοι ἄλλοι θησαυροὶ τῆς Παλαιᾶς Ἑλλάδος ἦταν ἐκεῖνα ποὺ κυρίως ἄνοιξαν τὴν ὄρεξη πολλῶν κακοποιῶν γιά... ἐθνικὴ δράση κατὰ τῆς Σύρου.

Ἔτσι ὁ τρομερὸς τυχοδιώκτης Φατσόλης κατώρθωσε νὰ συγκεντρώση δύο χιλιάδες ληστοπειρατὲς σὲ διάστημα ἑνὸς μηνὸς καὶ ἑξῆντα πλοῖα!

Ἡ δεύτερη ἐπιδρομή του κατὰ τῆς Σύρου ἔγινε στὶς 10 Φεβρουαρίου τοῦ 1822. Τὸ πλῆθος τῶν κακοποιῶν μόλις ἀποβιβάστηκε στὴν παραλία, ἄρχισε ἀμέσως τὴν... ἐθνική του δράση μὲ τὴ λεηλασία καὶ τὴ διαρπαγὴ ὅλων τῶν ἐμπορικῶν ἀποθηκῶν τῆς παραλίας, τὶς ὁποῖες ἀφοῦ τὶς ἀπεγύμνωσαν ἐντελῶς, τὶς ἔκαψαν κατόπι. Πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ληστοπειρατὲς αὐτοὺς συγκροτήθηκαν σὲ συμμορίες καὶ σκορπίσθηκαν σ' ὅλο τὸ νησί, συνεχίζοντας τὴ δράση τους ὡς τὸ 1826. Ἡ ξαφνικὴ εἰσβολὴ τοῦ Φατσόλη, ποὺ τὸ ὄνομά του εἶχε καταντήσει πειὰ γιὰ τοὺς Κυκλαδίτες συνώνυμο μὲ τὸν τρόμο, ἡ λεηλασία καὶ ἡ πυρπόληση τῶν ἀποθηκῶν καθὼς καὶ πολλοὶ φόνοι, ἐσκόρπισαν τὸ φόβο καὶ τὸν τρόμο στοὺς Συριανοὺς καὶ στοὺς ὁμογενεῖς πρόσφυγες ποὺ εἶχαν ζητήσει ἄσυλο στὴ Σῦρο.

Δὲν ὑπάρχει δὲ καμμιὰ ἀμφιβολία ὅτι ὁ Φατσόλης μὲ τοὺς κακοποιούς του θὰ γινόταν κυρίαρχος τοῦ νησιοῦ, ἂν δὲν ἐπενέβαινε τὸ Γαλλικὸ πολεμικὸ «Ἐσταφὲτ» ποὺ περνοῦσε τότε κατὰ τύχην ἀπὸ τὴ Σῦρο. Ἡ «Ἐσταφὲτ» ἐπετέθη κατὰ τῶν πειρατικῶν πλοιαρίων καὶ τὰ σκόρπισε καὶ ἔσωσε τὸ νησὶ ἀπὸ χειρότερες συμφορές.

Ἀλλὰ ὁ Φατσόλης, ἀκούραστος πάντα, ἐννοοῦσε νὰ συνεχίση τὴν... ἐθνική του δράση κατὰ τῆς Σύρου. Ἔτσι λοιπόν μετὰ μερικοὺς μῆνες, δηλαδὴ στὶς 4 Ἰουλίου τοῦ 1822, ἔκαμε νέα ἐπιδρομὴ μ' ἕνα βρίκι μὲ 17 κανόνια! Μόλις τὸ βρίκι τοῦ Φατσόλη μπῆκε στὸ λιμάνι, οἱ Συριανοὶ πανικόβλητοι ἄλλοι κρύφτηκαν στὰ σπίτια τους κι' ἄλλοι ἔφυγαν πρὸς τὰ βουνά. Ὁ Φατσόλης τὴ φορὰ αὐτὴ εἶχε ἀλλάξει χαβᾶ: Δὲν πήγαινε οὔτε γιὰ νὰ ἐκδικηθῆ τὰ «Κεφαλλωνητάκια», οὔτε γιὰ νὰ τιμωρήση τοὺς Συριανοὺς ὡς φίλους δῆθεν τῶν Τούρκων. Εἶχε διοριστῆ, ὅπως ἔλεγε, ἀπὸ τὴν προσωρινὴ Κυβέρνηση τῆς Ἑλλάδος διευθυντὴς τῆς ἀστυνομίας Σύρου. Βγῆκε μάλιστα καὶ στὴν πόλη μὲ μερικοὺς Στερεοελλαδίτες καὶ μὲ τὴ βοήθεια μερικῶν ντόπιων ἤθελε ν' ἀναλάβη τὰ ὑψηλὰ ἀστυνομικά του καθήκοντα. Καθένας μπορεῖ νὰ φανταστῆ τί ἐπερίμενε τοὺς δυστυχισμένους Συριανούς, ἂν κατώρθωνε ὁ Ζακυνθινὸς πειρατὴς νὰ ἀναλάβη καὶ τὴν... ἀσφάλεια τοῦ νησιοῦ. Εὐτυχῶς ὅμως καὶ τὴ φορὰ αὐτὴ ἡ τυχερὴ Σῦρος ἐγλύτωσε ἀπὸ μιὰ τόσο ἐπικίνδυνη ἀστυνομικὴ προστασία.

Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ἔτυχε νὰ περνᾶ μ' ἕνα τμῆμα τοῦ Γαλλικοῦ στόλου ἀπὸ τὴ Σῦρο ὁ ναύαρχος Δεριγνύ, ὁ κατόπιν ἀρχηγὸς τοῦ Γαλλικοῦ στόλου κατὰ τὴ ναυμαχία τοῦ Ναυαρίνου. Ὁ Δεριγνὺ ἀπὸ πολὺ καιρὸ παρακολουθοῦσε τὰ κινήματα τοῦ πειρατοῦ Φατσόλη καὶ ἐπεδίωκε τὴ σύλληψή του, ἀλλὰ δὲν τὸ κατώρθωνε. Τόσο ἱκανὸς καὶ ἐπιτήδειος ἦταν ὁ τρομερὸς αὐτὸς θαλασσινὸς κακοποιός. Αὐτὴ τὴ φορὰ ὅμως δὲ γλύτωσε. Ὁ Δεριγνὺ κατώρθωσε νὰ κυριεύση τὸ βρίκι τοῦ Φατσόλη καὶ νὰ συλλάβη τὸν ἴδιο, ὁ ὁποῖος εἶχε κρυφτῆ στό ἀμπάρι κάποιου Ἑπτανησιώτικου καραβιοῦ.

Ἔτσι ἐγλύτωσε ἡ Σῦρος ἀπὸ τὸν τρομερώτερο θαλασσινὸ ἐπιδρομέα ποὺ εἶχε γνωρίσει ὡς τότε. Ὁ Δεριγνὺ διέταξε καὶ μετέφεραν σιδηροδέσμιο τὸ Φατσόλη στὰ Ἑπτάνησα, ὅπου καὶ ἐφυλακίσθη.

Θέλετε τώρα νὰ μάθετε καὶ τὸ τέλος τῶν λογαριασμῶν τοῦ Νέστορος μὲ τὴ Σῦρο; Ἀκούσατέ το:

Μόλις ἡ Ἑλλὰς ἀνεγνωρίσθη ὡς ἐλεύθερο κράτος καὶ ἐγκαταστάθηκαν τακτικὲς ἀρχὲς καὶ τακτικὰ δικαστήρια, ὁ Φατσόλης ἤγειρε ἀγωγὴ κατὰ τοῦ Δήμου Σύρου. Παρουσιάστηκε ὡς δημότης Σύρου καὶ ζητοῦσε ἀποζημίωση γιὰ τὶς ζημίες ποὺ εἶχε ὑποστῆ... ὁ στόλος του ἀπὸ τοὺς Συριανοὺς καὶ ἰδίως γιὰ δύο πλοῖα του, τὰ ὁποῖα ἔλεγε ὅτι τοῦ πῆραν οἱ Συριανοί. Οἱ «παθόντες» λοιπὸν δὲν εἶνε κάτι καινούργιο στὴν Ἑλλάδα. Τὸ ἀστεῖο εἶνε ποὺ οἱ δικηγόροι τοῦ πρώην ληστοπειρατῆ βρῆκαν ἰσχυρὰ νομικὰ στηρίγματα καὶ κατώρθωσαν νὰ στηρίξουν τὴν παράλογη ἀξίωσή του.

Στὸ τέλος βέβαια δὲν ἀποζημιώθηκε ὁ Φατσόλης, ἀλλὰ οἱ δικηγόροι του μὲ τὰ ἐπιχειρήματα ποὺ πρόβαλλαν κατώρθωσαν ὥστε νὰ κρατήση ἡ περίφημη αὐτὴ δίκη πλέον ἀπὸ δέκα χρόνια, κατὰ τὰ ὁποῖα εἶχε ἀναστατωθῆ ὁλόκληρη ἡ κοινωνία τῆς Σύρου.

Τέλος, κατὰ τὸ 1840, τὸ Πρωτοδικεῖο τῆς Σύρου ἐξέδωκε τὴν ἀπόφασή του, ἡ ὁποία ἀπέρριπτε τὴν ἀγωγὴ τοῦ Φατσόλη.

Τὰ πρακτικὰ τῆς περίφημης αὐτῆς δίκης καθὼς καὶ ἡ ἀπόφαση ὑπάρχουν στὰ ἀρχεῖα τοῦ Πρωτοδικείου Σύρου.

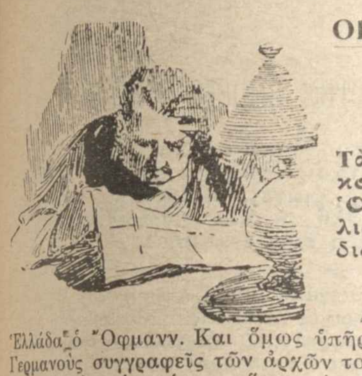

ΟΙ ΜΕΓΑΛΟΙ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

Η ΖΩΗ ΚΑΙ Ο ΜΟΝΑΔΙΚΟΣ ΕΡΩΤΑΣ ΤΟΥ ΟΦΜΑΝΝ

Τὰ νεανικὰ χρόνια τοῦ Ὄφμανν. Δυὸ πολυαγαπημένες θεῖες. Ὁλομόναχος στὸν κόσμο. Τὰ κορίτσια τοῦ Οἰκοτροφείου. Μιὰ τρύπα ὑπὸ τὴν γῆν. Γιατὶ ἀπέτυχε ἡ ἀπαγωγή. Τὸ μπαλόνι. Ὁ Ὄφμανν δικαστικός. Τὸ πρῶτο του εἰδύλλιο. Ὁ μοναδικὸς ἔρωτας τοῦ Ὄφμανν. Ἡ Τζούλια Μάρκ. Ἡ σιωπηλή του λατρεία. Ἡ Τζούλια ἀρραβωνιάζεται. Ἕνα σκανδαλῶδες ἐπεισόδιο. Ὁ Ὄφμανν μεθάει γιὰ νὰ ξεχάση. Τὸ θλιβερὸ τέλος του. «Ἂν δῆς ποτὲ τὴ Τζούλια, πέστης...»

Δὲν εἶνε πολὺ γνωστὸς στὴν Ἑλλάδα ὁ Ὄφμανν. Και ὅμως ὑπῆρξε ἕνας ἀπὸ τοὺς μεγαλειτέρους Γερμανοὺς συγγραφεῖς τῶν ἀρχῶν τοῦ περασμένου αἰῶνος. Τὰ «φανταστικὰ» διηγήματά του, ὅπου τὸ ὑπερφυσικὸ ἀνακατώνεται διαρκῶς μὲ τὸ φυσικό, τὸν ἔκαμαν πολὺ γλήγορα διάσημο ὄχι μόνον στὴν πατρίδα του, ἀλλὰ καὶ σ' ὅλο τὸν κόσμο. Ὁ Ὄφμανν εἶνε ὁ Πόε τῆς Γερμανίας.

Ὅπως τὸ ἔργο του εἶνε παράξενο, ἰδιόρρυθμο, πρωτότυπο ὅσο ὀλίγα ἔργα, ἔτσι καὶ ἡ ζωὴ του ἦταν ἐξαιρετικὰ ἰδιόρρυθμη. Ὁ Ὄφμανν ὑπῆρξε ποιητής, μυθιστοριογράφος, μουσικοσυνθέτης, δικαστικὸς ὑπάλληλος, προπαντὸς ὅμως ἕνας «μποέμ», ἕνας ἄνθρωπος ποὺ δὲν μποροῦσε νὰ ζήση τὴν ἥσυχη, τὴν τακτικὴ ζωὴ τῶν νοικοκυραίων, ἀλλ' ἤθελε διαρκῶς νὰ ταξειδεύη, ν' ἀλλάζη περιβάλλοντα, γιατὶ μόνον στὴν ἀλλαγὴ εὕρισκε εὐχαρίστηση ἡ ψυχή του.

Γεννήθηκε σὲ μιὰ μικρὴ πόλη τῆς Βαλτικῆς θάλασσας, σκεπασμένη μὲ δάση, στὴν ὁποία ἐγίνετο ἁλιεία μαργαριταριῶν. Ἡ οἰκογένειά του ἦταν πολυάριθμη, ὁ μικρός Ὄφμανν ὅμως κανένα συγγενῆ του δὲν ἀγαποῦσε τόσο πολύ, ὅσο δύο θεῖες του, ἡ μία ἀπὸ τὶς ὁποῖες τοῦ ἔκαμνε γλυκὰ καὶ ἡ ἄλλη τοῦ ἔπαιζε κομμάτια στὸ πιάνο.

Ἀλλὰ οἱ ἀγαπημένες του αὐτὲς θειὲς πέθαναν πολὺ γρήγορα, ὅπως καὶ οἱ γονεῖς του ἄλλωστε, καὶ ὁ Ὄφμανν ἀπόμεινε μόνος στὸ ἀπέραντο ἔρημο πατρικὸ σπίτι, ὅπου δὲν εἶχε πειὰ καμμιὰ συντροφιά, παρὰ μόνον μερικοὺς συμμαθητάς του, ποὺ κἄποτε - κἄποτε ἐπήγαιναν καὶ ἔπαιζαν μαζύ του.

Κοντὰ στὸ σπίτι του ὑπῆρχε ἕνα γυναικεῖο οἰκοτροφεῖο μὲ καμμιὰ τριανταριὰ ὤμορφα κορίτσια, ἀπὸ δώδεκα ὡς δεκάξη χρόνων τὸ καθένα.

Ὁ Ὄφμανν δὲν τὰ εἶχε δῆ ποτὲ τὰ κορίτσια αὐτά. Τὰ ὀνειρεύονταν ὅμως ὡραῖα, γλυκά, γοητευτικά, ἑλκυστικότατα καὶ μιὰ μέρα τοῦ κατέβηκε ἡ ἰδέα νὰ σκάψη μαζὺ μ' ἕνα φίλο του μιὰ μεγάλη σήραγγα, ἡ ὁποία νὰ ἑνώνη τὸν κῆπο τοῦ σπιτιοῦ του μὲ τὸν κῆπο τοῦ οἰκοτροφείου, νὰ περάση μέσα ἀπὸ αὐτή, νὰ φανερωθῆ ξαφνικὰ ἀνάμεσα στὰ κορίτσια, νὰ πάρη τὴν ὠμορφότερη καὶ νὰ φύγη! Δυστυχῶς ὅμως γιὰ τὸν μικρὸ ἐρωτόληπτο, τὸ σχέδιό του δὲν πέτυχε. Τὴ μέρα ὅπου κόντευε νὰ τελειώση ἡ σήραγγα, ἔφθασε σπίτι του ἕνας θεῖος του, μυρίστηκε τὴ βρωμοδουλειὰ τοῦ ἀνεψιοῦ του καὶ ξανάκλεισε τὴν τρύπα τοῦ τοίχου.

Στὴν ἀπελπισία του ὁ Ὄφμανν, σκέφθηκε πειὰ νὰ μπῆ, ὄχι ὑπογείως, ἀλλὰ ἐναερίως στὸ οἰκοτροφεῖο, μ' ἕνα μεγάλο μπαλόνι. Ἀλλοίμονο ὅμως! Μόλις φούσκωσε τὸ μπαλόνι αὐτὸ, ἔσκασε κ' ἔγινε κομμάτια!...

Ὁ Ὄφμανν
(Σκίτσο τοῦ Χένσελ στὰ 1821)

***

Ὅταν ἔγινε δεκαέξη χρόνων ὁ Ὄφμανν, ἐπῆγε στὴν μεγάλη Πανεπιστημιακὴ πόλη Καίνικσμπερκ, τὴν πατρίδα τοῦ φιλοσόφου Κάντ, γιὰ νὰ σπουδάση νομικά. Στὰ τρία πρῶτα χρόνια τῶν σπουδῶν του δὲν τοῦ συνέβη τίποτε τὸ ἐξαιρετικὸ ἐκεῖ. Τὸν τέταρτο ὅμως χρόνο, ἔννοιωσε τὴν πρώτη δαγκωματιὰ τοῦ ἐρωτικοῦ πάθους, ποὺ τόσο συχνὰ τὸν ἐβασάνισε σὲ ὅλη του τὴ ζωή.

Ὁ Ὄφμανν ποὺ ἦταν ἀπὸ νέος ἀκόμη καλὸς μουσικός, εἶχε κληθῆ νὰ δώση μαθήματα πιάνου σὲ μιὰ νεαρὰ γυναῖκα, λεπτὴ, χλωμή, εὐαίσθητη, παντρεμμένη μ' ἕνα γέρο βάναυσο ἄντρα, ὁ ὁποῖος τὴν τυραννοῦσε. Δάσκαλος καὶ μαθήτρια ἔπαιζαν μαζὺ στὸ πιάννο συναυλίες. «*Κάποτε,* διηγεῖται ὁ Ὄφμανν, *τὰ δάχτυλά μου συναντοῦσαν τὰ δάχτυλά της, ὅταν πηγαίναμε νὰ γυρίσουμε καμμιὰ σελίδα. Μιὰ μέρα ἔσφιξα τὸ χέρι της μέσα στὸ χέρι μου. Τί ἀνόητος ποὺ ἤμουν τότε! Πίστευα στὸν ἔρωτα, πίστευα στὴν εἰλικρίνεια τῶν γυναικῶν, ἐνόμιζα ὅτι θ' ἀγαποῦσα αἰώνια τὴν Κόρα —ἔτσι ἔλεγαν τὴν νεαρὴ γυναῖκα— ὅτι δὲν θὰ χωριζόμουν ποτὲ ἀπὸ αὐτήν. Καὶ ὅμως, ὕστερα ἀπὸ ἔξη αἰῶνες, ἀφοῦ βεβαιώθηκα ὅτι μ' ἀγαποῦσε κι' ἐκείνη κι' ἀφοῦ ἀνταλλάξαμε κάμποσες ἐπιστολές, ἀναγκάστηκα νὰ τὴν ἐγκαταλείψω. Ὑποχρεώθηκα νὰ πάω σὲ μιὰ μικρὴ πόλη τῆς Πολωνίας* (ἕνα μέρος τῆς Πολωνίας ἀνῆκε ὡς γνωστόν, τότε στὴν Γερμανία) *ὅπου εἶχα διοριστῆ δικαστής. Ἔκτοτε ξαναεῖδα μιὰ ἀκόμη φορὰ τὴν Κόρα κι' ἔννοιωσα, ἀλλοίμονο, πὼς μ' εἶχε κιόλας ξεχάσει.*

Ὅταν ξαναγύρισα, μετὰ καιρό, στὸ Καίνικσμπερκ εἶχε πεθάνει!..

***

Μόλις τελείωσε τὸ Πανεπιστήμιο ὁ Ὄφμανν, διωρίστηκε δικαστὴς στὴν Πολωνία κι' ἔμεινε ἐκεῖ τὸ μεγαλείτερο μέρος τῆς ζωῆς του, ἐξασκῶντας τὸ δικαστικὸ ἐπάγγελμα σὲ διάφορες πόλεις, μικρὲς ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ στὴν πρωτεύουσα τῆς Πολωνίας, τὴν Βαρσοβία. Ψυχὴ καλλιτεχνικὴ σἂν τοῦ Ὄμφανν δὲν μποροῦσε βέβαια νὰ βρῆ εὐχαρίστηση στὸ δικαστικὸ ἐπάγγελμα. Τοῦ φαινότανε ἄχαρο, ἐντελῶς ρουτινιέρικο. Καὶ γιὰ ν' ἀνακουφίζεται κἄπως κατέφευγε στὴν τέχνη, σ' ὅλες τὶς τέχνες, στὴν φιλολογία, στὴν μουσική, στὴν ζωγραφική. Καὶ ὅταν καὶ ἡ τέχνη ἦταν ἀνήμπορη νὰ τὸν παρηγορήση, τότε ζητοῦσε τὴν προσωρινὴ λύτρωση στὸ μεγαλείτερο καταφύγιο τῶν μεγάλων δυστυχισμένων, στὸ πιοτό. Κάθε βράδυ σχεδόν, σὲ ὅποια πόλη κι' ἂν βρισκότανε, περνοῦσε μιὰ-δυὸ ὧρες στὴν ταβέρνα.

Τὸ κρασὶ τοῦ ἔδινε τὴν ποθητὴ λήθη.

Μὰ ἡ ζωὴ αὐτὴ ἦταν ἀσυμβίβαστη μὲ τὴν θέσι ἑνὸς δικαστικοῦ ὑπαλλήλου καὶ τὸ ὑπουργεῖο τοῦ ἔκανε, μὲ τρόπο λεπτό, ὑποδείξεις γιὰ ν' ἀλλάξη ζωή. Ὁ Ὄφμανν θύμωσε τότε καὶ ὑπέβαλε τὴν παραίτησή του. Δόξα τῷ θεῷ δὲν ἦταν μόνον νομικός, ἦταν καὶ μουσικός. Καὶ μποροῦσε ἀξιόλογα νὰ ζήση καὶ ὡς μουσικὸς καλύτερα ἴσως, ἀπ' ὅτι ζοῦσε ὡς δικαστής. Καὶ πράγματι ὁ Ὄφμανν δὲν ἄργησε νὰ διορισθῆ διευθυντὴς ὀρχήστρας σὲ μιὰ μικρὴ Γερμανικὴ πόλη, στὸ Μπάμπερκ. Συγχρόνως ὅμως ἔδινε καὶ μαθήματα πιάνου καὶ φωνητικῆς μουσικῆς. Σ' αὐτὴ τὴν περίοδο τῆς ζωῆς του ἐγνώρισε ὁ Ὄφμανν τὴν γυναίκα ποὺ τὴν ἀγάπησε περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλην, καὶ ποὺ ποτὲ δὲν μπόρεσε νὰ τὴν βγάλη ἀπὸ τὴν ψυχὴ καὶ ἀπὸ τὴν σκέψη του. Γὴν ἔλεγαν Τζούλια Μάρκ.

«*Ὅταν,* διηγεῖται ὁ Ὄφμανν, *μ' ἐκάλεσε ἡ μητέρα της γιὰ νὰ δώσω στὴν Τζούλια μαθήματα φωνητικῆς μουσικῆς καὶ πιάνου, ἐπῆγα χωρὶς κανένα προαίσθημα ὅτι ἡ κοπέλλα ποὺ θὰ συναντοῦσα, θὰ ἔπαιζε τέτοιο ρόλο στὴν ζωή μου. Μά, τέτοια ἦταν ἡ θέληση τῆς μοίρας. Τὴν πρώτη φορὰ ποὺ τὴν εἶδα νὰ μπαίνη στὴν χαμηλὴ αἴθουσα ὅπου ἡ οἰκογένεια Μάρκ μαζευότανε κάθε βράδυ, μετὰ τὸ φαγητό, ὅταν κάθησα κοντά της μπροστὰ στὸ πιάνο καὶ ἄκουσα τὴν πρώτη νότα νὰ βγαίνη ἀπὸ τὸ στόμα της, ἔννοιωσα εὐθὺς ὅτι ἡ ζωή μου στὸ ἑξῆς θὰ ἔμενε προσκολλημένη στὴ ζωὴ τῆς δεκαπενταέτιδος αὐτῆς κοπέλλας, ὅτι τὰ μάτια μου θἄμεναν παντοτεινὰ καρφωμένα στὰ μάτια της, ὅτι τὰ χείλη μου καὶ τὰ δικά της θἄμεναν ἑνωμένα παντοτεινά».*

Ὁ Ὄφμανν πήγαινε κάθε βράδυ μέσα στὸ σπίτι τῆς Τζούλιας καὶ τῆς ἔκανε μάθημα. Ὕστερα ἀπὸ λίγο τὸν ἀγάπησε καὶ 'κείνη. Ὁ νεαρὸς μουσικὸς καὶ ποιητὴς ἦταν μαγεμένος ἀπ' τὴν ὠμορφιά, ἀπ' τὸ ὕφος, ἀπ' τὸ φέρσιμο τῆς μαθητριάς του, κυρίως ὅμως ἀπὸ τὴν φωνή της. «*Εἶχε,* συνεχίζει ὁ Ὄφμανν, *μιὰ φωνὴ τόσο βαθειὰ καὶ τόσο συγκινητικὴ ὥστε νόμιζες ὅτι κάθε νότα ποὺ ἔβγαινε ἀπ' τὸ στόμα της θὰ ἦταν ἡ τελευταία καὶ ὅτι θὰ πέθαινε εὐθὺς ὡς τελείωνε τὸ κομμάτι. Τὸ χαμόγελό της εἶχε τὴ γοητεία τῆς θάλασσας, τὴν ὕπουλη ἀλλὰ καὶ τόσο γοητευτική, ποὺ τραβᾶ ἀκατανίκητα τὸν ἄνθρωπο καὶ ἂς λέει ὅτι μπορεῖ νὰ τοῦ δώση καὶ τὸ θάνατο ἀκόμη».*

Ὡστόσο, μολονότι ὁ Ὄφμανν αἰσθανόταν ὅτι ἡ Τζούλια τὸν ἀγαποῦσε, δὲν τολμοῦσε νὰ τῆς φανερώση τὸ αἴσθημά του. Ἕνας δισταγμὸς τὸν κρατοῦσε πάντα. Φοβότανε μήπως ἡ ἀγάπη της δὲν ἦταν ἀνάλογη μὲ τὴ δική του. Σὲ λίγο ἄλλωστε παντρεύτηκε ἡ Τζούλια. Πῆρε, παρὰ τὴν θέλησή της, κάποιο ἔμπορο ἀπὸ τὸ Ἀμβοῦργο, ἄσχημο καὶ ἀνόητο, πολὺ πλουσιώτερο ὅμως ἀπ' τὸν Ὄφμανν, ποὺ δὲν εἶχε καμμιὰ περιουσία. Οἱ ἀρραβῶνες ἔγιναν πολὺ γρήγορα. Στὸ γεῦμα ἐκλήθη καὶ ὁ Ὄφμανν καὶ τότε ἀκριβῶς ἔλαβε χώραν ἕνα δυσάρεστο περιστατικό, ποὺ εἶχε γιὰ ἀποτέλεσμαν ἀ χάση γιὰ παντοτεινὰ τὴν ἀγαπημένη του ὁ συγγραφεύς. Ἡ Τζούλια ἐκαθότανε κοντὰ στὸν ἀρραβωνιαστικό της. Ὅταν ἐσέρβιραν τὸ γλύκισμα ὁ ἀρραβωνιαστικός της, βάναυσα καὶ πρόστυχα φερόμενος, θέλησε νὰ φιλήση διὰ τῆς βίας στὸ στόμα τὴ Τζούλια. Ὁ Ὄφμανν ἀπὸ τὸ

κακό του ἔχασε τὸ λογικό του. Ὁ νοῦς του θόλωσε, σηκώθηκε μονομιᾶς καὶ ἔκανε νὰ χτυπήση τὸν ἀγροῖκο μνηστῆρα.

Ἀλλὰ πρὶν προφτάση νὰ τὸν χτυπήση, τὸν ἅρπαξαν οἱ συγγενεῖς ἐκείνου καὶ τὸν πέταξαν ἔξω ἀπὸ τὴν πόρτα. Ἔκτοτε δὲν ξαναεῖδε τὴν Τζούλια, παρὰ μιὰ μόνη φορὰ στὴν ἐκκλησία, ὅπου τραγουδοῦσε ἐκείνη σ' ἕνα ὀρατόριο καὶ ὁ Ὅφμανν,διηύθυνε τὴν ὀρχήστρα.

«*Ἦταν καθισμένη*, διηγεῖται ὁ Ὅφμανν, *στὴ σκιὰ τοῦ ἁρμονίου καὶ μόλις τὴν ἔβλεπα. Δὲν ἐμάντευα παρὰ μόνο τὴν λάμψι τῶν ματιῶν της. Μὰ κάθε φορὰ ποὺ ἀντηχοῦσε ἡ φωνὴ της, μοῦ φαινότανε ὅτι ἤμουν ἀκόμη καθισμένος κοντὰ της, στὴν χαμηλὴ σάλα τῆς οἰκογένειας Μάρκ, καὶ ὅτι μετὰ τὸ μάθημα, θὰ μοῦ ἔλεγε ὅπως τότε, μὲ ἕνα παιδικὸ χαμόγελο, ἕνα ἀθῷο χαμόγελο μικροῦ κοριτσιοῦ : «Εἴσθε εὐχαριστημένος μαζὺ μου, κύριε Ὅφμανν ;...»*

***

Μὲ τὴν μουσική, μὲ τὴν ποίηση, μὲ τὴν μυθιστοριογραφία πέρασε ὁ Ὅφμανν καὶ τὴν ὑπόλοιπη ζωή του Μὰ στὰ βάθη τῆς ψυχῆς του ὑπῆρχεν ἀνοικτὴ πάντα μιὰ ματωμένη πληγή. Ἦταν ἡ ἀνάμνηση τῆς ἄψυχης ἀγάπης του. Γιὰ νὰ ξεχάση τὴ Τζούλια ἐσύχναζε στὶς ταβέρνες. Μὰ μήτε στὸ κρασὶ εὕρισκε πάντα τὴ λήθη ποὺ ἐποθοῦσε.

Τὰ τελευταῖα του χρόνια ὑπῆρξαν ὀδυνηρότατα. Μιὰ προϊοῦσα παράλυσις ἐνέκρωσε σιγὰ-σιγὰ ὅλα τὰ μέλη του καὶ δὲν ἄφηκε ἀπείραχτο παρὰ μόνο τὸν νοῦ του. Μῆνες ὁλόκληρους ἔμεινε καρφωμένος στὸ κρεββάτι. Ἔμοιαζε μὲ μικρὸ παιδὶ ποὺ τὸ φασκιώνουν καὶ ποὺ τὸ ταΐζουν. Τίποτε δὲν μποροῦσε νὰ κάνη μόνος του. Μόνο τὰ χέρια του δὲν εἶχαν παραλύσει, καὶ ὁ δυστυχισμένος συγγραφεὺς τὰ χρησιμοποιοῦσε ἀκόμη γιὰ νὰ γράφη. Παρ' ὅλα τὰ βάσανά του ὡστόσο ἡ ψυχή του ἦταν γαλήνια. Τόσο γαλήνια ὥστε λίγο πρὶν πεθάνει ἔχοντας μάθει ὅτι ἡ Τζούλια ἦταν γρηὰ πειὰ καὶ δυστυχισμένη, βρῆκε τὴν δύναμη νὰ γράψη σ' ἕνα φίλο του, τὸ θαυμάσιο αὐτὸ γράμμα :

«*Ἂν ποτὲ ἰδῆς τὴν Τζούλια Μὰρκ καὶ ἂν νομίσης ὅτι μπορεῖς ἀκόμη νὰ τῆς μιλήσης γιὰ μένα, διάλεξε μιὰ στιγμὴ ποὺ κάποια ἀχτίνα τοῦ ἥλιου θὰ λάμπη καὶ πές της τότε ὅτι δὲν ἀγάπησα στὴ ζωή μου, παρὰ μόνον αὐτήν, ὅτι ἡ ψυχή μου θὰ τὴν ἀγαπάει αἰώνια καὶ ὅτι ἐλπίζω μιὰ μέρα νὰ ἑνωθοῦμε σ' ἕναν ἄλλο κόσμο, ὅπου δὲν θὰ τὴν ἀγκαλιάσουν πειὰ τὰ ἐφήμερα ἀπὸ σάρκα χέρια μου, μὰ τὰ ἄυλα χέρια τῆς ψυχῆς μου*»!

Ἀγαποῦσε βαθειά, ἀγαποῦσε ἀληθινά ὁ Ὅφμανν. Ἦταν ἄνθρωπος ποὺ ὥς τὴν τελευταία του πνοή, διατηροῦσε ζωηρὸν μέσα του τὸν μοναδικὸ ἔρωτα τῆς ζωῆς του. Τὸν ἔρωτα γιὰ τὴν Τζούλια...

ΣΟΦΙΑ ΚΑΙ...ΑΙΣΧΡΟΚΕΡΔΕΙΑ

ΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΕΝΟΣ ΣΟΦΟΥ

Ὁ ἀρχαῖος φιλόσοφος Θαλῆς ὁ Μιλήσιος, γινόταν πολὺ πρακτικὸς ἄνθρωπος ὁσάκις ἤθελε. Τὸν ἀπορροφοῦσε βέβαια ἡ Ἰδέα, ἀλλὰ δὲν παραμελοῦσε καὶ τὴν ὕλη. Ὅταν ἦταν νέος ἀκόμα, τὸν ἔδερναν ἄγριες φτώχειες, πρᾶγμα γιὰ τὸ ὁποῖο τὸν ἐχλεύαζαν οἱ συμπολίτες του. Φουρκισμένος τότε ὁ Θαλῆς ἀποφάσισε νὰ γίνη πλούσιος. Ἐπειδὴ ὅμως στὴ μακαρισμένη ἐκείνη ἐποχὴ δὲν ὑπῆρχαν χρηματιστήρια γιὰ νὰ παίξη μὲ τὰ «πάνω», ἢ μὲ τὰ «κάτω», ἐξεμεταλλεύθη τὸ... πνεῦμα του. Δυνατὸς ἀστρολόγος, ὅπως ἦταν, προεῖδε ἀπὸ τὸ χειμῶνα ὅτι κατὰ τὸ ἐρχόμενο καλοκαῖρι ἡ ἐλῆες τῆς Μιλήτου καὶ τῆς Χίου θὰ ἔφερναν ἀφθονώτατο καρπό.

Προαγόρασε λοιπὸν τὸν καρπὸ αὐτὸ ἀπὸ τὸ χειμῶνα σὲ πολὺ χαμηλὲς τιμὲς καὶ ὅταν ἦρθε ἡ ἐποχὴ τῆς συγκομιδῆς, ἡ ὁποία δὲ διέψευσε τὴν πρόβλεψή του, ὁ Θαλῆς βρέθηκε πάμπλουτος. Τὴν παράλλη χρονιὰ συνεμάχησε μαζύ του καὶ ὁ δάκος, ὁ ὁποῖος κατέστρεψε ἐντελῶς τὸν ἐλαιόκαρπο. Ὁ Θαλῆς εἶχε κολοσσιαῖα ἀκόμη περισσεύματα ἀπὸ τὴν προηγούμενη συγκομιδή. Καὶ ἐπειδὴ τότε δὲν ὑπῆρχαν οὔτε διατιμήσεις, οὔτε αἰσχροδικεῖα, δὲν εἶχε δὲ καὶ κανένα ἀνταγωνιστή, πουλοῦσε τὶς ἐλῆές του ὅσο-ὅσο, εἴτε λιανικῶς εἴτε χονδρικῶς καὶ μέσα σὲ ἐλάχιστο χρονικὸ διάστημα εἶχε γίνει βαθύπλουτος.

Αὐτό, ὅπως ἔλεγε, τὸ ἔκαμε γιὰ ν' ἀποδείξη στοὺς συμπολίτες του ὅτι ἕνας ἄνθρωπος τοῦ πνεύματος μπορεῖ ὅταν θέλη νὰ γίνη καὶ πλούσιος. Ἂν θέλουμε ὅμως τὸ πιστεύουμε ὅτι τὰ ἐλατήρια τοῦ μεγάλου φιλοσόφου ἦσαν τόσο ἁγνά.

ΚΙΝΕΖΙΚΕΣ ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ

Ὁ μωρὸς ποτὲ δὲν θαυμάζει τόσο τὸν ἑαυτό του, ὅσον ὅταν διαπράττει καμμιὰ καινούργια κουταμάρα.

—Τὸ ὕψος τῶν πύργων μετριέται ἀπὸ τὴν σκιά τους—καὶ οἱ μεγάλοι ἄνδρες ἀπὸ ἐκείνους οἱ ὁποῖοι τοὺς φθονοῦν.

— Ὅταν ὁ σκύλλος ξεκουράζεται τὸν ἐνοχλοῦν κ' οἱ ψύλλοι ἀκόμα τοὺς ὁποίους ὡστόσο δὲν αἰσθάνεται καθόλου ὅταν βρίσκεται σὲ κυνήγι.

— Οἱ πλούσιοι βρίσκουν συγγενεῖς καὶ στὰ πέρατα τοῦ κόσμου. Οἱ φτωχοὶ δὲν βρίσκουν συγγενεῖς οὔτε καὶ σ' αὐτὴν ἀκόμα τὴν οἰκογένειά τους.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ ΜΑΣ

Ο ΓΕΝΝΑΙΟΤΑΤΟΣ ΙΠΠΟΤΗΣ ΒΙΝΙΟΖΟ ΣΤΗ ΧΙΟ

Ἡ ἐκστρατεία τοῦ Γενουησίου ἱππότου Σίμονος Βινιόζο κατὰ τῆς Χίου. Ἡ ἡρωϊκὴ στάσις τῶν κατοίκων. Τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ ἱππότου γιὰ τοὺς Χιῶτες. Ἡ διαταγές του. Πῶς διέταξε νὰ διαπομπευθῆ σ' ὅλη τὴ Χῖο ὁ γυιός του, γιατὶ ἐτόλμησε ν' ἁρπάξη ἕνα σταφύλι !

Ἦταν κατὰ τὴν ἐποχὴ ποὺ ἡ μεγάλη αὐτοκρατορία τοῦ Βυζαντίου, ὕστερα ἀπὸ ἀμέτρητες βαρβαρικὲς ἐπιθέσεις καὶ εἰσβολὲς καὶ ἀτελείωτες ἐσωτερικὲς ταραχές,κατέρρεε πειὰ ὁριστικὰ καὶ ἀνεπανόρθωτα.Τότε ἄρχισαν ἐναντίον της καὶ ἡ ἐπιδρομὲς τῶν Ἑνετῶν, τῶν Γενουησίων καὶ τῶν ἄλλων Φράγκων, οἱ ὁποῖοι ἀνενόχλητοι μοιράζονταν μεταξύ τους τὶς Ἑλληνικὲς χῶρες, ποὔχαν μείνει ἀπροστάτευτες ἐντελῶς ἀπὸ τὸ κέντρο. Ἔτσι κατὰ τὸ 1346 ὁ Γενουήσιος ἱππότης Σίμων Βινιόζο, ἕνας ἀπὸ τοὺς πιὸ γενναίους καὶ τοὺς πιὸ λαοφιλεῖς ἱππότες τῆς ἐποχῆς του, ἐξεστράτευσε μὲ 29 πλοῖα κατὰ τῆς Χίου, πρὶν νὰ προφτάσουν καὶ τὴν καταλάβουν οἱ Ἑνετοί, οἱ ὁποῖοι ἐπίσης τὴν ἐποφθαλμιοῦσαν γιὰ τὸν πλοῦτο της καὶ τὸ ἀξιόλογο ἐμπόριό της.

Μόλις ὁ ἱππότης Βινιόζο ἄρραξε μὲ τὸ στόλο του στὸ λιμάνι τῆς Χίου, ἔστειλε πρὸς τοὺς ἄρχοντες τοῦ νησιοῦ μιὰ προκήρυξη, στὴν ὁποία τοὺς ἔλεγε τὰ ἑξῆς :

«Οἱ Ἑνετοὶ ἀπειλοῦν νὰ καταλάβουν τὴ Χῖο. Παρὰ τὶς συνθῆκες ποὺ ἔχουν ὑπογράψει μὲ τὸ Βυζάντιο,ἔχουν στείλει κρυφὰ στόλο μὲ τὸ σκοπὸ νὰ τὴν κυριεύσουν. Ἡ Γένουα, ἡ ὁποία δὲ μποροῦσε ν' ἀνεχθῆ μιὰ τέτοια προσβολή, μὲ διέταξε νἀποπλεύσω μ' ἕνα μέρος τοῦ στόλου, νἀποβιβασθῶ στὴ Χῖο καὶ νὰ τὴν προστατεύσω ἐναντίον κάθε προσβολῆς. Εἶμαι πρόθυμος ἂν θέλετε νὰ στείλω δικό μου ἄνθρωπο στὴν Κωνσταντινούπολη στὴν Αὐτοκράτειρα Ἄννα, γιὰ νὰ δώση τὴ συγκατάθεσή της. Σᾶς παρακαλῶ ν' ἀφήσετε τὸ στρατό μου ν' ἀποβιβασθῆ εἰρηνικά, γιατὶ ἂν ἀντισταθῆτε, εἶμαι ἀποφασισμένος νὰ παραδώσω τὸ νησὶ στὴ φωτιὰ καὶ στὸ σίδηρο».

Ὁ φρούραρχος ὅμως τῆς Χίου καὶ οἱ προύχοντες, κακομεταχειρίστηκαν τοὺς πρέσβεις τοῦ Βινιόζου, καὶ τοὺς ἔστειλαν πάλι στὸν ἀρχηγό τους μὲ τὴν ὑπερήφανη ἀπάντηση ὅτι *«δὲν ἔχουν καμμιὰ ἀνάγκη ἀπὸ τὴ βοήθειά του, καὶ ὅτι καλὰ θὰ κάμη ν' ἀφήση ἀμέσως τὸ νησί, νὰ φύγη καὶ νὰ φροντίση νὰ φαίνεται μαλακὸς καὶ φιλάνθρωπος μονάχα σὲ ἐκείνους, ποὺ ἔχουν ἀνάγκη ἀπὸ φιλανθρωπία καὶ προστασία ὄχι ὅμως καὶ στοὺς Ἕλληνας»*. Ἡ ἀπάντηση αὐτή, ἐξώργισε τρομερὰ τὸ Βινιόζο. Ἔτσι τὴν ἄλλη μέρα ὁ Γενουήσιος ἱππότης διέταξε τὴν ἀποβίβαση τοῦ στρατοῦ του καὶ ἄρχισε νὰ πολιορκῆ ἀπὸ παντοῦ τὰ φρούρια,ποὺ εἶχαν καταλάβει οἱ Χιῶτες, ἀποφασισμένοι ν' ἀντισταθοῦν μέχρι θανάτου. Ἡ πολιορκία μέρα μὲ τὴν ἡμέρα στένευε καὶ τέλος οἱ Χιῶτες μετὰ γενναιοτάτη ἄμυνα, κατὰ τὴν ὁποία ὁ Βινιόζο ἔχασε ἀρκετὸ ἀπὸ τὸ στρατό του.

Μετὰ τὴ νίκη του καὶ τὴν κατάληψη τῆς Χίου, ὁ νικητὴς γενναιόφρων, ὅπως ἦταν, δὲν ἐπραγματοποίησε τὴ φοβερὴ ἀπειλή του. Ἀντιθέτως ἐξέδωκε αὐστηρότατες διαταγὲς πρὸς τὸ στρατό του σχετικὰ μὲ τὴ συμπεριφορά τους πρὸς τοὺς κατοίκους, πρὸς τοὺς ὁποίους τοὺς συνιστοῦσε νὰ φέρουνται σἂν πραγματικοὶ γενναῖοι ἱππότες.

Σὲ μιὰ ἀπὸ τὶς διαταγές του αὐτὲς ὁ ἱππότης Βινιόζο μεταξὺ ἄλλων ἔλεγε ὅτι «ἐκεῖνος ποὺ θὰ τολμοῦσε καὶ ἕνα σταφύλι νἁρπάξη θὰ μαστιγώνονταν ὅπως μαστιγώνονται οἱ δοῦλοι».

Οἱ στρατιῶτες του, ποὺ ἐγνώριζαν τὴ δικαιοσύνη τοῦ Βινιόζου καὶ τὰ αἰσθήματά του ἀπέναντι τῶν ἀδυνάτων, χάριν τῶν ὁποίων μποροῦσε καὶ τὴν ἰδία του ζωὴ ἀκόμα νὰ θυσιάση, ἐτήρησαν τὶς διαταγὲς τοῦ ἀρχηγοῦ τους κατὰ γράμμα. Μονάχα ὁ γυιὸς τοῦ γενναίου ἱππότου παραξενεύοταν, πῶς μποροῦσε νὰ θεωρῆται ἔγκλημα γιὰ ἕνα Γενουήσιο στρατιώτη, τὸ νὰ κόψη ἕνα σταφύλι ἀπὸ ἕνα Χιώτικο ἀμπέλι καὶ νὰ τὸ φάη. Χωρὶς νὰ λογαριάση καθόλου τὴ διαταγὴ τοῦ πατέρα του, τὴν ἄλλη μέρα ἔκοψε ἕνα σταφύλι, καὶ τὸ ἔτρωγε μπροστὰ σ' ὅλους τοὺς στρατιῶτες. Μόλις τὸ ἔμαθε ὁ Βινιόζο ἔγινε τρελλὸς ἀπὸ θυμὸ καὶ παρὰ τὶς θερμότατες παρακλήσεις τῶν προυχόντων τῆς Χίου καὶ τῶν ἐπιτελῶν του διέταξε καὶ παρουσίασαν μπροστά του τὸν παραβάτη τῆς διαταγῆς. Ἀφοῦ τὸν ἐρράπισε, διέταξε καὶ τὸν ἔδεσαν πισθάγκωνα καὶ τὸν περιέφεραν γιὰ νὰ τὸν διαπομπεύσουν σ' ὅλους τοὺς δρόμους τῆς πόλεως, ἐνῶ σὲ κάθε βῆμα τὸν μαστίγωναν ἄγρια. Ἐμπρὸς ἀπὸ τὴ θλιβερὴ αὐτὴ πομπὴ προχωροῦσε ἕνας κήρυκας, ὁ ὁποῖος ἐφώναζε :

— Ἔτσι τιμωροῦνται ἐκεῖνοι ποὺ κλέφτουν τὰ πράγματα ἑνὸς φιλικοῦ λαοῦ !

Ἀλλὰ ὁ ἱππότης Βινιόζο δὲν ἔμεινε εὐχαριστημένος καὶ μὲ τὴν τιμωρία αὐτὴ τῆς διαπομπεύσεως τοῦ γυιοῦ του. Κ' ἔδωκε ὡς ἀποζημίωση στοὺς προύχοντες τῆς Χίου, πεντακόσια δουκᾶτα, ὅπως διατεθοῦν ὡς προῖκα σὲ μερικὰ κορίτσια, τὰ πιὸ φτωχὰ τοῦ νησιοῦ.

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΕΙΑΣ ΚΑΡΔΙΑΣ

ΤΟΥ ΟΚΤΑΒΙΟΥ ΦΕΓΙΕ

Η ΠΟΛΥΑΓΑΠΗΜΕΝΗ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

— Στὸ καλὸ κουτέ !... Βλάκα !...

— Τὰ λόγια της αὐτὰ ἤχησαν σι' αὐτιά μου σἂν κεραυνός... Τὰ ἔχασα... Τὰ σάστισα...Δὲν ἤξερα ποῦ βρισκόμουν...Νόμιζα πὼς νειρεύουμαι...

Καὶ πρὶν προφτάσω νὰ συνέλθω, πρὶν προλάβω νὰ τῆς πῶ λέξι, πρὶν προκάμω νὰ ξαναπηδήσω στὸ δωμάτιό της καὶ νὰ τῆς φερθῶ ὅπως ἔπρεπε, ὅπως ἤθελε, ὅπως ποθοῦσε, μοὔκλεισε τὸ παράθυρο κατάμουτρα !...

Ἔμεινα τότε καρφωμένος στὴ θέσι μου, μὴ μπορῶντας νὰ κάμω βῆμα, Νόμιζα πὼς κοιμοῦμαι, πὼς πρόκειται γιὰ κάποιον ἐφιάλτη...ἐφιάλτη τρομερόν...

Κι' ὅμως ἦταν ἀλήθεια. Βρισκόμουν μπρὸς στὴ πιὸ σκληρὴ πραγματικότητα. Ἡ γυναῖκα αὐτὴ ποὺ τόσο τὴν ἀγαποῦσα, ἡ γυναῖκα αὐτὴ ποὺ τόσο τὴν ἐλάτρευα, ἡ γυναῖκα αὐτὴ ποὺ τῆς ἔδειξα τόσο σεβασμὸ μ' εἶχε ἀηδιάσει, μ' ἔβρισε χυδαῖα γιατί ;... Γιατὶ δὲν τῆς φέρθηκα ὅπως ἤθελε. Γιατὶ δὲν κατάλαβα τὶ ζητοῦσε. Γιατὶ πίστεψα στὴν ἀγνότητά της. Γιατὶ γελάστηκα ἀπ' τὰ δάκρυά της καὶ τὶς ἱκεσίες της. Ναί... Τὴ στιγμὴ ποὺ μὲ ἱκέτευε νὰ τὴν σεβασθῶ, τὴν ἴδια αὐτὴ στιγμή, ποθοῦσε νὰ τῆς φερθῶ χυδαῖα καὶ πρόστυχα, ποθοῦσε νὰ τὴν κάμω δική μου, νὰ κυλιστῆ μαζύ μου στὴν πιὸ παράφορη ἐρωτικὴ κραιπάλη !...

Μὰ γελάστηκα...

Ἤμουν πράγματι ἕνας κουτός, ἕνας βλάκας ; Ποιός ξέρει ;... Ἐγὼ τοὐλάχιστον δὲν τὸ πιστεύω αὐτό. Τῆς φέρθηκα σἂν τίμιος ἄνδρας. Αὐτὸ μοῦ φτάνει...

Ἀπὸ τὴ νύχτα αὐτή, κυρία, δὲν ξαναπλησίασα τὴ γυναίκα αὐτή. Βλεπόμαστε σἂν ξένοι. Ἀνάμεσά μας εἶχε ἀνοίξει ἕνα μεγάλο βάραθρο. Τὴν ἀηδίαζα καὶ μὲ μισοῦσε...

Ἡ Ἰωάννα ἄκουσε ὅλην αὐτὴ τὴ διήγησι τοῦ Ἰακώβου ντὲ Λέρν, μὲ προσοχή. Κι' ὅταν τελείωσε πειά, τοῦ εἶπε :

— Καὶ τί συμπέρασμα ἐβγάλατε ἀπ' τὸ περιστατικὸ αὐτό ;

— Ἔμαθα, κυρία, νὰ φοβοῦμαι τὶς γυναῖκες, νὰ μὴ τὶς ἐμπιστεύουμαι.

— Θεέ μου ! ἔφτασε ἕνα τυχαῖο ἐπεισόδιο γιὰ νὰ περιφρονήσετε ὅλες τὶς γυναῖκες, γιὰ νὰ τὶς κηρύξετε ἀνάξιες τῆς ἐμπιστοσύνης σας ;

Ὁ Ἰάκωβος κούνησε λυπημένα τὸ κεφάλι του καὶ εἶπε :

— Ὢ ! ἔχω κι' ἄλλες ἀφορμές, κυρία, πιὸ σοβαρές...

Ἡ Ἰωάννα τὸν κύτταξε παράξενα. Τί ἐννοοῦσε ἄραγε μὲ τὰ λόγια αὐτά ;

Ὁ Ἰάκωβος κατάλαβε τὴ σκέψι της καὶ συνέχισε :

— Ναί, κυρία, πιστέψτε με, ἔχω κι' ἄλλους λόγους νὰ μὴ ἐμπιστεύουμαι τὶς γυναῖκες, λόγους φρικώδεις. Τονίζω τὴ λέξι, κυρία : ***Φρικώδεις !*** Δυστυχῶς δὲν μπορῶ νὰ σᾶς μιλήσω, δὲν μπορῶ νὰ σᾶς ἐξηγήσω τὶ ἐννοῶ λέγοντας τὰ λόγια αὐτά.

Ἡ Ἰωάννα σηκώθηκε ὀρθή, ἔσιαξε τὸ φόρεμά της καὶ τοῦ εἶπε :

— Μολαταῦτα θὰ ἤθελα νὰ τοὺς μάθω τοὺς «Φρικώδεις» αὐτοὺς λόγους γιὰ τοὺς ὁποίους καταδικάσατε τόσο ἀμείλικτα τὸ φῦλο μας.

Ὁ Ἰάκωβος ὅμως σιωποῦσε.

Στὸ μεταξὺ αὐτὸ οἱ ἄλλοι καλεσμένοι τῆς κ. ντὲ Λέρν, εἶχαν παραξενευτεῖ μὲ τὴν ἰδιαίτερη αὐτὴ συζήτησι τῆς κ. Μωρεσκὰν μὲ τὸν Ἰάκωβο. Ἡ Ἰωάννα τὸ ἀντελήφθη αὐτὸ καὶ γιὰ νὰ βγάλη ἀπ' τὸ μυαλό τους κάθε ὑποψία, εἶπε μεγαλοφώνως στὴν μητέρα τοῦ Ἰακώβου.

— Κρῖμα στὸν κόπο μου, ἀγαπητή μου κυρία, δὲν ἔκαμα τίποτα. Εἶνε ἀμετάπειστος.

Ἡ κ. ντὲ Λέρν ἦταν ὅμως κατὰ βάθος εὐχαριστημένη. Τὸ σχέδιό της πήγαινε θαυμάσια. Ὁ Ἰάκωβος εἶχε μείνει ἀρκετὴν ὥρα μὲ τὴν Ἰωάννα, εἶχαν μιλήσει μαζὺ κι' αὐτὸ ἦταν ἀρκετὸ ἐπὶ τοῦ παρόντος.

ΤΟ ΑΜΑΡΤΗΜΑ ΤΗΣ ΜΗΤΕΡΑΣ

Εἶνε γνωστὸ σ' ὅλους, βέβαια, πῶς πιάνεται, πῶς ἀρχίζει ὁ ἔρωτας. Μυστηριώδες καὶ ἀνεξιχνίαστο εἶνε τό πῶς γεννιέται ἡ συμπάθεια. Συμπαθοῦμε ἕναν ἄνθρωπο, χωρὶς νὰ τὸ καταλαβαίνουμε. Τί συμβαίνει στὴν καρδιά μας, τί γίνεται στὸ πνεῦμα μας στὴν περίπτωσι αὐτή ; Κανεὶς δὲν ξέρει, κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ ἐννοήση. Γιατὶ ἡ συμπάθεια εἶνε κἄτι ποὺ προηγεῖται τοῦ ἔρωτος. Εἶνε κἄτι πιὸ ἀγνό, πιὸ βαθειὰ κρυμμένο στὴν ψυχή μας...

Μιὰ βαθειὰ συμπάθεια, μιὰ θερμὴ συμπόνεσι ἔννοιωσε καὶ ἡ Ἰωάννα γιὰ τὸν Ἰάκωβο ντὲ Λέρν μετὰ τὴν παραπάνω συζήτησί τους, χωρὶς νὰ καταλάβη πῶς τῆς γεννήθηκε ξαφνικὰ τὸ αἴσθημα αὐτό. Τοὺς ἕνωνε ἡ ἀπογοήτευσις ποὔνοιωθαν, αὐτὴ γιὰ τοὺς ἄνδρες καὶ αὐτὸς γιὰ τὶς γυναῖκες ; Ἡ θλίψεις καὶ ἡ πικρίες τῆς ζωῆς ;

Τί κοινὸν ὑπῆρχε μεταξὺ ἑνὸς γλεντζέ, ἑνὸς ἀκολάστου νέου καὶ μιᾶς ἁγνῆς καὶ τιμίας γυναίκας ; Καὶ ὅμως, ἡ Ἰωάννα ἔννοιωθε μιὰ εἰλικρινῆ συμπάθεια γιὰ τὸν κ. ντὲ Λέρν. Τὸ αἴσθημά της αὐτὸ τὴν ξάφνιαζε καὶ τὴν ἴδια, μὰ ὡστόσο ὑπῆρχε, ἦταν πραγματικό, τὸ καταλάβαινε βαθειὰ στὴν καρδιά της..

Ποῦ θὰ κατέληγε ἡ συμπάθεια αὐτὴ δὲν ἤξερε βέβαια. Δὲν ἤθελε οὔτε νὰ τὸ σκέπτεται αὐτό. Κι' ὅταν ἡ ἰδέες αὐτὲς τριγύριζαν στὸ μυαλό της καὶ τὴν ἐνοχλοῦσαν, ἔτρεχε στὴν αἴθουσα τῆς ὑποδοχῆς, ἔπαιζε πιάνο καὶ λησμονοῦσε...Ἡ μουσικὴ ἔχυνε βάλσαμο στὴν ψυχή της. Ἦταν ἡ μόνη της παρηγοριά....

Ἡ ἴδιες ἰδέες, ἡ ἴδιες ἀκριβῶς σκέψεις, γεννιόντουσαν συχνὰ καὶ στὸ μυαλὸ τοῦ Ἰακώβου ντὲ Λέρν. Γιατὶ τὸν τραβοῦσε τόσο ἡ κ. Μωρεσκάν ; Γιατὶ τὸν ἐγοήτευε ὅσο καμμιὰ ἄλλη γυναῖκα ; Κι' ἀκόμη τὸν παραξένευε πιὸ πολύ, τὸ ἐνδιαφέρον τῆς κ. Μωρεσκὰν γι' αὐτόν. Γιατὶ τοῦ μίλησε γι' ἀποκατάστασι ; Τὴν παρεκάλεσε ἡ μητέρα του ; Κ' ἔφτασε τόσο γιὰ νὰ τὴν κάνη ν' ἀναμιχθῆ σὲ μιὰ τέτοια ὑπόθεση ;

— Παιδί μου, εἶπε μιὰ μέρα ἡ κ. ντὲ Λέρν στόν Ἰάκωβο, πρέπει νὰ ἐπισκεφθῆς τὴν κ. Μωρεσκάν. Τῆς τὴν χρωστᾶς τὴν ἐπίσκεψι αὐτή. Πρέπει ἐξ ἄλλου νὰ τὴν εὐχαριστήσης γιὰ τὸ ἐνδιαφέρον ποὔδειξε γιά σένα.

Ὁ Ἰάκωβος βρῆκε λογικὴ τὴν παρατήρησι αὐτὴ τῆς μητέρας του καὶ τὴν ἴδια μέρα, κατὰ τὶς πέντε τὸ ἀπόγευμα, πῆγε στὸ σπίτι τῆς Ἰωάννας. Βρῆκε ἐκεῖ τὸν κ. Μοντελέν, ὁ ὁποῖος, ὅπως ξέρουμε, φρόντιζε νὰ βλέπη τὸν κ. Μωρεσκὰν ὅσον τὸ δυνατὸν πιό συχνά.

Ἡ παρουσία τοῦ Μοντελὲν ἐκεῖ δὲν παραξένεψε καθόλου τὸν Ἰάκωβο, ὁ ὁποῖος ἤξερε ὅτι ὁ κόμης πολιορκεῖ στενότατα τὴν κ. Μωρεσκάν. Ἀντιθέτως ὅμως ὁ ἐρχομὸς τοῦ Ἰακώβου δυσαρέστησε τρομερὰ τὸν Μοντελέν, ὁ ὁποῖος ἀντὶ νὰ σηκωθῆ καὶ νὰ φύγη παρέτεινε τὴν ἐπίσκεψί του ὥς τὸ βράδυ. Ὁ Ἰάκωβος ἂν καὶ πῆγε ἔπειτα ἀπὸ τὸν Μοντελὲν σηκώθηκε κι' ἔφυγε πρὶν ἀπ' αὐτόν, ἀφοῦ ἔμεινε περὶ τὰ τρία τέταρτα...

Ἔπαιζε πιάνο καὶ λησμονοῦσε...

Ἡ χοντροκοπιὰ τοῦ Μοντελὲν νὰ παραμείνη ἐκεῖ τόσην ὥρα καὶ ν' ἀναγκάση τὸν Ἰάκωβο νὰ φύγη τόσο γρήγορα, ἐθύμωσε τὴν Ἰωάννα. Ὁ Μοντελὲν τὸ κατάλαβε αὐτὸ καὶ σκέφθηκε πὼς ἔπρεπε νὰ διορθώση τὸ λάθος του. Δυστυχῶς ὅμως—ὅπως συμβαίνει πάντα στὶς περιστάσεις αὐτές—ἀντὶ νὰ δικαιολογήση τὴν πρώτη του γκάφα ἔκαμε καὶ δεύτερη.

—Φαίνεστε θυμωμένη μαζύ μου, εἶπε στὴν Ἰωάννα. Γιατί ;.., Μήπως διότι δὲν παρεχώρησα τὴ θέσι μου στὸν κ. ντὲ Λέρν ;

Ἡ Ἰωάννα τὸν κύτταξε κατάματα καὶ τοῦ εἶπε ἀπότομα :

— Ἔ, λοιπόν, ναί, γι' αὐτό. Ἔπρεπε νὰ σηκωθῆτε καὶ νὰ φύγετε. Ἤρθατε πρὶν ἀπὸ αὐτόν. Τὸ νὰ μένετε ἐδῶ καὶ μετὰ τὴν ἀναχώρησί του, εἶνε σἂν νὰ δείχνετε πὼς εἴσαστε νοικοκύρης ἐδῶ μέσα, πρᾶγμα ποὺ δὲν εἶνε ἀληθινό, δικαίωμα, τὸ ὁποῖο οὐδέποτε μοῦ φαίνεται σᾶς ἔδωσα...

— Ναί, ἔχετε δίκηο, ἀπάντησε δειλὰ ὁ Μοντελέν. Σᾶς ζητῶ συγγνώμην. Μὲ παρέσυρε τὸ αἴσθημά μου.

— Φροντίστε λοιπὸν στὸ ἑξῆς νὰ μὴ παρασύρεσθε ἀπ' τὰ αἰσθήματά σας. Βάλτε λίγο νερὸ στὸ κρασί σας. Ἔτσι δὲν θὰ λησμονᾶτε ὡρισμένες ὑποχρεώσεις, τὶς ὁποῖες ἔχει κάθε κύριος. Μὲ τὸν κ. ντὲ Λέρν ἔχετε μονομαχήσει... Ἕνας λόγος παραπάνω γιὰ νὰ σηκωθῆτε καὶ νὰ φύγετε μόλις ἦρθε ἐδῶ...Γιὰ πέστε μου ὅμως, γιατὶ ἐμονομαχήσατε ;

— Ὢ ! δὲν ἦταν καὶ τίποτε σοβαρό.Εἶπε κάποια κουβέντα προσβλητικὴ γιὰ μένα...

— Ἄ, ἔτσι ..

Στὸ σημεῖο αὐτὸ ἡ συζήτησις μεταξύ των διεκόπη. Ἡ Ἰωάννα φαινόταν βυθισμένη σὲ σκέψεις. Κι' ὁ Μοντελὲν βλέποντας πὼς δὲν ἦταν καθόλου ὠφέλιμο γιὰ τὰ σχέδιά του νὰ μένη περισσότερο, σηκώθηκε, χαιρέτησε κι' ἔφυγε...

***

«Νὰ φαίνεσαι σπάνια ἂν θέλης νὰ σ' ἀγαποῦν», λέει ἕνα Περσικὸ ρητό. Γι' αὐτὸ καὶ ἡ ἐπισκέψεις τοῦ κόμητος ντὲ Λέρν ἐθεωροῦντο ἀπὸ τὶς κυρίες ὡς μικρὲς ἑορτές, πολὺ κολακευτικὲς γιὰ ἐκεῖνες στὶς ὁποῖες ἐπήγαινε. Ἡ χάρις τοῦ σώματός του, τὸ πνεῦμα του, τὰ προτερήματά του τὸν ἔκαναν ἕνα πρόσωπο ἐξαιρετικὰ ἐνδιαφέρον. Μὲ ἀληθινὴ λοιπὸν δυσαρέσκεια ἡ κυρία ντὲ Μωρεσκὰν σκεφτόταν ὅτι ὁ κόμης στὴν πρώτη ἐπίσκεψη ποὺ τῆς ἔκανε εὐχαριστήθηκε ἐλάχιστα, βρίσκοντας στὸ σπίτι της τὸν κ. ντὲ Μοντελὲν οἰκειότατα συνδεδεμένο μαζύ της.

(Ἀκολουθεῖ)

ΚΑΡΤ ΠΟΣΤΑΛ

Ἡ ὑπὸ τῶν ἀναγνωστῶν μας ἀποστελλομένη συνεργασία καὶ μὴ συνοδευομένη ὑπὸ δικαιώματος κρίσεως ἐκ δραχμῶν πέντε δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν.

Γιάννην Φωτίου. Αἱ μεταφράσεις σας ὄχι καλές. Γ. Παπαδόπουλον, Σκλήβαινα. Τὸ ποίημά σας «Τί ψάλλω», συγκινητικὸν βέβαια καὶ μεγαλόψυχον, μὰ ὄχι ἐπιτυχές.

Ἰδέστε καὶ σεῖς:

Δὲν εἶμαι ἐγὼ λιβελλιστὴς
δὲν γράφω ἐγὼ λιβέλλους.
Ἐγὼ εἶμαι ἕνας τραγουδιστὴς
τοῦ κάλλους καὶ τοῦ μέλους.
ἐγὼ ψάλλω τὴν ὀμορφιὰ
τὰ ἄνθη καὶ τὴ φύση
ψάλλω καὶ 'κείνη τὴν καρδιὰ
π' ὁ ἔρως, θὰ γεμίσῃ.
Ψάλλω τὸν πόνο τοῦ φτωχοῦ
τὴ δυστυχιὰ τῆς χήρας
δίδω ἐλπίδα τοῦ ἐνοῦ
ὅπου τείνει τὰς χεῖρας.
Τὴν πονεμένη τὴν καρδιά,
καὶ χύνω μιὰ στάλα βάλσαμο
ποὺ σβύνει κάθε βάσανο
στῆς ἄλλης τὴν καρδιά.
Ψάλλω τὰ ἄνθη, τὰ πουλιὰ
τὸν ἥσυχο ἀγέρα
καὶ τὸ βοσκὸ ποὺ κάθεται
ἀπ' κάτω ἀπ' τὴν ἐλιά
καὶ παίζει τὴ φλογέρα.
Καὶ ἐν γένει ψάλλω τῆς ζωῆς
τὰ πάθη καὶ τοὺς πόνους
τὸν ἔρωτα, τὴ δυστυχιὰ
τὶς πίκρες, καὶ τοὺς κόπους.

Γράφετε λοιπὸν πεζά. Ἴσως σ' αὐτὰ ἐπιτύχετε περισσότερον. Τὸ εὐχόμεθα ἐκ βάθους καρδίας.

Γιαννικάκην, Σέρρας. Ἔχετε δίκηο. Συμφωνοῦμε—εἰλικρινῶς—σ' ὅλα. Μὰ τί τὰ θέλετε... Ὑπάρχουν καὶ ἀναγνῶσται ἢ μᾶλλον ἀναγνώστριες, ποὺ ἐνδιαφέρουνται καὶ γι' αὐτά. Δίνουμε δηλαδὴ εἰς ἕκαστον ὅτι τὸν εὐχαριστεῖ. Αὐτὸ εἶνε ὅλο... Σπ. Κανᾶν, Παλαιστίνην. Εὐχαριστοῦμεν θερμῶς γιὰ τὸ ἐνδιαφέρον σας. Τὰ ταλέντα καλὰ καὶ θὰ δημοσιευθοῦν. Στεῖλτε κι' ὅ,τι ἄλλο ἔχετε. Ἀθ. Γκότσην, Ὀλυμπίαν. Τὰ ποιήματά σας ἀνεπιτυχῆ. Διαβάστε συγχρόνως Ἕλληνας ποιητάς. Γιὰ τὰ καλὰ καὶ ἐνθουσιώδη λόγια σας θερμῶς σᾶς εὐχαριστοῦμεν. Σπ. Παλούμπην. Τὸ ποίημά σας ὄχι ἀπολύτως καλό. Μὲ λίγη προσοχὴ θὰ γράψετε καλύτερα. Κάμετέ το καὶ στεῖλτε ὅτι γράψετε. Λάκην Ἀγγελάκην. Τὰ ποιήματά σας καὶ μετὰ τὴν διόρθωσιν ἀνεπιτυχῆ. Δὲν διορθώνεται ἔτσι ἄψε-σβῦσε ἕνα ποίημα. Ἐργασθῆτε, ἔχετε ὑπομονή, διαβάζετε, σχίστε ὅτι γράψατε ὥς τώρα, ἀρχίστε ἀπ' τὴν ἀρχή.

Ἐρωτευμένον, Ἐνταῦθα. Τὸ πρὸς τὴν Σωσὼ ποίημά σας, τὸ καὶ ἀκροστιχίδα σχηματίζον, ὄχι ἐπιτυχές. Γιὰ δέστε καὶ σεῖς:

Σὰν τὰ ψηλόκορφα βουνὰ
ποὺ τώρα τὴ χάρι ἔχουν
Ὤ! θὰ ἤθελα γιὰ παντοτεινὰ
οἱ πένες μας γιὰ νὰ βρέχουν.
Στὰ χέρια μου νἄρθοῦν ξανὰ
γράμματα ποὺ θὲ νὰ φεύγουν
Ὡσὰν τὴν ἄδολη τὴν τσακ-
[πινιὰ
μόν' ἐρωτευμένους νὰ θέλγουν.

Πιθανῶς βέβαια νὰ συγκινήσῃ τὴν πολυθέλγητρον Σωσώ. Ἡμᾶς ὅμως... Μαρὶ Μαρτέν. Ἐνταῦθα. Γιὰ τοὺς γαλλικούς σας στίχους τοὺς χαρισμένους στὸ «Μπουκέτο», θερμὰ σᾶς εὐχαριστοῦμεν. Νά καὶ οἱ τρυφεροί σας στίχοι:

je t'aime, je t'aime
c' est toi mon selle amour
je t'aime, je t'aime
je t'aimerai toujours

Παπιγιὸν Ντορέ, Ἐνταῦθα. Δὲν εἶνε εὔκολον δυστυχῶς αὐτὸ ποὺ ζητᾶτε. Κ. Σαββατλῆν, Θήβας. Γιὰ νὰ γραφῆτε συνδρομητὴς πρέπει νὰ στείλετε τὴ συνδρομή σας στὸ περιοδικό. Κυττᾶτε στὸ φύλλο τὰ σχετικά. Γιὰ τὸ ἐνδιαφέρον σας ὑπὲρ τοῦ περιοδικοῦ θερμῶς εὐχαριστοῦμεν. Εὐάγγ. Τραντάλην. Δημοσιεύουμε ἐδῶ τὸ δεύτερο διήγημά σας. Προσέξτε μόνον νὰ μὴ τὰ βάλετε πάλιν μαζύ μας. Ἡμεῖς δὲν φταῖμε τίποτα. Ἡ Γραμματικὴ φταίει, Τὸ Συντακτικὸ φταίει... Νὰ τώρα καὶ τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος λογοτέχνημα.

ΤΟ ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΟΝ

Δέκα χιλιόμετρα μακρὰν τῆς πόλεως, ὅπου εἶχε στήσει τὰς σκηνάς του τὸ μέγα Ἱπποδρόμιον τῆς Κῶβελ, καὶ πλησίον σὲ μιὰ ἀντὴ κοντὰ στὴν παραλίαν.

Ἡ λευκότης των ἦτο εἰς χρῶμα ἀντίθεσιν μὲ τὸ κυανοῦν τῆς θαλάσσης.

Μεταξὺ τῶν ἠθοποιῶν εὑρίσκετο ἡ χαριτωμένη νέα, ἡ ἀκροβάτις Ἑλένη. Μὲ τὰ μαῦρα της μάτια ἔκανε μεγάλην ἐντύπωσιν. Τόσον μὲ τὸ θέλγητρόν της ὅσον μὲ τὴν ὀμορφιά της. Ἡ Ἑλένη ἀγαποῦσε τὸν Τίτο, καὶ ὁ ἔρωτάς της αὐτὸς εὕρισκε ἀπήχησιν εἰς τὴν καρδιὰ τοῦ Τίτου. Μὲ τὰ ἀκροβατικὰ γυμνάσματα, εἰς τὰ ὁποῖα καὶ οἱ δύο καταχειροκροτοῦντο, οἱ νέοι ἔκαναν σχέδια διὰ τὸ μέλλον.

— Ὅταν θὰ κάνω ἀρκετὰ χρήματα Ἑλένη, ἔλεγε ὁ Τίτος, θὰ μπορέσουμε νὰ παντρευθοῦμε.

— Εἶνε ἀνάγκη νὰ περιμένουμε τόσο πολὺ Τίτο; Ἔλεγε ἡ νέα.

— Μὰ ναί, γιατὶ δὲν θέλω νὰ εἶσαι ἀκροβάτις ὅταν θὰ γίνῃς γυναῖκα μου.

— Ζηλιάρη!

— Εἶμαι ζηλιάρης, γιατὶ σὲ ἀγαπῶ, ἔλεγε ὁ Τίτος.

— Κ' ἐγὼ εἶμαι ζηλιάρα! ἀνεφώνησε ἡ Ἑλένη.

— Λοιπὸν μ' ἀγαπᾶς;

— Καὶ βέβαια σὲ ἀγαπῶ, Τίτο μου, καὶ μ' ὅλη μου τὴν καρδιά!

Καμμιὰ φορὰ ἐνῶ ἀντήλλασσαν ὅρκους ἀγάπης διεκόπτοντο ἀπὸ τὶς φωνὲς τοῦ διευθυντοῦ, διότι ἔπρεπε, ὁ ἕνας καὶ ὁ ἄλλος, νὰ κάμουν τὰ ἐπικίνδυνα γυμνάσιά τους.

Ἐλογάριαζαν νὰ θέσουν εἰς ἐκτέλεσιν τὰ σχέδιά των, ἀλλὰ σὰν νέοι ποὺ ἦσαν, δὲν ἔλαβαν ὑπ' ὄψιν τὴν τύχην.

Ἕνα ἀπόγευμα, ἡ Ἑλένη ἐνῶ ἔκαμνε τὸν περίπατό της συνήντησε ἕναν ἀριστοκράτη, ὁ ὁποῖος εἵλκυσε τὴν προσοχή της ἀκριβῶς διότι ὁμοίαζε μὲ τὸν ἀγαπημένο της Τίτο. Ἡ ὁμοιότης ἦτο παράδοξος, ἐκπληκτική.

— Μοῦ φαίνεται, δεσποινίς, ὅτι σᾶς εἶδα κάπου, ὁ κόμης Βίντερ τῆς εἶπε.

— Κ' ἐγὼ ἐπίσης, ἔκαμε πονηρὰ ἡ Ἑλένη, σκεπτομένη τὸν Τίτο.

— Θὰ ἐπιθυμοῦσα πολὺ νὰ σᾶς ξαναϊδῶ, εἶπεν ὁ κόμης.

— Αὐτὸ εἶνε ἀδύνατον, ἀπήντησε ἡ ἀκροβάτις.

— Ἐν τούτοις... εἶπεν ὁ νέος.

— Λοιπόν! Ἐλᾶτε στὸ Ἱπποδρόμιον ὅπου παίζω κάθε μέρα καὶ ὅπου μπορεῖ νὰ μὲ ἰδῇ ὁ καθένας.

Ἡ Ἑλένη ξέσπασε σὲ γέλια στρέφουσα τὰ νῶτα πρὸς τὸν κόμητα Ἀπεμακρύνθη μὲ βῆμα ταχύ, βασανιζομένη ἀπὸ τὴν ὁμοιότητα τοῦ ἀγνώστου μὲ τὸν Τίτο.

Φυσικά, ὁ κόμης Βίντερ, νομίζων ὅτι ἡ ὄμορφη ἀκροβάτις τὸν εἶχε κοροϊδεύσῃ, δὲν ἐσκέπτετο πλέον παρὰ αὐτήν.

(Συνέχεια στὸ προσεχὲς)

Τὰ-μ π λ, Χανιά. Στεῖλτε τὸ νέο σας διήγημα. Ἂν εἶνε καλὸ θὰ δημοσιευθῇ. Ἀγγ. Κατσούλην, Πειραιᾶ. Δὲν μᾶς χρησιμεύουν αὐτά. Πάντως σᾶς εὐχαριστοῦμεν. Ἂς-Ἂς. Τὸ ἀνεκδοτάκι καλό. Θὰ δημοσιευθῇ. Φαρινόν, Ἐνταῦθα. Μὰ δὲν εἶνε διήγημα αὐτό. Εἶνε ἡ ἀφήγησις ἑνὸς γεγονότος σὲ δέκα γραμμές. Διαβάστε Ἕλληνας διηγηματογράφους. Οἰτην. Τὸ διήγημά σας ὄχι ἐνδιαφέρον. Ἀφηγῆσθε καλά. Ἐργασθῆτε λοιπὸν πιὸ προσεκτικὰ καὶ διαλέγετε καλύτερα θέματα. Ἀλκ. Ψάλτην. Δράμαν. Τὸ ποίημά σας στὸ «Καμπαρέ», μοντέρνο ἴσως ὄχι ὅμως καὶ ἐπιτυχές. Ἰδοὺ τὸ α' ἑξάστιχο:

Μέσα σὲ μι' ἀτμόσφαιρα θερμὴ
κατάφωτη εἶν' ἄπειρα τὰ φῶτα
πηγαίνει ὁ καθένας γιὰ νὰ μὴ
θυμᾶται τὴ δυστυχία του σὰν
[πρῶτα
Αὐτὸ εἶνε τὸ πλάνο τὸ καρρὲ
ποὺ τ' ὀνομάζουν καμπαρέ...

Καὶ παρακάτω οἱ δυὸ τελευταῖοι στίχοι τοῦ β' ἑξάστιχου:

Χορεύει ἡ γυναῖκα γιὰ νὰ μὴ
πασχίζει πῶς θὰ βρῇ ψωμί...

ΤΑ ΓΡΑΜΜΟΦΩΝΑ STARR MASTERTONE ΕΙΝΑΙ ἀπὸ ἀπόψεως τιμῆς ΤΑ ΜΙΚΡΟΤΕΡΑ καὶ ἀπὸ ἀπόψεως ποιότητος ΤΑ ΜΕΓΑΛΕΙΤΕΡΑ.

ΠΩΛΗΣΙΣ ΔΙΑ ΜΗΝΙΑΙΩΝ ΔΟΣΕΩΝ

ΔΙΑ ΤΑΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΚΑΤ' ΕΥΘΕΙΑΝ

ΕΤΑΙΡΙΑ ΠΙΑΝΩΝ ΣΤΑΡΡ

ΑΘΗΝΑΙ: Στοὰ Ἀρσακείου 12. Τηλ. νέον: 8 - 31
ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ: Ὁδὸς Φίλωνος 48. Τηλ. νέον: 10 - 26

[Β]ΑΦΕΤΕ ΤΑ ΦΟΡΕΜΑΤΑ ΣΑΣ ΜΟΝΑΙ ΣΑΣ ΜΕ ΓΕΡΜΑΝΙΚΑΣ ΒΑΦΑΣ ARTI

[ΑΙ] DOLLY SISTERS [ΚΑ]ΤΕΝΘΟΥΣΙΑΣΜΕΝΑΙ [ΑΠΟ] ΤΗΝ ΚΡΕΜΑ SIAMOISE

...παγκοσμίου φήμης μεγάλοι ἀ... υἱοθέτησαν τὴν Κρέμα Siamoise, τὸ περίφημον διπλοῦν προϊ[όν] ...τὴν καλλονήν. Ἡ ἐκπληκτι[κὴ αὕ]τη ἐφεύρεσις ἔρχεται νὰ ἐπα... ...τήσῃ ὅλας τὰς μεθόδους ἐξω... ...γνωστὰς μέχρι σήμερον. ...ματοῦχοι χημικοὶ καὶ διά... δερματολόγοι ἔρχονται νὰ ...ξουν ὅτι ἡ ἐπιδερμὶς δὲν ἐ... ...ται μόνον μὲ ἕνα προϊὸν ὁ... ...ήποτε καὶ ἂν εἶνε τοῦτο. Ἡ ...Siamoise συνίσταται ἐκ δύο ...προϊόντων: Τὴν Κρέμα ...μέρας προωρισμένην διὰ τὸν ...σμὸν τῆς πρωΐας, ἡ ὁποία ...λάσσει καὶ ἐξωραΐζει τὴν ἐ... ...μίδα συγκρατοῦσα τελείως τὴν ..., τὴν Κρέμα τῆς νυκτός, ...ποιουμένην διὰ τὸν καλλω... ...τῆς ἑσπέρας, ἡ ὁποία ἐπι... ...ει τὸ καθάρισμα καὶ τὴν ἀ... ...θίωσιν καλύτερον τῶν σα... ...καὶ τῶν γαλάκτων καλλονῆς, ...άσει τὴν ἐπιδερμίδα ἀπὸ τὰς ...σίας ποὺ συσσωρεύονται εἰς ...πόρους, τὴν μαλακώνει καὶ ...ζωογονεῖ κατὰ τὸν ὕπνον.

ΚΡΕΜΑ SIAMOISE

...Ἀντιπρόσωποι δι' ὅλην τὴν [Ἑλλ]άδα τοῦ Οἴκου Jean de Parys:
[Γ.] ΗΛΙΑΔΗΣ & Π. ΓΙΑΡΕΜΤΖΙ
Κρατίνου 11—Ἀθῆναι

FLOZOR (FLUIDE D'OR) J. Lesquendieu

ΠΕΡΙΦΗΜΟΣ ΚΑΙ ΤΕΛΕΙΩΣ ΑΒΛΑΒΗΣ ΛΟΣΙΟΝ
Προσδίδει εἰς τὴν κόμην χρυσίζον χρῶμα.

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ:
Ι. & Α. ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ
3—ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ—3

ΧΗΜΙΚΟΝ - ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΚΟΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΝ
Δρος Μ. ΜΕΤΖΕΛΟΠΟΥΛΟΥ
8 Φαλήρου 8 (Μακρυγιάννη)
ΑΝΑΛΥΣΕΙΣ
Βιολογικαὶ (οὔρων, αἵματος)
Βιομηχανικαὶ καὶ Τροφίμων

4η ΕΚΔΟΣΙΣ
ΜΑΓΕΙΡΙΚΗ ΤΣΕΛΕΜΕΝΤΕ

ΒΕΛΤΙΩΜΕΝΗ - ΠΛΟΥΤΙΣΜΕΝΗ
ΕΝΤΟΣ ΤΟΥ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ
ΕΙΣ ΟΛΑ ΤΑ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΑ
Ἐκδότης: Β. Παπαχρυσάνθου
Πραξιτέλους 12

ΕΙΣ ΟΛΟΥΣ ΠΡΟΣΙΤΑ εἶναι τὰ ΔΙΣΚΙΑ ΑΣΠΙΡΙΝΗΣ

ἐπειδὴ πωλοῦνται καὶ εἰς τὴν
ΜΙΚΡΟΣΥΣΚΕΥΑΣΙΑΝ ΤΩΝ 2 ΔΙΣΚΙΩΝ
Προσέχετε εἰς τὴν γνησίαν συσκευασίαν „Bayer"
μὲ τὴν κυανόλευκον ταινίαν
Τιμή: Δραχ. 2.—

ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟ ΤΗΣ ΕΥΤΥΧΙΑΣ

Η ΣΥΖΥΓΟΣ: Μὰ εἶδες πόσο ἀγαπημένα ζοῦν ὁ Μανωλάκης καὶ ἡ Νίτσα;
Ο ΣΥΖΥΓΟΣ: Ναὶ μὰ ξεύρεις τὸ γιατί; Γιατὶ ἡ Νίτσα εἶνε πολὺ ἔξυπνη γυναῖκα καὶ δὲν ζητᾶ κάθε λίγο καὶ καινούργια φορέματα, ἀλλὰ βάφει μόνη της τὰ παληά της μὲ τὰς θαυμασίας Γερμανικὰς Βαφὰς ὑφασμάτων «Arti» καὶ τὰ κάνει καινούργια.
Η ΣΥΖΥΓΟΣ: Ἆ! γι' αὐτὸ μᾶς παρουσιάζεται ἡ Νίτσα κάθε λίγο καὶ μὲ καινούργιο φόρεμα, ἄμ' τότε τρέξε, πάρε μου κ' ἐμένα 2 πακετάκια βαφῆς «Arti» μπουὰ ντὲ ρόζ. Ἔχω δῇ τὰ πωλοῦν στὰ ἐμπορικὰ καὶ τὰ Φαρμακεῖα τῆς γειτονιᾶς μας.

ΔΟΚΙΜΑΣΑΤΕ ΤΟ ΝΕΟΝ [ΑΥ]ΤΟ ΘΡΕΠΤΙΚΟΝ ΔΙΑ ΤΟ [ΔΕ]ΡΜΑ ΣΤΟΙΧΕΙΟΝ ΚΑΙ ΘΑ ΕΧΕΤΕ ΩΡΑΙΟ ΧΡΩΜΑ
...τὰ ἄβλαβῆ συστατικὰ συγχω... ...ένα ἐν τῇ σκευασίᾳ ΧΙΩΝ ...ΛΑΙΝΗ χορηγοῦσιν εἰς τὸ ...καὶ εἰς τοὺς ἱστοὺς πο[λ]ύτιμα ...κὰ στοιχεῖα, διὰ τῆς ἀποτε... ...κῆς δὲ ἐπιδράσεως αὐτῶν, ...ὲς νεανίδων καὶ κυριῶν ἀπέ... ...δέρμα λεῖον, ἁπαλὸν καὶ ...νές, παρειὰς ροδίνας καὶ θαυ... ...ἀπόχρωσιν. Δοκιμάσατέ την ...σήμερον καὶ θὰ πεισθῆτε πά... ...ὅτι ἐπανέρχεται ἡ καλλονὴ ...ότητός σας. Ἀποτελεῖ τὸ μυ... ...τῆς ἐξαισίας ἀποχρώσεως ...ἐσαεὶ νεαζούσης μορφῆς ...ων ὡραίων κυριῶν, οἵτινες ...ονται διὰ τὴν χάριν καὶ τὴν ...ν των. ΠΩΛΕΙΤΑΙ εἰς ὅλα [τὰ] Φαρμακεῖα καὶ τὰ Καταστήματα Καλλυντικῶν Προϊόντων.

ΓΡΑΦΟΜΗΧΑΝΑΙ
ΦΩΝΟΓΡΑΦΑ - ΩΡΟΛΟΓΙΑ
ΕΙΔΙΚΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ
ΓΡΑΦΟΜΗΧΑΝΩΝ - ΦΩΝΟΓΡΑΦΩΝ - ΩΡΟΛΟΓΙΩΝ
ΧΡΥΣΟΧΟΪΑΣ ΚΑΙ ΑΡΓΥΡΟΧΟΪΑΣ
Κ. Δ. ΘΗΒΑΙΟΣ
ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ
Λέκκα καὶ Κολοκοτρώνη—ΑΘΗΝΑΙ

Ο ΜΑΙΕΥΤΗΡ—ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΟΣ
Α. Π. ΚΑΛΦΟΠΟΥΛΟΣ
Τ. ἐπὶ πενταετίαν ἰατρὸς τῆς Μαιευτικῆς καὶ Γυναικολογικῆς Κλινικῆς τοῦ Πανεπιστημίου εἰδικῶς ἐν Παρισίοις σπουδάσας. Δέχεται 3 - 6 μ.μ. ἐν τῇ κλινικῇ του. 4 Ὁδὸς Ἀσκληπιοῦ 4.

[Ἀγ]οράσατε μίαν φορὰν ἀπὸ [τὸ] Κατάστημά μας καὶ θὰ γί[νε]τε ἐνθουσιώδης πελάτης
„ΕΚΑΝ„ Σταδίου 52
Νεωτερισμοὶ ἀνδρῶν

Τὰ προηγούμενα φύλλα τοῦ «Μπουκέτου» τιμῶνται δραχμὰς 3.

ΞΥΡΙΖΕΣΣΘΕ
χωρὶς νερό, σαποῦνι καὶ πινέλο
μὲ τὴν
ΛΑΜΠΟΚΡΕΜΑ
ἐντὸς ἑνὸς λεπτοῦ τῆς ὥρας

LAMPOCREMA
Διατηρεῖ δροσερώτατον τὸ πρόσωπον καὶ δὲν καταστρέφει τὸ ξυράφι καὶ τὸ δέρμα, ὅπως τὸ σαποῦνι ποὺ περιέχει τὴν ἐπικίνδυνον ποτάσσαν.
Καθαριότης-Ὑγεία-Ταχύτης-Οἰκονομία
Δὲν ἀνοίγουν οἱ πόροι τοῦ δέρματος καὶ δὲν χρειάζεσθε, μετὰ τὸ ξύρισμα πλύσιμον, κρέμες καὶ πούδραν.
Γενικὸς Ἀντιπρόσωπος διὰ τὴν Ἑλλάδα.
ΠΕΤΡΟΣ ΝΤΟΥΡΑΤΣΟΣ
Στοὰ Πεσμαζόγλου — Ἀθῆναι
Μ. Ἀλεξάνδρου 33 — Θεσσαλονίκη

Ο ΑΝΘΟΠΩΛΗΣ ΣΑΣ
Α. ΤΣΟΥΤΣΟΣ
ΣΤΑΔΙΟΥ 18
ΣΑΣ ΠΑΡΑΧΩΡΕΙ
ΠΛΕΚΤΑ ΕΠΙΠΛΑ
ΜΕ **ΔΟΣΕΙΣ**
ΔΡΑΧ. 1000—50.000
Μὲ τὰς αὐτὰς τιμὰς
ὡς καὶ μετρητοῖς
ΣΑΛΟΝΙΑ ΑΠΟ ΔΡΑΧ. 1600

ΠΟΥΔΡΑ ΡΟΔΑΛΙΝΗΣ
Εἶνε ὁ καλλίτερος σύντροφος ἑκάστης κυρίας. Μὴ ἐμπεριέχουσα οὐδὲν βλαβερὸν στοιχεῖον, κάμει βελούδινο δέρμα, μεταχειριζομένη δὲ μετὰ τῆς κρέμας **ΡΟΔΑΛΙΝΗΣ** δίδει εἰς αὐτὸ ἐλαστικότητα καὶ δροσερότητα. Ὑπάρχει εἰς ὅλους τοὺς χρωματισμούς.

ΑΔΙΑΤΟΡ
Αὐτόματοι ἀριθμομηχαναὶ τῆς τσέπης. Πρόσθεσις, ἀφαίρεσις, πολλαπλασιασμὸς καὶ Διαίρεσις. Χωρὶς κόπον, χωρὶς γνῶσιν κἀν τῆς ἀριθμητικῆς. Μὲφ δρ. 750. Πέφλεξ δρ. 365. Φαμὰς δρ. 315. Π. Λοῦνται στοῦ Πάλλη Ἑρμοῦ 8. Κορωναίου Σταδίου 7, Καράμπελα Σταδίου 38 Γεν. Ἀντιπρ. "ΡΕΞ,, Κεραγεώρ.18

Τὰ προηγούμενα φύλλα τῆς «Οἰκογενείας» τιμῶνται δραχ.3.

ΥΔΩΡ—ΚΡΕΜΑ
ΠΟΥΔΡΑ
ΣΑΠΩΝ
CORTLER
ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΑ ΠΡΟΣ ΔΙΑΤΗΡΗΣΙΝ
ΤΗΣ ΩΡΑΙΟΤΗΤΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣΩΠΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΧΕΙΡΩΝ
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ
Γ. Κ. Α. Γεωργιάδης
5 ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ 5

ΓΑΛΛΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ
ΜΕ ΤΙΜΑΣ ΤΩΝ ΠΑΡΙΣΙΩΝ
ΕΙΣ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ
ΚΑΟΥΦΜΑΝ
ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ 24

Ι. ΛΟΥΪΖΙΔΗΣ
Χειροῦργος ὀδοντοϊατρὸς ΠΑΡΙΣΙΩΝ. Ἐπὶ τετραετίαν εἰς Παρισίους σπουδάσας. Ὀλιγοήμερος καὶ ἀνώδυνος θεραπεία παθήσεων στόματος καὶ ὀδόντων. **Οὐλήτιδας, δυσοσμίαν καὶ** Pyorrhée ταχέως.
Χαλκοκονδύλη 44.

Δ. ΠΑΠΟΥΛΙΑΣ, ΕΡΜΟΥ 24α
Καλλυντικὰ ἐν γένει

ΕΜ. ΖΑΧΑΡΑΚΗΣ
ΠΑΙΔΙΑΤΡΟΣ & ΠΑΘΟΛΟΓΟΣ
Ἐν Παρισίοις καὶ Λυῶνι
Ἐπὶ τριετίαν εἰδικῶς ἐκπαιδευθείς
Δέχεται ἐν τῷ ἰατρείῳ του ἀπὸ 9 - 11 καὶ 3 -6, Σόλωνος 103.

Κ. ΚΟΛΙΤΣΙΔΑΣ
ΠΑΘΟΛΟΓΟΣ—ΠΑΙΔΙΑΤΡΟΣ
Ὁδὸς Ἀχαρνῶν 170α (Τέρμα)

"ΒΟΤΡΥΣ"
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ
ΟΙΝΩΝ & ΟΙΝΟΠΝΕΥΜΑΤΩΝ
Κεφάλαιον Μετοχικὸν καὶ Διαθεματικὸν Δραχ. 110.000.000
Κεντρικ. Πρατήριον ὁδ. Ἀθηνᾶς
Οἶνοι χύμα: λευκοί, ἐρυθροί, κεῖς, μοσχάτο.
Οἶνοι εἰς φιάλας: Ἐπιτραπέζ. παλαιοῦ, ἐξαι. τυκοί, γνωστ.
Βερμοῦτ ἐκ παλαιοῦ Μοσχάτου
Μαυροδάφνη ἀπαράμιλλος
Παλαιὸν ἀπόθεγμα Οἴνου «ΒΟΤΡΥΣ» τύπου Κονιάκ
ΕΦΑΡΜΟΓΑΙ ΤΩΝ ΚΑΛΛΙΤΕΡΩΝ ΓΑΛΛΙΚΩΝ
Πωλοῦνται εἰς ὅλα τὰ κέντρα καταναλώσεως.

ΗΡΑΚΛΗΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗΣ
Ἰατρὸς
Διδάκτωρ τοῦ Πανεπιστημίου τῶν Παρισίων. Τ. Βοηθὸς Χειρουργικῆς καὶ Γυναικολογικῆς Κλινικῆς ἐν Γαλλίᾳ. Γυναικολογικὰ - Αἰσθητικαὶ ἐγχειρήσεις.
Ὁδὸς Ἀριστοτέλους 35.
Δέχεται 2 6 μ. μ.
ΣΑΒΒΑΤΟΝ ΔΩΡΕΑΝ

ΒΕΡΝΙΚΙ ΟΝΥΧΩΝ "RITTA,,
Ἀνώτερον ὅλων. Πωλεῖται παντοῦ. Ἀποκλ. χονδρ. πώλησις Μ. ΡΟΜΠΟΛΕΙΟΥΕ. ΦΛΕΡΙΑΝΟΥ, Στοὰ Ἑρμείου 6.

ΓΕΩΡ. Ν. ΜΟΥΜΟΥΤΖΗΣ
Ἰατρὸς Δερματολόγος. Ἐπὶ δεκαεξαετίαν Ἐπιμελητὴς τῆς Ἰατρείας Κλινικῆς τοῦ Καθηγητοῦ κ. Γεωργίου Φωτεινοῦ. Δέχεται καθ' ἑκάστην ὁδὸς Ἀκροφαλληνίας 30.
Ὧραι 8 11 π. μ. καὶ 4—7 μ.μ.
Ἀριθ. Τηλεφ. 7 62 (Παλαιὸν)

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ ΚΑΤ' ΟΙΚΟΝ
Δίδονται ὑπὸ τοῦ καλλιτέχνου
ΕΡΡΙΚΟΥ ΛΕΚΟΥ
Γράψατε: Ραγκαβῆ 2 Ν. Φάληρον

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΡΕΙΧΑΛΚΟΥΡΓΙΑ
ΠΕΤΡΟΣ Δ. ΦΙΛΗΣ
ΠΡΑΞΙΤΕΛΟΥΣ 19
ΑΘΗΝΑΙ
Κλίναι ὀρειχάλκιναι εἰς ἄπειρα σχήματα, Κονσόλαι, Περτιέρες διὰ κουρτίνες, Porte-Manteaux, Ἐξαρτήματα νικελὲ βιτρινῶν καὶ ἅπαντα τὰ ὀρειχάλκινα εἴδη ἐπιπλώσεως.

ΔΙΑΦΕΤΕ ΤΑ ΦΟΡΕΜΑΤΑ ΣΑΣ ΜΟΝΑΙ ΣΑΣ ΜΕ ΓΕΡΜΑΝΙΚΑΣ ΒΑΦΑΣ ARTI

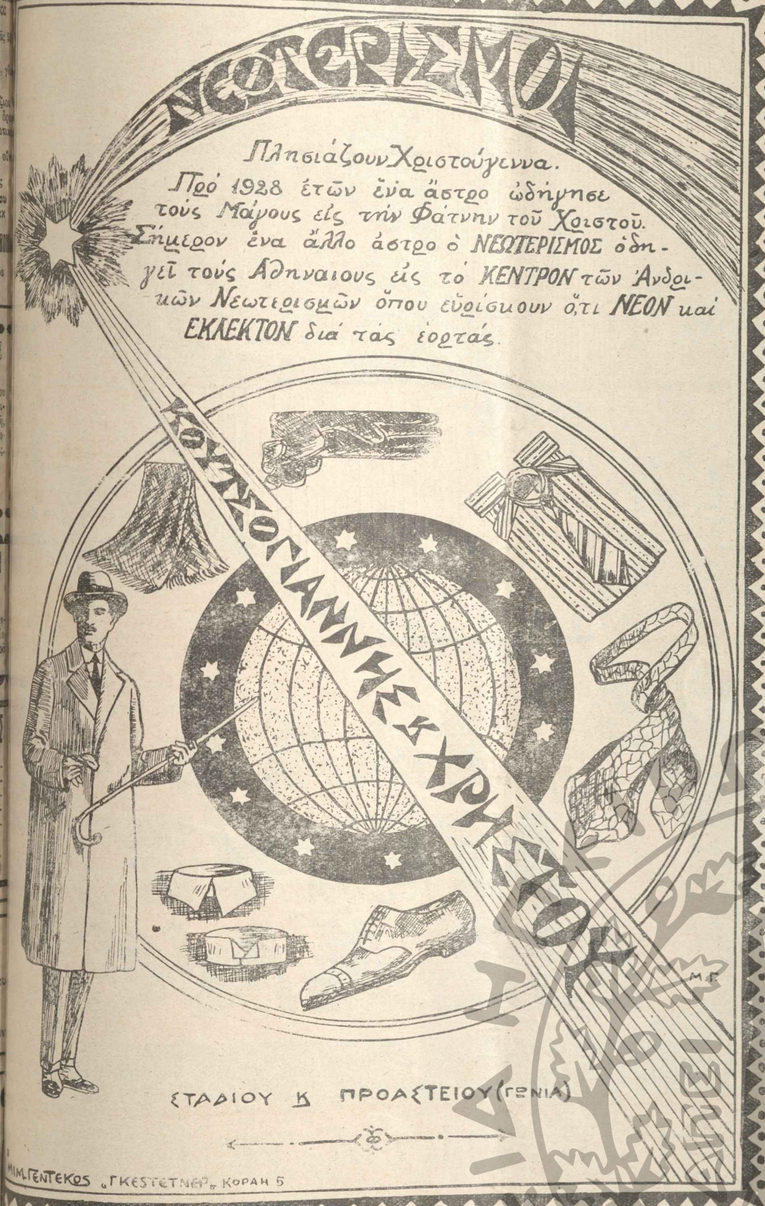

Η ΑΝΑΝΕΩΣΙΣ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ
(Διὰ φυσικῶν ἐκχυλισμάτων, ζωϊκῶν ἀδένων σθεναρῶν νέων ζώων).
ΚΑΙ
ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ

Ὁ ἀνθρώπινος ὀργανισμὸς παραμένει ὑγιὴς ὅταν οἱ ζωϊκοὶ ἀδένες εἶνε ὑγιεῖς καὶ λειτουργοῦσι κανονικῶς. Οἱ ἀδύνατοι καὶ ἀσθενικοὶ ἀδένες δὲν ἀποδίδουσιν εἰς τὸν ὀργανισμὸν τοὺς ζωμεγέρτας τῆς νεότητος καὶ ἐνεργείας εἰς τρόπον, ὥστε ἡ κυκλοφορία τοῦ αἵματος καὶ ἡ ἀντικατάστασις τῶν συστατικῶν αὐτοῦ ἐπιβραδύνεται, ὁ ὀργανισμὸς δηλητηριάζεται διὰ τοῦ οὐρικοῦ ὀξέως, τοῦ οὐρικοῦ ἅλατος κ.τ.λ. Αἱ δὲ συνέπειαι εἶνε: ἡ μεγάλη ἐξάντλησις, ἡ πίεσις, αἱ ἀσθένειαι τοῦ προώρου γήρατος καὶ αὐτὸς ὁ θάνατος. Εὐτυχῶς ὅμως οἱ διάσημοι σοφοί, Brown-Sequard, Garnot, Voronoff) ἀπέδειξαν ἐπιστημονικῶς ὅτι ὁ ἀδύνατος καὶ ἀσθενὴς ὀργανισμὸς δύναται ν' ἀποκτήσῃ τὴν ὑγείαν τῆς δυνάμεως, τῆς νεότητος διὰ τῆς εἰσαγωγῆς ἐν αὐτῷ φυσιολογικοῦ ἐκχυλίσματος ζωϊκῶν ἀδένων καθὼς τὸ «ΚΑΛΕΦΛΟΥ·Ι·ΝΤ» Δ. Καλενιτσένκο. Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν τὸ ΚΑΛΕΦΛΟΥ·Ι·ΝΤ ἀναγεννᾷ καὶ ἐνδυναμώνει ὅλα τὰ στοιχεῖα τοῦ ἀνθρωπίνου ὀργανισμοῦ, ἀποδίδει τὴν ἀπωλεσθεῖσαν ὑγείαν καὶ τὰς δυνάμεις, ἐνισχύει τὴν ὀρέξιν, διαλύει καὶ ἀποβάλλει τὸ οὐρικὸν ὀξύ, τὰ ἅλατα καὶ τὰς τοξίνας. Μετὰ τὴν θεραπείαν διὰ τοῦ ΚΑΛΕΦΛΟΥ·Ι·ΝΤ αἱ ἀδιαθεσίαι καὶ αἱ ἀσθένειαι σας θέλουσι παρέλθει καθὼς καὶ αἱ νευρικαὶ διαταράξεις.

Τὸ ΚΑΛΕΦΛΟΥ·Ι·ΝΤ ἔχει βραβευθῆ μὲ 4 μεγάλα βραβεῖα, μὲ 4 μεγάλα χρυσᾶ μετάλλια εἰς τὰς ἐκθέσεις Ὑγιεινῆς: Παρισίων, Λονδίνου, Βρυξελλῶν, καὶ Ρώμης.

Τὸ ΚΑΛΕΦΛΟΥ·Ι·ΝΤ ἔχει ἐγκριθῆ καὶ κυκλοφορεῖ ἐλευθέρως εἰς ὅλα τὰ πεπολιτισμένα Κράτη καὶ παρὰ τοῦ ἡμ. τέρου Ὑπουργείου Ὑγιεινῆς διὰ τῶν ὑπ' ἀριθμ. 62983 καὶ 10778 ἐγκυκλίων.

ΤΟ ΚΑΛΕΦΛΟΥ·Ι·ΝΤ πωλεῖται εἰς ὅλα τὰ Φαρμακεῖα τῆς Ἑλλάδος.

Ἀποστέλλεται δωρεὰν τῷ αἰτοῦντι τὸ φυλλάδιον τοῦ Δ-ος ΚΑΛΕΝΙΤΣΕΝΚΟ: «Ἡ Ἀναγέννησις, ἡ ἐνίσχυσις καὶ ἡ θεραπεία τοῦ ὀργανισμοῦ».

Γενικὸς Πράκτωρ διὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ Δωδεκάνησον:
ΠΑΥΛΟΣ Α. ΠΕΡΟΓΛΟΥ
3 Πλατεῖα Ὁμονοίας 3, Γραφεῖον 25 (ἀνωθεν Φαρμακείου Μπακάκου).

ΗΛΕΚΤΡΟΘΕΡΑΠΕΙΑ
ΑΚΤΙΝΟΘΕΡΑΠΕΙΑ
MASSAGE - ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ
Δρ ΙΑΤΡΟΣ ΛΙΔ. ΦΑΡΜΑΚΙΔΟΥ
Τ. βοηθὸς τῶν καθηγητῶν Grasset ἐν Μονπλιὲ Belot ἐν Παρισ. Γωνία ὁδ. Θεμιστοκλ. καὶ Γραβιὰς 13 (παρὰ τὴν Ὁμόνοιαν) Διὰ νεωτάτων μεθόδων θεραπεύει: Γυναικολογικὰς πάθησεις, παχυσαρκίαν, ἀναιμίαν, ἀδυνοπάθειαν, νευρασθένειαν, ρευματισμούς, Τριχόπτωσιν καὶ ὑπερτρίχωσιν, Ἀκμήν, (ἐμπιπρικια), ἀυτίδας, οὐλάς, σπίλους (ἐλαίες), κ.λ.π.

ΚΑΡΔΙΑΚΙΔΗΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΟΣ Πατησίων 5 Ἐφαρμόζει ὅλα τὰ συστήματα τῆς φωτογραφικῆς τέχνης. Βραβεῖα Παρισίων—Ρώμης

ΔΙΑΦΕΤΕ ΤΑ ΦΟΡΕΜΑΤΑ ΣΑΣ ΜΟΝΑΙ ΣΑΣ ΜΕ ΓΕΡΜΑΝΙΚΑΣ ΒΑΦΑΣ ARTI

Α Λ Π Ε Ι Σ

Α Λ Π Ε Ι Σ

ΓΑΛΑ MONT BLANC

ΜΟΝΑΔΙΚΗ ΤΡΟΦΗ ΓΙΑ ΤΑ ΒΡΕΦΗ

ΥΠΕΡΟΧΟΝ ΕΙΣ ΓΕΥΣΙΝ

ΥΠΕΡΠΛΟΥΣΙΟΝ ΕΙΣ ΚΡΕΜΑΝ

ΘΑΥΜΑΣΙΟΝ ΕΙΣ ΑΡΩΜΑ

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΕΙΣ ΟΛΑ ΤΑ ΕΔΩΔΙΜΟΠΩΛΕΙΑ

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ:

ΚΑΡΑΚΩΣΤΑΣ & ΓΙΑΝΝΑΚΟΣ